

7614

Bibl. Jag.

II

Notatki
do gramatyki Bühlera

[Leitfaden für den Elementarkursus
des Sanskrit Wien 1883].

Lectio I.

10 klas słowa:

1. vad. Temat czasu teraźn. (Ind. pres.,
Impf., Imperativus, Optativus v. Potentialis)
vada; ji - je - jaya i t. d. 3. os. vadati, jayati.
2. dvish - dvish.
3. ku - jayku
4. luh - luhya
5. su - suru
6. tud - tuda
7. rudh - rudh
8. tan - tann
9. krî - krîni
10. pîd - pîdaya.

Do pierwszej konjugacji, w której temat
pozostaje niezmienny we wszystkich osobach,
należą klasy 1. 4. 6. 10., do drugiej klasy
wszystkie inne klasy.

vad. Pierwiastek ten znajdujemy, jak
sądzę, w polskim wyrazie zwada = stb.
zwada odpowiadające sanskryckiemu
sainvada (rozprawa, ale vada znaczy także
"dyputata, kłótnia"); sann = sa (cf. sąsiad), sa,
polskie z.

6.

~~pat~~ Porównaj z vadami, przechmami stb.

pehka

peccsi

pečeto (zamiast -to)

pečebé

pečeta

pečete (albo pečeta)

pečemo

pečete

pehato (zamiast -to)

---

pat cf. gr. πέτρα, p. ptak.

živ cf. tal. vivere (*vivere), żyć, żywić =

stb. živa.

pac, p. pace, pielke p.w.

vah p.c. vehere.

ca gr. τέ

Koncowki czasu teraźniejszego:

mi	vas	mas
si	thas	thou
ti	tas	anti

W pierwszej osobie wszystkich trzech
liczb koncowe a tematu występuje
się jako â. W koncowce anti początkowe
a po temacie na a odpada (Whitney 550).

Tyż stopnie samagłosok:

Zasadnicze:	a	â	i	u	ri	vî	li
<u>Guna</u>	—	e	o	ar	al		
<u>Vridhhi</u>	â	ai	au	âr	—		

Guna znaczy właściwie „przymiot, cnota”
vridhhi „wzrost.”

To pierwszej Konjugacji należą Klasy 1, 4, 6, 10. W Klasi pierwszej samagłoska końcowa pierwiastku ^{przed kłótką samag.} ~~ka~~ strzega się przedostaniem miejscem (t.j. jeśli po niej następuje tyłka, jedna spółgłoska) zmienia się, a zatem a a pozostają niezmienione, i i przechodzą w e, u u w o, ri rî w ar. W środku pierwiastku kłótkie i w e, u w o, ri w ar, li w al.

ji (wyciągać) - jê - jaya
nî (prowadzić) - ne - naya
dru (bieda) - dro - drava
bhî (być) - bho - bhava
smri (pamiętać) - smar - smara
trî (przesadzić, ratować) - tar - tara
cit (pojmować) - cet - ceta
budh (budzić się) - bodh - bodha
vrih (obryzywać) - varsh - varsha
kli (skazywać) - kalp - kalpa

Alc:

nind (ganić) - ninda,
kij (opiewać) - kija,
ponieważ i i u
długie (pierwsze po-
sitione).

8.

Końcowe e i ai przed hamatowców a
 przechodzą w ay i ây:

hve (wobac) - hwaya

gai (jpiwac) - gâya

4. Klasa. Temat na ya, np.

lubh porządab - lubhya

6. Klasa. Temat jak w 1. Klasie na a,
 ale samogłoska pierwsza jest porostaje
 niesamienioną:

~~ksh~~ ksh

kship (rucać) - kshipa

10. Klasa. Temat na aya:

pid (drg czyć) - pidaya.

Jandhi (od am + dhâ składowac) oznacza
 eufoniczne zmiany stykających się głosek.

Końcowe

$$\left\{ \begin{array}{l} a, \hat{a} + a, \hat{a} = \hat{a} \\ a, \hat{a} + i, \hat{i} = e \text{ (Gural)} \\ a, \hat{a} + u, \hat{u} = o \text{ (Gural)} \\ a, \hat{a} + ri = ar \text{ (Vridhi)} \\ a, \hat{a} + o, au = au \text{ (Vridhi)} \\ a, \hat{a} + e, ai = ai \text{ (Vridhi)} \end{array} \right.$$

Przykłady:

ihā + asti = ihāsti

sā + api = sāpi

kava + iva = kavava

yathā + icchā = yathecchā

sā + uvāca = savāca

yathā + rishih (winos) = yatharishih

tava + eva = tavauva

tava + aivaryam = tavauvayam

sā + oshadhik = saushadhik

yathā + aushatham = yathaushatham

rishi = „pienica świę-
tych rishih, święty”
później „pobożny
i mądry przestelnik”

jāyāsu, devasya, ak:

agnishu, nadishu, thānushu, vadhishu,

bhātrishu, doreshu i t. d.

thamushā, thamushu, thamūshā

Tak samo po k, v, l:

vāksu, vāksyati, gīshu, thamushmat

W skłopiach indyjskich wyrazy w edamin
niepewnie od siebie nie są oddzielone. Często
rozdziab wyrazów jest nawet niemożliwym z powodu
iż są fonetycznie ściśle z sobą złączone.
Dla jasności w druku samskryckich rozdziab
wyrazów zastosowany jest wtedy, gdy jeden

wyraz kończy się na samogłoskę, longborską, Anusvara lub Visarga, a następnie spółgłoska lub półsamogłoska (y, r, l, v).
 albo też i samogłoska, która podlega reguł
 eufonicznych nie bierze się z samogłoską
 poprzedniego wyrazu. Wyjątkowo tylko
 wyrazy kończące się na spółgłoskę piszą się
 oddzielnie dla uniknięcia zbyt skompli-
 kowanych ligatur a następującej spół-
 głoskami: देवान् स्मरन्ति ~~स्मरन्ति~~
 देवान्स्मरन्ति (Bühler, str. 4).

Przykłady w pierwszych ćwiczeniach
 w Bühlera. देवान्स्मरन्ति, सुहृदास्ति,
 सुहृदेव i t. p.

III.

Klasa 6. Pierwiastki przeliczają a ~~to~~
 w temacie czasn terak'wijnego, ale samo-
 głoska pierwiastka porostaje niezmienioną.
 Pierwiastki kończące się na spółgłoskę:
 Kshīp, Kshīpa, hūd, hūda. Pierwiastki
~~same~~ kończące się na samogłoskę:

$\hat{r}i + a = ira$	क स्यात् किर
$u \left. \begin{array}{l} \\ \end{array} \right\} + a = uva$	नु च्वालि नव
$\hat{u} \left. \begin{array}{l} \\ \end{array} \right\} + a = uva$	धु भुञ्जि धुव
$i + a = iya$	न्नि म्रिश्ठात् न्निय
$\hat{r}i + a = rīya$	म् म्रिश्त् म्रिय

Trz. odpowiada na pytania: 2 Kim, 2 cemu?
albo Kim, cemu? Wyraża zatem towarzyszenie,
siłą działającą i brodek.

Dat. oznacza Dalej przedmiot (Dat. compositi)
oraz kierunek: grāmāya gacchati = grāmāya.

Abf. odpowiada na pytanie skąd? oraz
oznacza przynajmniej.

Gen. oznacza przynależności wszelkiego rodzaju.

Loc. odpowiada na pytania: gdzie? kiedy?
a także na pytanie jak?

Przeniana ॥ ॥ ॥ ब्राह्मणः तरंगेण रावणः

vishinā, vinam, Rāmāyanam, Vishnuh

śrinvat, śrinmah, varāhena. Spółgłoski wywołujące *ts
przeniane ॥ ॥ ॥ muszą się znaleźć

IV. w tym samym wyrażeniu, co n(n),
tak samo i spółgłoski lub samo-

Krótkie
1. at = as przeniesione się w o przed a oraz
przed wszystkimi miękkiemi spółgłoskami.

Miękkie są wszystkie spółgłoski prócz dwóch
pierwszych w pierwszych pięciu klasach
i prócz ya ya ya. Poza to au
po au o odpada:

<u>vrīpe</u> <u>gacchati</u>	} <u>ale</u>	<u>vrīpāt</u> <u>paśyati</u>
- <u>jayati</u>		- <u>phalam</u>
- <u>manati</u>		- <u>Krishati</u>
<u>vrīpe</u> <u>ātra</u>		- <u>śarīrati</u>

głoski lub samo-
głoski następujące
po n; at:

ishīmmurīcanti
(str. 18 u Bühlaru).
ishīmapasīyat.
śarān ātra, ale
vārīny ātra.

Koricowe

2. $\underline{ah} = \underline{ar}$ przechodzi w $\underline{a}$ (czyli Visarga
odpada) przed wszystkimi spółgłoskami i
dwugłoskami z wyjątkiem krótkiego $\underline{a}$.

3. ~~$\underline{ah} = \underline{as}$~~ Tu mamy rozróżnienie (hiatus).

$\underline{vripa}$ $\underline{iccha}$ ti

— $\underline{anushadham}$

$\underline{Keta}$ $\underline{udatam}$

3. $\underline{ah} = \underline{as}$ traci Visarga przed wszystkimi
bez wyjątku miękkiemi głoskami (t.j. miękkiemi
mi spółgłoskami i samogłoskami).

$\underline{vripa}$ $\underline{iccha}$ nti

— $\underline{jayanti}$

— $\underline{romanti}$

— $\underline{udatam}$ etc.

4. W Koricowych sylabach $\underline{ah} = \underline{ar}$, $\underline{ah} = \underline{ar}$
awar we wszystkich innych sylabach Koricowych
sylabach, w których Visarga poprzedza
inna samogłoska lub $\underline{ri}$ a lub $\underline{a}$, lub
dwugłoska, Koricowy Visarga przechodzi w $\underline{r}$
przed wszystkimi miękkiemi spółgłoskami.
Tylko przed $\underline{r}$ odpada, a jeśli poprzedzająca
samogłoska jest krótką, to się przedburia.

$\underline{puna}$ r $\underline{at}$ ra

$\underline{dvā}$ r $\underline{at}$ ra

$\underline{puna}$ r $\underline{d}$ ahati

$\underline{dvā}$ r $\underline{mū}$ ñcati

$\underline{puna}$ h $\underline{pa}$ ñyati
ah: $\underline{dvā}$ h $\underline{Ka}$ te

agnis dahati — agniḥ pasyati

agnis atra

vishvas jayati

agnes hastah

agnī vocate

pundā sāmoh

Dvā vocate

agnis rishim अग्निर्ऋषिम्

giri cf. sb. gora.

agni temat na i, cf. sb. agne, Jon. agni.

Ivo girishu vasati. Sri Kuntānripāya
Kshiptatah. Rāmo hastābhyāni (pāribhāni)
putrau spriśati. Agnirvrikshāndahati.
Rishayo vadanti satyam. Satyena janānāni
sukhāni bhavati. ~~Pāni~~ Rishah pāni
jalāni (vāri) spriśatah. Phalāni vriksheshu
kshikanti. Janā Harim smaranti.
Harir~~g~~^{narān} dukkhatarati.

V.

sinave cf. synovi
sinushu " synokh

Declinacija tematiŋ na u zgdaja sŋ z obuzana,
tematiŋ na i z to jedyŋie rŋzica, ie to
zamiast e vopŋtjuje e, ŋa zamiast y - v.
cf. agne - bhāno; agnaye - bhānave;
agneh - bhānoh; agnyoh - bhāvoh; agnyah -
bhānavah. Zrosety kŋtkiema i spriśata u,

~~Kathā~~ Dugim i Shujie i: agru -
bhāu; agru - bhānu; agru - bhā-
nānu.

Koncowy Visarga SA (czy powstaje z z,
 czy z v) przed ~~twierdzą~~ argu ~~nie~~
~~z następującą~~ przechodzi w spółgłoskę argu
 czy przed następującą po twierdzą pod-
 niebieńską, językową i zębą spółgłoską;
 czyli Visarga + c, ch = śc, śch
 - + t, th = śt, śth
 - + t, th = śt, śth.

ś jest syzygą podniebieńską
 śh " językową
 ś " zębą.

naraś carati

naraś chaleva (podstępnie)

purusha tairkaha (druto)

rāmash thalkurah (bóstwo, -^o thah)

honorowy = ^{cejący} Rama.

ramas tishthati

(th nie zachodzi na początku wyrazu)

sush cf. schrafi

nas cf. Tac. necare

lith cf. l. littera

uda cf. woda.

(udam, woda) + thā = udathi l. udā

parasu cf. πείραξ

aira cf. equus

luth cf. lubic, Tac. libens, libens,

niem. liben.

Kup cf. Kupeti (Kupis)
 Tac. cupid

Dhānch pādā ~~ā~~ girināthunārchanti:
 Jalasya ^{vāri} ~~varā~~ bindurmezhatpatati.
 Nripau kavīnāin sikhayatah.
 Vāyurgirīnāin sikharebhyoḥ vachati.
 Nripate ~~Nripo vīnām~~ ^(vīthyah) asyati.
 Nripo vishu ~~(kuntān kshīpate)~~
 śishyo gurūin namati.
 Narau patrāir-āgacchatah.
 Lubhyato manishu (manīthyah).
 He vishu vishūin yajāmah.
 Anomanāginā pacatah.
 Rishayo vishūin sikhāit śāinānti.

{ alho: Nripate śātrū-
 shu (śātrūbhyah)

VI.

Kshatriyā ^{vāsūnā} ~~dharmā~~ śrīyanti:
 Adya nripaterasivā śānny mārgē śrānnyanti.
 Akharmāya pādāt nripatimvichhati.
 Kshatriyah kunteṇāin (kunteṇa śātrūin) vichhyati.
 Mīr madhu mukherācāmati.
 Aśrīnāin vāri (jalāin) pādau śīncati.
 Mayastatou bhūnnyanti.
 Narau madhu phalāni ca pacatah.
 Yadā guruḥ kopah sāmyati tadā śūshyanti śishyātī.
~~śātrūbhyān~~ Kshatriyānām ~~śātrūbhyān~~ ^{śātrūbhyān} śīkṣhanti.
 Jātrāo nripatou śānny arshanti.

N. R. 264. 18. 11. 73.

Dank mijsen mi grozovata
 nam dajisij razgolovo zdat
 pravoy z vasnjavogo pred.
 stavnica, de bydiemy misel
 jesna sposobnost mislic' o m.
 pmiessu vshka ta vsh de
 dnich ma byt' grama dny' on,
 stymenama ras' nasturienic
 arimishny, i dom. m. a, jsh.
 Kolavik ma vshle s bab. ston,
 jsh jeshak na to k razmnygaj,
 i vshle zobanyi ja no senu,
 zobasenu, i p. diam. z vsh
 byubovij stonovj dardje zsh
 kanzhobovij durnojaj, a i
 vshnyj vshne podai tri-
 novshicjo jsh styticij vshnyje
 ma i vshnyje pmiessijonij
 vshnyje stonovne,

VI.

8 17.

madhu = stob. meds.

bahu: r. n. bahune alts bahave.
bahunah " bahoh
bahuni " bahan
bahunoh " bahvoh

tān + janān = tānjanān
tān + ghallān (atleta) = tānghallān } n + p, d, m, s.
tān + śatrūn = tānśatrūn alts tānchatrūn. } j, k, ś

tān + damarān = tāndamarān (bijakya) } n + j, g, y, ll, o, v, e
tān + dholan (Kozib) } t, dh
 " Paulke }
तारखेलान्

tān + lollān = tānilollān alts tānilollān n + l

tān + tathā = tānistathā (tān + thallārān = tānisthā) }
tān + tanikān = tānisttanikān (Duto) } n +
tān + thakārān = tānistthakārān } t, th
tān + ca = tānisca } t, th
tān + chāgān (Kozib) = tānischāgān } e, ch

āsm cf. Δάκρυ, lacruma sam. lacruma

riksha cf. ῥιψτος, urvus

tush cf. цихы, cieszyc

Stevā lokānāin dharaṇi corayanti.
 Bālan mukhāin kshālayatah.
 Janakāh putrebhyaḥ pāpasya phalaṁ
 kathyati.

Śiṣyā gurūni pūjyanti namanti ca
 phalāni hastayoh pānyorānayaṭhā
 ganayataśca.

Puṅgavāi ~~duḥkhatāraṇi~~ duḥkhādrakṣhah.
 (duḥkhādgopāyati)

Śītā aivāndaṁdāistūdayanti.

Kopādmripatī stēnāin kunteṇa vidhyati.
 (Kopādmripatī).

22

1. Kōncave t̄ p̄sachoti w̄ c̄ p̄rad̄ c̄, ~~ph̄~~ ā tō ī sup̄lla p̄sachoti w̄ ch̄.
2. P̄rad̄ ī ^{ī ch̄} Kōncave t̄ p̄sachoti w̄ j̄.

Kōncave t̄ asyūvilajesiḥ p̄rad̄ p̄rad̄kṣhā
 oḅṅg. p̄rad̄ic̄ic̄im̄, j̄iḅṅg, ī n̄c̄ow̄
 P̄rad̄ p̄rad̄ic̄im̄ ī p̄rad̄ic̄i w̄ c̄ ā
 tō ī māi p̄rad̄ic̄ w̄ ch̄ j̄ak̄ p̄o kōnc̄im̄
 n̄ - n̄); p̄rad̄ ȳp̄ow̄ n̄ māi P̄rad̄ w̄ j̄
 oḅṅg im̄im̄ miḅṅgim̄ p̄rad̄ic̄im̄
 ī t̄ar̄ic̄ie p̄rad̄ ȳp̄ow̄ n̄, t̄ p̄rad̄ic̄i

Udadhervicānām balena grikhe tatra
Kampate.

Putrasya mukhain janaka ikshate.
Tishyānām hitāya (kalyānāya) yata-
maha iti guravo sadant. bhāshante.

Janakanā bālā amamarthayante.
Vare tatra gajā gajā rikshaioryudhyante.

~~Dvijau (Dvijāti) atra~~

(Dvijāvakra) Dvijāti atra sūdrau sevete.

(Dvijāti iha)

Phalāni ^{bālānām / bālāhyā} ~~hitāyānam (hitāyānam)~~ vadante.

Kuto Shanain labhathve?

Athumarshā yajñamārabhate.

jan cf. γένος, ἕ-γεν-όντι; fac. gignō, genui; ~~ser.~~

mo cf. fac. morior, gr. ζω-β-ποτος zam. ζωποτος, stw. mrośi, mbrō.

poś cf. fac. pecus, pecu, nori i sth. pōc, pīc.

Dvijā = dvā vry uradomy. ^{opromkonn} Trzecz pīc. vry. kōstj

(brumiri, wojowri cy i Vaisya) miaty ~~to~~

prajyoty ~~nomina i wistego serwera wry gery~~

prajyoty, i to naruki ~~tyd byty prajyomantari~~

i ~~nomina de swej kōstj prajyoti pīc. wbrōmri~~

na siche ~~iwistego serwera i inne uradomy.~~

To sly uradoto jakto dnju narobiny. Najisizōn
Kasta (sūdra) byt a od tego wrytawora.

to swigte just do this in a few days.
with Hindustan.

NO 21.

rathya ^{ulisa} draya ad ratha was
vihaga athra powietra i gam iso
saindhye ad. sam + tha (potencia, relligie
ig dia a noc = unierch), ~~istt small - swit~~
grihastha ad griha + stha (majduqey ig r Thom)
vyadha ad vyadh trafie
bhaya of. bac is, bajarin
sahas Trate. ad sahas sita

ud + di = uddi.

ishyan prabhatain bhikshain grihasthain
bharyathyo bhikshante.
Prayage Saigâ Yamunayâ saingacchate.
Pâpâ ~~janâ~~ manushyâh swargam na
labhante.

The vishno, sivo' dya hareh Kanyain saigain
parinayati. ^{sabrâinica}
Rana ishukhiraipatayo yudhyante ^{arâinica}
parâjayante.

Nripati atra (Nripati iha) rathayain
krishnâbhyâmâsvâbhyâmavatawatata
(avarohatah).

Vidyayartheh putrau lobhate.

Pāpānānī vyāchanānī bhayādvihagān-
vīdayate.

Harer bhāshānī nāvagacchāvah.

"Śirīcī i o zovokh"

Saindhya yor rishayo devān vandante (sevante)

Jānmasya rathyāyānī puruṣī śishyaśca
dānigacchete.

Devān yajāvahē karaya na yajāvah.
yajāvah.

X.

At 6. Praykhaty:

~~vrīpat pibati = vrīpena pīyate.~~

vrīpa udakān pibati = vrīpeno daktān
pīyate.

vrīpat pibati = vrīpena pīyate

vrīpa gacchati = vrīpena gamyate.

Kri (karoti), kriyate VIII.

Khan (khanati), khanyate, khāyate I.

gai (gāyati), gīyate I.

grah (grihṇāti), grihyate IX.

daśi (dāśati), dāsiyate I.

do (dyati), diyate IV. Krajañ

dā (dādāti) dīyate III. dīdāpā (dare, dāti)

dā (dadhāti) dhīyate III. cf. dīdāpā, dāśi (dā)

dhe (dhayati) dhīyate I. cf. dēty (dhāngling), dāti

Dhyai (dhyāyati) dhyāyate I.

pi (piparti, pinātī), piyate VII. IX. piṁsa = pēṁy (pīṁs)
 vac. pīṁsas = *pīṁsas

bandh (bandhātī) bandhyate IX cf. binden

mā (māti II, miacāti III, ~~miyate IV~~) miyate

* v. duo (uchohio' 20,
 byo' d'auyom)

vac (vacāti II) vacyate

vap (vapoti I) vapyate

śās (śāsti II) śishyate

śru (śrinoti V) śriyate cf. ršv, duo*, śrb. śruti, śroṣy, ślava-
 ślyati.

śtu (śtanti II) śtiyate

svap (svapiti II) svapyate cf. sšvos, somnos, svpati

hā (jahāti III) hiyate

hve (hwayati I) hviyate

tan (tanoti VIII) tanyate, tāyate

san (sanoti VIII) sanyate, sāyate.

śi (śete II, śayate I) śayyate

gīta p.p.p. ad gāi' gīṁwāi

bhāra ā V bhī, bhā cf. fero, pēṁ, bhāti (brazoris)

śritya cf. śhāryā ā V bhī (utrayaywāi)

sarpa cf. ḗrter, serpo, serpens

vidheya ad vi + dhā vāpāyā dāi cf. viṁhi ~~vidheya~~
 magis, regula

Vihagobhyo dhanyam khyate,
 Milih karvabhite badyante.
 Harih juna Romena saryate (shyate)
 Vismuna pamin^{adalam} ~~adalam~~ jeyate.
 Sukhena echayayam jupyata ~~shyamair~~
 (~~shyamair~~) ucyate (udyate) jamaib.
 Riskithyamijyate.
 Janakenasah ~~sh~~ sisau shyante.
 Surajna sishyena khyate.
 Dityabhyan sathan shyate.
 Kshetrestu dhanyamujyate.
 Akshairdivyate.
 Nripaterajna vidheyairbhishyairgrhyante.
 Nareya Kshetre Kharjate (Khyate).

VI.

- Nadyah sito vayur vrahata.
 - Yada nripam saranam arthayata tada
 Sukha bhikshata (tadamarthe' atishkhat).
 Nadyam jangayam Yamunayam ca
 puro vartate.
 Nadyam Ramaya stotram agyatam.
 Rishê kuto ~~Devabhyan devabhyo~~
 devirghritena yajathah? ^{haran}
 Devyâdasyo ratnâni maniniscavahan.
 Kopâdgurur hastenâtdayatechishyam.
 Bhrityan ghateshu vâryâ vâryâharatan.
 Parasunâ vikshebhyah (itarubhyah)
 Kâkshamavâkrintata. - Rishirindrasya
 patnimindrânim siktairasâmsat.

Nadyor

Naryam

mukti wyzwolenie od wędrówki duszy,
która wyzwolona rozplywa się w niczym innym
jestestwie brahman (rodz. w.)

śānti spokój, pokój wewnętrzny, obojętność
na wszelkie warunki doczesne, wygaszenie
namiętności.

śruti pismo święte, Weda, objawienie, od V
śru śryś.

smṛti, od V smṛi pamiętać, to co się prze-
chowało przez pamięć, przez tradycję.
Do tej kategorii zaliczają smṛty różnych
dział powedy, kich, przedewszystkiem jednak
księgi praw (śharmaśāstra).

1. Śāntiśāstra śhaktiśā vishvavastushyati
muktim ca yāchāt.
2. Bahvīnāin jātināin narā nagaryāmanasa.
3. Śhānteruddāyante, śhāntiśā ud°
4. budhherbalena - budhryā bā - duhkhā-
nyapārayāma (pr° X, koścowe samog.
boga vi dhi).
5. Śhāntiśāntiśānti (zup lekija 4)
6. budhryādhyogena ca bahvīn kīrtim vindatka.
7. Kavaye kīrtiyai (kīrtaye) kalpate.
8. Śhāntiyai (śhāntaye) śivam namāvah. etc.
9. raīmā aśvasya kāmā hanvorbadhryātka.
10. rātram (rātryāin) śrutim apathāva.

XIII.

dhū. Nom. 29. dhū cf. naḍi. Loenti
 jak naḍi ale przed samogłoskami
 krótkimi temat dhū. Próbę tego
 J. Ab. J. L. 29. dhū: i ser. pl.

dhūye
dhūyah
dhūyi
dhūyam.

Łą to krótki temat spółgłoskowy.

ati przez, poza - adhi na - anu po, w
 (czas, kolej) - api ^{tuż przy} ~~na~~ ^{całk.} - abhi do, przy
 (osobna abliżenie, dążność ku czemuś) -
ni przeciw, z góry w dół, w, we wnętrzu
prati napowrót, przeciw, naprzeciw
vi od (oddalenie).

ati + kram przechodzić (iść) poza cel
adhi + stha stać na czym, stanąć, wstąpić
 na co, stać: panować nad czym.
anu + gam iść za kim, towarzyszyć, nastla.
 Towarz.; anuja wdrony po kimś, wdrony
api (pi) + stha podziżyć na, przyglądać

abhi + gam prajise do, abhiye sig to kago
ni + sad usiqlo; ni + was niasak' sri
prati + gam, ic' rapneiw, urbit' is
vi + gam, p'ojse, odyse, zmitkuzi

Sri albo Lakshmi, matronka Vishnu,
bogini ^{pralobit} szerecia. Powstaba z oceanu, gdy
bogowie zniszczeni i zobaczeni przez Demona.
za porada Vishnuy jeli mierzac ocean
(gorn Mandara, waz Ishta, na klonyon spoczywa
Vishnu, Vishnu sam w postaci zebria stacy
zapewnie oparcia) i z kregu wody powstały
różne rzeczy (Kamadev, amrita, jani-
jata czaji Dnyu Korabore it.d., nimfy Apasavy)
a także Sri sirdzca na lotusie. ~~jest to ty~~
Kama bog miłości (syn Lakshmi), Lek,
jego z trziny ciekrowej, cigiera z proszob,
a straby z kwiatów.

Srih samundradutajayata. - Kartak Kar-
navagyadhiyetham z Indra vijatinain
bhaskam abhaskantek. Brahmanaih
pratyabhahyata. Budnya (Dhiya) Kapota
jaladannicyata. Surur batar melhalaya
sang ~~praty~~ anahyat. Yada sishya yam ~~trav~~

Yadā śiṣhyarṇa hr̥droyawāśyattadā
 Dharmah pratyahanyatu. Kirtah
 śreṣṭhā dhenuḥ alabhādhwam?
 Mahārājena kritvā bhūmir asīṣyata
 (pīṭhivyadyasṭhīyata). Śrīyai (śrīyat
 nripatim prāpatyāmahi (nripamāśrayāmy
 smṛti vishvamaracyetām. Kṛishṇāyā
 dhenuḥ (dhenuvāḥ) kṣīram śiṣubhyām
 pīyate.

XIV.

Indrānyāḥ stutim vadhuo gāyanti (stutim
 stutimvadhūbhīrgīyate). Kṛtīm utkṛjant
 vidyāścābhyasyata satyain vadata, gurūn-
 namate (pūjāyate) ti śiṣyāṅām smṛitīnām
 ādesah. Kṛipāḥ prajā rakṣantu (gopāyantu)
 pāpānīsa dandayantviti dharmo va
 hīyate. He vaktvah śvairīnamata. Kṛto
 śvānūmā tādayatu pīdayatu vā. Bhūsha-
 nānyāharatam (ārayatām) iti devyā (ma-
 hīshyā, rājnyā) dāsyāvāṅtīsyetām. Jubhūthyām
 vedau (vedyām) vāri (jalani) śiṅcāma.
 Akṣhair dhaneṇa (vasunā) dīvyāveti
 kṣatriyābhyām abhāshyata (ārayata).
 Putrāvadyopanasmiti brahmnānayanate.
 Nārū vāpīm kṣanantu.

Drashtānām (vishī) Vasishtha Visvāmītrān
 bahūnām sūktānām Kartānām (drashtā-
 nām). Bhartari (bhartar) bhāryā (jāyā, vadhū,
 patnī) smityatānti (bhartānām kāmāyatu).
 Kshatriyā netrīnanugachante satvubhīsa
 (aribhīsa) yudhyantām. Pālo nadyām
 swasibhyām saingachantām. Drashtvā
 (dhātva) lokko' vijyata (viramīyata).
 Sādhūnām datrīnām gōhasthu munin-
 bhyo (yatibhyo, parivradbhyo) bhikshā
 dīyate. Nripō bhōjah stotrānām (stu-
 tīnām) Kartari datāvaratata (obhavat,
 o sēt). Bhritiyā bhartānāda (svāmīnā,
 īvarān) sevantām. De Sādhūnām
 rakshītīndevān āśrayadhvam (sara-
 nām prapadyadhvam). Dhātuh (drashtuh)
 Kripayā jīvanti jānāh (lokāh, ma-
 nushyāh). He datar datrīnā namanti.
 Vasīrmarāh naganām nayati.

XVI. Brāhmanabhyo

Nahapānasya jāmātravshabhadattena
bahayo gāvo grāmāśca prabhūtān ca
suvarnam adiyāta. Mātur bhūshayāni
svasibhyo yoccha (yocchebhy). ~~Iti~~^{Iti}
śvebhyo ghāsamāharatyaivān mā¹ ~~śayatu~~
(na ~~śayet~~). Bhūtri²ghāni (bhūtri³ghāni)
jyoshthāyā ~~dhiko~~^{vasimā} bhāgah pitrā
śiyatām. Ke śiśavo nityam kashthān
jalān ca grīhāpāharateti piturājīnā.
Śiśavo vane carantū. Kriśhṇāyā ~~śi~~
goh kshīreṇa ~~vartant~~ vartebhām.
Lokhyāni vāha ubhate. Śvelayorgavor-
yugmenarshirmadate. Uarib śiśvaśca
svasāram rāmasya dhitāram parina-
yatah.

Wiersz 7/8 wydawia wielkość boga
 Vishnu. Mowa ta o jego inkarnacjach
 (avatāra).

Jatruin agamayat svargam = nie-
 przyjaciel zniszczył, zabił: svargam gam
 = umrzeć, Cares. zabić. Vishnu jako
Parasurāma, syn brama Jamādagni,
 mści się na Kszatrijach za zabicie jego
 i zjada całe pokolenie wojowników.

vedārtham evān avedayat. Przed proto-
 pem Vishnu jako ryba wyratował pierwor-
 go rodu Manu i 7 wieszczów (rishi,
 7 rishi = 7 świadom Wielkiej Młodzień-
 cy). Wtedy to przekazał im prawdziwą na-
 ukę o duszy odwiecznego Brahmę.

āśayao cānritam devān. Gdy bogowie
 byli ucienieni przez demona Vishnu
 przetrwał im w porcie. Zaczęto kłócić
 ocean, a którego wyłonił się młyn inności
 nektor (amrita), który wódz bogów
 utracił oń. Vishnu przy tej okazji
 przybrał postać zioberia i był punktem
 oparcia dla góry Mandara, którą bogowie
 Ocean mięszali. (Sesha duszył jallo, senos)

* Manu na olchwie przywiązany wpłynął Sesha do rąk
 rycy. Vishnu oparł się na niego Sesha.

Agneḥ pascād stān dvishadain
shāpaya.

Udadhik kavibhik saritān bhartō-
cyate.

Phib^{hi}idbhik sarvāḥ prajāḥ pāla-
~~pālyajāt~~ pālyeran (pālyantām).

~~Kēid~~. Eteshān brāhmanānān
Kēid upanishatsu kēcit smṛitishu
Kūśalāḥ! (ke - apare ^{-āḥ} lub anye).

XXI.

vādhyāye parivrāḍ vācam utarijet.

Ritvijām (ritvikshu) ya ricah pathahi sa
hotocyate.

Snātakāḥ vrajam upānahan chattram
ca dhārayet.

Mama (asmākaḥ) viten rāmo ba-
lishtha iti Rōvano vadat.

Jamrāt Jamrātān Jamayēḍ ^{Kritonājāḥ} visvayam
ca ^{phuvān} bhūmī vishah pālayet.

Rikshūshnig apī dvidyate.

Piter Dwig (Dwi) mayi (asmâsu)
nyapatat (mâm ârchat).

Mibradhrukshul (°krotou) Vichishhomo
ganyate.

Rigbir vishir Indrânin sarisati.

Asinâ samvâd dritou (Dvidbhyah,
Dvishah) prâharat.

Rane Krishno Dvidbhirahanyata (a-
mânyata).

Samâkari Dvisho vishiti jidyerann
shî Krodhâd brâhmanas' vadat.

---

4 stadija wiyin: brahmacârin uszy
sz wed u narasz ciela (guru). To ukon-
csenin nauki opuszcza jezo dom, jakk
snâataka (tj. talki, ukon sz wykypad);
zostaje grihastha. W stadiu idzie do lasu
jakk pustelnik - wânaprastha. Najwyiszym
stopniem doskonalsz jest stadi oboczynsz
na weszyszki zebrella: sannyâsin (krotis
nago, z autszesana).

XXII.

Harah stotrāya (Antyāi, stutayē) giram
uttrijata.

Dharatākhaṇḍasya pūrṣṭu shanims
vanijas tejāsvinā ca Kshatriyā va-
santi.

Perūravaso yāsah Kālidāsenāgōyata,
Maurāṇam āhvāyayatetyājñīyā-
yad bhūbhūst (ādīśad bhū).

Tāpasvinān mānāṇi śrīyān na
sajeyuh. (yacchati.)

Rātrāu candramāh prānibhyo jyotiḥ
Sumanobhit phalāit payasā ca na
prānibhir devān yajeyuh. (rayanti.)

Apsaraso rāṇe mṛitān Kshatriyān svayam
Vayasā na vidyayā divo bhṛābhishu
(bhṛābhīnān) prathamsah.

Haviṣhā devā vartante.

Śrīyān vanig yāsah Kshatriyo mukhīn
tāpasvīchati.

Yochitān calkshuṣṭi vāshpai rūddhe.
(calkshuṣṭi — rūddhāni).

XXIII.

Suktam aivānis tādāyantain nindāmat.

Nripah pāpān danḍayam amain ca
sadbhyo Jatac chāsīyate.

Kshatriyo rane jayam mahad yaso labhate.

Jyotishko (jyotiskān) āditya's candramās'
ca mahāntan.

Sham (vayam) Kshetre patato visham
apasyam (° syāma).

Atya jivān chvo mritah.

Satām vāll Kriyeta.

Satsu vasata.

Kanyā³ orajā¹ srija²(n)te¹ drishadi sīdati.

Vedhīm³ vasu corayantīm² bhartā¹ danḍayat.

Jrike⁽ⁿ⁾ bhramyad⁽ⁿ⁾bhyo madhukid⁽ⁿ⁾bhyo sīsar
bhayam.

Brāhmanā upānahaṁ caruṣanā
Kāchtheṇa vā Kārayanti.

Bhagavato Vishṇor Devallulom tasya
gnānasya śikṣāni saṁtāpāḥ kīrtayati.
Pāṇini Bhāṣya^{śikṣā} bhṛtām māṁjaret.
Sūdamantaṁ Kavi āgacchataḥ iti
rājñe bhṛtyā nyavedayan.

He śiṣū ātmanor nāmni (nāmāni)
māni vadatām.

Brāhma bahūśikṣāpaniṣkṣaṁ varṇayate.

Brāhma viśva ity ~~viśvāyo vadanti~~
ity ~~viśvāyo~~ ucyate.

Yo brāhmanaḥ bhāgah śarīren āva-
cchidyate sa manushyasātmanocyate.

Candraguptaḥ sarvaṅgā (-o viśvaṅgā)
bhūvā^(vā) balavān samrāḍ abhavat.

Ye balavantaḥ kṣatṛiṅgāḥ Kṛishṇa-
vya samāyāṁ ayudhyanta te sarve
raṁe dvīḍbhīr (x' viśvīr) ambāyanta
(kātāḥ).

Āikṣa kṛitub apī dvīḍyate (vidyate)
(vartate).

Pātaliputrasya rājā janmanaḥ sūdrāḥ.

XXV.

Māghonā marudbhī ca vṛitro 'ghāṭyato.
 Yuvataro (~~yuvatyō~~) gītam agāyan.
 Vidvānsan bhāṣyaṇan vivadete.
 Saramā^ṛrkho devānāni suny ucyate.
 Pratyāñci mahānti vanāni vidyante.
 Parishadi viduṣhāni (vidvatsu) 're-
 yānsa dharman upadiseyuh.
~~ye~~ Pāpāni karmāni cakṛivāniso 2
 ahaḥ tishtheyū rātriṃ ca śideyuh.
 Yūnā kshatriyena yāso 'labhyata.
 Prān devān vandeta (pūjayed) namet
 prāci devānāni ~~devāni~~ ^{devāni} ~~śikṣ~~
 Ahar ahar sūryam pūjayed / vandeta /
 Ahar ahar ādityam —
 Ahar ahar bhānum —
 Svabhīn kariso hatah (māritah)
 Vanavāsināni tijaścāni śiṣho
 rājā.

1) rikshu saramā

2) ye pāpāni karmāny ācarānti te 'has

pūrta
 cūkū
 2 upath
 benay
 40/1/1/1

patih, pata, patim, patyā, patye, pa-
~~patim~~ tyuh, patyan. - pati, patibhyām,
 patyah. - patayah, patim, patibhih,
 patibhyah, patinām, patishu.

sakha, sakhe, sakhayam, sakhyā,
 sakhye, sakhyuh, sakhyau. - sakhiyam,
 sakhibhyām, sakhyoh. - sakhiyah,
 sakhin, sakhibhih, sakhibhyah, sakhi-
 nām, sakhisu.

asthi (V. asthi, asthe), asthriā, asthoh,
asthrāh, asthri (asthrani). - asthriā,
 asthibhyām, asthroh. - asthini, asthi-
 bhih, asthibhyah, asthrām, asthisuh.

stri, V. stri, Ac. striyam, strīm, ^{striyā} striyah,
striyāh, striyām. - striyam, stribhyām,
 striyoh, - striyah, Ac. striyah, strih,
 stribhih, stribhyah, striyām (lyllo),
 strishu.

N. V. dyauh, divam, divā, divē, divah,
 divi. - divau, dyubhyām, divoh. - divah,
 dyubhih, dyubhyah, divām, dyushu.

Mrah, rāyam, rāyā, rāye, rāye, rāyah,
rāyī. - rāyau, rābhyaṃ, rāyah. - rāyah,
rābhīh, rābhyaḥ, rāyam, rāsu.

anadvān, V. anadvan, Ac. anadvāham,
anadvāh, anadvāhe, anadvāhah, anadvāhi.
- anadvāhan, anadvābhyām, anadvāhoh.
- anadvāhah, anadvāhah, anadvāhah,
anadvābhyah, anadvāhān, anadvān.

panthāh (V. id.), panthānam, panthā,
panthā, panthāh, panthāhi. - panthānam, panthā-
bhyām, panthāh. - panthānamah, panthāh,
panthāhīh, panthābhyah, panthānam, panthān.

Niittain prabhakarān gīṭān vā śrīkṛm
 brahmacārī samājān gāṭhān (—T)
 nārkaṭi (brahmacārīnā samājān na
 gāṭhāvyaḥ; samājān na gāṭhāvyaṃ).
 (gauriḥ, samāvṛṣṭiḥ)

Karunāny anyasmin jannani
 phalavanti cintayan plemān
 vīkṛtān sādhanjīṭhān (D. Sr. 42)
 - samācārīṭhān - yateta / cintayātā
 pūṣā vīkṛtān sādhanjīṭhān ^{yatitayātā} ^{yatayātā}

Kanyā udyāne vṛjāḥ vṛkṣṭhān (band
 dhūn) niśamāḥ.

Phallānī vīkṛtān ^{vīkṛtān} karīṭhān
 (karīṭhān) samācārīṭhān.

Dubitarāḥ pīṭhān nantun āgātāḥ.

Kāṭhān aśyāḥ sūndarāḥ saramān
 vapas tapānīsi sādhanjīṭhān (sādhanjīṭhān)

samācārīṭhān! prabhakarān!

Bhāvān paṇḍitā bhāvīṭhān arkaṭi;
 bhāvāṭhā paṇḍitena bhāvyaṃ.

Kāṭhān karīṭhān (karīṭhān) nāṣa bhāvā-
 nāyāṭhāṭhāṭhā (kāṭhā, ānāyāṭhāṭhā) (ānāyā-
 nāyā, ānāyāṭhā).

Balavāntānī māṇḍānī vādhanjīṭhān kāṭh
 samācārīṭhān.

vācya (sun
arhātha)

Idam pattram bha-
vadhir vācayitavyam
(vācayam).

Vedam samāpnyatarā
vidyā (o karāni śāstrāni)
^(abhyasitam)
adhyakṣam pravṛtāh
(prāvṛtata).

jī, jita, jivā, [vij]jitya, jētum, jētavya - jeya
dā, datta, dattvā, -dāya, dātum, dātavya, dānya, dāya
sru, sruṭa, sruvā - sruṭya, srotum, srotavya, sruvānya, sruśānya
gai, gata, gātvā, -gāya, gātum, gātavya, jānya, geya

janya vānya
yanya tyānya
śanya yānya
vanya bhojya
labhya niyojya
prāyojya
aber
sekya
ānya
yanya

Part. perf. Pass.

Suffix na an Verba auf
rî und auf r und d. Ausserdem
hîna, glâna, mlâna, pyâna
 (pîna), Kshîna, siâna, dîna,
lîna, lûna, lagna, bhagna,
bhugna, magna, rugna, vigna.

Ausnahmen.

jagdha (W. ad), Khâdita, mattha,
murdita, rudita, udita (W. vad),
vidita (= wissen), svâdita.

Suffix ta an vocalische WW.
 (ausser den oben genannten) unmittelbar.
 Unregelmässig: gîta, datta, hîta (W.
dhâ), pîta, mita, sajita, sita (W. so
 binden), sthita, hûta (W. hve rufen).

Unmittelbar an consonant. Wurzeln
 mit folgender Consonanten u. Nasals
 gruppen in den ersten 9 Classen:
 mit kurzen Vocalen.

प्रमो भूमौ घातुं शंससि जुहोषि
 चान्ध पाणिने ।

Ausnahmen:

dyubita, pakita, Kupita, lapita,
ushita (W. vas), svasita, hasita,
ucita (W. uc), rucita, vrajita, trishita,
mushita, marshita (W. mrish "ertragen"),
subhita, drubhita (W. drish "erwachen")
mahita.

Mit i bilden das Part. alle Verba
des Cl. I, Causale, Denominative u.
abgeleitete Wurzelformen, sowie
W. auf Consonantengruppen, linguale
und folgende Consonanten:

खगौ^५ फलं घटे कायायां कथयानः

Ausnahmen: dyubta (W. div),
shityubta*, syubta (siv nähern), tashtta (takh
Zimmer) bhrishtta (bhradj rösten).

Mit i nur gubhita. sakta

* W. shtharv speisen

Uct. XXX.

2.6) Consonanten sind Palatale (außer
j^h und r^h) sowie
हे धीमन् कोपात् भाषसे.

2, 3, 8 + 10, 20, 30 = dvā, trayaḥ, aṣṭā.
 + 80 tykko duḥ, tri, aṣṭā
 + 40, 50, 60, 70, 90 obā formy.

īna niśady, miṣiḥ +

26 śaḍviniśati

33 trayastriniśat 34

36 śaṭstriniśat

42 dvā°, trīcaṭvāriṇiśat

43 trayaśi°, trīcaṭvāriṇiśat

46 śaṭcaṭvāriṇiśat

48 aṣṭā°, aṣṭācaṭvāriṇiśat

49 navacati, īna°, ekona°

53 trayaśi°, trīpañcāśat

54 caturpañcāśat

56 śaṭpañcāśat

76 śaṭsapṭati

82, 83, dvyaśiṭi, tryaśiṭi

88 aṣṭāśiṭi; 86 śaḍāśiṭi

96 śannavati

101 ekottarain śatam, ~~at~~

115 pañcadaśāśiṭikam śatam v.

pañcadaśāśiṭikāśatam

Asvino rathas tribhis' colhrais
yuktah.

Asvinâv rishinâ catasribhir
rigbhir stuyate (sasyete, idyete)

Shannvân bhâtrînâni Krishno
jyeshthah (shatsu bhâtrîshu...)

Pâncasv nâridavishya arjunas
tritiyah.

Ashta (ashtau) vivâhâ ity eke
shad ity ^{asvino (â)} anye manyante.

Saptavimsatir ashtâvimsatir vâ
nakshatrânâni jyotisha udâhriyate
(nakshatrâni - udâhriyante).

Brâhmanas' shtame Kshatriya
ekâdase vaishya dvâdase ^{damshatsara} ~~vash~~
uparivratam (~~vash~~ upanetavyah,
upnâyanîyah, upaneyah).

Dve mahatî jyotishâ divi
rajete (~~ishete~~.)

Pâncamim vicam astuyâpya (astuyâ-
nyaya) ~~sh~~ guruh shakthim ~~ap~~
apatthah.

'Sakyanumir buddho' s'ititatne
jivitasya samvatsare mritah.

Kvacit trayastriṃśat kvacit-
triṃśat sahasrāṇi triṃśatani tra-
yastriṃśac ca Devā (Devānārin) vede
ganyante. XXXII.

Saśarathasya tiorishu bhāryāsu Kousa-
lyā Kaikeyyāḥ sumitrāyās ca jyāyāsī
(varshiyāsī) garīyāsī (gurutarā) cābha-
vat. Hemante rātrayo drāghishthāḥ
(drāghīyasyah). Pdrimśi rātrāni na
bhūyishthāni bhuvī (bhuvāsi) vidyante.
Amishāndīcyāḥ rājasu (o dakshu rājasu)
- amishām vidīcām rājāni - prishkī-
rājo balishtho 'bhavat (balavattamo' bhi)
Kālīdāsasya bhāryāni bhāryāsu granthebhyah
svādīyāni (svādutarāni). Rājāgrihe sarve-
shu (teshu) vanīkshu (sarveshāni vanījāni)
anāthajivīdīko dhanitamo (vasishtho) 'bhavat.
Loham suvarṇād laghutānam (laghīyah)
Kāshthāḥ ca gurutarām (garīyah). Dhāvanē(-na)
catuspādām (catuspātsu) aśva āsūtamaḥ.
S. sarvābhyo' nyābhyo' mūshya kālāya Abi-
bhyah sundaratarā ^{vartata} ~~bhūva~~ ^{Kritānyās} visvāsyas (sarva-
syāsī) ca bhuvō (-vā) mahishthasya samrāje
bhāryābhavat. Vāyasah sarveshāni pakshīnāni
patishthā vyate.

Tān divyavijayājamānām atimānu-
 shīm iva dīśitvā rājashoh bhīdayam
 (tanjām) anuraktam [rañj + anu c. acc.
 v. loc. - Part. D. 67]. Tāto 'psaradubiter-
 ram avagamya (-tya) sa kshatriyānu-
 rūpena gāndharvavivāhena tān pari-
 nītarān (paryanayati) - vyūḍhavan,
 vyavahat - vyavahayata, vivāhitavān.
 Bhūyishthān ahovātrān āirama
 ushitvā [D. 70] dushshantah sakunta-
 lām tyaktvā (hitvā D. 70) svanaga-
 ram (-e) nivrittah. Tatas tīrthayā-
 trān samāpyāsrāme (-am) pratyā-
 gamya (-tya) duhitri-vivāhavitān-
 tān viditvā [D. 70] kanvas tān
 dushshantasānīpān prasthāpayat
 (prasthāpitarān). Nagaraprāptānītu
 ś. rājashih prathamān pratyākhyāyā-
 nte 'gramatishīpade nityuktavān.
 Jacchata Kālena sundarakumārā
 bhavato nāma tanjām ajāyata.

XXXIV.

Kṛitapāpakarmāna dvādaśāhami śādhāni
śrīyāham vā prāyāścittāni samācāryaḥ
(-cāryaṇi). *

Indrasakṣaḥ pūrūravā indrasakṣīm
anavadyāṅgīni cōpsarasam vrasāṅgīni
paryan^{yo}atī vyasācāryatī.

Śhrigukucchaḥ upanarmadam vastate,
Dīrghabāhuḥ prīthuvakṣhāḥ aigaraḥ
'sijānis tatra tīkṣṭhātī.

Jyānapeṭhāḥ karmapathāc chreyān.
Purāyārshimatena mṛitāccharitkā
yathāhāmam (yathācchāmi) dvītyaḥ śar-
tāram varayet (varayeta). ~~Atx~~

Kāmo' nairgo mīmaktus' ceti karayo
vadanti.

Prāthamāyudhikā Itānāmnī brāhma
maduhikā pādmaḥkṣhā.

Bahubhāryo'pi rājāpūtraḥ.

Vākpatuh' paṇḍitah' śāsikya āgātrah'.

Urmukhāś cātaka vṛiṣṭījalām
arthayate (prā^o), yācātī.

* Also: Kṛitapāpakarmabhikṣā - cāryāṇi
(samācāryāṇi Kielh. str. 196) + cāryāṇi,
cāryāṇi.

Phagavadishnor Dewakulain (Devā-
layān) - Dewakule - praviṣya ~~Kṛatī-~~
mancharain yuwatijanagṭhain abhinū)ma

Smigdhasya (smīdhasya) ~~mitrasya~~
sah mitrasya ^{emān} sakhain (emām
vācain) śrinuta.

Tadā Dhanāni saṁcinvantaḥ (saṁcinvā-
nā) lubdhāstā Kadaci³ tishāin bhōjain
asnuvate (asnuvātī, vindanti, labhanta)

Rasapūrṇāni suracitāni Kāryāni Dāsa-
ni ^{Kṛtīm} Kṛtāni yagāh prāptūm sakhantā
(yagāh ^{asnuvātāni} prāptūyātā, labhantā, vindatā).

Sakhantāni vats adīśāni Shasthānam
āpnotāt.

Kāśin prasthāpāin madhātāni
niracīnūtān.

svasatubharyâhridayâni râjâsibh
dunotu (Dunuyât).

Meghâ Svam sruvate (samâ)
Dvâhstho Svâra^h samvri^hnyât.

XXXVII.

Agnihotro^h prativarsham caturmâsyâni
tanuyât.

He mahârâja ~~te~~ mitrânâm upâ-
krovan^h chatrânâm ajakurvân's ca
râjyâni rakshoh^h (rakshatât).

Brâhmanâ savasavyavahâram
tinastkurvanti.

Yâi akurvithâs tat tava mitrâni
(tan mitrâni te) sâhysratam apî (edhu
nâpi, samvri^hnyât apî) dunoti.

Yo mamopakaroti tasya prathikaryam

Maharajasyajñaya yathavidhi catu-
rah Kumaran samkuru.

Carukhya anakilapitate Doe
sate sapta ratyavinjatam ca vau-
shanam (panivastavan) rajyam
akurvan. ~~Samu~~ (Komalajyoti)

Samukhakaroty padmakshi
candramasam — (candram, indum)
api tirakaroti.

Yadi (yam) sishyam samkaroty
adhyapayati sadhakaroti, sa tasya
prajakharati.

Kalingarajah satam samnorasy
akharoti.

Adhuna māni gantun amjānāhi.

~~Imān mānī te māyā~~

Imān māyā te dattān mānīn grihāna.

Mahākavih ślokaśrajaīm (-mālāīm) vārimukhā-
bhīr grathnīyāt (grathnātu). (shnītam.

Pratidindū (vīhīm) steyan rājīnah Kosham ann-

Jarvasmād dāyāni pratigrihānāno dushyati
(duṣṭībhavati).

Brashtā (dhātā) ovecchayiva jāsān niramāt.

Hitāya (bhītyai, -ay) devānām śarānām yāhi.

Rājāno dandena jāsān nigrihīyuh (-grihīnāntu)

Kāmasya ~~duhitā~~ duhitīr grihān nīyāt (grihīnāntu)
apāsīyāma. (grihīnātu (grihīyāt)

Varo' gnah samakshamī kanyāyā hastam.

Dvijō nyośyocchīkṭāni māśnīyāt (māśnāntu)

Nityam avirudhāsv āpon (-e jal) śāyāt
(śāyāntu).

Tryaksho mahesūvaras candrakalālanīkṛitā-
lalāto yeshmān (vah) pāyāt (pātū,
pātāt)

Prd. pr. śaye, śeṣe, śete; śevāhe, śayāthe, -āte;
śemāhe, śeṣhe, śerate.

Impf. aśayi, aśethāh, aśeta; aśevāhi, aśayā-
thām, -ātām; aśemāhi, aśeṣhvam, aśerata.

Imp. śayai, śeṣva, śetām; śayāvahai, śayāthām,
-ātām; śayāmāhai, śeṣhvam, śeratām.

Pot. śayīya, śayīthāh, śayīta; śayīvāhi, śayīyā-
thām, -īyātām; śayīmāhi, śayīshvam, śayīvan.

yu: yavri, yavhi, yavti, yuvah - yuvanti.
ayavam, ayavti, ayant, ayuva - ayuvan.
yavāri, yuvhi, yantu, yavāva - yuvanti.
yuyām etc. yuyuh.

astavam, astavh (astavīh), astavit (astavīt);

astuva (astuvīva), astutam (astuvītam), -tām,
(astuvīthām); astuma (astuvīma), astuta (astu-
vīta), astuvan. - astuvi, astuthāh (astuvīthāh)

stavāri, stuvhi (stuvīhi), stantu (stavītu) - stavāva.

stavai, stushva (stuvīshva), stutām (stuvītām)

stuyām (stuvīyām) etc. - stuvīyā, stuvīthāh.

abavam, abavīh, abavit; abrīva, abritam, -tām,
abrīma, abrite, abruvan. - abruvi, abriṭhāh.

bravāri, brīhi, bravītu, bravāva - bruvanti

bravai, brīshva, brītam, bravāvahai, bruvatām.

brīyām etc. - bruvīya, bruvīthāh, etc.

suve, sūshe, sūte; sūvake, sūvāthān - sūvate.
asuri, asūthāh, asūta

suvai, sūshva, sūtām; sūvāvāhai

suvīya, sūvithāh, sūvīta...

6 ^(marrowienyeh) systemis filosofienyeh a Indōn:

sāmkhya (Kapila), yoga (Patanjali)

vaiśeṣika (Kaṇāda), nyāya (Gotama)

Karmamīmāṃsā (pūrvaṇi^o: Jaimini) i

sāṅkhya (uttarāṇi^o, vedānta: Bādarāyana).

Wszystkie te systemy są pochodzący z Indii
Nyāya jest kompletnym systemem filoz.,
ale przedwzrostkiem ~~to~~ rawieronologicz.

Dasarathasya tiro bhāryāsī caturabhi putrān
pūrsuvata. - Rāmo Lakshmanasī ca bhāryāmitan
vanam ditām. - Mritabhaktikāh śhīyāh śhan

māsān adhat. śevantām (jagīvan). - Drishṭāśrutā-
bhyām anyad (itavād) bruvan sākshī dandayī-

śavyāh (dandīyāh, dandīnīyāh) alho śīstafāh
śāsyaḥ (śāstavyāh, śāsavīyāh) (śīstīyāh B. str. 75).

- Caritaprāyāsīttāh śarvān pāpān apāiti. -
Udyantam astamīyantān ca bhānuin nabhatah (-^{grān}apāh)

- Kūtalāh sabhāryāh saśīśū ca madhītam abhyāyāh.
- Varunān (śukhī) śhīvīkīti yūpe bādhanī śim śevā-

abruvan. - Jatyān sadā bhūhī. - Śan śhājāke
śeśī na sukhanesīvāh śevata.

jägeri Par. Regularne (ale ati, atu, uh):
jägerini, jägeristi, jägeristi, jägerivoh - jä-
grati. Impf. zob. B. - Impu. jägerä-
ni, jägeriti, jägeritu; jägeriva - jägeratu.
Pot. jägeriam, jägeriäh etc.

(Par.)
vac: Imp. vacāni, vagdi, vaktu; vacāva,
vaktam, - tām; vacāma, vakta, vacantu.
Pot. vacāam etc. (Kh. Nach einigen fehlt
 für ganze Plurat, nach anderen alle 3. Per-
 sonen des Plurals. Sonst regelmässig).

han Par. Traci w śabych formach w przed
t i th; w śabych formach przed samogł.
 wyznaca pierwiastkowe a i h zamienia
 w gh. 2 sg. Imp. jahi (zam. *hahi).
Aten. śakhi (3. sg. Ind. pr. hate, Pot. ghrita
 etc.)

Dvish: Par. Impf. advesham, advet, advet;
advishva, advishāam, -tām; advishma,
advishāta, advishāam also advishuh. -

Pot. dvishyām etc. - Atom. Ind. pr. dvishē,
dvishke, dvishkte; dvishvabe, dvishāthe, -āte;
dvishmake, dvishdhuve, dvishate. - Impf.
advishi, advishthāh, advishāta; advishvahi,
advishāthām, -ātām; advishmahi, advi-
dhwam, advishāta. - Imps. dvishai, dvishva,
dvishāam; dvishāvahai, dvishāthām, -ātām;
dvishāmahai, dvishdhwam, dvishātām. - Pot.
dvishyā, dvishāthāh, -āta; dvishvahi, dvish-
yāthām, -ātām; dvishmahi, dvishdhwam,
dvishāram. 1

caṣṣh A. Imper. caṣṣhai, caṣṣhva,
caṣṣtām; caṣṣhāvahai, -āthām, -ātām;
caṣṣhāmahai, caṣṣdhwam, caṣṣhātām. -

Pot. caṣṣhyā, caṣṣhāthāh, caṣṣhāta etc.

- is A. Ind. pr. īse, īsike, īshte; īsvabe,
īvāthe, īvāte; īsmake, īsīdhuve, īvāte. Impf.
aiśi, ~~ait~~ aishthāh, aishāta; aishvahi, aishāthām,
aiśtām; aiśmahi, aiśdhwam, aishāta. -

Imp. īśai, īśishva, īśhtām; īśāvahai, īśāthām,
- śtām; īśāmahai, īśidhvam, īśatām. — 30

Pot. īśīya, īśīthāh etc.

vas Par.: Ind. pr. vaśmi, vaśshi, vaśhti;
viśah, viśthah, viśtah; viśmah, viśtha, viśanti.

— Imp. avāśam, avat, avat; avīva,
avīśtam, avīśtām; avīma, avīśta, avījan.

Imp. vaśāni, vīśhi, vaśtu; vaśāva, viśtam,
viśtām; vaśāma, viśta, viśantu. — Pot.

viśyām, viśyāh etc.

mri Par. mriji, mriśhi, mriśhti;
mrijavah, mriśthah, mriśtah; mrijmah,

mriśtha, mrijanti albo mriśanti. — Imp.
amrijam, amriśat, amriśat; amrijva,

amriśtam, - tām; amrijma, amriśta,
amrijan albo amriśjan. — Imp. mriśāni,

mriśhi, mriśtu; mriśāva, mriśtam, - tām;
mriśāma, mriśta, mriśantu albo

mriśantu. — Pot. mriśyām, mriśyāh etc.

Vyākaraṇasāstrān vyākāṣhānasya
paṇḍitasya vācān śrīṇ. - Carame yāme
Brāhmaṇā jāgriyuh puṇyasya (Sharmasya)
cārthāya kimicit samācāreyuh (artham). -
Dāśavathasya trībhuvane (triloke, - lokyām)
vīśrutān putrān Rāmān Śaṅkharasya
Rāvanasya jētāram vidhī (vedān kuru). -
Trī jalām ācāmya dvīr anyehān matyā
sakhīd ośthān mījanī (mājanī) albo :
Dvīr ośthān mījī, sakhīd ity anye (apare, ^{ah})
- yo 'ngarājas ^{jayoh} ~~atmanah~~ saḥāyān (sahacārān)
ahaino tām kshatriyam śarair abhyahatān.
- Gurum apī vadhāya (hatham) āgatam
asānka (-am) jāhī. - Śrutānritte jñātva
kīnī mānī śūdrām vetōi (vetthā). - Pāndu-
putrān mā dvīdhi. - Bakoe vilagya vi-
pannaputrāh śhriy ^o (nārye) 'śrīni ca-
kshurthyām amījan (amājan) albo cāshpānī
cakshī, cāshpānī ^o akshīthyām. - Ne vīvara
svānī dvīpadām cakshīpadām cesīshe.

ide, idiske, itte; idvake, idätte, idâte;
idmaha, ididhve, idate. - aidi, aittihä,
aitta; aidvahi, aijâthâm, - âtâm, aidma-
hi, aiddhvam, aijâsa. - idai, idishva,
idâthâm; idâvahi, idâthâm, idâthâm; idâ-
mahai, ididhvam, idatâm. - idiya etc.

âsi, âsthâh, âsta; âvahi, âgâthâm,
âsâtâm; âsmahi, âdhvam, âsate. -
âsai, âsava, âsâtâm; âsâvahi, âsâthâm,
âsâtâm; âsmahai, âdhvam, âsâtâm. -
âsiya, âsithâh, âstte; âstvahi, âsiyâthâm;
sâsmi, sâssi, sâsti; sishvaha, sishthâh, sish-
tah; sishmah, sishtha, sâsati. - asâsam,
asâh (asât), asât; asishva etc., asâsuh. -
sâsâni, sâdhi, sâstu; sâsâva, sishthâm,
sishthâm; sâsâma, sâshita, sâsate. - ishryâm.

as byc' puding Kialhorna uigwa sig
w. Jhm. tyllko w. Jhm. praes. jalla. Sowa po
ittkove (Fut. periphr. Kârtâomri, Kartâhe).

lih: lehmi, lehtri, lehri; lihvak, lihvak,
lihvak; lihmah, lihka, lihanti. - lehâni,
lehhi, lehhu; lehâva, lihham, lihthâm; lehâ-
ma, lihka, lihanti. - lihryâm etc. -
lite, litshê, litshê; lihvake, lihâthe, -âte,

likhate, li^hdhve, lihate. - aliki, ali^hthaki,
alidha; alihvahi, alih^htham, alih^htham;
alikhvahi, ali^hdhvam, alihata. - lihiya...

duh: dohni, dhokhi, dogdhi; duhvah,
dug^hhah, dug^hhah; duhvah, dug^hha, duhvanti.
- adoham, adhoh, adhoh; aduhva, etc. p. B.
- dohani, dug^hhi, dog^hhi; dohava, dug^hham,
dug^hham; dohama, dug^hha, duhvanti. -
duhyam etc. - dhin. duhe, dhukhe, dug^hhe;
duhvah, duh^hthe, -ate; duhvah, dhug^hdhva,
duhvate. - aduhi, adug^hhah, adug^hha;
aduhvahi, aduh^htham, -atam; aduhvahi,
adhug^hdhvam, aduhata. - dohai, dhuk^hshva,
dug^hham; dohava^hai, duv^htham, -atam;
dohama^hai, dhug^hdhvam, duhvata^hm. -
duhya, duh^hthah etc.

rud: rodini, rodishi, roditi; rudivah,
rud^hhah, ruditah; rudmah, ruditha, rudanti. -
arodam, arodah (ih), arodat (- it) etc. p. B. -
rodani, rudih (A. B. - hi, so proposed samagh)
roditi; rodava, ruditam, -tam; rodama, rudi-
ta, rudanti. - Pot. rudyam etc.

Mahārājās' ivam sharmena bhūmim
 jāstū. - Aśv balī rājā nalo nāma vira-
 senasya outab (putrab), - Satoharinaru-
 Shivarakiptab (-karyilab) oimho jibwayā
 mukham ledri (līdhe). - Jibastho' likhin
 bravītu (vakhtū, ācashāni) kētra (kva)
 vātrān avapā t iti (avapāt iti). -
 Gopakprakhinam dūv jā adhok. -
 Pitrā kādito bālo bhūsam avodat (-it). -
 Rishir devān sūktair aitta. - Kasya
 dūhītāsi bāle? - Yena ^{svām} prānishi vīsvai
 cāyam lokah prāniti tad brabura vidhi. -
 (vidāni dūv). - Prākar utthāya savi-
 saram upāthvam. - Yadi Rāmair nediste
 (na stasishi, stasishi) na te bhūlit syāt.

* Pat. ne dīthā (h)

kā opuzraā. Par. jahāsmi, jahāsi, jahāti;
 jahī(i) voh, jahī(i) thoh, jahī(i) tah; jahī(i)-
 mah, jahī(i) tha, jahāti. - ajahām, ajahāhi,
 ajahāt; ajahī(i) va, ajahī(i) tam, - tām;
 ajahī(i) ma, ajahī(i) ta, ajahāhi. - jahāsi,
 jahāhi (jahāhi, jahīhi), jahāti; jahāva,
 jahī(i) tam, - tām; jahāma, jahī(i) ta, jahāti.
 - jahyām etc.

mā Atm. mīme, mīmīshe, mīmīte; mīmī-
 vake, mīmīkhe, - āte; mīmīmake, mīmīkhe,
 mīmīte. - amīmī, amīmīthāh, - mīta;
 amīmīvahi, amīmīthām, - ātām; amīmīmahi,
 amīmīshvam, amīmīta. - mīmī, mīmī-
 sha, mīmītām; mīmīvahi, mīmīthām, - ātām;
 mīmīsvahi, mīmīshvam, mīmīthām. -
 mīmīya, mīmīthāh etc. - Tak soumo
kā ioc' Atm. jīti - jīti.

bhī: bi**h**emi, bi**h**eshi, bi**h**ethi; bi**h**ī(i) vaḥ,
 bi**h**ī**th**ah | bi**h**ī**th**ah), bi**h**ī(i) taḥ; bi**h**ī(i) mah,
 bi**h**ī(i) tha, bi**h**iyati. — abibhayam, abibhet,
 abibhet; abibhī(i) va, abibhī(i) tam, — tān;
 abibhī(i) ma, abibhī(i) ta, abibhayuh. —
 bibhayāni, bi**h**ī(i) hi, bi**h**ethu; bibhayāva,
 bi**h**ī(i) tam, — tān; bibhayāna, bi**h**ī(i) ta,
 bi**h**iyatu. — bi**h**ī(i) yām etc.

hri regularum: jihriyati (3. pl. Ind. pr.),
ajihrayuh, jihriyatu.

pi: pi**p**asmi, — shi, — ti; pi**p**īroah, — thah,
 tah; pi**p**īrmah, — tha, pipurati. — apipa-
 ram, apipah, apipah; apipīrova, — tam, — tān;
 apipīrma, apipīrta, apiparuh. — pipra-
 rāni, pipīrthi (= Halbvocal.), piparhi; pi-
 parāva, pipīrtam, — tān; piparāna, pipīrta,
pipuratu. — pipīroyām etc.

riḥ: renenjri, renekhi, renekti; renijvahi,
renikthah, -tah; renijnah, reniktha, re-
nijati. - anenijam, anenk, -; anemjva,
aneniktam, -tām; anenijva, aneniktha,
anenijuh. - nenijāri, nenigthi, nenekti;
nenijāva, neniktam, -tām; nenijāma,
nenikta, nenijatu. - nenijām etc. -
Itus. renije, renikshe, renikte; renij-
vate, renijāte, -ṭe; renijnate, renigthve,
renijate. - aneniji, anenikthāḥ, anenikta;
anenijvahi, -āthām, -ātām; anenijnahi,
anenigthvam, anenijata. - nenijai, re-
nikshva, nenikthām; nenijāvahi, -āthām,
-ātām; nenijāmahai, nenigthvam, nenijatām.
- nenijāya etc.

(riḥ tak samo)

viḥ: veveshmi, vevekshi, veveshti;
vevishvah, vevishthah, -tah; vevishvah
etc. - avevesham, avevet, avevet etc. -
vevishāni, vevidhi, veveshti. - 2. pl. Ind.
prae. Itus. vevidhvae etc.

Adhvaryavo havîrîshy agnan
 juhvatu. — Pishayah smritishu
 catvârimîtatam samiskârân (-ânâm)
 vidadhati. — Dairathah putrân
 chishyân vasishthâya prâdadât. —
 Sriyâ vane saingacchamânas tām
 (strîm - striyam - vane saingaccha-
 mânâm) brûyât (vacât, vadet,
 âcakshîta) svasar mâ bibhî(i)hîti.
 — Jnâtakah orajam chattrojânaham
 ca bibhartu (bibhriyât; vahet, thâ-
 rayatu). — Mûlaphalashâmyâni yara-
 kshetrâd âdadâno danjayitavyah.
 — Dvâsthan dvâram pîshattâm. —
 Dâso grikâgatasyâ kithêhî grâdam
 nenaktu. — Guror âjñâm mâ jahâti
 (jahâti, jahîti). — Râjarshit bahû-
 ni bhûshanyâni bibhrâd âditya iva
 mahâsobhaya vyabhât. — Anadhîto-
 pâthâh sishyâ guror jikriyati.

XIII.

1. b) Piers. na c, i prybiraja
k prad t, th, s, g prad dh.

Piers. na d prybiraja t
prad t, th, s. 2. sg. Impf. Par.
prybirat t albo visazg;
abhinat albo abhinah.

Piers. na sh prybiraja k
prad s, d prad dh (dh). 2. i 3.
sg. Impf. Par. t.

Piers. na z: 2. sg. Impf. Par.
na t albo visazg, 3. sg. n
na t. Prad dh z opada.

Piers. na h: h + t, th, dh = dh
(popm. a, i, u widuria oi); h + o =
Koh. 2. i 3. sg. Impf. Par. t.

Piers. na dh: dh + t, th, dh = dh.
dh + s = ts. 2. i 3. sg. Impf. Par.
na t. (2. sg. h h).

XIII (Dakṣiṇī) 35

rudh. Impf. Par. arundhām, arundhāt, ^(-h)arundhā; arundhwa, arundhām, -ām; arundhura, arundha, arundhan. - Attm. arundhi, arundhāh, arundha; arundhāhi, arundhāham, -āhām; arundhāhi, arundhāvam, arundhāta. - Pot. P. arundhyām, A. arundhya.

piśh: piśashui, piśashhi, piśashhi; piśashvat, piśashthah, piśashthah; piśashmat, piśashtha, piśashanti. - Impf. piśashāsi, piśashthi, piśashthi; piśashāva, piśashtham, -thām; piśashāma, piśashtha, piśashanti. - Pot. piśashyām.

hins: hinsāsi, hinsāsi, hinsāsi; hinsāvah, hinsāthah, hinsāthah; hinsāmat, hinsātha, hinsānti. - Impf. hinsāsi, hinsāthi, hinsāthi; hinsāva, hinsātham, -thām; hinsāma, hinsātha, hinsānti. Pot. hinsāyām.

trih micropul. ^(as muen. form.) trinet ^{tyllis}
pued yótg. trinet (pued sarngs.
trinah): trinetui, trinetski, trinetski;
trinhvah, ~~trinh~~ trindhah, -;
trinhmah, trindhā, trinhantki. -
atrinaham, atrinet, -; atrinhva,
atrinham, - thām; atrinhua,
atrintha, atrinkan. - trinahāni,
trinchi, trinethu; trisahāva,
trinham, - thām; trinahāna,
trintha, trinhantki. - trinihyām.

Yavanah Saketām arunat. - Jaya.
sirnho girinagarain cirain rudhrā-
nte 'chanak. - Parivān māse dve
sate (trisatani) catvārisatani
caiva grāsān (-ānāin) bhūjyāt
(bhunakti). - Agnim inteva sanidho
~~Abhaya~~ samīdarthāya, sākthāś
dhindhi gā dugdhi thānyam pindhi.
-ti prātar ritvij ritvijam (ritvijam
anyataro 'nyataram) abravīt.

36

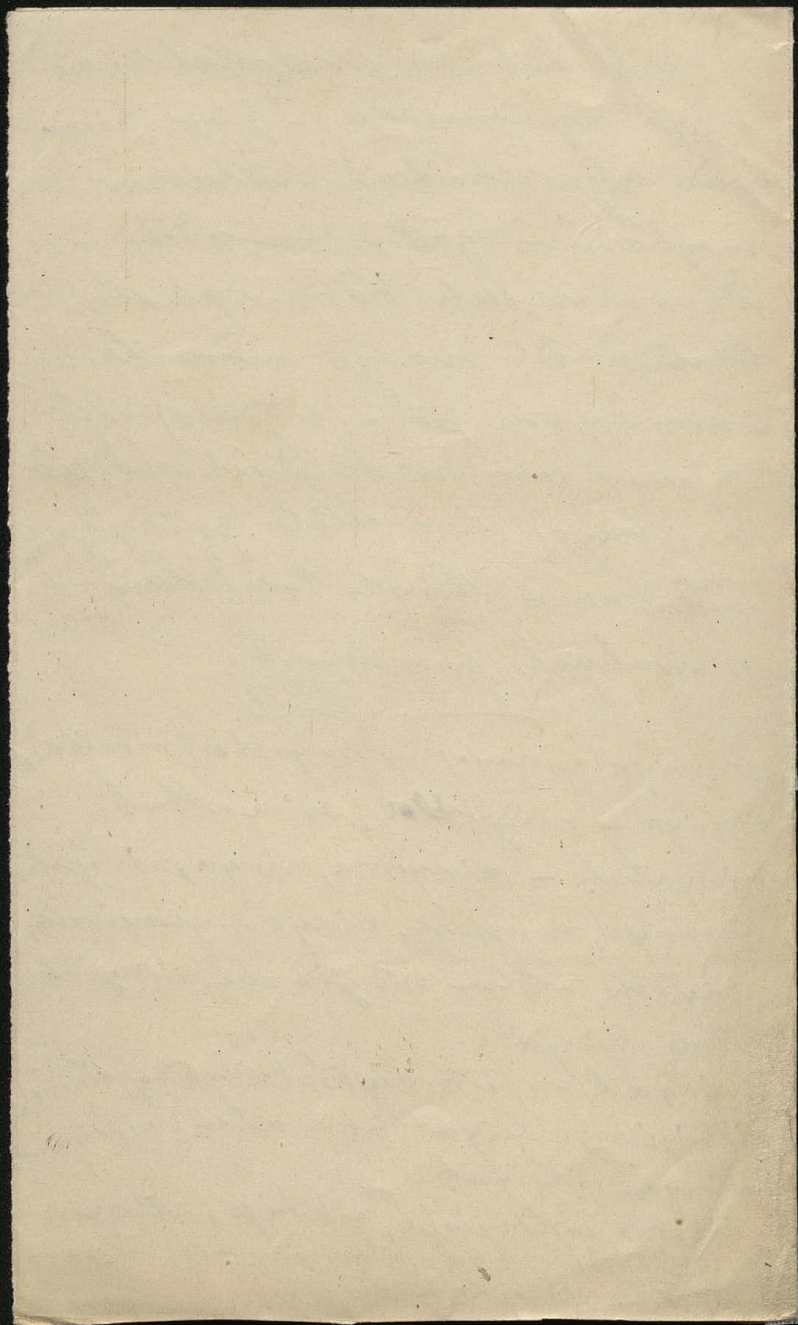
Guruh sishyan mustakalshā-
 nāya nyayishka. - Givir tima-
 vān atyuchritair sikhair
 meghānān gattin rupa dhi. -
 Dharmakritah karmaphalam
 bhūjānāh swarge mōdante. -
 Pararājyam jivā (vijitya) rājā
 rājavarinān nocchintyāt. - Iryā
 (Dvijā tayo) vivāhātē grīhyāgūn
 intirān. - Shiyas tanjūlam
 musalair pīnshanti.

XLIII.

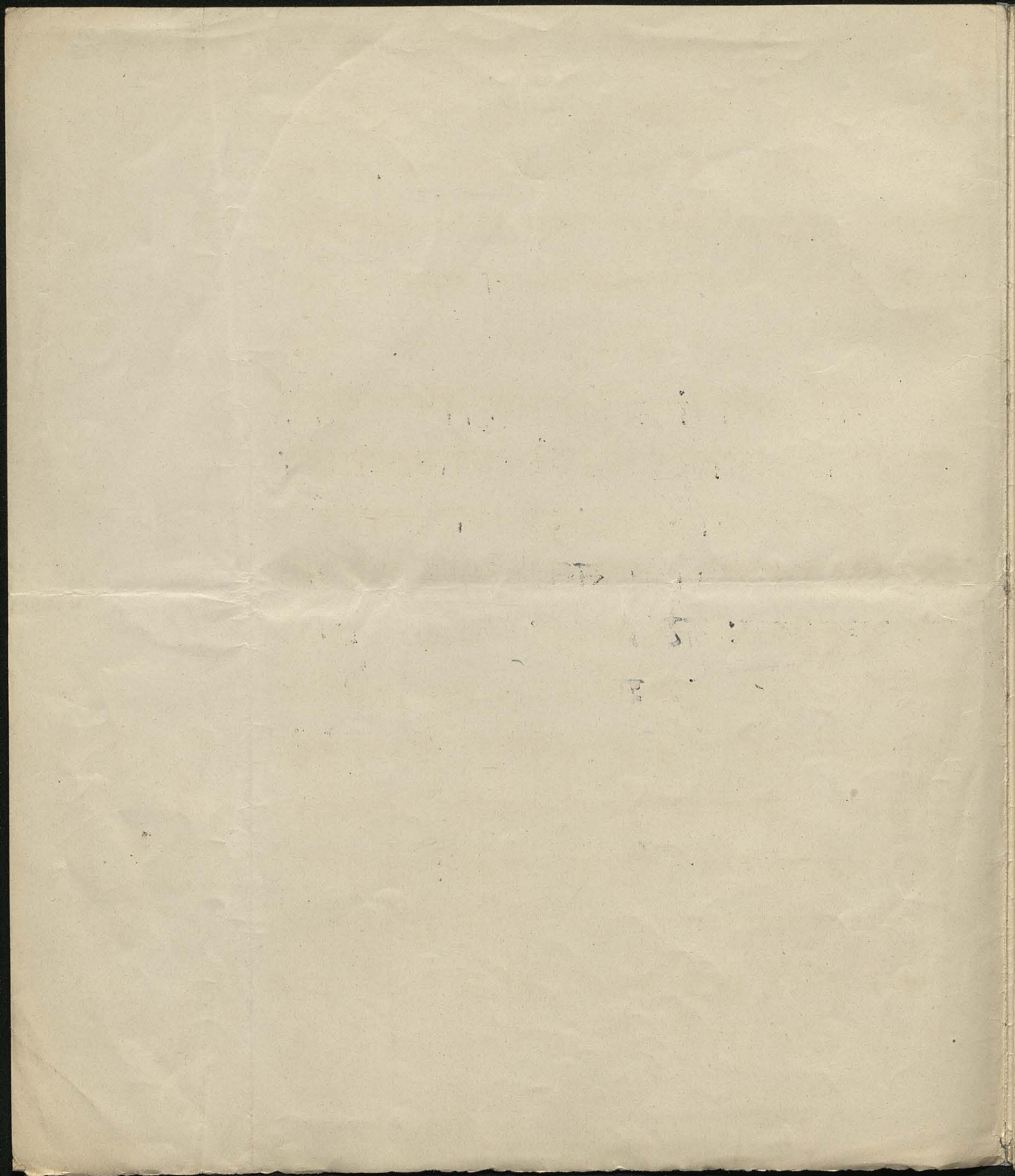
nināya (ninaya), ninayitha (ninetha),
 nināya - ninayitha, ninayathuh,
 ninayathuh - ninayima, ninya, ninayuh,
 ninye, ninyishē, ninye - ninyivathē,
 ninyāthē, - āte - ninyimathē, ninyidhve
 (dhve), ninyire.

cikra (ā)ya, cikrayitha (cikretha), cikrāya-
 cikriyiva, cikriyathuh, - atuh; cikriyima,
 cikriya, cikriyuh.
 cikriye, cikriyishē, cikriye; cikriyiva-
 thē, cikriyāthē, lak; cikriyimathē, cikriyid-
 hve (-dhve), cikriyire.

37

I.

अथ त्यजति । अधुना चरथ । सदा रत्तामि ।
 नमावः पुनः । क्रुधावसि । यजामः । पचतः ।
 त्यजथ । दहति । अधुना जीवामः । शंसथः ।
 नमथ कुतः । तत्र पतन्ति । कुत्र वसथ ॥

II.

नरः क्षीरं पिबति । गजं नयति नृपः । गृहे
 पततः । जलं यच्छति देवः । देवो स्मरथः ।
 ग्रामं जयति नृपः । हे नरा नगरं पश्यामः ।
 फलानि पचन्ति । देवान्नमति नरः । गनौ जी-
 वतः । वर्षन्ति देवाः ॥

III.

नरान्मार्गं पृच्छति बालः । मेघाः क्षेत्रेषु जलं
 सिञ्चन्ति । मार्गाभ्यां नगरं गच्छतः । नराभ्यां
 धनं यच्छति नृपः । नरस्य पुत्राः कटेषु
 सीदन्ति । मेघानां जलं यच्छन्ति देवाः ।
 जलेन हस्तौ स्पृशामः । पुत्रौ नरो गृहं नयतः ।
 नगरस्य मार्गं बालो दिशतः ॥

शिवो गिरिषु वसति । अरी कुलावृषाय त्रि-
 पतः । रामो हस्ताभ्यां (oder रामः पाणिभ्यां)
 पुत्रौ स्पृशति । अग्निर्वृक्षान्दहति । ऋषयो
 वदन्ति सत्यम् । सत्येन जनानां सुखं भवति ।
 ऋषेः पाणी वारि (जलं) स्पृशतः । फलानि
 वृक्षेषु तिष्ठन्ति । जना हरिं स्मरन्ति ।
 हरिर्नरान्दुःखात्तरति ॥

V.

भानोः पादा गिरिनधुनारोहन्ति । जलस्य (वा-
 रिणो) बिन्दुर्मघासतति । नृपौ कवीनां सिद्धतः ।
 वायुर्गिरीणां शिखरेभ्यो वहति । नृपो ^{रिभ्यः} सन्नुभ्यः
 कुलानस्यति । शिष्यो गुरुं नमति । नरौ पुत्रै-
 रागक्तः । नुभ्यतो मणीम् । ऋषे विष्णां
 यनामः । अन्नमग्निना पचतः । ऋषयो
 विष्णां सूक्तैः शंसन्ति ॥

नृपः शत्रुषु
 (शत्रुभ्यः)

शिवु^x
 ०१५ ०२५ शिभ्यः
 Dies ist nicht der
 Fehler

क्षत्रिया वसुना दीयन्ति । अथ नृपतेरथा
 मार्गं श्रायन्ति । अधर्मस्य पादो नृपमृक्कति ।
 क्षत्रियः कुन्तेमारिं विध्यति । अलिर्मधु मुसे-
 नाचामति । अशूणां वारि (जलं) पादौ सि-
 च्चति । अलयस्तत्र श्रायन्ति । नरो मधु
 फलानि च पचतः । यदा गुरोः कोपः श्राय-
 ति तदा तुष्यन्ति शिष्याः । क्षत्रियाणां
 नेत्रयोश्शूणां तिष्ठन्ति । शत्रवो नृपतिं
शरैर्वर्षन्ति ॥

नृपते शरैर्वर्षन्ति

VII.

स्तेना लोकानां धनानि चोरयन्ति । बालौ
 मुखं क्षालयतः । जनकः पुत्रेभ्यः पापस्य फलं
 कथयति । शिष्या गुरुं पूजयन्ति नमन्ति च ।
 फलानि पाण्योरानयतो गणयथश्च । पुण्यं
 दुःस्वादोपायति (दुःस्वादृत्तति) । सूता अश्वारूढ-
 स्थाठयन्ति । कोपाद्गृपतिः स्तेनं कुन्तेन विध्यति ॥

उद्धेवीचीनां बलेन गृहे तत्र कम्पेते ।
 पुत्रस्य मुखं जनक ईक्षते । शिष्याणां हिताय
 यतामह इति गुरवो भाषन्ते । जनकं बाला
 ऋत्नमर्थयन्ते । वने तत्र गजा ऋत्नैर्घृथन्ते ।
 द्विजाती इह सूद्रौ सेवेते । फलानि बाला-
 नां रोचन्ते । कुतो वसु लभधे । अधुनर्षो
 यज्ञमारभते ॥

diomaticus तां चो शिष्यां प्रभूता भिक्षा गृहस्थानां भार्याभ्यो
 भिक्षते । प्रयागे गङ्गा यमुनया संगच्छते ।
 पापा मनुष्याः स्वर्गं न लभन्ते । हे विष्णो
 शिवो ऽयं हरेः क्रत्यां गङ्गां परिणयति ।
 रण इषुभिर्नृपतयो घृथन्ते शत्रून् पुराज-
 यन्ते । नृपती ऋत्र रथायां कृष्णाभ्यामश्व-
 भ्यामनरोहतः । विद्यधर्षेः पुत्रौ शोभते ।
 पापानां व्याधानां भयाद्विद्वगावुडुयेते ।

हरेर्भाषां नावगच्छावः । संधयोर्षयो देवान्-
दन्ते । ग्रामस्य रथ्यायां गुरुः शिष्यश्च संगच्छेते ।
देवान्यजावहे हृद्ये न घजावः ॥

X.

विहगेभ्यो धान्यं कीर्यते । मालाः कन्याभिर्बध्यन्ते ।
हरिः पुना रामेण स्तूयते (शस्यते) । विष्णुना
पाणोर्जनं (हस्ताज्जलं) पीयते । सुखेन कायायां *besser* यस्मिन्ना
सुष्यत इत्युच्यते जनैः । ऋषिभ्यामिन्यते । जन-
केनाशाः शिशोर्धीयन्ते । गुरोराज्ञा शिष्येणा शिशौ
हीयते । शिष्याभ्यां शास्त्रं ध्यायते । क्षेत्रेषु
धान्यमप्यते । ऋक्षैर्दीयते । नृपस्याज्ञा विधे-
यैर्भृत्यैर्गृह्यन्ते । नरेण क्षेत्रे स्वयते (खायते) ॥

XI.

नद्याः शीतो वायुर्वहति । घटा नृपं शरणाभा-
र्ययत** तदा दुःखे ऽतिष्ठत । नद्योर्गङ्गायां
घमनायां च पुरो वर्तते । नार्यो रामस्य
स्तौत्रमगायताम् । इ* ऋषी कुतो देवीर्घृतेन

दे ist das je
wahrliche obake
die indischen gram.
schreiben, wie die
Bemerkung
angibt.

* So nach VIII, 3.2) und Berichtigung. Whitney, Ind. Gr. S. 138. f.
verlangt de. ** Eigentlich °घघघं.

6.

यनथः । देव्या दास्यो रत्नानि मणींश्चाहरत् ।
कीपाद्गुरुहस्तेनाताडयच्छिष्यम् । भृत्यौ घटेषु
वाप्या वार्याहरताम् । परमुना तदुभयः
क्राष्टमवाकन्तत । ऋषिरिन्द्रस्य पत्नीमिन्द्राणीं
सूक्तैरशंसत् ॥

XII.

साधूनां भक्त्या विष्णुस्तुष्यति मुक्तिं च यच्छ-
ति । बहूनां नातीनां नरा नगरे ऽ वसन् ।
विहगा भूमेरुदुषन्ते (भूम्या उदुषन्ते) । बुद्धे-
र्बलेन दुःस्वाम्यपारयाम । गोपो वने धेनु-
र्गोपायति । बुद्धीयोगेन च बहूनि कीर्ति
विन्दथ । कायं कवये कीर्त्यै (कीर्तये) कल्पते ।
भृत्यै शिवं नमावः । रश्मी ऋषस्य हन्वी-
र्बन्धेते । रात्रौ (रात्र्यां) प्रतिमपठाव ॥

XIII.

श्रीः समुद्रादुदनायत । कुतः कर्णावप्यधीये-
ताम् । सूद्रा द्विजातीनां भाषामभाषन्तेति

ब्राह्मणैः प्रत्यभाष्यत। धिया कपीतो जालाद-
मुच्यत। गुरुर्बालो मेग्वलया समनह्यत्। यदा
शिष्यस्य ह्रीर्धनश्चत्तदा धर्मः प्रत्यहन्यत। कुतः
श्वेता धेनुर्लभध्वम्। महारानेन कृत्स्ना भूमिर्-
शिष्यत (०ध्यष्टीयत)। शिष्ये नृपं प्रापयोमहि।
स्मृती विष्णुनाश्चेताम्। नृणाया धेनोः क्षी-
रं शिशुभ्यां पोषते ॥

XIV.

इन्द्राण्याः स्तुतिं वधो गाथन्ति (इन्द्राण्याः स्तुति-
वधुभिर्गोषते)। श्रुतिं विद्याश्चाभ्यस्यत सत्यं
वदत गुरुव्रमतेति शिष्याणां स्मृतीनामादेशः।
नृपाः प्रजा रत्तन्तु पापांश्च दण्डयन्त्विति धर्मो
न हीयते। हे वधः श्वश्रुर्नमत। सूतो ऽश्वात्मा
ताडयतु पीडयतु वा। भूषणान्याहरतमिति
देवा दासीभ्यामादिश्यत*। जुह्वभ्यां वेदो वारि
सिञ्चाम। अक्षैर्धनेन दीयावेति क्षत्रियाभ्याम-
भाष्यत (०मौच्यत)। पुत्रानयोपनयानीति ब्राह्म-

sobeser
* दास्यावादिश्येताम्।

४.

शोनीचते । नरा वापीं खनन्तु ॥

XV.

बहूनां

ऋषी वसिष्ठो विष्णामित्रश्च प्रभूतानां सूक्तानां
दृष्टारौ । भर्तुर्भार्षा सिद्ध्यतु । क्षत्रिया नेतृननु-
गच्छन्वरिभिश्च युध्यन्ताम् । बालो नद्यां स्वसृभ्यां
संगच्छताम् । स्रष्टा लोको ऽ सृज्यत । साधूनां
दातृणां गृहेषु मुनिभ्यो भिक्षा दीयते । नृपो
भोजः स्तोत्राणां कर्तारि दातावर्तत । भृत्या
भर्तृसदा सेवन्ताम् । साधूनां रक्षितृदेवाना-
दे । अथधम् । स्रष्टुः कृपया मनष्या जीवन्ति ।
दानदर्शिदा नमन्ति । स्वसृर्नरो नगरं नयति ॥

XVI.

बह्वो

नहपानस्य त्रामावर्षभदत्तेन ब्राह्मणेभ्यः प्रभूत
गावो ग्रामाश्च प्रभूतं सुवर्णं चादीयन्त । मा-
तुर्भूषणं स्वसृभ्यो यच्छ (यच्छेः) । सुतो ऽश्वेभ्यो
घासमाहरेद्वान्मा पीडयेत् । भ्रातृषु (भ्रातृणां)

मा nur mit Imper
in der class. Sprache.

न्येष्टाय वसुतो ऽधिको भागः पित्रा दीयताम् ।
 हे शिशवो नियं काष्ठं जलं च गृह्य आहरेतेति
 पितुरात्ता । गावो वने चरेयुः । कृष्णाया गोः
 क्षीरेण जीवेताम् । गोभ्यां रथ उह्यते ।
 श्वेतयोर्गवोर्युग्मेणाषिर्मोदते । हरिः शिवश्च स्व-
 सारौ रामस्य दुहितरौ परिणयतः ॥

न Es ist
 kein ra im selbs-
 ten Worte

XVIII.

विश्वपो नृपस्याश्वेभ्यो घामो ग्रामणपाद्विधेत
 (नृद्विधताम्) । सुस्वामि पश्येत कीर्तिं विन्देत
 (विन्देधम्) । नावा (नेत्रि) नृपः क्षत्रियैः सह
 समुद्रमतरत् । कथय (कथयेः) क्र मित्राणि भ्रातृ-
 भिः संगच्छेत् । उद्याने रमेधं फलानां तु
 भक्षणाद्विरमेत (रमत) । विश्वपा दुःस्वानीर्ये-
 षाः । अथ नृपस्य पुत्रौ पुरोहितेनीपनीयेया-
 ताम् (नीयेताम्) । पितरौ वन्देयाथाम् (वन्दे-
 याम्) । यद्यनृतं भाषेवाहि नृपेण दण्डैवहि
 (शिष्यैवाहि) । धीरैः क्षत्रियैरीन्यरानयेयेति
 नृपेणोच्यते । पुराणस्य फलं लभेमहि ॥

अद्वारा idio-
 matischer

रुन्निति कथयेः

चे

ॐ

कटः कार्घते मघा (कटो ऽस्माभिः कार्घते) ।
 पुस्तकानि मह्यं (मे) दर्शय । ब्राह्मणा आवाम-
 ध्यापयन्तु धानयन्तु च । नृपः करान्त्रान्ये ऽस्या-
 पयन्तु । चैत्रं मे (नो) दासैः कर्षयाम्यहम् (कर्ष-
 यामो वयम्) । जलमत्रं च मह्यं (चास्मभ्यं)
 यच्छ (न्यः मामाशय । अस्मानाशय) । बालं मद्-
 पानाययन् (बालमस्मदपानाययन्) । नृपा दूता-
 न्याटलिपुत्रं प्रास्यापयन् । स्तेना अस्माकं गा
 अनोरथन्वृकाश्चास्माकं पशुमोमारयन् । नृपः कविं
 निष्णाः स्तोत्रमपाठयत् । हृदयानि मनोरथैर्म-
 यधामः । शिष्यो गुरुनभिवादयेते * । साता
 दुहितरौ गीतमगापयत् ॥

शून

XIX.

यस्यां कौसल्यायां रामो ऽजायत तस्या
 भर्ता दशरथ उच्यते । उद्योगात्तव गुरुस्तुष्यति ।
 कस्मादेवं भाषसे । अस्मदन्म एतद्दुःखं न सहैरन् ।

* So in glossar under "begreifen".

गुरुरस्मान्कृतीः स्मृतीषाध्यापयति । ये प्रजा धर्मेण
पालयन्ति ते सर्वे नृपा जयेयुः । सर्वेषामेते-
षां तरूणां फलानि स्वादूनि । या भर्तृसेवन्ते नारायो
तासां सर्वासां नारीणां कीर्तिर्वर्धनाम् । एत-
स्मिन्नाये नृपतेर्दण्डः पापान्माययते । कतरस्म-
लमिच्छथ । मद्यं सुवर्णं तुभ्यं गा इतरस्मै
भावे न किञ्चिददापयतिता । न केचिदेतत्सा-
धयेयुः ॥

XX.

इन्द्रो सहायैः सह सुराद्विभ्रमघातयत् । सुहृदा
विना न कोऽपि किञ्चित्कार्यं दुर्लभं साधयेत् । दुष्करं
सर्वामु रथ्यासु क्वायार्थे तरूनीपयेयुः । यानि
मित्राण्यपदि भक्तानि तानि जगत्सु दुर्लभानि ।
द्विजातीनां मेखलोपवीतं च त्रिवृती क्रियेताम्
(क्रियेयाताम्) । अग्नेः पञ्चादेतां दृषदं स्था-
पय । उदधिः कविभिः सरितां भर्तृञ्जते ।
भूमृद्धिः सर्वाः प्रजाः पाल्येरन् । केचिदेतेषां
ब्राह्मणानामुपनिषत्सु केचिस्मृतिषु कुशलाः ॥

स्वाध्याये परिव्राडाचमुत्सृजेत् । ऋत्विजां (ऋत्विज्)
 य ऋचः पठति स हीतोच्यते । स्नातकः स्र-
 जमुपानह्नी कृत्वं च धारयेत् । मम (अस्माकं)
 द्विदसु रामो बलिष्ठ इति रावणो ऽवदत् ।
 सम्राट् सामन्तान्दमयेद्विषयां च भुवि विशः
 गवि च पालयेत् । ऋत्विषाणां गृह्यते । पितुर्दृग्माधि (० ग-
 स्मास) न्यपतत् । मित्रधुत्सु (० धुत्सु) विभी-
 षणो गरायते । ऋग्भिर्ऋषिर्दिशाणीं शंसति ।
 असिना सम्राड्द्विदसु (० द्विदभ्यः । ० द्विषः) प्राहृतत् ।
 रणे कृशां द्विर्भिरहन्यत (० मार्घत) । अस्माकं
 द्विषो हग्भिः पीडेरन्निति क्रीधाद्वाह्यणो ऽवदत् ॥

हरेः स्तोत्राय गिरमुत्सृजत । भरतखण्डस्य
 पूर्णं धनिनो वणिजस्तेजस्विनश्च चत्रिया वस-
 न्ति । पुरूरवसो यशः कालिदासेनागीयत ।
 मन्त्री द्वाघ्यतामित्याहापयद्भूत् । तपस्विनां
 मन्त्रिणामाह्वययतेत्या

मनांसि प्रियां मे सनेयुः । एतौ चन्द्रमाः न
 प्राणिभ्यो ज्योतिर्यत्कृति । सुमनीभिः क्लैः
 पयसा च न प्राणिभिर्देवान्यनेयुः । अप्सरसो
 एणो मृतान्क्षेत्रियान्स्वर्गं नयन्ति । वयसा न न्त
 विषया शिवो भ्रातृषु (भ्रातृणां) प्रथमः ।
 हविषा वर्तन्ते देवाः । प्रियं वणिग्धराः
 क्षत्रियो मुक्तिं तपस्त्रिकृति । घोषितां चक्षु-
 षी वाष्पै रुद्दे (चक्षुषि वाष्पै रुद्धानि) ॥

XXIII.

मृतमश्नांस्ताडयन्तं निन्दामः । नृपः पापान्दण्ड-
 यन्सद्भ्यान्नात्रं ददकस्यते । क्षत्रियो एणो नयन्म-
 ह्यशो लभते । ज्योतिःष्वादिमञ्जद्रमाश्च महा-
 लो । ऋहं (वधं) क्षेत्रे विहगान्यततो ऽ पश्यम्
 (ऽ पश्याम) । ऋय जीवच्छौ मृतः । सतां वा-
 क्रियेत । सत्सु वसत । कन्या स्रजः सृजती (सृज-
 ती) दृषदि सीदति । वधूं वसु चोरयन्ती
 भर्ता दण्डयेत् । गृहे भ्राम्यद्भ्यो मधुनिर्भ्यः
 शिशोर्भयम् ॥

ब्राह्मणा उपानहो चर्मणा (उपानहश्चर्मणा)
 काष्ठेन वा कारयन्ति । भगवतो विष्णोर्देव-
 कुलमेतस्य ग्रामस्य सीमनि सरितस्तीरे तिष्ठति ।
 पात्राणि भस्मभिर्भृशं मार्जयेत् । प्रीमन्तौ कवी
 आगच्छत इति राक्ष भृत्या न्यवेदयन् । हे शि-
 रू नान्नी आमनीर्मा वदतम् । ब्रह्म ब्रह्मीषुप-
 निषत्सु वर्णयते । ब्रह्म* विभ्वति ऋषिभिरुच्यते ।
 यो ब्रह्मणो भागः शरीरेणावच्छिद्यते स मनु-
 ष्यस्यात्माच्यते । चन्द्रगुप्तो विश्वस्या भुवो बल-
 वात्सम्राडभवत् । ये बलवन्तः चतुर्विधाः कृष्णा-
 स्य सेनायामयुध्यन्त ते सर्वे रणे ऽ रिभिरमा-
 र्थन्त । ऋत्तु त्रिष्टुवपि दृश्यते । पाठलिपुत्रस्य
 राजा नन्मना सूद्रः ॥

मघोना मरुद्विष्व वृत्रो ऽ घातत । प्रवत्सो युव-
 तयोऽ गीतमगायन् । विद्रांसौ ब्राह्मणौ विव-
 देते । ऋत्तु सर्मा देवानां शुन्युच्यते ।

* विभ्वितृषिभिरुच्यते ।

प्रत्यञ्चि महान्ति वनानि दृश्यन्ते (विद्यन्ते) ।
 परिषदि विदूषां (विदूत्सु) श्रेष्ठा धर्ममुपादिशन्तु
 (० दिशेयुः) । ये पापानि कर्माण्यचरन्ति ~~हस्ति~~ ~~रंते~~
 श्रेय रात्रिं ~~सत्रो~~ च सीदेयुः । घूना क्षत्रियेण
 यशा ऽ लभ्यत । प्राङ्देवान्त्रमेत्याची देवानां दिक् ।
 अहरहरादित्यः (अहन्यहन्यादित्यः) पूज्येत ।
 अभिर्हरिणा मृतः । वनवासिनां तिरश्चां मारितः
 सिंहो राजा ॥

XXXVI.

पथि पुंसां स्त्रीणां च समागमो ऽ भवत् (ऽजा-
 यत) । वेद आदित्यं पूषणं मित्रमर्यमणं सविता-
 रं च वदन्ति । आपो ~~अपि~~ ~~सृजन्~~ * यजुःषु च देव-
 तासु गणयन्ते । हे शिव द्विपदे चतुष्पदे च शिवो देवता
 भव । अग्निर्प्सु तिष्ठतीत्यृषीणां मतिः । दध्यन्वो धोचो*
 ऽ स्यासुरो मघोनामार्यत । केन मरुतः पत्न्या
 स्नायते । अम्ब शिशुन्दध्ना तर्पय । अस्माकं सख्युर्गु-
 हादन्नमाहारयत । मरुतो मघोनः सस्नायः ॥

* आपो ऽ पृच्छु

X Wi प्रत्यच युदुल.

2. Diomatisher.
मोयं गिरिः कैला-
सो यस्मिन्निशं

एभ्यो रूगोभ्यस्त्वरितमौषधं दापयत । यस्मिन्नि-
रौ शिवो वसत्येष स कैलासः । अस्यामुष्य च
लोकस्य नाभायर्त्विग्यामयानयत् । आसां
स्त्रीणां सक्तु समनसो स्नानाः । अमना रा-
ज्ञास्त्राभिः स्तोत्रैः स्तूयमानेनेमी रत्नैरतोष्या-
माहे । कृषीवलः पीनोवनडाहो हले ऽ धोन-
यत् । परिडतो ब्राह्मणो ऽस्य उन्नीर्णः ।
इयमागच्छति राक्षी । मुक्तानां दारी ऽ स्य
राक्षसस्य कण्ठे लग्नः । क्षीणा जनाः किं पापं
नाचरन्ति । इदमुद्यानं पुंभिः स्त्रीभिश्च
पूर्णम् ॥

सैनिकानां प्रभूतं घातिता एके ऽ वशिष्ठा
नगरं पलायिताः । नगरस्य दूरी दृढं पिहि-
ताः पीरा यडाघ संनदाः । यवना आगता
नगरं चोपरुद्धवन्तः । बहून्यहानि युद्धं प्रवर्तितम् ।
अन्ते यवना जितवन्तो बलेन च नगरं प्रविष्टाः ।

युवानो वृद्धाश्च पुमांसो भूषांसो घातिताः स्त्रि-
यो दास्यः कृताः पौराणां महान्ति वसूनि
नुमानि प्रासादा गृहाणि चाग्निना दग्धानि ।
पथीरानस्यान्तो यवनैर्वर्णितस्तस्य च पूर्वं चरि-
तं क्विना चण्डेन गीतम् ॥

क

XXXIX.

प्रतीचीनां भूमीनां सामन्तान्परान्तिषु प्राची-
प्रति राजा प्रचलितः । धनं गृहीत्वा त्रिषित्तै-
र्वर्णिग्भिर्मणयो राज्ञे दत्ताः । देवान्संध्यायां
पूजयित्वा समिधश्चाग्नौ समाधाय वाप्या जल-
माहरेत्युक्त्वा गुरुः कठे निषण्णः । अरिभिर्युद्धा
तेषां जयेन महद्यशः शूरेण लब्धम् । स्वांस्यत्का
ब्राह्मणः प्रवर्जितः । अभिप्रायं भूत्याय निवेद्य
तं वर्णिग्रामं प्रास्यापयत् । धनमानाथ्यं गृह-
स्थो दरिद्रेभ्यो विभक्तवान् । उभयोः पक्षयो-
र्वाचमप्रत्वा राजानो ब्रह्मणो निर्णयेषुः ।
यो ब्रह्मणोऽरीनवगणाय जयस्य च साधना-
न्यचिन्तयित्वा तैर्युध्यते स नश्यति । यो वेद-

यः
प्रतीयां देशान्

त्र

मनधीस प्रव्रजति स मुक्तिमलब्धा नरके
पतति ॥

XXX.

veranstellen

२१

ब्रह्मचारी समाजानुत्तं नार्हति [नृत्तं प्रेक्षितं गीतं
वा श्रोतुम्]। ^{२२} ब्रह्मचारिणा समाजात्र गन्तव्यं
(समाजा न गन्तव्या) नृत्तं ^{u.s.w.} - कर्माणि नरसि-
ञ्जिते फलवन्तीति चिन्तयन्नुमान्निहितं साधयि-
तुं यतितुमर्हति (चिन्तयता पुंसा विहितं साधयि-
तुं यत्नम्)। कन्या उद्याने स्रजः स्रष्टुं निषणाः।
भक्तानि मित्राणि दुःस्वात्तरितुं (रीतुं) समर्थानि।
दुहितरः पितरौ नन्तमागताः। कथमस्याः सद्-
र्यास्तदृशं नपस्तपांसि सौदुं (सहितं) समर्थम्
(न. प्रभवति)। भवान्पण्डितो भवितुमर्हति
(भवता परिणितो भवितव्यम्)। नौस्त्वयानाय-
यितव्या (नदीं तरीतुम्)। वनवन्तं मरुतं रोद्धुं कः
समर्थः। इदं पत्नं भवद्विर्वाचयितव्यम्। वैदं
समापयेतरा (समाप्येतरा) विद्या अर्धेतुं
प्रवृत्तः (प्रावर्तत) ॥

एष न्यस्मिन्नन्मनि

यतेत

तेन थाब्यम्

XXXV.

अग्निने रयस्त्रिभिश्चैर्गुक्तः । अग्निनावृषिणा चतसृभिर्हग्भिः स्तूयेते ।
 कृष्णः पक्षां भ्रातृणां ज्येष्ठः । पञ्चसु पाण्डवेष्वर्जुनस्तृतीयः । अष्ट (अष्टौ)
 विवाहा इति केचित्पडिति केचिन्मन्यन्ते । सप्तविंशतिरष्टाविंशतिर्वा नक्ष-
 त्राणां ज्योतिष उदाह्रियते (नक्षत्राणि ज्योतिष उदाह्रियन्ते) । ब्राह्मणोष्टमे
 चत्रिय एकादशे वैश्यो द्वादशे संवत्सरे उपनीयेत (उपनेतमः) ।
 द्वे महती ज्योतिषी दिवि राजेते । पञ्चमीमृचमध्यापथ्य (०घ्याप्य)
 गुरुः षष्ठीमपठत् । शाक्यमुनिर्बुद्धोशीतितमे जीवितस्य संवत्सरे मृतः ।
 क्वचित्त्रयस्त्रिंशत्क्वचिन्नीणि महस्त्राणि त्रीणि शतानि त्रयस्त्रिंशच्च देवा
 वेदे गणयन्ते ॥

XXXVI.

दशरथस्य तिसृषु भार्यासु (तिसृणां भार्याणां) कौसल्या कैकेयाः
 सुमित्रायाश्च ज्ञायसी (वर्षीयसी) गरीयसी चामवत् । हेमन्ते एत्रयो
 द्राघिष्ठाः । ईदृशि खानि न भूधिष्ठानि भुवां विद्यन्ते । अमीषूदचु
 राजसु पृथ्वीराजो बलिष्ठोभवत् । कालिदासस्य काव्यानि बाणास्य
 गन्येभ्यः स्वादुतराणि । राजगृहे सर्वेषु ^{षु (प्रमीषु)} वाणिज्यनाथपिशिको धनितमो-
 भवत् (वसिष्ठोभवत्) । लोहं सुवर्णाद्बधुतरं काष्ठाच्च गुफ्तरम् (गरीयः) ।
 धावने चतुष्पदमश्च (चतुष्पात्स्वश्च) आशुतमः । शकुन्तला सर्वाभ्योन्वा-
 भ्यः स्त्रीभ्यः भ्योमुष्य कालस्य स्त्रीभ्यः सुन्दरतरावर्तत विश्वस्याश्च भुवो
 (भुवा) महिष्ठस्य सम्राजो भार्याभवत् । वायसः सर्वेषां पत्तिराणं
 पटिष्ठ उच्यते (वायसं सर्वेषु पत्तिषु पटिष्ठं वदन्ति) ॥

XXXVII.

तां ^{द्विगु} द्वैरूपराजमानामतिमानुषोमिव दृष्ट्वा राजर्षेर्हृदयं तदनुस्मितम् । १) (देवरूपेण राज०)
 तस्यामै नुरुक्तम् ।

ततोऽप्यशुद्धितरं तामवगतं स ज्ञानियानुरूपेणा गान्धर्वविवाहेन तां
 परिशीतवान् । भूयिष्ठानहोरात्रानाश्रम उषित्वा शकुन्तलां हित्वा दुष्पन्तः
 स्वनगरं निवृत्तः । ततस्तीर्थयात्रां समाप्याश्रमं प्रत्यागम्य दुहितृविवाह-
 वृत्तान्तं विदित्वा ^{कसवस्तो} ~~तौ~~ दुष्पन्तसमीपं प्रास्थापयत् । नगरप्राप्तो तु शकुन्त-
 लां राजर्षिः प्रथमं प्रत्यास्वाधान्तेग्रमहिषीपदे नियुक्तवान् । गच्छता
 कालेन सुन्दरकुमारो भरतो नाम तस्यामजायत ॥

XXXIV.

कृतपापकर्माणो द्वादशाहं षडहं त्रहं वा प्रायश्चित्तानि समाचरेयुः ।

इन्द्रसखः पुरुरवा इन्द्रमुखीमनवयाज्ञीं चाप्सरसमुर्वशीं पर्यगायत् ।
 भृगुकल्कमुपनर्मदं वर्तते । दीर्घबाहुः पृथुवत्ता अङ्गरजोसिपाणिस्तत्र
 तिष्ठति । ज्ञानपथः कर्मपथाच्चेयान् । पुराणार्षिमतेन मृतभर्तृका यथा-
 कामं द्वितीयं भर्तारं वरयेत् । कामोनङ्गो मीनकेतुश्चेति कविभिरुच्यते ।
^{२.} ब्राह्मणदुहिता ^{१.} सीतानाम्नी पद्माक्षी । ^(बहुवधुकोपि) बहुभार्योपि राजापुत्रः । वाकपटुः
 पण्डितः सशिष्य भागतः । उन्मुखन्नातको वृष्टिजनमर्षयते ॥

XXXV.

भगवद्विष्णोर्देवकुलं प्रविश्य कर्णमनोहरं युवजनगीतमश्रुणुम ।
^(सृष्टम्) स्निग्धस्य मित्रस्येयं शब्दं श्रुणुत । सदा धनानि संचिन्वन्तो (सं-
 चिन्वाना) लुब्धा न कदाचित्तेषां भोगमश्नुवते । रसपूर्णाः सुर-
 चित्तैः कावैर्दशसु दिक्षु कीर्तिमाप्तुं शक्नुयुः । शकुन्तले त्वत्स-
 दशं भर्तारमाप्नुतात् । मद्भ्रातरौ काशीं प्रस्थातुं निरचिनुताम् ।
 राजासिः स्वशत्रुभार्याहृदयानि दुनोतु (दुनुयात्) । मेघा दिवं
 वृणवते । द्वाःस्थो द्वारः संवृणुयात् ॥

XXXVII.

अग्निहोत्री प्रतिवर्षं चातुर्भास्यानि तनुधात् । हे महाराज राज्यं रत्ने-
 मित्राणामुपकुर्वञ्च त्रूणामपकुर्वेश्च । ब्राह्मणा लवशाव्यवहारं तिरस्कुर्वन्ति ।
 यदकुर्वथास्तत्तव मित्राणि सांप्रतमपि दुनोति । यो ममोपकरोति
 तस्य प्रतिकुर्धाम् । महाराजस्याज्ञया यथाविधि चतुरः कुमार-
 संस्कुरु । चौलुका अनहिलपाटके द्वे शते सप्तचत्वारिंशत् वर्षाणां
 राज्यमकुर्वन् । स्वमुखकान्त्या पद्माक्षी चन्द्रमसमपि तिरस्कारोति ।
 यदि शिष्यं संस्करोत्यध्यापयति साधूकरोति स तस्य प्रजीभवति ।
 कलिङ्गराजः शत्रुं शरेशोरस्यच्छरोत् ॥

XXXVIII.

अधुना मां गन्तुमनुजानीहि । इमान्मणींस्ते मया दत्तान्गृहारा । महाकविः
 श्लोकमालां वाङ्मुक्ताभिर्गृहीयात् । नित्यं स्तेनौ गतः कोषममुष्णीताम् ।
 सर्वस्माद्दानानि प्रतिगृह्णानो दुष्यति (दुष्टीभवति) । स्रष्टा स्वेच्छयैवनि-
 रमाज्जगत् । भूसै देवानां शरणं याहि । राजानो दशडेन पापान्नि-
 गृह्णीयुः । रामस्य दुहितृर्गृह्णान्त्रिर्यान्तीरपश्याम (° त्रिर्यातीरपश्याम) ।
 वरोग्नेः समक्षं कन्याया हस्ते गृह्णीयात् (ग्रहीतुमर्हति) । आर्योन्व-
 स्योच्छिष्टानि नास्त्रीयात् । नित्यमनिरुद्धास्वप्सु स्नायात् ।
 यज्ञो महेश्वरश्चन्द्रकलालंकृतललाटो युष्मान्यायात् (पातु। पातात्) ॥

XXXIX.

दशरथस्य तिस्रो भार्याश्चतुरः पुत्रान्प्राप्तुवत । रामो लक्ष्मणाश्च सीतया-
 न्वितौ वनमैताम् । मृतभर्तृकाः स्त्रियः षण्मास्तानघः शधीरन् ।
 इतरदृष्टश्रुताभ्यां ब्रुवन्साक्षी दशडयितव्यः । किञ्च पापं कृतप्रायश्चित्ता-

दपैति । उद्यन्तमस्तंयन्तं च भानुं नेचेत । कुतः सभार्यः सशिशुश्च
 मद्गृहमभ्यैः । वरुणं स्तुहीति (स्तुवीहीति) यूषे बद्धं शुनःशेषं
 देवा अब्रुवन् । सत्यं सदा ब्रूहि । ^{arajalle}अनृपत्नौ देशे न सुखेनेश्वराः
 शेरते ॥

XXXIX.

वाकराशास्त्रं व्याचक्ष्णास्य परिडत्तस्य वाचं शृणु । चरमे घामे
 ब्राह्मणा जागृयुः पुरुषस्य चार्थाय किञ्चित्समाचरेयुः । ~~सप्त~~ दशर-
 थस्य त्रिलोके (त्रिलोकां) विश्रुतं पुत्रं रामं लङ्केश्वरस्य रावणास्य
 जेतारं विद्धि (विद्यं कुरु) । त्रिजलमाचम्य द्विरन्येषां मत्वा सकृ-
 दोष्ठौ मृजन्ति (मार्जन्ति) । योङ्गराज आत्मनोः सहचरानहंस्तं
 चत्रियौ शरैरभ्यहताम् । गुरुमपि वधायागतमशङ्कं जहि (हन्तुमा-
 गतं निःशङ्कं जहि) । श्रुतवृत्ते ज्ञात्वा किं मां शूद्रं वेत्सि (वेत्स्य) ।
 पाण्डुपुत्रान्मा द्विद्धि । बडु विलष्य विपन्नपुत्रैः ^{krak}स्त्रियो बाष्पां-
 खत्तुर्ध्याममृजन् (मार्जन्) । हे ईश्वर त्वं द्विपदां चतुष्पदां चेशिषे ॥

XL.

^{Sharma}महाराजश्चिरं यथाधर्मं भूमिं शास्तु (शिष्यात्) । आसीद्वली राजा
 नलो नाम वीरसेनस्य पुत्रः (आसीद्राजा नलो नाम वीरसेनसुतो बली) ।
 हतहरिशार्ङ्गधिरतृप्तः (तर्पितः) सिंहो जिह्रूया मुखं नेदि (लीढे) । गृह-
 स्थोतिधिमाचष्टां (धिं वक्तु) कुत्र रात्रावस्मप इति (स्वपौरिति) । गोपो
 निसं द्विर्गा अधोक् । पित्रा ताडितो बालो भृशमरोदत् (रोदीत्) ।
 ऋषिर्देवान्सूक्तैरैष्टु । कस्य दुहितासि बाले । येन प्राणिषि विश्वत्रायं
 लोकः प्राणिनि तद्ब्रह्म विद्धि । प्रातरुत्याय सवितारमुपाधम् ।
 यदि रामं नेडिषे (नेडीया) न ते भूतिः स्यात् ॥

XLI.

अध्वर्यवो हवींष्यन्नौ जुहुतु । ऋषयः स्मृतिषु चत्वारिंशतं संस्काराणां
विदधति । दशरथः पुत्रांश्चिष्यान्वसिषाय प्राददात् । स्त्रिया वने
संगच्छमानस्तां वचात्स्वसर्मा विभीहीति (विभीहीति) । स्नातकः
स्रजं ऋत्नोपानहौ च विभर्तु (विभृयात्) । मूलफलधान्यानि परक्षेत्रा-
दायदानो दशदयितव्यः । द्वाःस्यौ द्वारं पिधत्ताम् । दासो गृहाग-
तस्यातिथेः पादौ नेनेक्तु । गुरोराज्ञां मा जहाहि (जहोहि । जहि-
हि) । राजर्षिर्बहु भूषणां विभ्रम्पहाशोभयादित्य इव मभात्* ।
अनधीतपाठाः शिष्या गुरोर्जिह्रियति ॥

XLII.

यवनः साकेतामरुणात् । जयसिंहो गिरिनगरं चिरं शूद्रान्तेभनक् ।
परित्राणमासे द्वे शते चत्वारिंशतं चैव यासानां भुञ्ज्यात् (भुनक्तु) ।
अग्निमिन्स्व समिदर्थे (समिद्योर्धे) शारवाश्चिह्नि गा दुग्धि
धान्यं पिशङ्कीति प्रातरन्यतर ऋत्विगन्यतरमब्रवीत् । गुरुः शिष्यान्पु-
स्तकलेखनाय न्ययुङ्क्त । गिरिर्हिमवानत्युच्छ्रितैः शिरवरैर्मेघानां
गतिं शशाद्वि । धर्मकृतः कर्मफलं भुञ्जानाः स्वर्गे मोरन्ते ।
परराज्यं जित्वा (विजित्य) राजा राजवंशं नोच्छिन्व्यात् । आर्या
विवाहकाले गृह्याग्निमिन्धोरन् । स्त्रियस्तगुडनं मुसलैः पिषन्ति ॥

XLIII.

हस्तिचन्द्र इक्ष्वाकुवंशप्रभवो राजापुत्रमासीत् । तस्य शतं भार्या बभूवुः
(शतं भार्याणां बभूव) । तासु पुत्रं न लेभे । तस्य गृहे ऋषी पर्वत-
नारदोवृषतुः । स नारदं पप्रच्छ । किं नरः पुत्रेण लभते तदाचक्ष

*) अथः विभ्रदादित्य इव महाशोभया मभात् ।
**) अथः प्रातर्ऋत्विगमृत्विजमब्रवीत् ।

हे नारदेति । स प्रभुवाच । यदि पिता जीवतः पुत्रस्य मुखं पश्यति
तस्मिन्वृणानि संनयत्यमृतत्वं च गच्छति ।

हरिश्चन्द्र इत्याकुवंशप्रभवो राजापुत्र आस।
 तस्य शतं भार्या बभूवुः। तासु पुत्रं न
 लभे। तस्य गृह ऋषी पर्वतनाम्नी रा-
 वषिष्ठ वृषतुः। स नारदं पप्रच्छ। किं
 नेरः पुत्रेण लभते तदा च किं ह्ये नारदेति।
 स प्रत्युवाच। यदि पिता जीवतः पुत्रस्य
 मुखं पश्यति तस्मिन्नृणानि संनयति गच्छ-
 त्ते संनयत्यमृतत्वं च गच्छति। राजानं
 वरुणामुपधाव पुत्रो मे जायतां तेन त्वां
~~यज्ञे च जन्मिति~~ यज्ञा इति। हरिश्चन्द्रो
 राजानं वरुणामुपससार। तदा तस्यै पुत्रो जज्ञे।
~~जन्मिति~~ जने। तं रोहितं नाम चक्रुः।
 राजा वरुणो हरिश्चन्द्रं माज्ञापयामास
 पुत्रं यष्टुमाज्ञापयामास। एष तु
 कारणानि प्रदर्शयन्तं नेषु नेयान्।
 रोहितं प्राश्नयौवनं पितामन्त्रयामासोवाच च।
 शिशो वरुणास्त्वां मह्यं ददौ। तं त्वया
 यज्ञा इति। तदा रोहितो धनुर्गृहीत्वा
 वनं प्रतस्थौ। तदा वरुणो हरिश्चन्द्रं जग्राह

तस्य चोदरं शिश्राघ (शुशाव) । तद्रोहितः
 शुश्राव वनाच्च ग्राममयाध । तमिन्द्र ~~व्येत्स~~
 मनुष्याकार उपेत्योवाच । शुश्रुम रोहिता-
 श्रान्तस्य सुखं मया ~~नास्तीति~~ । चरोति ।
 तदा द्वितीयं वर्षं वने चचार । इत्थं
 राहितः पञ्चकृत्वो *ग्रामं प्रतिजगाम
 पञ्चकृत्वश्च तमिन्द्रश्चास्माय नुचोद ।
 षष्ठे वर्षे वने ऽजीगर्तमृषिं त्रिपुत्रसहितं
 क्षुत्सीदितं ददर्श । तस्य मध्यमं पुत्रं
 शुनःशेषनामानं शतसुवर्णेन* चिक्राध
 चिन्तयन्स्तेन मां निष्क्रीणा इति तं च
 हरिश्चन्द्रं निनाय । स वरुणामुपससार
 तेन त्वां यजा इति । वरुण उवाच ।
 एवमस्तु । बाह्यरात्रौ वै भूषणं क्षत्रियाद्युयाष्टु
 निति । तदा राजसूययज्ञमारेभिरे ।
 शतसुवर्णेन सनर्णशतेनाजीगर्तः पुत्रं
 यूये बवन्मानेन च शक्तेन तं हन्तुमभ्युप-
 जगाम । वेष्टुषु तदोक्षित्वा शुनःशेषो
 मृशं विभाषे देवांश्चाश्राय । सो ऽश्नन्
 ग्यादीन्देवानृभिमस्तुष्टाव । देवास्तस्य

*स्व

*सुवर्णशतेन

पाशान्मुमुक्षुः । एतस्मिन्वृत्ते विश्वामित्रो
 होता बभूव । तं शुनःशेपः पितरं
 ववार (वेरे) । इति हरिश्चन्द्रशुनःशेप-
 कथा ॥

XLIV.

बलं प्राप्ते कलियुगे समुपास्थिते न
 प्रलये धर्मो नशिष्यति (सं नंशति) ।
 सदाकाराद्विद्युता बहवो ब्राह्मणा वेदमु-
~~क्त~~ सत्यन्ति प्रतिविद्वानि च कर्माणि
 करिष्यन्ति । अपराधानि विक्रेष्यन्ति धर्मो-
 ज्यं भोक्ष्यन्त्यपेयं च पास्यन्ति । लोभेना-
 थैकलाभचिन्तिताश्चान्ये स्त्रियः शूद्रांश्च
 याजिष्यन्ति घृपनेष्यन्ति ~~वृष्यन्ति~~ वेदान-
~~ध्याप~~ ध्यापयिष्यन्ति तेभ्यश्च धर्मं विवरिष्य-
 न्ति (व्याख्यास्यन्ति) । शूद्रैः सह वत्स्यन्ति *
 शूद्रान्ते विष्यन्ते शूद्राणां मंत्रं भोक्ष्यन्ति
 शूद्रेभ्यो दुहितृदास्यन्ति शूद्राणां च
 दुहितृः परिणोष्यन्ति । शूद्रास्तु मदीक्षता

N.B. Wiederhol-
 ung von तान्

द्विजानां पदे स्थास्यन्ति ब्राह्मणानां ज्ञा-
 पयिष्यन्ति ब्रह्मरात्रिसौम्यान्ति भूमिं
 च शास्यन्ति । ये क्षत्रियपात्रां वंशाः पुरा
 यथाधर्ममशासन्ते निर्बला भविष्यन्ति
 शनैश्च नाशं गमिष्यन्ति । इति * घोरे
 जातिसंकरे जाते घवनाः शका अन्ये च
 म्लेच्छा उदीच्यां दक्षिणाघां प्रतीच्यां च
 दिग्गुह्यास्यन्ति । ते भार्यानां क्रमिष्यन्ति
 तैर्यस्यन्ते तांश्च परजेष्यन्ति । पुरो रोत्स्य-
 न्ति ग्रामान्गृहाणि प्रासादांश्चाग्निना
 घत्स्यन्ति पौरान्मूनो वृद्धांश्चासिना
 हनिष्यन्ति तेषां वसु वस्वपहरिष्यन्ति
 तेषां च भार्याः शिशूश्च बद्धानपनेष्यन्ति ।
 इति भूः शून्या भविष्यति । एका अल्पा-
 स्तु मिमिषुं पलायिष्यन्ते भयाच्चोत्तारि-
 ष्यन्ति (क्षरीष्यन्ति) । इति कलिधुगस्य
 वर्णनम् ॥

(अल्पे तु) ?

* गिरीन्प०

कदाचिद्गृहस्याग्रे शेरणाः स्वप्न-
 मन्वभूत् । तदा तं भक्षयितुं वृक उपादु-
 द्धवत् । तं चा प्रणम्य (प्रणत्य) प्रार्तयत्
 मा माँमधुना बभक्ष इति इत्यवोचच्च ।
 सांप्रतं कृशः सुखी प्रप्राप्ति चत्तामश्ना-
 स्मि । यद्यल्पात्त्यहानि प्रतीक्षते मदीश्व-
 रा विवाहोत्सवं करिष्यन्ति तदा च बहु-
 स्वादुन्नभक्षणेन प्यासे (पीनो भविष्यामिदं ।
 पीनो भविष्यामि) । ततः पुष्टेन मे वपुषा
 पर्याप्तं भोजनं प्राप्स्यसि + प्राप्स्यसीति ।
 तद्वृकः ससं मत्वा तममुचद्वृकं च निर-
 गात् । एकेभ्यो ऽ होभ्यो ऽ नत्तरं स प्रयागम-
 च्छानं च गृहस्य सौधे स्वप्नपनुभवन्तमदर्शत्
 (स्वपतेमदर्शत्) । सो ऽ घस्तादवास्थाच्छानमा-
 चौकरत्समयं (माहत्समयं) चासस्मरत् ।
 तद्वृत्वा चा प्रत्ययभ्यधात् । भो वृक
 घदि माँमद्य गृहस्याग्रे स्वपतयद्रस्यो
 विवाहोत्सवकालं न प्रत्यैक्षिष्यथाः ॥

गृध्रः शृगाली च कदाचिद्यैत्रीमब
 न्द्यो संवसतं च मैत्रीरुटीकरणासाधनं
 मन्ममानौ नावन्धोन्यस्य समीपे वसतिं
 कर्तं निरुचैष्टाम् । ततो गृध्रो नीडं महा-
 वृक्षे ऽ काष्ठीं काष्ठीं च शृगाली च समीपे
 लतागुल्मे ऽ जीजनत् । कदाचित्तु शृगाली
 शृगाल्यन्नान्विषणार्थं प्रास्थात् । तत्र तस्यां
 निर्गतायां गृध्रो लतागुल्मे न्यपप्रत्स-
 सुहृच्छिशूनग्रहीतांश्चात्याहाराभावाच्चकवकैः
 शाकैः सहावभक्षत् । शृगाली गृहं प्रसाधाप
 मित्रध्रुक्कर्मज्ञासीदुर्गं च शिशुमृत्युना
 गृध्रनिग्रहणाशक्त्या चापुचत् (चाशोचीत्) ।
 चतुष्पात्वादि विहगमनुसर्तं नाशकत् ।
 तस्माद्दीर्घमवस्थाप यद्यदुर्बलैरेव कर्तुं
 शक्यते तत्कृत्वा च गृध्रं परुषैर्वाक्यैरभिशा-
 पैश्चाच्चिपत् । कतिपयाहानन्तरं ननाः
 चेत्रे देवाननेनालप्सत (नयक्षत) । तद्दृष्ट्वा
 गृध्रः उदडधिष्ट पशोर्भागं तप्राङ्गा-
 रसमेतमपाहार्थीञ्च स्वनीडे न्यधाञ्च ।

* ० मैत्तिष्ट । ० मा-
 दर्शात् । ० मायुचीत्

तो ब्रवायुबलेन वृद्धो महानग्निस्तत्रोदजनिष्ट
 (°जनि) गृध्रशिशवश्च पतितुमसमर्थार्धदग्धा
 भूमौ ~~###~~ त्यपप्रन् (भूमावभ्रशन्। ~~कससि~~
 भूमावस्रसन्) । तदा सृमन्ते सृगान्याशूप-
~~दुस्य~~ दुस्य ताम तागृध्रस्य समत्तमसादीत् ॥

XLVII.

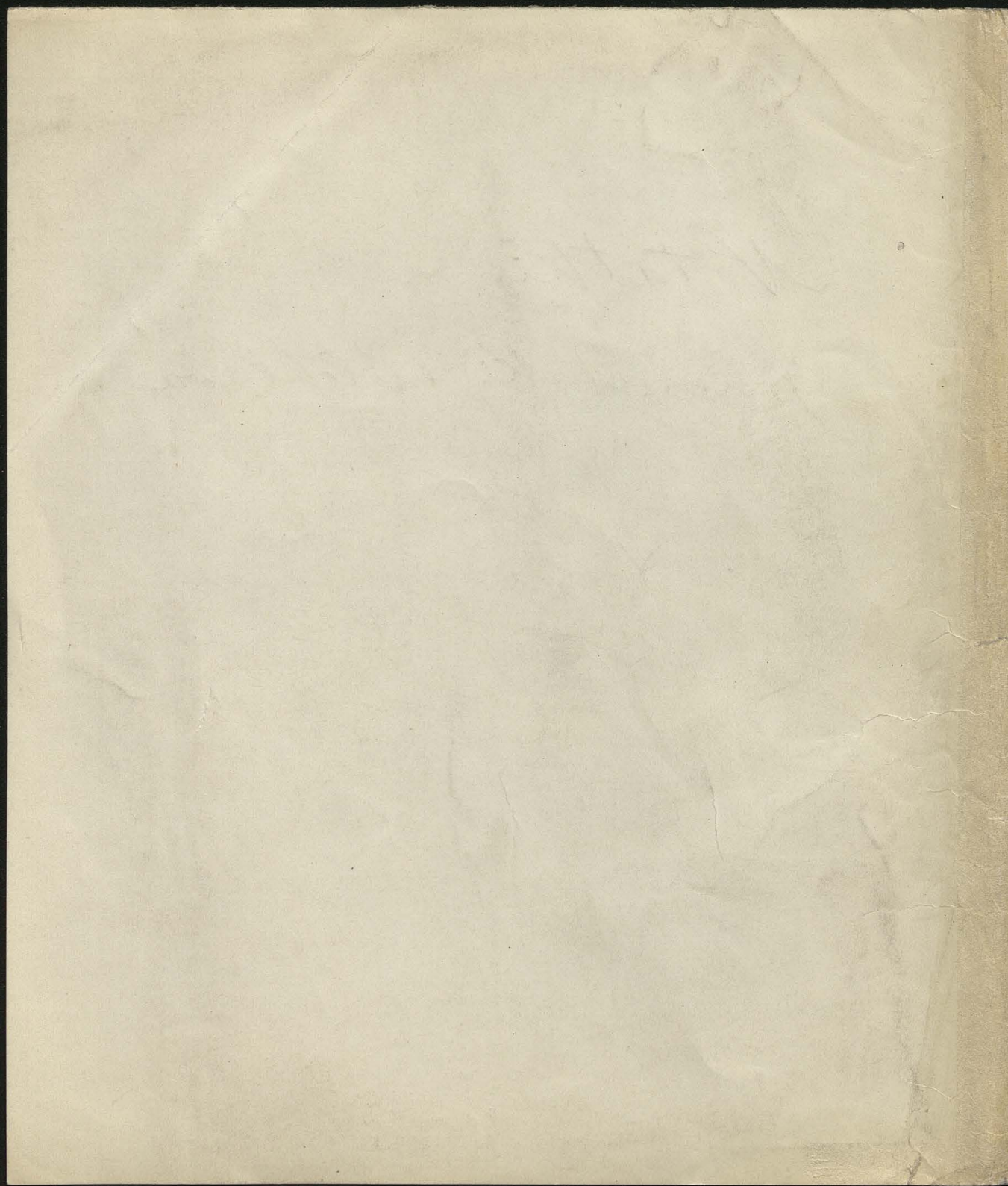
क्रोष्टानश्च कदाचि ~~तृणास~~ कदाचित्तृ-
 ष्णापेडितौ कूपमवतेरतुः (°वातारिष्टाम्) ।
 जलं पीत्वोत्तरेषा ~~पथस्य~~ परीक्षा ~~परि~~
 समन्तादकारि । तदा क्रोष्टुनावाचि (क्रोष्टा-
 वाचि) । तेनस्विभव मया साधनमचिन्ति घेमा-
 वामनर्यादुद्धरिष्यावहे । यदि त्वया पूर्वो
 पादौ मित्त मित्तौ भित्ताव ~~वष्ट~~ मथ
 सृजे प्रहृत्कारिष्येते तदाहं तव पृष्ठे सृज्योश्चा-
 वल ~~मो~~ त्पुस निर्गमिष्यामि । कूपादूहिः प्रा-
~~स्तवां~~ प्रस्तां तदन्तरं निष्कृत्यामि
 (°ष्कृत्यामि) । अनेनाङ्गीकृत यथाक्रमत्वस्थायि ।
 क्रौं किंतु क्रोष्टा कूपादुत्तीर्थ (°तीर्थेण) तिततोषि-

*prahvant
 ? prahvat ist in
 Kinnam lexikon ja
 finden*

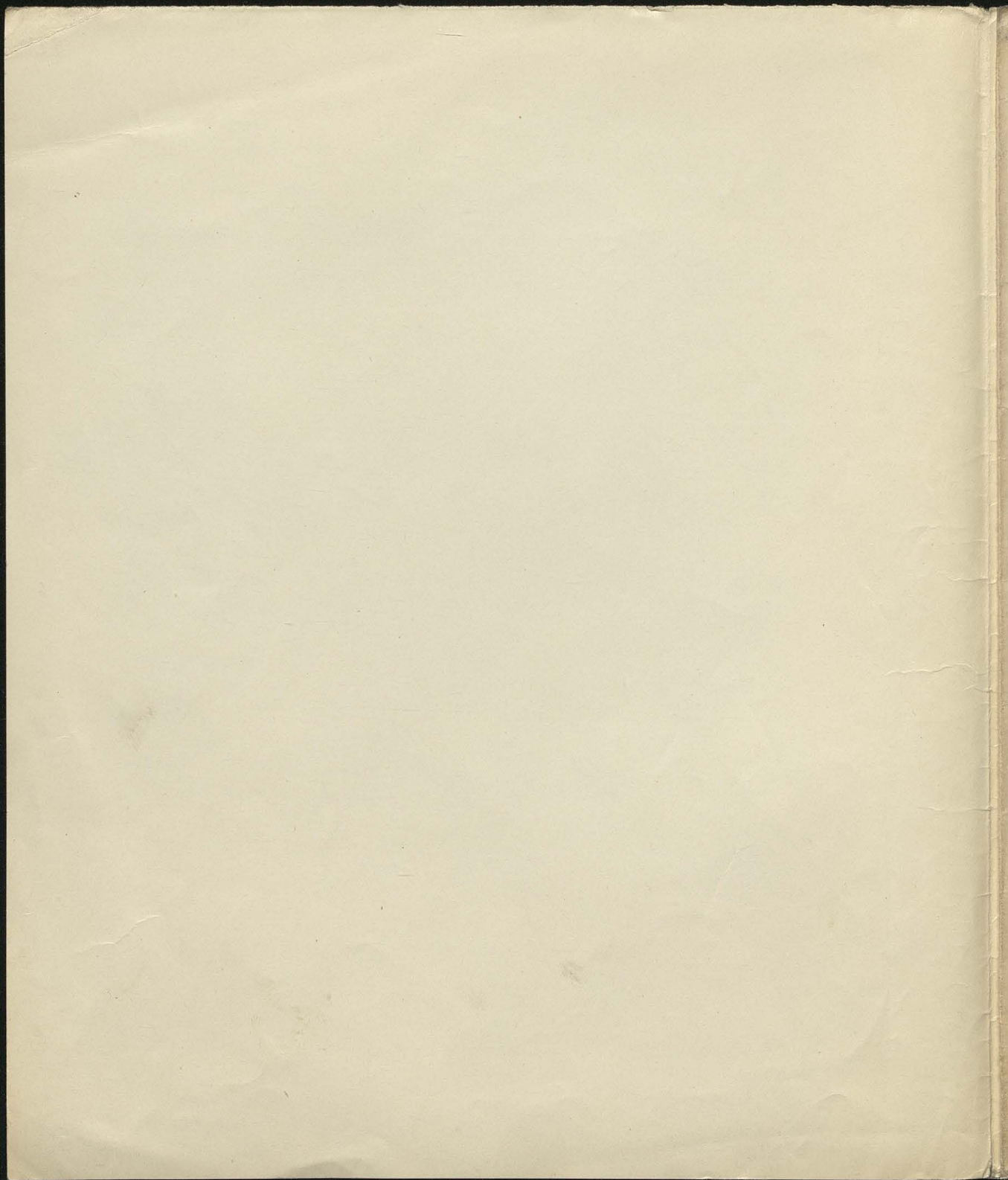
तेन नृत्तमाणाभि । ततो ऽनेन साक्षेपमभ्य-
धाधि । आ दुष्ट त्वया समको समये नास्या-
यीति । तच्छ्रुत्वा क्रोष्टना प्रसूचे । हे मूढ
यादि ते धीः प्रलम्बकूर्चानुमतेनाभाविष्यद्वत्र
प्रसागमनपयमनवलोक्य कूपमवातरि-
ष्यः (°तरीष्यः) ॥

Banas
Kadambari.

Weber, Ind. Streifen

Wb. 3. Band Leipzig 1879 (R. A. Brockhaus)

Indische Streifen. Eine Sammlung von bisher in Fest-
schriften zerstreuten kleineren Abhandlungen von
Albrecht Weber. Berlin 1868. (1. Form)

(Dagegen Form nur in my. tykub)

I, S. 352-368. Analyse der Kādambari [1853].

353. manierirtheit zum Excess getrieben

Sehr belehrend für Kenntniss des Kofflebens

Charaktere weichtlicher u. weiblicher als im Dagekennāra

358. Paraphrase der KāD.

365. Wie dieser kindische Dage kommt auch über das
Geschick dieser Beiden zu bestimmen, dafür fehlt die
Erklärung." (Verfluchen des Kāpinjala bestimmt, dass

Pundarika als Sohn des Sukarāna, der Mond als der
des Parāpida geboren werden - Dies ist vielleicht keine
Bestimmung, sondern nur Ankündigung. (L. M.).

368. Es lässt sich nicht mit Bestimmtheit feststellen, ob
Itmadeva - dabei wüßte die KāD. selbst als Quelle
benutzt hat. Vielmehr ist auch die Möglichkeit im Auge
zu behalten, dass beide Autoren nur aus einer und derselben
Quelle schöpfen, der Dr. Kāthān nāml. von der

wir oben sehen, dass sie von Dāna im Harshavastān
direkt erwähnt wird. Es liegt sep. hier ganz
derselbe Fall vor, wie beim Dazakumirastān
(s. oben p. 315).

Die Vāsavadattā des Subandhu.

ibid. 369 - 386.

375. Dem Kandarapāketu erscheint im Traum wunderschöne Mädchen - Kande geräth in Schwermuth, verliert
mit Freund Mātharanda die Stadt. Māthar in Vindhya-
wäldes Wald, hören in der Nacht den Hoesit eines
Papageienpaares: das Weibchen (vārikā) zankt das
Männchen ^(gūthā) aus, weshalb es so spät kommt: er entschuldigt
sich mit dem, dass er eine ganz unerhörte Geschichte
gehört zu haben angesehen habe, die er erzählt.

377. Schilderung der Abenddämmerung, des Nacht-
eintritts und Mondaufgangs.

Kandarapāketu nimmt die Prinzessin Vāsavadattā
mit auf das Land Manojara, entflieht mit ihr in
den Vindhyawald. Als er aufwacht, ist Vās. verschwunden.
Der Kandarap. will sich ins Meer hängen, aber aus der
Luft tönt Stimme, die Wiedervereinigung mit Vās.
verheißt. Kande lebt im Walde von Früchten und
Wurzeln sich während - nach einigen Monaten

findet u. Haken, berührt in die wind Abend - Vaga-
vedattâ, die ein Einsiedler verflucht hatte zu sein
zu werden, bis zur Zeit, wo ihr furcht sie
finden u. berühren wird.

Ksh. Som.

Kâncanagiri

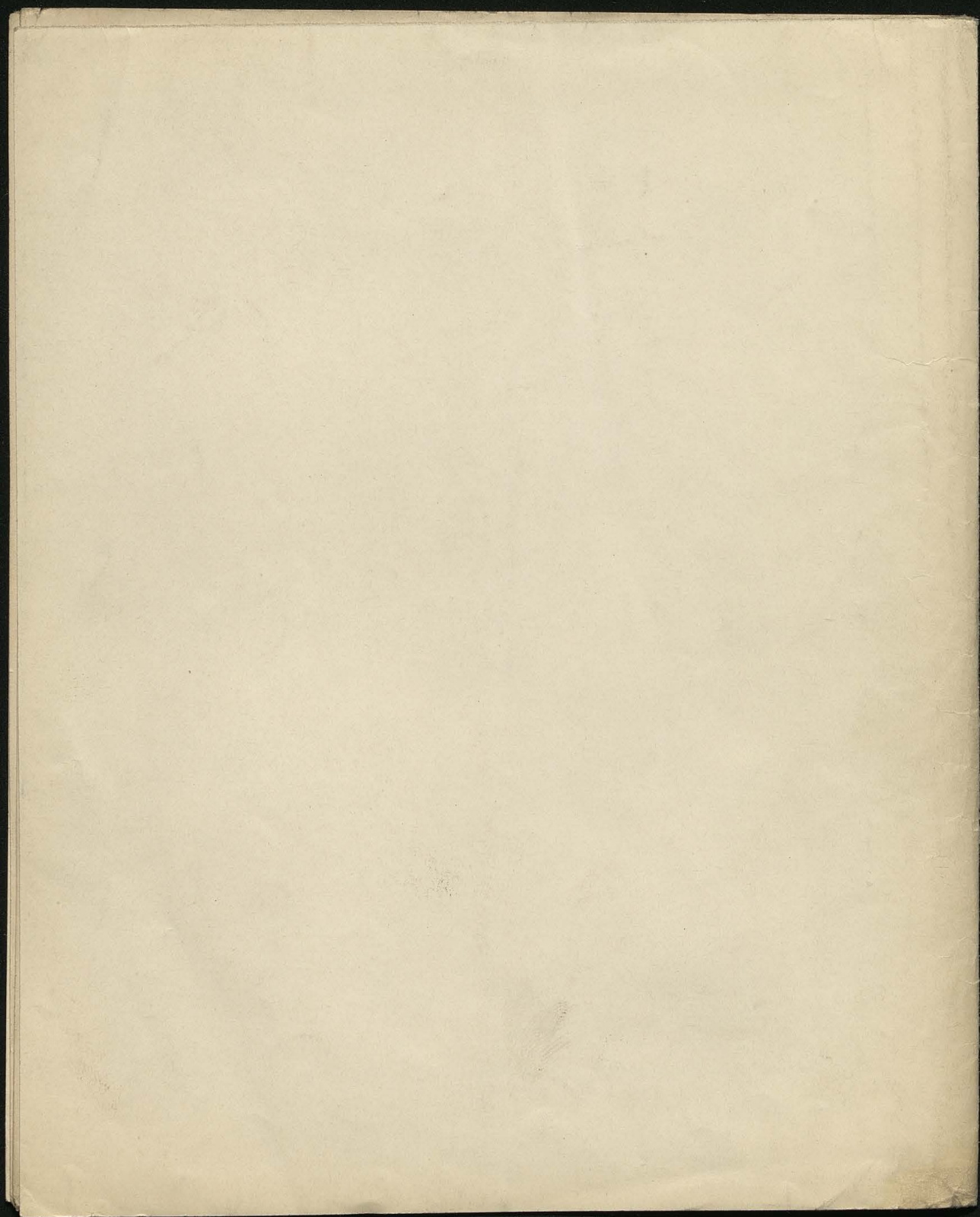
Himavat u. Kaimavati atari

Ratnâkara

Kâncanâbhâ im Himalaya

Wymagowania finansowe & organizacyjne
Przebieg choroby
Kochanek Dariusz Kobi. przebieg choroby
W. przebieg choroby
Przebieg choroby i choroby

Bühler [7.9.]

Kshemendra's

Vrihatkathā

The Indian Antiquary

vol. I 1872

orar notatki

2

prae uad

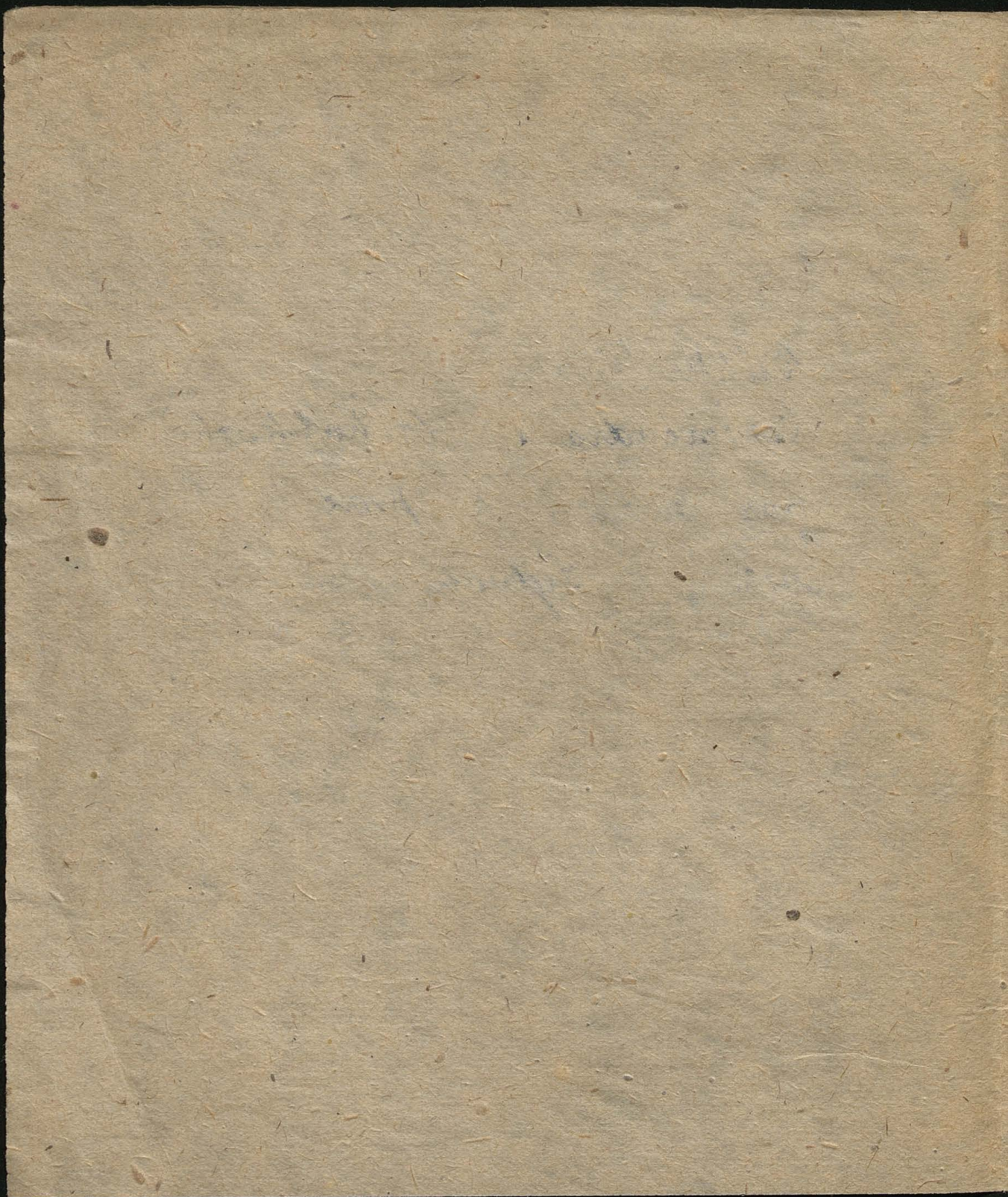
Vrihatkathā

Webera

Sylvain Lévi

see ten

11

I

The Indian Antiquary .... edited by Jas. Burgess.
Vol. I, 1872, Bombay 1872.

pag. 302-309. On the Vihata Katha of Kashmir and on
by Dr. J. Rüdler.

Kathāsaritōgāra mit 24.000 Stanzas überschiff an Umfang
alle übrigen Fabelsammlungen. Somadeva schrieb zu Anfang
des 12. Jh., for the amusement or consolation of Queen
Suryavati or Suryamati, the mother of King Harsha of
Kashmir. Er sagt, dass sein Werk die Übersetzung der von
Jusādhyā im Paisāci Prākṛit (- literally the dialect of
the goblins -) geschriebenen Vihata Kathā enthalte u. sich
von jener nur durch die Sprache u. ~~etliche~~ ^{etliche} Kingweigen unterscheiden.
In der Kathāpīṭhā od. Einführung ~~erzählt~~ ^{erzählt} Somadeva die Entstehungsgeschichte
der Vihata Kathā: Siva erzählte einst der Pārvatī
„the marvellous history of the seven Vidyādhara Chakravartins.“
Dies hörte sein „attendant“ Puṣhpadanta, erzählte es seiner Frau
Gayā, einer Dienerin der Pārvatī. Die letztere verfluchte Puṣhp.
u. wünschte ihn als Mensch geboren zu werden u. ebenso dessen
Bowler Mālyavān, welcher für ihn sprach. Doch im Nexten
si ihren Fluch dahin, dass beide ~~erzählt~~ ^{erzählt} ihre himmlischen
Näthen wiederlangen würden, wenn Puṣhp. dem Paisāci
Kānabhīṣi die Geschichten erzählte u. Mālyav., nachdem er
die Geschichten von Kānabhīṣi gehört, dieselben verbreitete.
Puṣhp. wurde in Kāśī als Varāncī-Kātyāyana
geboren, wurde fromm frommaliker u. Minister des letzten
Nanda, Yogasanda. Er trat auf einer Pilgerfahrt nach
dem Tempel der Pārvatī Vindhyavāsini den Kāś. u. erzählte
ihm die Geschichten. Māl., welcher als Jusādhyā von Prati-
sthāna geboren ward u. Minister des Kön. Jātavāhana war,
kam mit seinen beiden Söhnen Somadeva u. Nandi den zu
Kāśī mit, erfuhr von ihm die 7 Geschichten, schrieb sie nieder

II jede in 100000 Shka mit eigenem Blute u. schickte sie dem König. Diese nahen sie nicht an, weil sie in Paisācisprache u. mit Blut geschrieben. Hierauf verbrannte Juvādhya⁶ Geschichten. Die 7. wurde erhalten auf Rithen der Schute. Als der König zufällig erfahren hatte dass die Lehrer diese Bucher selbst die Priere im Walde erpente, da bat er Juv. um das Manuscript. Er studierte es mit Hilfe der beiden Schüler Juvadeva und Nandideva u. schrieb die Einleitung dazu, worin die Entstehungsgeschichte geschichtlich war, ebenfalls in Paisāci. Hierauf wurde das Buch „in den drei Welten“ benannt.

Auf Grund dieser legendarischen Geschichte Leuzner¹⁾ / Wilson¹⁾, Brockhaus²⁾ u. Lassen³⁾, dass Somadeva aus dem Pralinit übersetzt hätte. Dies nicht mehr haltbar, seitdem F. E. Hall in der Einleitung zu seiner Vāsavadattā die Existenz einer Vihakkathā in Paisāci-Pralinit bewiesen hat. - „it is highly probable, that Somadeva's original was in existence at least 1300 years ago. And it remains an open question, whether Juvādhya was really the author of the old Vihakkathā and whether he was a contemporary of Śālavāhana or Śalivāhana of Paithān.“ [sic]. Es ist auch unentschieden, ob Somadeva wirklich eine Könige od. vielleicht eigene Juvāze machte. Hall's Ansicht bezüglich auch in Ind. Arch., wofür Pöhlen für die Bombayer Regierung fund erwarb. Nach dem Index enthält sie 18 Lambakha, aber nur 1-9 (9 unvollständig) u. 14-18 vorhanden (16 = Śaktiyasas). Kōhenunda schreibt wie Somadeva in Anushtuph Metrum, kennt aber die Einleitung der Lamba's in Tavariga's nicht.

1) Collected Works III, 159 seq.

2) K. Arch. I. p. III 3) Ind. Arch. III, 1084 & IV, 811.

Kurz nach Kshem. unbekannt unverstündliche
 Kshem. gibt uns Nachricht über sich selbst: Sein Vater war
 ein Kashmirier Namens Candā, welcher zahlreiche Brahmanen
 geistl. u. s. w. Kshem. sagt, dass er Alankāra unter Abhina-
 vāgupta studierte u. s. w. "Once, whilst fasting, on the twelfth
 day of the month, he who was possessed of taste was asked
 by the pure-minded Brahman Rāmayasī, and thinking
 over the story in his mind, he composed for the delight
 of eleven persons this river flowing with nectar. He com-
 posed this amusing story at the order of the omniscient
 Devadhara, who had obtained royalty over the Brahmanas."
 Ähnlichkeit zwischen Kshemendra u. Somadeva lässt sich
 nicht entscheiden; aber soviel ist sicher, dass jeder von beiden ein
 Prākṛit - nicht Sanskrit. Original vor sich hatte.

Kshemendra Somadeva konnte unmögl. Kshemendra kennen
 u. es ist unwahrscheinl. dass Ksh. Somadeva's Kathārikā
 benutzt hat. Die Beispiele Dipakāri (Som.) u. Dipakāra
 (Kshem.) = Pers. Dipakāra u. s. w. off. Leri. 2)

"Juvāṭya's Vṛkṣakṣethā possessed certainly a higher
 antiquity than the Persian or Mongolian translations
 of those fable books" [c. Pāncalāṭīya u. s. w.]

Da weil Kshem. unbekannt sehr kurz. Beide jedoch mehrere
 Beispiele aus dem 1. Buch an, wo Kathārikā ausführlich, während
 Kshem. nur Andeutungen enthält

* Dies wird ausführlicher an einem andern Ort.
 2) Name Vedakṣethā (Som.) = Vedagarbha (Kshem.) = Pers. Veda-
 Kabha.

- ~~3. lävönatka~~
~~5. catundarikka~~
~~6. madonammisatka~~
~~7. rotnepratti~~
~~8. edrypratti~~
~~9. alainkavatti~~
~~10. Jalkiyasas~~
~~11. velo bumbatka~~
~~12. Jasainkavatti~~
~~13. maditavatti~~
~~14. mähäthiikka~~
~~15. panon~~
~~16. maaha, suutamani~~
~~17. pidmavatti~~
~~18. gishamabilla~~

The Ind. Ant. Vol. II, Bombay 1874.

III 61

To 57. Remarks on parts I. and II. By Prof. Weber.
Last winter Brundell too found a copy of the same work
[Khemendra's Vikrah Katha] in Telinga character: a compa-
rison of both versions will no doubt yield much without
help for the restoration of the text, and for the correction
of Sonadevi's later work. There can scarcely be a doubt
that the Whitakha of Junada's original composition
according to Dandin's testimony on the Pais'achathasha
in which it was written according to Khemendra and Son-
adevi, is but a Brahmanical story on the fact that Ju-
nada was a Buddhist and wrote in Pali (Mr. Joney, in
a very clever critique on my paper on the Sapta at the
of Kala, in the Journal Asiatique, Arch. Sept. 1872, p. 217,
arrives at nearly the same conclusion; even Sonadevi's
work contains some direct allusions to the Buddhist Jataka
165, 45, 79, 129 & Porukhan); and the Buddhist character
of many of its tales is quite manifest (see my Indische Studien
II. 367). The more we learn of the Jataka, the more numerous
are the stories shown to be which are found in India for the
first time, and never afterwards appear in the Brahmanical
fable-and-tale collection. Some of them are originally
African, borrowed by the Buddhists from the Greeks, but arran-
ged by them in their own way (see Indische Studien, III. 350-51)

7
Ibid. p. 58. "Sastagi's paper ... is rather superficial; his assertion that the *Brikhathā* is believed to be the same as the *Kathāvarit Sāgar*, and that the author of the *Vasavadatta* must therefore have flourished in the twelfth century, as he mentions the *Brikhathā*, is particularly misplaced in this number, which contains, some pages before, Böhler's excellent remarks on the same subject."

[Der hier erwähnte Aufsatz von Sastagi's findet sich Ind. Ant. I, 314 ff. Es heisst da, dass "Oris" ist believed to be the same as the *Kathāvarit-Sāgar*. Somadeva's *Kathāvarit-Sāgar* zwischen 1259 u. 1271 geschrieben haben (Wilson on Hindu Fictions), daher *Vasavadatta* später als *Brikhathā*.]

Ueber's Brief hat das *Jahrbuch* v. Berlin, 28. Nov. 1872.

Ind. Ant. I.

303. Koll's Beweis: Dandin nennt *Brikhathā* in *Pratya* *Sāhita* in *Kavyādarśan* I, 38.

In anderen spricht von *Brikhathā* in Lamba's eingetheilt
304. Ueber's von Böhler erworben a. d. J. 1685. p. Chr.
Enthält Lamba 1-9 und 17-18, darunter 9 unvollständig.
Böhler gibt veröffentlicht ein *Brikhathā* aus *Brikhathā*
aus dem 1. Lamba. *Kathāpātra* und gibt die *Vikrāntarajya*
Sagar.

306. Die Ughemendra's schwerfällig und nicht fließend
307. Nach der Behauptung der Nichalkathā am Schluss
des Werkes gibt von Ughem. Nachricht über seine Vorgänger.
Es ergibt sich daraus, dass Ughem. Kathāsch. Jyotiṣya's
Borohakathā vor sich hatte. — Daraus Nachricht über sie
selbst.

Zeitalter Ughemendra's selbst annähernd schwer zu
bestimmen. Nichalkathā in Dharmik's Commentar und
von Mun. Dhiraṅja citirt. Wenn wir den Ort in Dharmik's
Kathā glauben könnten, würden wir für Ughem. Zeit
nicht später als 10. J. Anfang des 10. Jhs. bekommen, ist
da Dharmik unter Munja lebt. Leider ist Ort von in
einer Handschr.; daher viele Interpretat. Andere Orte, die vor
away us beyond the 14th century."

308. Somad. u. Ughem. von einander unabhängig, hatten,
wie in selbst bezogen, Pracht Original vor Augen
Ughem. kniffliger, daher hat ihn Somadava nicht benutzt.
Ferner zeigt Duttler an mehreren Beispielen, dass Ughem.
in einigen Dicht. einfacher und "more sober" sei,
als Somad. Hatte er letztern benutzt, so hätte er ~~ih~~ vergrößert
selbst in übertrieben.

309. Now it is invariably the rule that the later Sanskrit
poets, especially if they treat of the same subject as their
earlier brethren, try to efface the latter by ~~the~~ exaggerating
not by toning down too glaring absurdities."

III. . . . Schlussworte:

All these circumstances make the statements of Som and Kshem, that they remodelled a Pahlavit original, perfectly credible. But if that is granted, the recovery of Kshemendra's work furnishes us with a powerful instrument for determining the exact contents of the old Paisāchi Vrikatthā. The old Vrikatthā once being reconstructed, we shall further obtain important results for the history of those works, which like the Pancho-tanta the Vāṭapanchaviṅśati are embodied in it. For Sumādhya's Vrikatthā possesses certainly a higher antiquity than the Persian or Manjehian translations of those fable-books. I must defer the exploration of the portions of Kshemendra's work, which contain these stories books, until later; but I may state now that the Vrikatthā includes them, not as well as the Kathās arisāgara.

Journal Asiatique. Sixième Série, Tome VI.

Paris 1885.

pag. 397 ss. La Brihatkathāmañjarī de Kshemenndra par M. Sylvain Lévi.

Bühler, Report on a tour in search of Sanskrit mss. 1877.

Bühler, Indian Antiquary I. 1872. p. 302.

398. En 1871, Byrnell annonçait par une lettre publiée dans l'Academy (15 sept.), qu'il avait découvert au palais de Tanjore un manuscrit de la Brihatkathā de Kshemenndra..... M. Bühler découvre immédiatement après Byrnell un autre manuscrit du même ouvrage dans le Gujarat... cf. Ind. Ant.

400. Kshemenndra Vyāsādāsa appartient au XIe siècle; né au Cachemire, il paraît avoir toute sa vie résidé au pays natal. Sa carrière littéraire, commencée sous le règne long et glorieux quoique double d'Ananta, se prolonge et sans doute s'achève sous son fils Kalaca.

402. Nous retrouvons encore autour de Kshem. quelques-uns de ses amis..... le brahmane Devadhara... qui le détermina à écrire la Brihatkathāmañjarī.

402s. Kshemenndra est Jivait, dans Vistvaiv, épète, voir escheint, Buddhist.

410. L'ouvrage [la Brihatkathā] appartient au genre de mañjarīs ou bouquets représentés dans l'œuvre de Kshem. par deux autres poèmes: la Bhārata- et la Rāmāyana-mañjarī.

411. 1872 Kauffe Bühler en Ms. im Gujarat u. 1875 en andere in Bharuch (Broach) für die Regierung von Bombay.

2 alle Mos. unvollständig. Die Fabeln waren schon aus
Somadeva Bhatta's Werk bekannt. Somadeva schrieb
zu Anfang des XII. Jh. (so nach Brockhaus).

A. M. Bühler, Ueber das Zeitalter des Somadeva zwischen
S. Zungberichte Wien 1895, wonach Kathāsaritsāgara
1063-64 u. 1081-82 entstand.

411 ff. Er behauptet, die ehemals von Junsādhyā in Paisācī
verfasste Brihatkathā in Sanskrit übertragen u. abgelehrt
zu haben*. Die Existenz des Junsādhyā von Wilson, Brockhaus,
Lassen geleugnet, dagegen Hall. Somadeva ausführlicher
als Kshemendra, bei welchem einige Geschichten des Somad.
ganz fehlen. Also Kshem. nicht Quelle des Somadeva.
Beide schöpfen aus einer Quelle. Dies beweisen auch Eigennamen,
die bei beiden verschieden lauten u. sich auf einen zurück-
führen lassen. Die Existenz der Brihatkathā in Paisācī-Sprache
bewiesen, insbesondere auch durch

Kshem. litthi = Tag, Som. atitthi = fast. Beide geht auf
eine Paisācīform zurück.

Junsādhyā's Existenz bewiesen. Kshemendra's Werk zerfällt
wie dasjenige des Somadeva in 18 Bücher. Dieselben Titel
mit unbedeutenden Varianten, nur andere Reihenfolge.

	Kshemendra	Somadeva
Lambkathā	I-V	I-V
	VI	VIII
	VII	VI
	VIII-IX	XI-XII
	X	XVIII
	XI	XIII
	XII	XVII
	XIII	XIV

* vgl. S. 421 des Citat.

Kshem.	Stur.
XIV	VII
XV	IX
XVI	X
XVII	XV
XVIII	XVI

Kshemendra ca. 1/3 des Somadeva, also bedeutend kürzer.
 Kshem. trocken, lakonisch, Kürzt ab, resumiert u. s. w.

(420. Si le poète attribue aux instanses du brahmane
 Rāmayāgas la composition de la Kathāmanjari,
 ce n'est sans doute qu'une formule de politesse et de
 défiance. — Abu ab. J. 402 ist vom Brahmanen Deva-
 shana hi Rede!)

420 f. In Kashmir, der Heimath Kshemendra's wurde
 die Brizlakathā bald darauf wieder bearbeitet (von Som-
 deva), im Beweis, dass Kshemendra's Werke bald vergessen wurde.
 aber die Initiative Kshemendra's machte auf das Werk
 Janādhyā's aufmerksam; man wollte es besser kennen
 lernen, so erhielt sich die wiederholte Bearbeitung Somadeva's.

Levi veröffentlicht den ersten Lavasthaka der Brizlakth.
 vollständig u. die Uebersetzung triezge. Er hatte folgende
 Abs. A. Le manuscrit laissé par Burnell à l'India
 Office et qui reproduit le n.º 4880 du palais de Tanjōr,
 copie lui-même, selon Burnell, sur le n.º 10,231. — B.
 Le manuscrit acquis par M. Bühler dans le Guzerat en
 1872. — Le premier livre manque dans le manuscrit fragmen-
 taire trouvé par M. Bühler également à Broach, en 1875.

4 Journ. As. Ind. série, Tome VIII. Paris 1886.
I^e. suite et fin.

pag. 178 ff.

5 Handschr. der Brihathkathāmarjari: "Trois découvertes au palais de Tanjore par Burnell et d'après dans son catalogue sous les numéros 4879, 4880 et 10231; deux trouvées et acquises par M. Bühler dans le Juglark et déposées aujourd'hui à la bibliothèque de Deccan College, à Poona." Die 3 ersten haben einen Text. Nach Burnell sind 4879 u. 4880 Copien von 10231. Lévi benutzte eine Copie von 4880, die für Burnell gemacht wurde u. von ihm der India Office Library überlassen wurde. Diese Copie wurde Lévi noch Rest zutheilt. Devanāgarischrift. Unvollständig (nicht Copie, sondern das Original). Dies ist sehr, A. Sie verräth Unwissenheit des Schenkers, viele falsche Lesarten, Visarga wechelt od. ausgelassen, ra u. ri, pa u. sha verwechselt. Vocale bald lang, bald kurz. Trotzdem kann durch Correctionen ein Text restigürlich werden, der überlegt od. besser ist als der von B u. C. Letztere sind Eigenthum des Deccan College. B ist von Bühler 1872 erworben. Beschrieben auf länglichem Papier, Devanāgarischrift, trägt das Datum sainvat 1742 (1685 n. Chr.). "L'ouvrage y est également incomplet: les 256 premiers feuillets vont jusqu'au livre IX, le manuscrit s'interrompt seize vers avant la fin de ce livre; puis viennent 93 feuillets chiffrés à part et qui vont du début du XIVe lambaka jusqu'à la fin de l'ouvrage. Le texte est en général correct et l'écriture nette."

C noch weniger vollständig, aber älter: sainvat 1719 u. sakta 1584 (1662 n. Chr.) u. "a été exécuté en l'honneur d'Ali, sultan d'Uythanagrāma, par un scribe nommé

65
S. Vireçvara, fils de Dhānvyāsa. ".... Les neuf premiers feuillets sont perdus; le texte ne commence qu'au treizième vers du livre II, et continue jusqu'au milieu du livre V (17 vers après l'histoire de Haravāsin), puis s'interrompt jusqu'au vers 50 de l'histoire de Manuśyupta, au livre IX, et reprend de là jusqu'au point où s'arrête la première partie du manuscrit B. .... Suit le XVIe Lambaka jusqu'au vers 46 de l'*Ājā-vākhyāyikā*, puis le nombre des feuillets perdus va croissant: lacune jusqu'au vers 13 de la *Kārpāṭikā-Khyāyikā* (livre XV); nouvelle lacune à partir du début de l'*Hiranyaparvākhyaṅikā* jusqu'au vers 30 du conte suivant (*ibid.*); le texte reprend de ce point jusqu'au vers 15 de la *Bhadrāghatākhyāyikā*, d'où une nouvelle lacune se prolonge jusqu'à l'avant-dernier feuillet de l'ouvrage.

181. D nicht aus C entstanden. Einige Lücken von C sind in D nicht vorhanden. A stammt sicher von einem anderen Original ab als D u. C. In der Handschrift von Tanjore lautet der Titel *Bṛihatkathāmañjarī*, in D u. C. eine *Bṛihatkathā*.

182. In A und C Verse nummeriert. Lévi gibt nur ein Inhaltsverzeichnis der *Bṛihatkathā*.

XVI. atah parain saktiyasā bhavishyati.

192 ff. veröffentlicht Lévi die ersten beiden Erzählungen des *Vehāla* (aus dem II. Lambaka), dann die Übersetzung. J. 216 ff. Rapport chronologique des deux *Bṛihatkathās*.

o. 218f Nach Livi'schrieb Kshem. von Somadeva, nicht gleichzeitig. Er hätte Kāvya in seinen späteren Jahren, nachdem er auch viele andere Werke bekannt gemacht, sich an eine Uebersetzung gemacht. Kshem. empfiehl selbst jüngere Dichtern, Dichtungen aus dem Prīkrit umzuarbeiten. Hierin denkt er wohl an seine Erfahrung. Die Abhārasāvanī ist v. 1. d. J. 1037, auch die übrigen Prānjanī sind wohl gleichzeitig. Somadeva scheint zu Aufg. d. Kathās. eine Replik an Kshem. zu enthalten.

(219) aucityānvayarakṣhā ca yathāgalkhy abhidhūyate
Kathārasāvanīpatena kāvyāṅgasya ca yojanā.
vaidagdhyaakhyātilobhāya manna nairāyam udyamrah
kim tu mānā kathājālasmiti saukaryasiddhaye
V. 11, 12

"J'ai respecté, autant que j'ai pu, les convenances littéraires et l'ordre naturel; j'ai établi chacune des sections du poème de manière à ne pas interrompre les contes et les passions (rasas). Mes efforts ne vont pas à gagner une réputation d'artiste consommé; je veux simplement qu'on puisse retenir sans peine ce vaste ensemble de contes de toute espèce."

Diese Erklärung unnothig, daher wohl Erwiderung auf Kshemendra's Aufg. der Pshakke, der präsentis ist. 220. u. L'impreson autant que la netteté de cette déclaration laissent à croire qu'un autre avant Somadeva avait, dans une besogne analogue, montré moins de goût que lui, et voulu faire de l'art hors de propos. C'est justement cette affectation

Die Werke Kshemendra's von Levi II, 399 Note 78 66
aufgezählt.

VI, 405, il nous est plus aisé aujourd'hui encore à
tant siècles de distance, de connaître l'homme qui
s'appelait Udayan. 405 f. Van seinen 30 Werken
kemen wij 14 van den Piel nach en die anderen 16 noch
medit. ⁴⁸⁶ Vins' ferdicht men Kavi Kavya thācharan
en ge. met fragmentarisch. Nach Br. Kothari's all'india
man Kshem. nicht benützen, weil er sehr wichtig.
407. Verifiziert Kādambari. - ... Kshem' est plus occupé
de produire vite et beaucoup que bien. C'est en effet le
reproche que, dès le siècle suivant, Kāthava adressait
aux autres historiens de l'auteur: (Citat = ... la Rājā-
vali de Kshem. présente pas une seule preuve exempte
de fautes, quoique ce soit pourtant l'œuvre d'un
prêtre) Rājatarang. I, 13). NB. Kāthava Verf. der Rājātara.

408. Les manuscrits. - lui accordent le titre sans doute
traditionnel de mahākavi. Ni haute envergure, ni essor
ni grandes inspirations. Esprit pratique et positif. Son
plaisir est de conter... il conte toujours de son sans charme

410. "il a desséché la fleur pour arriver mieux à la bougie."
"La Bohat Kāthamānjari n'est connue de fait par les der-
niers européens qui depuis 14 ans. (411) Un index de Purā-
nas, rédigé pour Wieford et catalogué par Aufrecht parmi
les mss. de la Bodléienne, en mentionnait le nom,

Le commentateur du Daśarūpa, Dharmika, et Dharmā-
rāja, dans son commentaire du Mūdrarāśas, la
citent. — En 1871, Burnell en découvrit un exemplaire
au palais de Tanjore. ...

412. Still prouvait par les documents littéraires
que ces contes étaient formés au VIIIe siècle. Giv
ist inschrift aus d. J. 889 n. Chr.

pāradah othirakalyāno gunādhyah prakṛitajanyah
amītir yyo viṣātākhaṣ gūro nyakṛitabhūmabhah.

414. „L'histoire du marchand des souris tient dans
un seul vers chez Kshemendra, et en prend 22 st
(6, 28-50) chez Somadeva. — 415. Enfin l'histoire du roi
Giri qui n'est indiquée chez l'un que par allusion,
est chez l'autre contée tout au long (I, 7, 88-98).
Also Kshem. nicht Quelle des Somadeva.

416f. Kathās 21, 52b Verse, 3mal präsent als Beil.
Kathā (ca. 7500 Verse), obgleich Kshem. fast keine Erzählung
des Originals wegzulassen hat.

418f. Tabellarische Vergleichung von Som. u. Kshem.

419. Beim Erzählen ist Kshem. kurz, dagegen u. Kshem.
beim Schildern brüt. „Comment un homme de talent
a-t-il pu écrire une œuvre si peu estimable?“

420. Die mānjari's sind vielleicht die ersten Versuche, die
jugendartigen Kshemendra's.

420. Kshemendra's *Bṛhatkalkā* wurde bald vergessen,
Dies beweist Seltenheit der Mos. und noch mehr der *Monstrosität*,
Das *Soma* bald nach ihm von neuem in *Beretta*.

421. Beide Texte (K. u. S.) bestätigen Existenz des
Jusādhya u. ermöglichen Rekonstruktion seines Werkes
od. freitigen vielmehr Zweifel an der Treue des *Kalkā*.
Somadeva's Rekonstruktion bestätigt:

yathā mūlam | tathairaitan na manāg apy
atikramam

granthavistarasarāṅgashēparvātrām | bhāṣā ca vidyate
= "Tel l'original, telle cette copie; pas une ligne où elle
s'en écarte. Toute mon œuvre a été d'abrégé et de
traduire." - Kshemendra haben wir *Soma* zu verdanken,
insofern Kshemendra's Initiative auf die *Bṛhatkalkā*
in Aufmerksamkeit lenkte.

I, 118 (II, 1. 424) *yamāhāvāh** *Kohṅpitaḥpārāb-*
dhīsharāgagrīpāh | *Karṇācamarātām* | *yanti* *Kaitāsa-*
suradastināh || * *A. kat attahāsa.*

Nebst. 1. 452: *De* *éclats* *de* *riz* *d'* *une* *blanc* *peu* *aussi*
éclatante *que* *la* *mer* *de* *lait* *agité*, *font* *si* *l'* *éléphant*
divin *du* *Kaitāsa* *comme* *une* *oreille* *dont* *il* *s'* *évente*.

Shūhas, z. B. I, 1, 1 S. 441.

16. Lambhatha von Kshemendras 68
Brikatthathā.

= Kathāsaritāsāgara II.

Rahmenerzählung: Das gefundene Armband.

1. Der Wunschtopf (bhadrachata).
2. Der Affe Ala etc.
3. König Vikramasimha, die Hetäre Kumudikā etc.
4. Balavartman u. seine Frau Candrasirī (Brikatth. hat Balavartman), die in Silahara (Silavara Br.) verliebt.
5. Devadāsa wird von seiner Gattin Duhitā betrogen u. von dem Liebster ermordet.
6. Vajrasāra, dem seine Gattin Nase u. Ohren abschneidet
7. König Simhabala u. seine Frau.
8. König Sumānasa u. der Papagei
9. Giravartman u. seine treulose Frau
10. Die Erzählungen aus Pañcatāntro
11. Die Geschichte von verschiedenen Thoren
12. Der Brahmane Yaśodhara und seine beiden Söhne Lakṣmīdhara u. Trīdhara [die Namen so in Brikatth.]
13. Geschichte von der undankbaren Frau = Torony II, 101 = Bf. II, 5.

[Lücke]

14. Schluss der Geschichte von Lakṣmīdhara (1 Hoka)

Schluss der Rahmenerzählung wie Kathās.

"iti Kshemendrasvī vrikatthā | śaktiyasō nāma
śhodasō lambhatkathā || 389 ||"

83 Seiten (à 16 Zeilen). Verse nicht nummeriert,
Nach jedem Halbvers ein Stich (Keine Doppeltische)

In anekdotenmäßiger Khyāyika (unmittelbar auf Pañc.
folgend):

vanin mūrkhaḥ¹⁾ parā²⁾ colhre dvīpeshu ag
āgaravikrayam.

1) B. mūrkhaḥ 2) B. parā 3) B. āgaravikrayam

~~Tran beim Durgat. Māt. 207. | in 21~~

~~Wairam-sāniti Māt. 215.~~

Māt. 261f.

~~Das dīyamānabāhu Comm. pūṭāṭitāna ca dāyāgamaṅga~~

~~atāhāra Kād. 52. †~~

Māt. 88 pūṭāṭitāna

~~van (indram) Kād. 48.~~

~~spīṭāṭitāna Māt. 111.~~

~~Wairam-sāniti Kād. 45 u. Comm. †~~

~~vanikāra Erinnerung. Kād. 13 u. Comm. 28~~

~~varāsa = saṅgāṭa Māt. 151. saṅgāṭa Kād. 10, 3, 34~~

* II, 486 = I, 69-71. J. Nākaṅgaṅga u. I, 572.

~~II, 521 = I, 186.~~

~~II, 617 in ven = Cap. 77, 2 (II, 246)~~

* I, 104 = I, 299

69

Leben und Wachstum der Sprache von William
Dwight Whitney, Uebersetzt von August Leskien.
Leipzig, Brockhaus 1876.

Die Sprache und ihr Leben. Populäre Briefe über
Sprachwissenschaft von Dr. August Boltz. Offenbach
a. M., J. André 1868.

Max Müller und die Sprachphilosophie. Von Ludwig
Noire. Mainz, Verlag von Victor von Zabern 1879.

Oeffentliche Vorträge gehalten in der Schweiz und...
Bd. VIII. Ueber den Ursprung und die Entwicklung
der Sprache von Wilhelm Wackernagel. Basel,
Schweizerhausrische Verlagsbuchhandlung (Benno Schwabe)
1872. 58 Seiten.

Die Sprache wird durch Mittheilung erworben; sie ist schon
von dem ersten Menschen geschaffen worden, aber ihnen nicht
fertig angeschaffen. Das Kind lernt sprechen; die ersten
Menschen haben die Sprache nicht durch göttl. Offenbarung
mitgetheilt erhalten, u. a. w. Gott hat ihnen nicht vorgesprochen.
Der Mensch hat die Sprache geschaffen, und die erste Men-
schenwahrheit hat „den Samen der Rede in den Geist des ersten
Leborenen geworfen“... Wie die leiblich-geistige Entwicklung
des Menschen, so schreitet auch die Entwicklung der Sprache
fort: überall dasselbe allernütliche Zurückweichen der leiblichen,
sinnlichen, bloss materiellen und dasselbe Vordringen der
geistigen Kraft. Noch unentwickelt sind die indirenden Sprachen
(Chinesisch), etwas höher stehen die affektirirenden (Tatarisch).
Im Jugendalter der Sprache deckt sich der Name mit dem Ding,
es herrscht die schaffende Phantasie vor, Zwitteranschauungen sind
zuerst Anschauungen der Raum- (Vergangenheit, Zukunft),

der Bewegung im Raume, die Zeitwörter machen dabei den
Anfang, Wurzelvocale noch unverändert, keine Flexion, Vielzahl
durch Junctation ausgedrückt, kein Unterschied zwischen
Singen und Sprechen, die ganze Sprache Dichtkunst. Im Maaße
aber Gleichgewicht des Sinnlichen u. Geistigen, den Consonanten
tritt das Abstracte bei, Flexion durch Verschmelzung früher
sonderbarer Redetheile, es beginnt eine Gleichgültigkeit der Spre-
chenden gegen den eigentl. Sinn u. Gehalt der Wurzeln,
Besang trennt sich vom Sprechen, Poesie von Prosa, die Sinnlichkeit
des Ausdrucks flüchtet sich in die bildende Kunst hinüber,
es wird die Schrift erfunden, welche die Entwicklung der Sprache
beschleunigt, streben nach Vervollständigung und Gleichgewicht
der Laute: Umlaut, Lautverschiebung; da solche Änderungen
nicht das ganze Sprachgebiet beherrschen, entstehen Mundarten,
welche zu neuen Sprachen werden. Aber auf diesem Wege sinkt
auch die Sprache herab: der Plur der Laute bringt auch unregelmä-
rige Lautwechsel mit sich, Wurzeln verlieren wesentliche Bestand-
teile, und so rückt das Feinere heran. Erweckt ein Köhler
scharfer Zug der Abstraction, fast alle Worte auf das Aeusserste
entstellt, die Sprechende unterscheidet nicht zwischen einheimischen
und fremden Werten, Flexion höchst dürftig od. ganz geschwunden,
viele „leere Wörter.“ Dafür der grösste Reichtum geistiger Art,
das feinste Gedachte kann mitgetheilt werden, aber die Sprache
selbst, ihre tönende Form ist einförmig und einförmig, daher
nimmt die Musik eine besondere Stellung zu der Sprache der
Dichtung ein, „Lieder ohne Worte“ (so namentl. in Deutschland),
nicht ganz so in Italien). Aber vor Auflösung schreift die
Schriftsprache, freilich bildet darunter die latein. die freie
flüssigste Rede, die Flügel der Sprache sind beschritten; die
Sprache behauptet zwar ihr Leben, wickelt aber um sich her
erköhlend: die Mundarten überleben aus. Ein nachmaliger Auf-

Leachten der Lebenskraft ist aber nicht ausgeschlossen, vgl. ⁷⁰ die
neuen romanischen Sprachen od. die englische Sprache, in welchen
aber ein mächtiger Geist innewohnt. Durch Unkenntnis
der Etymologie entsteht die Volksetymologie, Entstellung
vieler Wörter durch falsche Auffassung, durch Volksetymologie,
(welche aber wiederum die Sprache bereichert) wofür viele Beispiele
angeführt werden.

5. Über die Resultate der Sprachwissenschaft. Vorlesung
gehalten in der Kaiserl. Universität zu Strassburg
am 23. Mai 1872 von F. Max Müller. Strassburg,
Karl J. Trübner, 1872. 32 Seiten.

6. Die Darwinische Theorie und die Sprachwissenschaft.
Offenes Sendschreiben an Herrn Dr. Ernst Haeckel von
Aug. Schleicher. Zweite Auflage. Weimar, Hermann
Döhlau, 1873. 33 Seiten.

5. Die Resultate der Sprachwissenschaft für die Philologie.

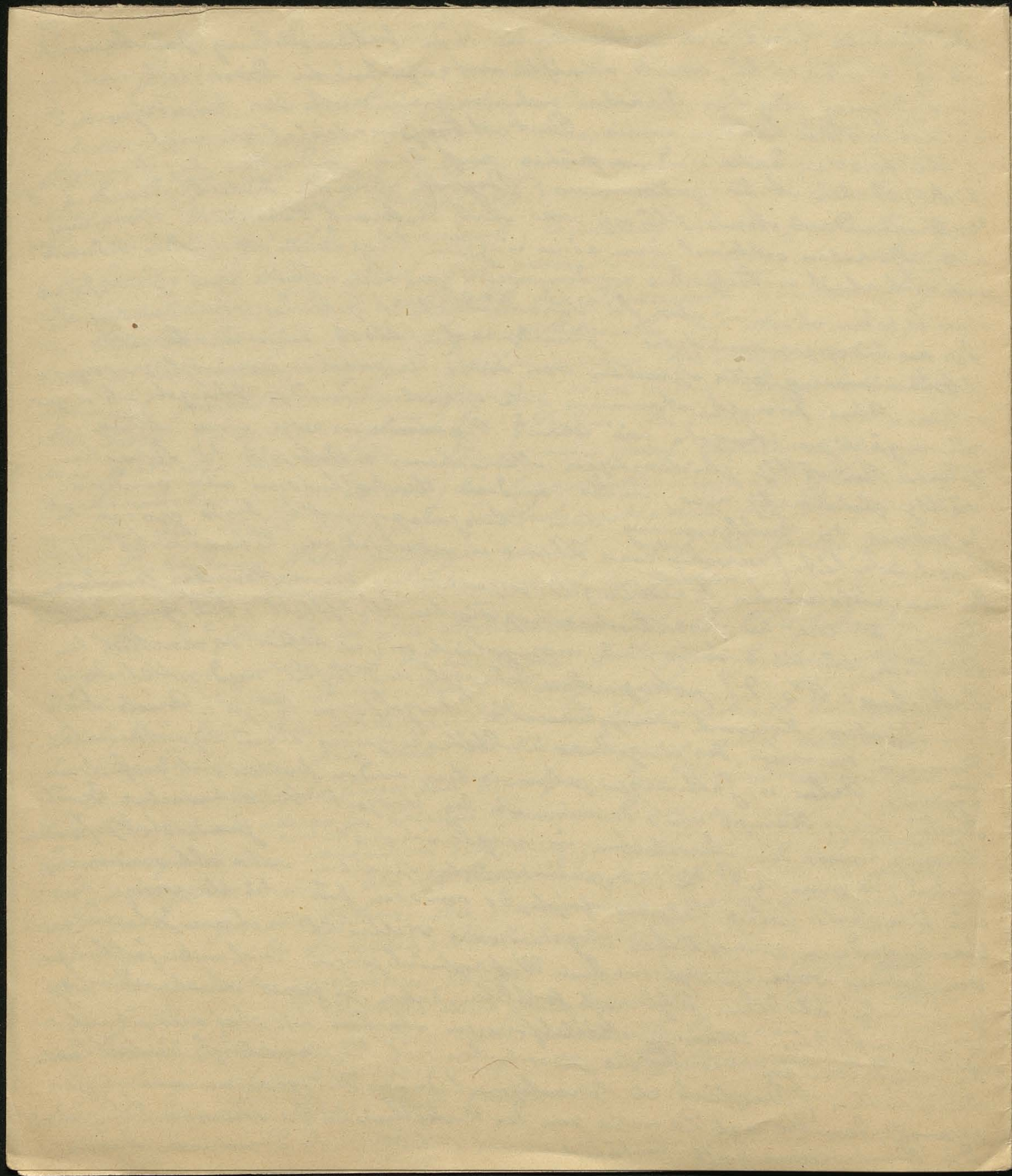
Lateinisch nicht vom Griechischen abgeleitet, sondern Schwester-
sprachen; die Entdeckung des Sanskrit führte zur Wiedervereinigung
der arischen Sprachen; historisch-grammatische Grammatik, Ent-
stehung des Regularis und Irregularis in der Sprache, To-
renti ist nicht Gen., sondern Loc.; wissenschaftliche, nicht willkür-
liche Etymologie, namentl. auch im Griechischen u. Lateinischen;
Dona ist mit $\text{D}^{\text{h}}\text{v}$ nicht identisch. - Mythologie: Zeus = Mr. Dycus
Himmel, Dienstag, Tuesday; Zeus - Zeu Unterschied des Accents
wie im Sanskrit. Auch die Geschichte hat von der vergleichenden
Sprachwissenschaft neues Licht u. Leben empfangen. Grosser Wider-
spruch bezügl. der Verwandtschaftsgrade zwischen den einzelnen
arischen Sprachen; nur Sanskrit u. Fard sehr eng zusammengehörig.
Keine successive Trennung der einzelnen Sprachen, sondern langsame
und unmerkliche wohl gleichzeitige Herausstreifen aus dem alten Farni-
cingesammenleben. Andere Wissenschaften haben aus der Sprach-
forschung haben namentl. die Aufklärung alter Lehren und

Ausdrücke und dunkler Gebrauch gewonnen. Jedes Wort hat seine Geschichte und hatte ursprüngl. die in der Vorgel. liegen. die prädicative Bedeutung (pater = Beschützer, Nahrer u. s. w.), welche oft verschieden ist von der classischen od. traditionellen. Poena hängt mit purus, purgare zusammen, crimen ist uspr. Beschuldigung, nicht Urteil (verdict), crimen = Verleumdung; Verleumdung; ahd. blimunt (Leumund) ist str. gramata (W. von hören), crimen steht für crimen wie liber für lober. Die Sprachwissenschaft entdeckt die Heimath unserer Vorfahren. Was die Kosmologie anlangt, so erkannten die Arier das göttliche in den hellen, sonnigen Erscheinungen der Natur: Himmels, fruchtbare Erde, wärmendes Feuer u. s. w. Deva hell = dem. Der Stoff der Sprache gehört der Natur, die Form der Sprache dem Geist. Das Zurückführen der Sprache auf Injektionen und Lautnachahmungen ist roh; die Sprachwissenschaft allein wird uns in den Hand zeigen, der Evolutionstheorie der Darwinianer ein entschiedenes Halt entgegenzusetzen und die Grenze zwischen Geist u. Stoff, Mensch u. Thier scharf zu ziehen.

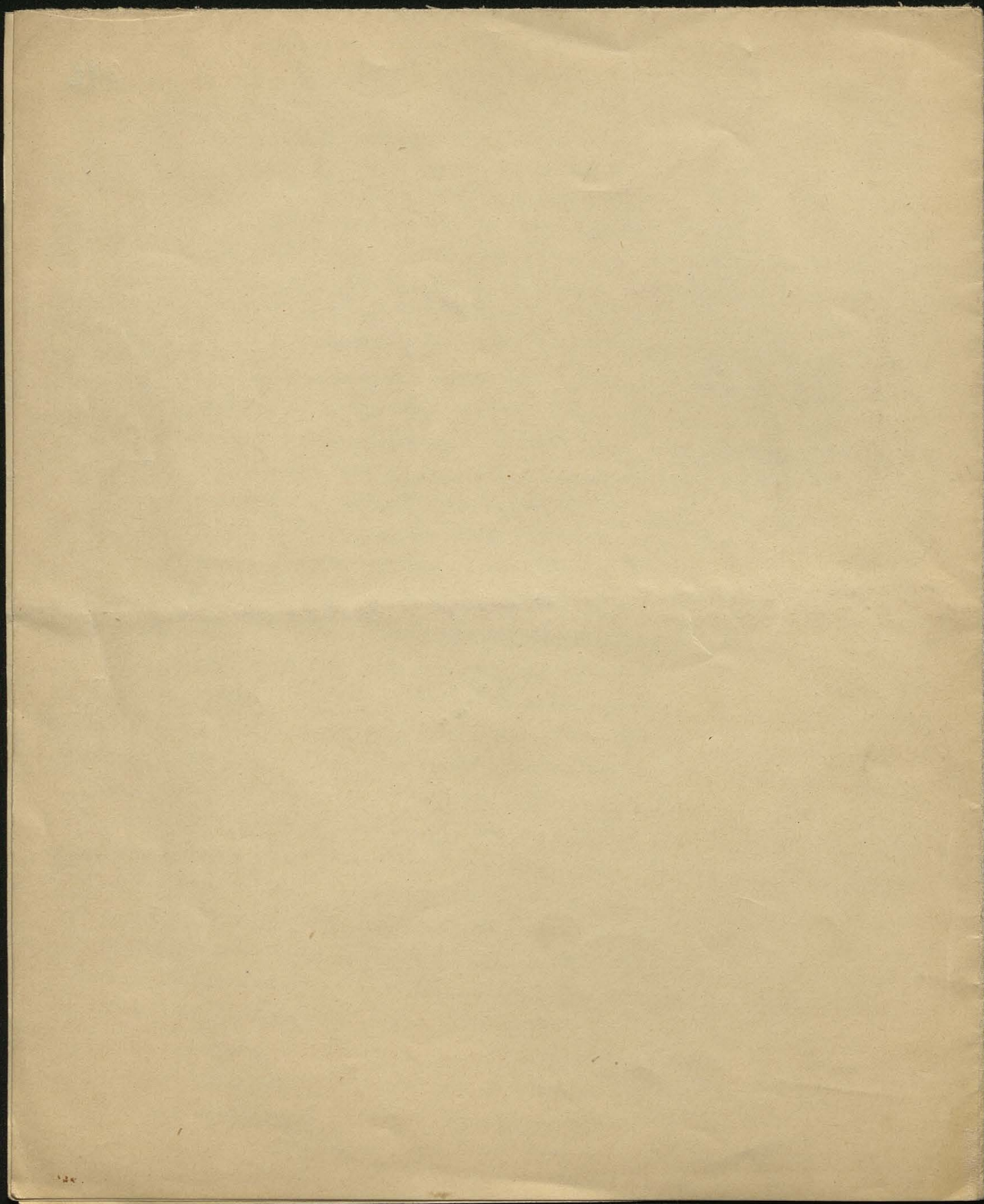
6. Die Glottik ist eine Naturwissenschaft. Alle lebenden Organismen gehen auf die einfache Zelle zurück, also Monismus; Dualismus ist ein überwundener Standpunkt. Keine Materie ohne Geist, kein Geist ohne Materie. Die heutige Wissenschaft beruht auf der Beobachtung; diese lehrt die Veränderung aller lebendigen Organismen nach bestimmten Gesetzen; diese Veränderungen sind ihr Wesen; um etwas zu kennen, muss man wissen, wie es geworden. Sprachorganismen verändern sich nun ganz allmählich; so muss es von je her gewesen sein. Wie die Individuen, so haben auch die Arken und Gattungen ihr Leben. Die Darwinische Theorie gilt auch für die Organismen der Sprachen. Veränderungsfähigkeit der Arken ist für die sprachl. Organismen längst angenommen: Arken sind eine Gattung sind Töchter einer Grundsprache; wie Darwin stellen wir Stammbäume auf. Sehr nahe verwandte Sprachen sind noch nicht lange vorhandene Dialecte einer Grundsprache; je verschickter die Sprachen einer Sippe, desto früher die Lösung von der Grundform.

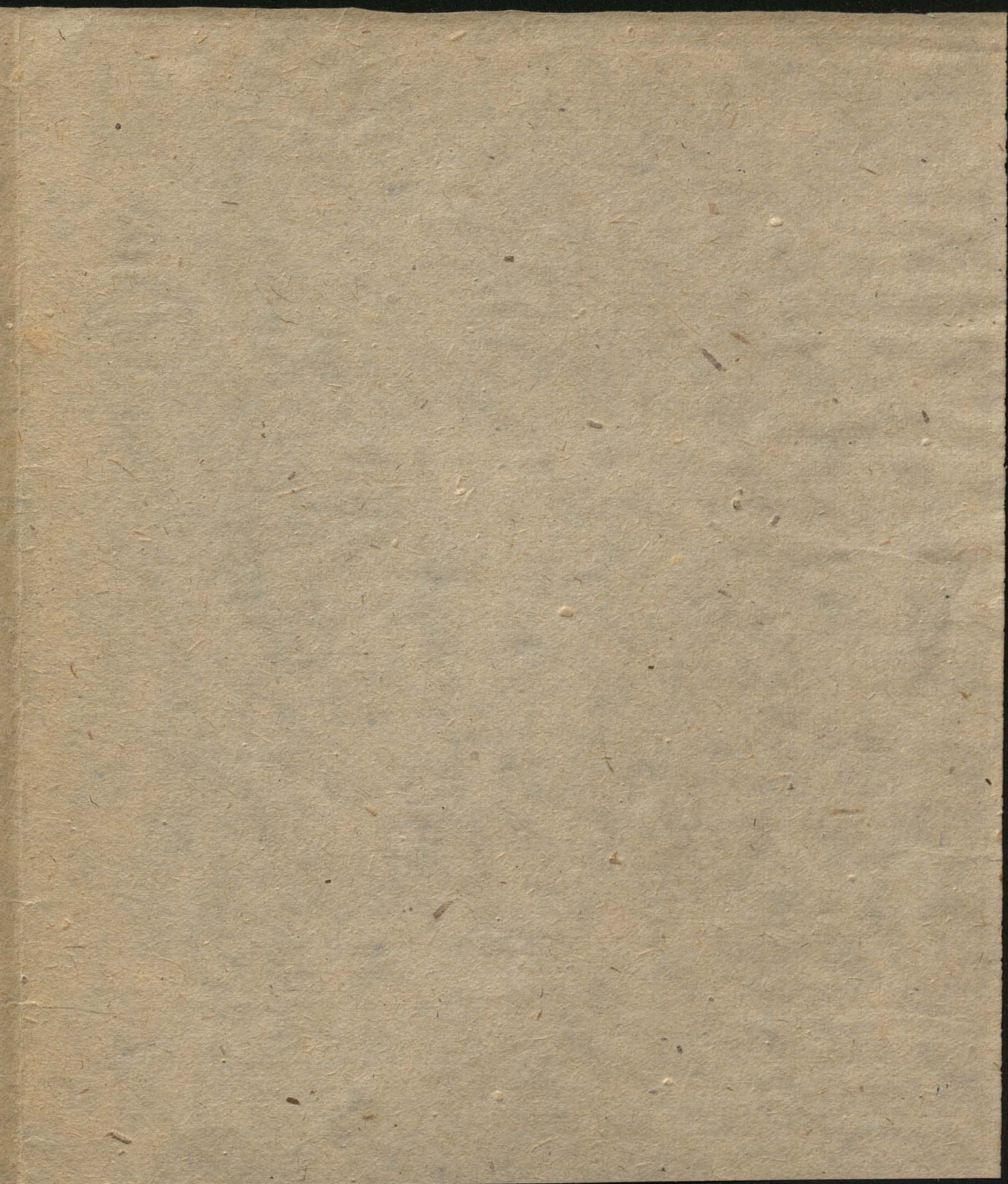
Die Sprache löst sich wiederum in ihrer Entwicklung Jahrtausende⁷¹
lang beobachten, wenn schriftl. aufgezeichnet. Diese sichere
Veränderung einzelner Sprachen nehmen wir auch von den übrigen an.
Sprachforscher haben mehr Beobachtungsmaterial als andere
Naturforscher, daher sind sie früher auf den Gedanken der Umräumung
Lichkeit der Arten gekommen. Die griech. Sprache, Dialekt, Mundart
Untermundart stets flüssig wie Leib, Unklarheit, Varietät. Stammen
alle Sprachen schlussl. von einer einzigen Sprache ab? Dies könnte
mit Sicherheit entschieden werden, wenn uns eine Reihe von Grundspra-
chen bekannt wäre; aber die Verschiedenheit z. B. der semitischen und
der indogermanischen Grundsprache läßt eine materielle
Abstammung aller Sprachen von einer Sprache unmögl. voraus-
setzen. Aber formell stammen alle Sprachen von der Wurzel ab u. zer-
fallen in unzähligen Wurzeln wie lebende Organismen von einer Menge von
Zellen. Bei völlig gleichartigen Menschen bildete sich die Sprache
völlig gleichartig aus; unter anderen Verhältnissen aber anders.
Je grösser die Entfernung vom Ausgangspunkt, desto grösser die
Verschiedenheit (verschiedenes Klima u. verschiedene Lebensverhältnisse).
Die amerikanischen Sprachen z. B. zeigen einen unverkennbar gemeinsamen
Typus; ähnlich im asiatisch-europäischen Welttheil: Indogermanisch,
finnisch, türkisch-saharisch, mongolisch u. s. w. haben sämmtlich den
Treffpunkt: R's, I. i. potenzierbare Wurzel und Treffpunkt, und selbst dem
semitischen kommt wenigstens die Wurzelform R's zu. Auch die
Flora u. Fauna der einzelnen Welttheile zeigen einen eigenbrütlichen
Typus. Arten u. Gattungen gehen unter, andere breiten sich auf ihre
Kosten aus: Kampf um's Dasein. In der Vorzeit bei schwacher Bevöl-
kerung muss das Aussterben in ungleich höherem Grade stattgefunden
haben; da nun z. B. die indogermanische Sprache sehr alt sein muss,
wie ihre hohe Entwicklung zeigt, so müssen für die Vorgänge der
Verschwindens sprachlicher Organismen vielleicht mehrere Jahrtausende
von Jahren vorausgesetzt werden. Wahrscheinlich gingen viel mehr Gattungen
zu Grunde als denn jetzt noch fortleben, daher die grosse Ausbreitung
einzelner Typen. Manche Mittelformen starben hierbei aus; durch
die Wanderungen der Völker verschoben sich die ursprüngl. Verhältnisse
der Sprachen (Dachisch als Sprachinsel im Indogermanischen einge-
sprungen); dasselbe sagt Darwin von den Verhältnissen der Pflanzwelt.
Die Sprachwissenschaft bestätigt - nach Schleicher - die Darwinsche Theorie.

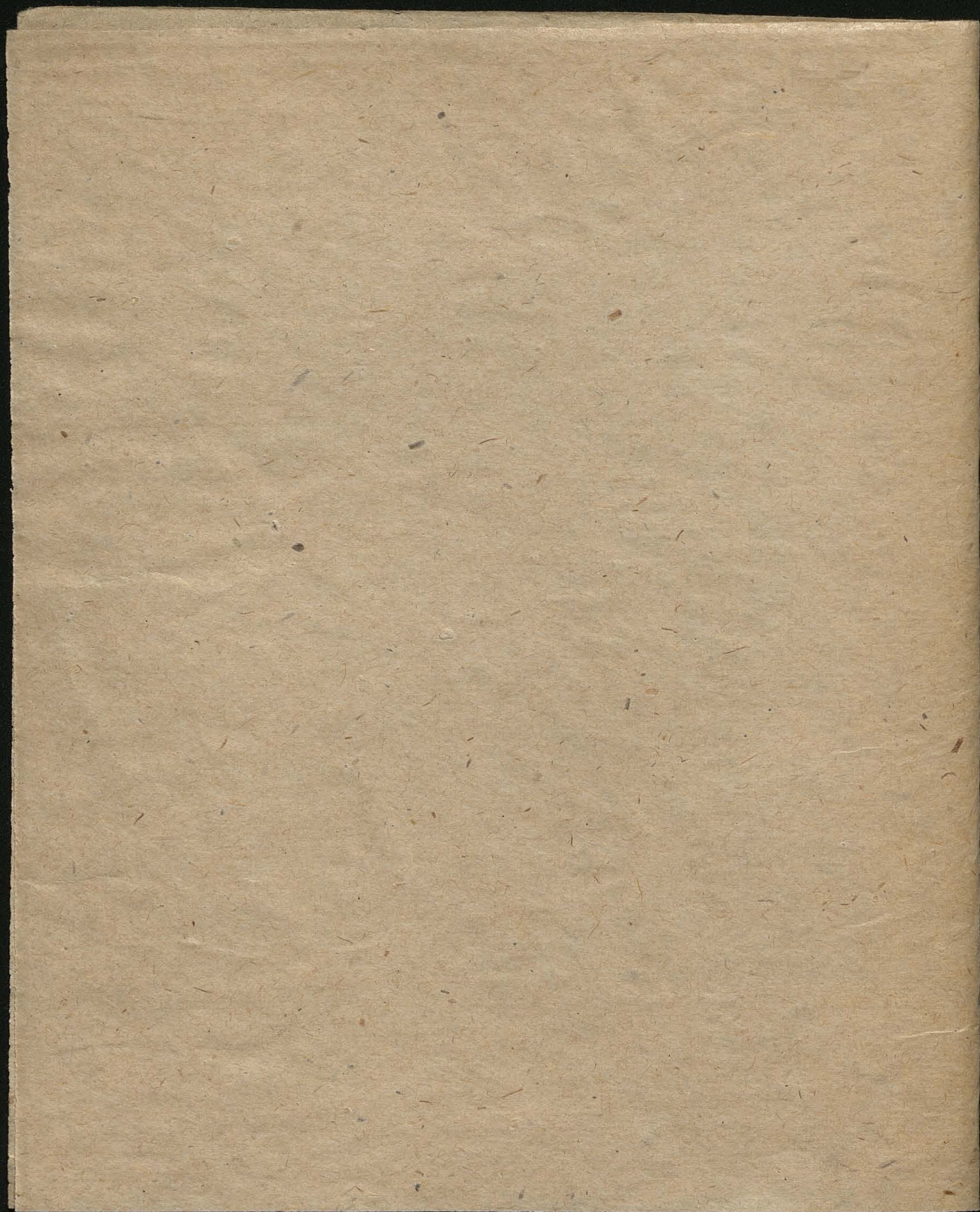

72

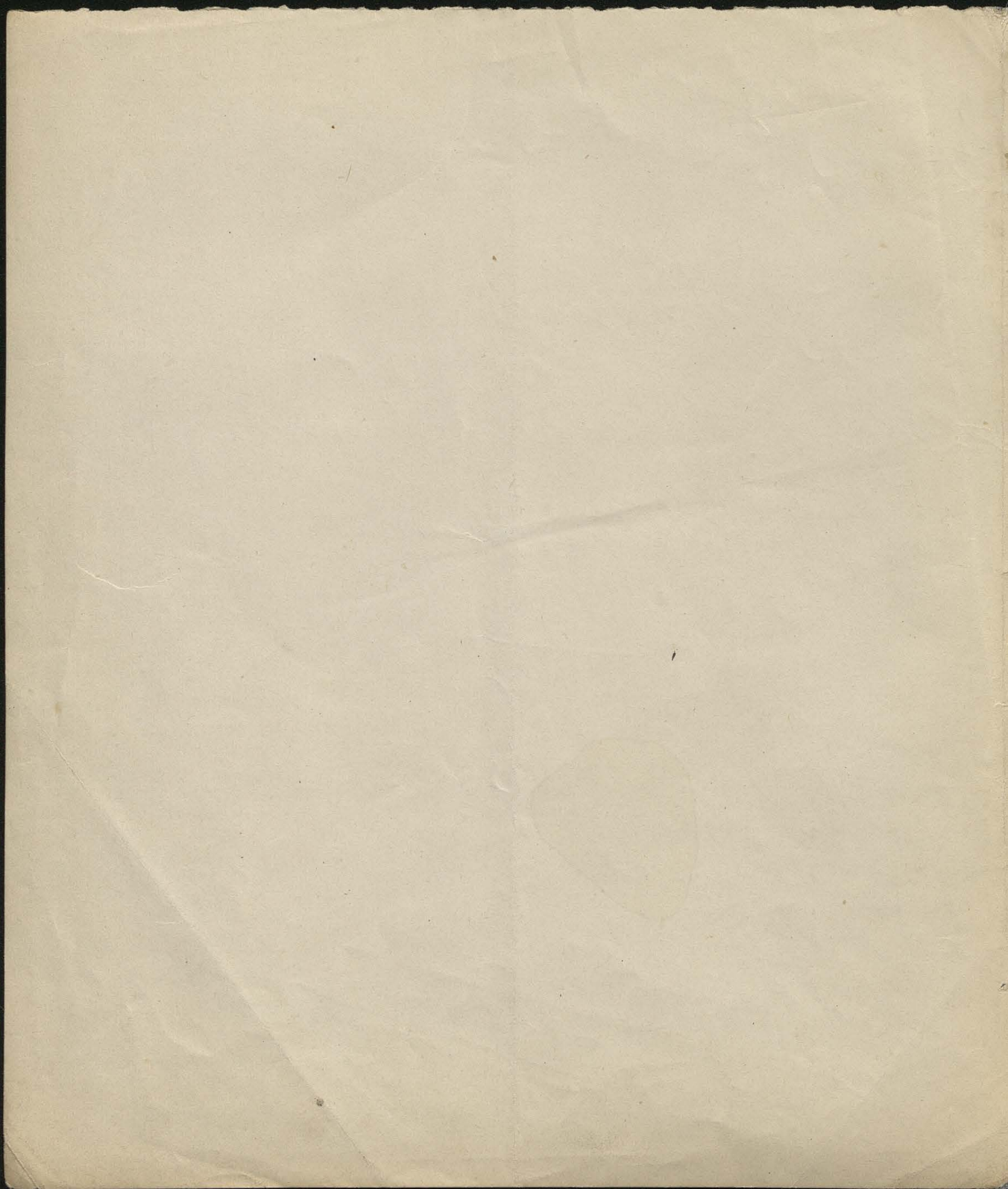

Auszug
aus Schröders Indische
Litteratur.

25
20
45
30
52
17 1/2

J o s e p h

~~Parthen a. J. 1780~~
Shani - ...
Kanauj   ~~Veran Vidya~~
Ujaini   Vihar = Mayatra
Angkor
Kishinipura

Kampf der Tritsu mit den Bharata, die besiegt werden -
die sog. Jahnkönigsschlacht im RV. Auf Seiten der Tritsu
Länger Vasishtha, auf Seiten der Bharata Vishvâmitra.

Im RV. ist Voruna der höchste Gott, neben ihm Sonnen-
gott Mitra angerechnet.

Die hilfreichen Asvins (Kaster u. Pollux), die ind. Diosku-
ren, helfen in Wassernoth. Ushas - Götter der himmlischen
~~Ushas~~ Lichterscheinungen. Soma Sûrya Savitri, an
den die h. Gayatri od. Savitri gerichtet ist, die noch
hiz. T. häufig gebetet wird. Pûshan auch Sonnengott, ebenso
wohl Vishnu (3 Schritte).

Götter des Luftbereiches: Indra, Nationalgott, Gott des L-
witters, Kämpfer u. Helfer der Helden, wird zum Somatrank
eingeladene. Sein Junge Vayu, Vata (Wind), die Maruts,
deser Vater Sturmgott Rudra (= später Shiva)

Götter der Erde: Agni, Brücke zwischen Menschen u. Göttern,
Soma, Prithaspati (Brahmanaspati), der Lebenden

das personifizierte Gbch. Monothismus ist Polytheismus,
von Cartheismus. Der auf dem Pantheismus hin gerichtete
Monothistische Drang (Gott Vishvakarman, Prithaspati)

Periode der Rigveda - Indra im Punjab. Dann im Gangethal -
Periode der Yajurveden.

Yajurveda, Veda der Opfergesänge für den Adhvaryu
(Opferpriester). 5 Schulen und 5 Rezensionen des YV.
4 = schwarzer YV., der 5. (Vâjasaneyi - Saishi) = weisser YV.

2 Steigen der Ansehen der Priester - Priesterschaft.
Keine innige Andacht, nur äusserer unmittelbare Verdienstungen,
Opfer. 2 Hauptgruppen: Havi- u. Somapfer. In dem
letzteren jenseit u. a. auch Mitopfer.

Non- u. Vollmondopfer Darsapitrnamasa. 4 Priester
Brahman, Kshatriya, Kshatriya, Kshatriya.

Somapfer - mindestens 16 Priester.

Sinnlose Formeln. Den Formeln Zauberkraft beigelegt, Opfer
zu verschiedenen Zwecken, auch sinnlosen. Symbolisieren u.
Identifizieren ("Sonne ist Indra", "Luftherrin" + ist Fruchtbare"), was
später zum Pantheismus führt: Etymologische Symbolien
(abva von abvayat, svi schwellen: Anschwellung des Auges des
Prajāpati). Allmacht des Opfers, auch Götter opfern. Prajāpati
ist Schöpfer, indem er Opfer bringt. Legenden im YV, 3. Th. sinnlos
u. schön (Erzeugung der Nacht, als Yama gestorben).

Drachnamen geben sich für Götter aus. Priester können, wenn sie
wollen, dem Yajurmantra beim Opfer schaden, daher Tāminaptra-
Ceremonie d. gegenseitiger Eid, einander nicht zu schaden.
Die Yajurveden sind in älteren Schriften, wo die 4 Kasten
erscheinen. Die Kasten haben ihre Schutzgötter (Dikopati
der Brahmanen, Indra der Kshatriya). Indra waren Nichtkrieger.

Opferort = Dakshina. - Yajurveda entsteht in Madhyadesa,
zwischen Himalaya u. Vindhya, speziell Land der Kuru u.
Pañcāla, also westl. Madhyadesa. Kuru u. Pañcāla gilt als das
heilige Land, Opferplatz der Götter. Das Gebiet der Kuru-Pañcāla
ist auch das Land des ind. Epös.

Sāmaveda enthält dieselben Hymnen wie RV, jedoch nicht im
Zusammenhang. Gesangbuch. Gleichzeitigkeit mit YV.

Atharvaveda, Vollveda: Zaubersprüche, Hexenwörung
von Kobolden etc.

Periode der Brāhmanas. Aeltste indische Prosa, Vermittlung
 zwischen Veda u. Sans. Sanskrit. Brāhmanas sind Specu-
 lationen über Opfer, Legenden, Etymologien etc. Um das Opfer
 dreht sich alles. An die Brāhmanas schlossen sich die ~~Upan-~~
Aranyakas für die Aechten an, am besten erhalten dann
 die Upanishaden die ältesten speculativen Traktate des Ind.
 Fortsetzung der Brāhmanas sind die Sūtras, systemat. Ueber-
 sicht des Opferganges, die in Kalpa- od. Smṛiti- und Sūtra-
Sūtras zerfallen. Die Upanishaden sind speculativ, die
 Sūtras rituelle Traktate.

Die Br. schliessen sich an die einzelnen Vedas an: Zum
 Rigveda gehören: Aitareya- und Taittirīya- (Kan-
 schitaki-) Brāhmana. Das erste Inbilden Somaopfer die
 Hauptsache. Sagen (so von Jambhiva, den Vater dem
 Opferhoden werden will). Ueber Art. - Āraṇ. und Upan.
 und Kanśhitaki - Ār. u. - Upan.

Zum M. Tāndya- od. Pāṇḍarīnīya - Br. (von vom Somaopfer)
 dazu Nachtrag Shāṅkhīnīya - Br.; dann Chāndogya - Brāhm.
 und Upanishad.

Zum schw. yt. Taittirīya - Br.
 zum wiesen yt., wo die Sprüche nicht mit den brāhmanen-
 artigen Partien untermischt sind (Vājasaneyi - Śaikhānī
 enthält Sprüche u. Verse) gehört das sehr wichtige Satapatha-
Br. nach den Hymnen des RV. am bedeutendsten.

Die Hauptautorität ist Yājñavalkya, dessen Schöpfung
Janaka (Vater der Sītā). Sage von der Kultflucht sind viele
 andere später bearbeitete Sagen (Urvashi).

Unter den Upanishaden am wichtigsten die ältesten, die sich als
 Schlusshe, Ueber 3 Vedas erhalten haben (Upanishad, Upanishad = Upanishad).

4 Auf die Brähmāyaperiode folgt Sūtraperiode.

1. Śrauta- od. Kalpasūtras (system. Darstellung des Opferituals).
  2. Smārtasūtra^s regeln häusl. u. bürgerl. Leben: a) Grihya }
b) Dharma }
1. Sie beruhen auf Śruti ^{heilig} Tradition
  2. beruhen auf smṛiti (Erinnerung) Überlieferung profanen Charakters. (Regeln)

Die Sūtras in formelhafter Kürze. Schließen sich auch an die Vedan an - zum R.V. gehören: Śāvalāyana- u. Sāikhāyana-Sūtras (vgl. ob. Brähmā), zum Schw. Y.V. Mānavadharmasūtra, zum W. Y.V. Kātyāyana etc.

In den Grihyas. Theceremonien, Erziehung der Söhne etc.

Brähmanen immer mächtiger, Kasten consolidiert.

4 Āśramas od. Lebensstufen (Br. muss alle 4 durchmachen, Kṣhotra 3, Vaidya 2): brāhmacārin (Vedastudent), nach 12-48 Jahren verlässt er den Lehrer als grāhastha u. verheiratet sich - 2. Lebensstufe grīhastha (Hausvater); wenn er 4 erwachsene Söhne hat - vānaprastha (Waldeinsiedler). Das 4. Stadium für Brähmanen sannyāsīn (der alles abgelegt hat, Bettler).

Philosophie der Upanishaden. Suchen nach dem Atm. Einem Urgeist pruṣha, dann Ātman u. Brähman. Im Satyayuga Br. behält Kön. Ājānāśatru den Brähmanen Sāgya u. über das Brähman - das absolute, die Weltseele. Damit beschäftigen sich die Upanishaden und darauf stützt sich später die Verdānta-Philosophie. Die Upanishaden entstanden um dem 7. u. 6. Jh. vor Chr.

Buddhismus atheistisch wie die Sāṃkhya-Philosophie des Kapila (Dualismus: Geist u. Materie ohne Einheit, ohne Gott). Buddha Haupt einer Mönchsgemeinschaft, wie vor ihm Jñākaputra (Mātanga), Stifter der Jainas. Gott Brahmā schon vor Buddha existiert.

Buddha 560 v. Chr. geb. in Kapilavastu im heutigen Oudh. Verlässt Haus seines Vaters, wird „Buddha“ unter dem Bodhi-baum. Brahmā fleht ihn an, seine Lehre zu predigen. Erste Predigt in Benares. Bekennmönche: śramaṇa, Laien: upāsaka. Buddha zieht predigend einher. Erlösung durch Befreiung von Begehrte - nirvāna. In der Gemeinde kein Unterschied der Kasten. Buddha geg. Vedagelehrsamkeit, Opfer, Kastierung, Sinnverneinung. Buddha starb um 480. Ausgangspunkt - Lehr des Dāśinī, Dhammapāṭi Sammlung Buddhist. Sprüche. Wurzel alles Übels Nichtwissen (der vier Wahrheiten vom Leiden, seiner Entstehung u. Aufhebung). Nirvāna ist nicht Eingehen in das Nichts, ob der Mensch nach dem im Nirvāna fortlebe, hat B. nicht offenbart. Moral: Kein lebendes Wesen zu töten, nicht stehlen, Keusch sein, wahrheitsliebend, keine beunruhigenden Getränke trinken. Versenkung (meditation) - Weisheit. Erlösung durch Erkenntnis der Verdichtung von Geist u. Materie. Buddh. Canon Tripitaka (Sprüche, Disciplin, Philosophie). Jātaka, Erzählungen Buddhas aus dessen früheren Geburten; spielen bei der Entstehung der Fabeln wichtige Rolle. Buddha soll 550 Geburten durchgemacht haben.

Nach Buddha tritt zuerst das Reich Magadha auf, Umbil-sara zeitgenössische Buddhas, Hauptstadt Pāṭaliputra. Von den buddh. Aufensektanten (vikāra) Name der Landes Vihar. Präsekt. Pataliputra. Alex. d. fr. 327 in Indien, 326 verbindet sich mit dem Fürsten von Takshasīlā geg. Poros (Pāurava). Alexander überschreit nicht das Penjab. Nach Alexanders Tod wird Poros mehrlings

6
ermordet. Aufstand. Indier schütteln macedon. Joch ab. Candragupta gründet um die Māuryādynastie, besiegt Thanauranda von Magadha u. 315 Herr des langgedauerten. Hptst. Pataliputra, griech. Megasthenes Gesandter des Seleukos (von Persien u. Medien) am Hofe zu Pataliputra. Sein Enkel Asoka 259-222. Wird erfrüher Buddhist. Unter seiner Reg. 3. Concil zu Pataliputra. Erste indische Urkunden. Inschriften. Colonales Reich im Süden bis zur Südwani, im N. zum Himalaya reichend. Die Mauryadyn. regierte bis 178 v. Chr. In diesem Jahre gründete Pushyamitra die Sungadynastie, die den Mahajanen feindlich war u. Buddhisten verfolgte. Theile von Indien von griechisch-baktrischen Fürsten erobert. Um 150 v. Chr. griech.-indisches Reich, das im 1. Jh. v. Chr. von den Indoskythen betreten u. erobert wird (Saka-Könige). Die Indoskythen herrschen bis Ende des 2. Jh. n. Chr. König Asoka 1. Jh. nach Chr. herrscht in Kashmir, Beförderer der Buddhisten, Gründer der Saka-dera (78 nach Chr.). Verbreitung des Indochinismus (schon vorher nach Ceylon u. Kashmir, Sackien) nach China u. s. w. durch Missionen. - 319 n. Chr. Gupta Dynastie fällt in das 4. u. 5. Jh. Indien wieder großes Reich; Die Gupta Brahmanen, tolerirten auch Buddhisten, die jedoch mehr u. mehr aussahlb Indiens sich verbreiten.

Vikrama-dera 56 v. Chr.

1000-1200 n. Chr. ^{Ghaznawiden} mohammedanische Herrscher in Indien (Lahore), Delhi, dann andere Dynastien, um 1400 Tamerlan (Mongol) in Indien. 1527 begründet Baber (Nachkomme Tamerlans) die Herrschaft der Grossmogulen. Sein Enkel der ste Akbar.

Religion im ind. Mittelalter. Die drei grössten Götter ⁷⁷⁷
(Personifikationen des abstrakten Brahman), Vishnu, Siva,
Vishnu ist Verschmelzung des vedischen V. mit dem Vāra-
yama der Brahmanenschulen und einem Volksgott Kari.
Die Avatare. Vishnu als Krishna (Held der Jādhava, der
Verbündeten der Pāndava) u. als Rāma. Mahāth. u. Rāmāy.,
später vishnuistisch umgearbeitet, um die Incarnation Vishnus
als Krishna u. Rāma zu lehren. Vishnu als Vāmana (Zwerg)
durchmisst Erde, Luft u. Himmel u. stirbt so den Asura Bali.
V. als Fisch (matsya) zur Zeit der Sintfluth zieht das Schiff
des frommen Königs Satyaavata u. der 7 Rishis. V. als Kūrma
als Unterlage für den Berg Mandara als Quirlstock.
Als Eber (varāha) rettet er die vom Dämon Hiranyāksha
auf den Boden des Oceans hinabgezogene Erde. Als Nrisinha
zemeist er Dämon Hiranyaksha u. Sipu. Als Parasurāma vernich-
tet er die mit den Brahmanen kämpfenden Kshatriya.
Vishnu als Budha, um die schlechten Menschen sich selbst
vernichten zu lassen. Als Kalki wird V. in der Zukunft er-
wartet, wenn die Welt in Schlechtigkeit versunken, um sie
zu retten. Auf das Kaliyuga folgt dann Kritayuga.
V. schläft in der Regenzeit auf Lotusblatt im Weltmeer schwin-
mend. 4 Arme, Keule, Muschel, Diskus. Reitet auf Garuda.
Seine Gemahlin Lakshmi od. Lakshmi. Vishnuverehrung im Ganges-
gebiete.

Siva (euphemist., abens Śaivika) = Rudra, die zweite „höchste“
Gott. Cultus in Magadha u. namentlich im westl. Himalaya (Kailāsa),
cf. „girīśa“ u. Gemahlin Pārvatī od. Durgā. Mit Drei-
zack (trishūla) u. Netz (pāśa cf. Paśupati) versehen. Harpe-
flochten, daher als Bücher gedacht. auf dem Haupte Mond.

Brahmā auch ferner noch verehrt, Peratha der Götter,
Schöpfer der Welt u. der Welken. 4 Köpfe u. 4 Arme (in denen
er Vedea, Rosenkranz, Almosen topf u. Opferlöffel hält).
Von Cultus des Brāhmā keine Rede. Im M.Bh. Widersprüche,
da einige Stellen vishnuistisch u. sivaistisch umgearbeitet. Die
Trinität als Dreieinigkeit viel später. Göttin Sarasvatī.

Daneben die 8 Lokapāla (die 4 bedeutendsten u. Agni,
Kūya, Vāyu, Isora). Indrahimā (Svarga). Frau I.'s Saci.
Kopfbald I.'s Sandharva beim Mānasa-See, Apsaras,
Kinnaras (mit Pferdeköpfen), Vidyātharas etc. Kubera (Zwerg)
residiert auf d. Kailāsa, Herr der Yakshas. - Jambhū Sohn
des Iiva, Anführer von Iivas Gefolge, mit Elefantenkopf,
auf Röhre sitzend. Mārta, Kriegsgott, auf Pfau sitzend.
Zama, Sohn Dharmas, Jermahl der Rasā, - Schlangengötter.
Verehrung der Götter jetzt in Tempeln, auch Höhlenkulten.

Bei Buddhisten Stūpas od. Reliquienkammern, Vihāras Klöster.
Aseten. Macht der Bouee. Höhere ethische Anschauungen,
Seelenwanderung mit Moral zusammenhängend. Reinheits- und
Speisevorschriften. Schroffe Ausbildung des Kastensystems.
Viertheilung mehr theoretisch, viele Mischkasten und Zwischen-
Unterabtheilungen, die durch Beruf charakterisirt (Zilva).
Für Brahman. Jeder Ehe obligatorisch (wegen der Fottarspende).
Bei Kinderlosigkeit Adoptio od. Leviratsche (niyoga), Witwen
der Ehe. Witwenverbrennung, aber nicht gefordert, nur Sitte.

Schrift existirte schon wohl im vedischen Zeit. Beste Devanāgarī
ter Asokainschriften. 2 Alphab. Das nördl. u. Das zñtl. Das
erste (von rechts nach links) semitisch. Bezügl. des zweiten Streit
ob einheimisch od. semitisch, doch das letztere jetzt meist ange-
nommen. Asokainschriften im Vollst. Diakrit. Die wichtigsten Vollst.
Dialekte: Pāli, die Sprache der ind. ind. (spec. ceylon.) Buddhisten;
sprachl. welches die Heimath des Pāli sei. Prākṛit zerfällt in viele
Dialekte: Sauraseni, Pañcāli, Mahārāshtri (Schubhantra ~~in~~ Pāli in
diesem Dialekt geschrieben), daraus später Marāṭhī, u. s. w.

Kṛitayuga (Periode der Vollkommenheit) - Tretāyuga (Periode der 3 Exzellenzen, der Pflichtenerfüllung) - Dvāparayuga (O. des Zweifels), Kalīyuga (O. der Sünde) - Fast vollständiger Mangel an Prosa. Alles in Poesie.

Epos. Schon in den Brāhmaṇas Kurzgeprossene Legenden u. Sagen (Jihāsa). Die Jātur beginnen mit Lyrik (RV). Im Mittelalter zweierlei Epos: Jihāsa - Purāna: Mahābh. und Kāvya: Rāmāyana.

Das MBh. colossale Compilation, Enzyklopädie, wo alles Mögl. enthalten. Wird dem Vyāsa zugeschrieben (fingirte Persönlichkeit). Rām. von Vālmiki, entschieden später. Die Kämpfe des MBh. da Kuru u. Pāncāla um 1000 v. Chr. Das MBh. umgearbeitet, ist darin ausdrücklich gesagt (wog. Umfang 8800 Sh.). Entstanden etwa 7-4. Jh. v. Chr. (Sott Brahmin) MBh. wird im Jātyasūtra des Śvālayana (etwa 4. Jh. v. Chr.) erwähnt. Charaktere im MBh. auftretend sind 1. Stamm. Sie sind mit den Kuruvā identisch. Kön. Sāntana aus dem Kurugesell. in Śāstīnāgana, sein Sohn Prishthira verzichtet auf Krone, da Sānt. die Satyavati heirathet. Beide Söhne sterben, doch werden der Witwen von Vyāsa Sohn erweckt: der blinde Dhritarāstra u. der blinde Pāndu. Pāndu regiert, hinterlässt 5 Söhne, ihm folgt Dhritarāstra. Drupada Frau der Pānduriden Tochter des Pāncātakönigs. Pāndusöhne im Spiele besiegt (Yudhis- thira von Sakuni, des Malā des Dumyodhana), verbannt. Als die Zeit abgelaufen, verlangen sie ihr Reich zurück. Krieg in Kurukshetra, zwischen den Pāndusöhnen u. den Pāncāla einerseits und den Kuru andererseits. Krishna hilft den Pānduriden. Nach 18 Tagen siegen die Pāndusöhne Yudhis-thira König. Aber auch ihr Herr im Schlafe von Śvāsthāman verrichtet. Versöhnung

70
Episoden: Luftfluth (Manu u. die 7 Weisen von Fisch-Drachm
gesteht), Nala u. Damayanti, Savitri u. Satyawän, Reise
Arjuna zum Himmel Indras, Bhagaradgita (philosoph. Inhalts),
Raub der Draupadi durch Jayadratha u. ihre Befreiung.

Rāmāyana: In Ayodhyā im Kosalalande Kön. Dasaratha.
Rāmas Verbannung ins Dandakarwalde, Rāma besiegt den
Riesen Rāvana von Lanikā (Ceylon), gewinnt Sītā wieder.

Episoden: Herabkunft der Jāgā (Kön. Sagara von Ayodhyā
kentsendet seine 60000 Söhne um ein beim Rossopfer geranntes
Pferd zu suchen, sie werden von Vishnu in Asche verwandelt.
Nach Jahrtausenden gelingt es Bhāgīratha die Gnade zu erlan-
gen, dass die Jāgā vom Himmel herabkomme, Siva fängt sie
auf. Sie folgt Bhāgīratha in baall. Jahre trinkt sie auf,
löst sie aber aus den Ohren hervorströmen. Sie entsinkt die
Asche der Sagariden u. heisst fortan Bhāgīrathi; Entstehung
des Hohen-Vermessens (Valmiki dichtet den ersten Stöck, als
er einen Vogel niederschiesst nicht und das Jammern des Weib-
chens hört), Kön. Visvāmitra, der die Kräfte der Brahmanen
Vasishtha begehrt, erlangt durch tausendjährige Dase sein
Brahmanentum.

An das MBh. schliessen sich die Purāna an, episch-di-
daktische Gedichte über Weltanfäng, göttergenealogie u. s. w.
Es gibt deren 18, ihre Quelle MBh., z. B. Matsya-, Vishnu-, Vayu-,
Bhāgavata-Purāna. Bald vischnuistisch, bald sivaistisch.
In dem zuletzt genannten wird Vishnu als Krisintha geschildert.

An das Rām. schliessen sich mehrere Kāvya an: Raghu-
varisā u. Kumārasambhava (Geburt des Kriegsgottes) von
Kalidāsa, welche zu den 6 Mahākāvya gehören (Bh. att. Kāvya
des Bhāskari) erläutert die Grammatik). Ferner Nalodaya

(Gesch. von Nala u. Damri), mit Unrecht dem Kāvīdāsa ⁷⁹ zugeschrieben, und Rāghavapāṇḍarīyam des Kāvīdāsa (nach 10. Jh. n. Chr.) behandelt zugleich Mbh. u. Rām. Sohbandha, Prākṛitgedicht von Kāvīdāsa.

Märchen u. Fabeln. Ob indische Fabeln griech. Ursprungs? Dafür Weber u. Benfey, dagegen Wagners (Zens) u. Keller. Existenz griech. Tierfabeln in Griechenland schon für das 6. Jh. v. Chr. bezeugt. Andernseits indische Seelenwanderung, budhist. Jātakas (Bud. Dna als Tier). Schabak - Fuchs. etc. Pāncatantra im 6. Jh. n. Chr. ins Pehlvi für den pers. Herrscher Khosru Anuschirvan übersetzt. Wohl ursprüngl. budhist. Werk. Bud. Dharma Freund von Fabeln. Ind. Fabeln ins Chinesische übersetzt. Aus dem Pehl. wurde P. ins Syrische u. Arabische übersetzt. Im 11. Jh. von Symeon Seth ins Griech., im 12. ins Persische (daraus später Anwar-i-Suhastī und türk. Recension), im 13. ins Hebr., daraus ins Latein., daraus im 15. Jh. ins Deutsche. Budhistisch ist die Fabel von der Taube, die den Jäger um ihren Leib ernährt.

Hittopadesa. Buch 1 = Pāñc. 2, Buch 2 = Pāñc. 1.

Vetālapāñcavimsatī: * 25 Erz. eines Vetāla (Dämon der in Körper der Verstorbenen fährt), Sukhasaptatī, Vinhāsanadvātrīmsatī (= Vikramacarita, 32 Erz. des Thrones des Vikramāditya), Kathāsaritsāgara des Somadeva. Fabeln durch Araber in nach Spanien, durch Mongolen nach Russland gebracht. *mongol. Siddi-kūr **mongol. Gesch. des Ardshi Bordschi Chan. In der Vetālap. trägt Kön. Vikrama einen Leichnam, der in demselben hausende Vetāla erzählt ihm 25 Geschichten. In Sukhasapt. erzählt Papagei in 70 Nächten Geschichten einer

12. Frau, deren Mann abwesend, um sie vor Katreue zu bewahren.
(Bürk, Tūtīnāmoh). Ein Werk Siddhagobh nicht erhalten,
bekannt als „Buch der 7 Verzere“ = „7 weise Meister“ =
„Abenteuerer Lindbad des Seefahrers.“

Romane nicht zahlreich: Dandin's (6. Jh. n. Chr.)
Dasakumāracarita, Bāmas Kādambarī, Subandhus
Vāsavādattā (7. Jh. n. Chr.).

Lyrische Poesie. Kālidāsa Meghadūtā Yaksha am Mākā
von Kubera unbarnt sich Wolke nach Norden ziehen, greift
ihre Botschaft für die Geliebte u. beschreibt ihr den Weg.
Derselben Ritusamhāra: poet. Schilderung der 6 Jahreszeiten
(grīshma, varshā, śarad, hemanta, śivira, vasant).

Ghōṭakapara (Topfscherbe) von dem gleichnamigen Dichter,
Cārapāncāsikā von Bilhana (11. Jh.). Der Dichter wegen
Liebchaft mit Königs Tochter zum Tode verurteilt, doch
wegen des Gedichtes begnadigt. 30 Strophen. - Kleinere lyrische
Gedichte. Bhartṛihari (7. Jh. n. Chr.) Dichter, Grammatiker
u. Philosoph, 7 Mal Mönch u. dann Laie. Verfasste 3 Lebnis
Kleinerer Gedichte: Tringārāsātaka behandelt Liebe.

Dem Kālidāsa wird Tringārātītaka zugeschrieben (Sam-
lung kleiner Gedichte). Anarūsātaka von Anaru (100
Strophen) erotisch. Ebenso erotisch das Japtāsātaka des
Hala im Prākṛitdialekt.

Lyrisch-dramatisch ist Gitāgovinda des Jayadeva (12. Jh.
n. Chr.) schildert Liebe des Krishna zum Hirkin Rādhā.
Das älteste Drama stand in nächster Beziehung zum Vishnucultus.
Mythischer Schöpfer des Dramas Pharata hat vor den Söhnen das
Schauspiel der Sattenwahl der Lakshmi (Vishnus Satten) aufgeführt.

Im Mahābhāshya (2. Jh. v. Chr.) Drama erwähnt, das ebenfalls mit Krishna im Zusammenhang steht, also Anfänge des Dramas als Mysterien. Noch h. T. Volk-festspiele yātrās.

Drama. Ueber Bharata s. ob. Da. Wort = „Schauspieler.“ Ob. wurden auch Sūtras od. Regeln über die Schauspielkunst geschrieben. Die Darstellungen vor den Göttern waren: nṛtta (Klopp-Tanz), nṛitya (Tanz mit Mimik), nāṭya (Tanz mit Mimik u. Worten). 2 Hauptkategorien: rūpaka (Schauspiele höherer Ordnung) u. aparūpaka (geringerer Art). Diese zerfallen zusammen in 28 Arten. Am höchsten nāṭaka (Mythologie od. Geschichte, wichtige Personen, Held Fürst, Halbgott od. Gott, Liebe od. Heroismus bewegende Leidenschaft, mindestens 5, höchstens 10 Akte). Tragödie fehlt überhaupt. Zweite Art prakarana (achtungswürdige Gesellschaft, Gegenstand Liebe). Andere Art des rūpaka ist prahasana in 1 Akte. Zu den aparūpaka gehören nāṭika (nāṭaka in 4 Akten), brhatkāvya (5, 7, 8, 9 Akte, Begebenheit theils indisch, theils himmlisch, z. B. Urvāśī). Drama besteht aus Prolog, beginnt mit nāṇḍī (Gebet od. Segensspruch) und 1-10 Akte. Weiter Einheit des Ortes nach der Zeit. Verschiedene Dialekte je nach Rang (Frauen höheren Standes in Liedern Mahāvāśīkā, im Dialog Sauraseni-Dialekt; die niedrigsten Menschen sprechen Pañcāli u. Apabhramśā). Vortrag hinter der Bühne gāyatrīkā, daher Wörtlich für griech. Einfluss, vgl. dagegen den echt indischen sūtradhāra (Exhibitor of rolls).

Bhavabhūti 8. Jh. n. Chr. begünstigt vom König Yaśovarman von Kāñjāluja. Sūdraka u. Kālidāsa früher, Triharsha 7. Jh., Viśakhadatta 7.-8. Jh. n. Chr.

Dramen Kälidāsa's, zarte Empfindung, Hervorheben der
 Naturpoesie, Jahankalā ist Muster eines nāṭaka 7 Acte,
 Liebe der S. u. der Dushyanta. S. von Duvāsa, den sie nicht be-
 grüßte, verflucht, daher vom Geliebten vergessen. S. hat Ring
 verloren, doch Fräulein findet ihn und der König erinnert sich nun.
 - Vikramorvasī (Urodsī): Liebe des Königs Purūravas u.
 der Nymphe Urodsī. Irātaka (s. ob.). Kön. befreit sie von
 Säuronen Geranke u. diese mit ihm vereint, behält Kumārā-
lain u. in eine Wind- verwandelt, doch der Kön. muß sie über-
 all, umarmt Winde u. wieder mit Ue vereint. - Mālavikā
andagnimitra. Die Liebchaft der beiden sucht Königin De-
vini zu verhindern, bis endl. alles gut endet. Dieses Drama
 ist Ratnāvalī (Perlenschnur - dem Trīharsha von Kashmir
 7. Jh. fälschl. zugeschrieben) nachgebildet, wohl von Bāna
Mricchakatikā dem Sūdraka (König) zugeschrieben,
 wohl von einem von ihm beschützten Dichter. Das älteste Drama
 (u), gehört zu den prakāras. Hauptpersonen: Lāvudatta
 (verantwortl. Handlungsherr) u. reiche Phlāra Vasantasenā,
 diejenen schließl. heirathet. V. verbringt sein Schicksal dem C.
 an, Schminck verloren, gestohlen, später gefunden. Das irische
 Wägelchen des Töbches des C. fällt V. mit Schminck an,
 damit sich der Krake ein goldenes Parava mache. C. des Mordes
 der V. angeklagt, zum Tode verurtheilt, doch seine Unschuld kommt
 andern Tag in V. wird seine Gattin.

Trīharsha od. Trīharshadēva soll geschrieben haben:
Ratnāvalī (s. ob.), wo Euler anbricht, bin es sich herausstellt, das
 dies nur ein Zauberkunststück gewesen. - Nāgāranda buddhist
 gefährt. - Triyadarsikā.

Bharavahini 8. Jh. n. Chr. Brahmane aus einer der Taijiriyaschule
 angehörenden Schule. Lebt in Vyjayanti im heutigen (Vidarbha) ^(Vidarbha) ~~Distrikt~~
 (s. auch oben). 3 Dramen: Mālakimādhava u. s. w. (s. m.).
 Schöne Schilderung der Natur, vor allem aber Darstellung
 der Empfindungen u. Zeichnung von Charakteren. Mālakim.
 ist prakaraśūdrā etwa bürgerl. Schauspiel). - Mahāvīra
carita 7 Acte, Geschichte Rāmas. Uttararāmacarita
 weitere Schicksale Rāmas nach Vereinigung mit Sītā, die
 verbannt wird, ihre Rechtfertigung.

Viśākhadatta's Mudrārāksasa viell. 7.-8. Jh. n. Chr.
 "Siegel des Ministers Rāksasa." R. Minister des letzten
 Nanda, will Candragupta nicht anerkennen, wird aber, indem
 er sich für seinen Freund aufopfert, Minister des Candragupta.

Bhatta Nārāyaṇa's Venisāṅkharā (Bänder der Haarflechte)
 verheerlicht den Krishna Stoff aus Mbh. Im 10. Jh. bekannt
Rājāśekhara um 900 u. Chr. schrieb 4 Dramen, 20 Pāla-
rāmāyana, Karjivramanjari u. a.

Kshemīvara schrieb Candakāvīka. 11. Jh.
Dāmodara Miśra 11. Jh. schrieb Hanumanānātaka
 (Dem Affen Hanumān zugeschrieben?).

Krishna Miśra 12. Jh. schrieb Prabodhacandrodaya,
 allegorisch, Verherrlichung des brahmanisch-visknu-
 tischen Glaubens. Darin allegorische Gestalten, Hochzeit
 des Vorstandes mit der Offenbarung, woraus die richtige
 Erkenntnis - prabodha - entspringt.

Sprechpoesie in den beiden Centurien des Bharavahini:
Jana Nāṭisātkā, Vairāgyasātkā, Sāntisātkā.

16 Von Bh. ist auch Mohamudgarr (Hammer der Thorheit).
Sehr zahlreiche Sprüche im Mahābhārata, dann Pāñc. u. Ukt.
Schräbungen über Vergänglichkeit, Weisheit, Armut etc.
Philosophische Systeme. Als orthodox gelten:

1. Sāṅkhya-Syst. des Kapila u. Yoga-S. des Patāñjali;
3. Vaiśeṣika des Kaṇāda u. 4. Nyāya des Gotama;
5. Karma-Mīmāṃsā od. Pūrva-Mīmāṃsā des Jaimini und
6. Jāīnāika-od. Uttara-Mīmāṃsā od. Vedānta (des Bā-
darāyana) Je zwei hängen zusammen. Alle philosophischen
Systeme sind nachchristlich, wohl 4.-5. Jhr.

Sāṅkhya eines der ältesten Systeme, Grundlage des Dualismus.
Lehre: Kapila, Pāñcālika, Āsuri. Das System dualistisch:
Urmaterie u. Urgeist, kein Gott als Schöpfer. Ziel des
Weltprocesses Befreiung des Geistes vom Körper durch Erlank-
nis seiner Unschuldheit. Lehrbuch: Sāṅkhya Kārikā des
Govara Kṛishna (ca. 6. Jhr. n. Chr.). Diese Lehre folgt Manu's
Gesetzbuch, doch mit Einfügung eines Gottes.

Yoga auch dualistisch, aber theistisch, statuiert Urgeist.
Ziel: Vereinigung mit dem höchsten Wesen, Versenkung durch
Meditation. Dazu führen bestimmte Kasierungen. Yoga-jünger
als Sāṅkhya.

Vaiśeṣika, atomistisch (Welt entsteht aus Atomen-paramā-
nu, durch höheren Willen vereinigt). Enthält auch Logik. Unter-
scheidet 7 Kategorien.

Nyāya in erster Linie Logik, aber trotzdem vollständiges Syst.
Streng orthodox sind Mīmāṃsā (= Nr. 5) = Speculation
(handelt von Pflichten-dharma- u. Lohn-phala; fußt auf
den Vedas u. Brāhmanen) und Vedānta. Dieses System bildet

sich vor allem auf die Upanishaden. Lehrbuch Brāhma-sūtra des Bādarāyana, nicht sehr alt. Commentar dazu von Jainkara um 800 n. Chr. Der Gegensatz der beiden Mīmāṃsās hat seinen Grund im Veda selbst, der in einen Werktheil (Karma-kānda; Lieder u. Brāhmanas) und einen Worttheil zerfällt (jñānakānda: Upanishaden). Grundgedanke des Vedānta ist Identität der Seele mit dem Brāhman: aham brahma asmi, tat tvam asi. Dies lehrt die vidyā, Erfahrung ist unrichtig, Täuschung - avidyā, Ziel des Menschen Erlösung (moksha), d. h. Aufhören der Seelenwanderung (saṃsāra) durch Erkenntnis der Identität des ātman mit dem paraśātman. Zweierlei vidyā: höhere (parā v.) und niedere (aparā v.) je nach dem brahman. Das höhere ist ganz attributlos, das niedere mit Attributen behaftet: allwirksam, allumfassend, Seele, Gott etc., aber thatsächl. ist letzteres nur Täuschung wie auch die ganze Vielheit der Welt ein blosser Wahn ist. Einzig real ist unsere Seele, und diese mit dem brahman identisch. jñānān-moksha.

Als kehrerisch gelten das grobmaterialistische Syst. des Cārvāka u. a. - Philosophisch ist auch das theosophische Gedicht Abhaya-vādī im Mbh. Hier entwickelt Krishna dem Arjuna sein philosoph. System in 18 Gesängen. Grundlage ist Sāṃkhya-Yoga-System. Die Verbindung mit dem höchsten Wesen nicht in absolut unthätiger Meditation; man soll handeln, seine Pflicht erfüllen. Hier von rajas, sāttva, tamas die Rede.

18 Wissenschaft. Am höchsten steht Sprachwissenschaft,
Analyse der Sprache (vyaākaraṇa = Analyse, Grammatik),
vaiyākaraṇa eig. = Analytiker. Etymol. u. suffia.
älteste Leistungen Paṇḍita und Vedenglossen vighaṇṭava
Paṇḍ. zum A. dem Sākalya, zum N. dem Jāyāya zu-
geschriebener Glossensammlung in 5 Büchern vighaṇṭava,
dann Commentar Nirukta von Yāska (spätestens 5. Jh.
v. Chr.), wo schon Grammatik recht entwickelt. Yāska ist
den Grammatiker Sākātāyana (Nominativ aus Verben entstanden).
Höhepunkt Pāṇini, sein Werk ashtakam pāṇinīyama erste
zusammenhängende Grammatik in ca 4000 Regeln. Grammatik
ist einer der 6 vedāṅgas. Pāṇi ist einer der 3 Munis: Pāṇini, Paṭāñ-
jali, Kātyāyana. Pāṇi lebte 4. Jh. vor Chr. unter der Manda-
Dynastie (Legende im Kaṭhās. und bei den Buddhisten). Geb.
in Salāvāra im nw. Indien (Linen Thron 7. Jh. v. Chr.). Der
Name Geschlechtsname. Erklärungen paribhāṣā (zu Pāṇi),
dann die Vārttikas des Kātyāyana und Paṭāñjali
Mahābhāṣya. Kātyāyana viell. 180 v. Chr., Paṭāñjali
um 150 v. Chr. (Pushyamitra erwähnt). Der älteste Comment.
zu Pāṇi ist die Kāśikā von Vāmana u. Jayāditya
(7. Jh. v. Chr.). — Grammatiker des Prakrit von Vararuci
(6. Jh.) u. Hemacandra (12. Jh.). Für Anfänger Vopadeva
(13. Jh.) Mughhaḥabodha. — Erstes Lexikon Anvarakha
von Anvara (6. Jh. v. Chr.). — Wurzelwörterbücher Shānti-
pāṭha. Poetik: Dandin Kāvya-darśa (6. Jh.), Vāmana
Poetik) ca. 8. Jh. v. Chr.). Kāvya-prakāśa und Sāhitya-darśana
sind spätere Lehrbücher der Poetik (11.-12. Jh. und 15. Jh.).

Rājatarāṅginī, quasihistorische, Gesch. von Kaschmir, Verf. mehr Dichter als Historiker (12. Jh.). Familienchroniken: Bānas Harshacarita (7. Jh.), Bilhanas Vikramāditya-Devacarita 11. Jh.

Mathematik. Pythagoreischer Lehrsatz bekannt. Große Leistungen in Arithmetik u. Algebra. Astronomie. Sonnenjahr im Verda. Ihre Lehrer frühchen (griech. Kenntnis techn.) Siddhāntas = astronom. Lehrbücher. Indier Lehrer der Araber. Bekanntester Astronom Varāhamihira (6. Jh. n. Chr.).

Juristische Literatur. Das Gesetzbuch des Mānu, Mānavadharmaśāstra nachträglich, genießt größte Autorität. Die ersten Rechtsbücher waren Dharmasūtras, aus denen die Dharmasāstras hervorgingen, zu nennen sind die Dharmasūtras des Apastamba, des Baudhāyana, des Krīṣṇya-Keśin, des Gautama, meist südindische. Sie schließen sich nach an die Uden an. Die Dharmasāstras sind metrisch (auch metrisch smṛiti genannt) in epischen Sloka geschrieben. Am ältesten ist Mānus Gesetzbuch. Mānu gilt von jeher als Autorität citirt, doch das Gesetzbuch selbst in seiner jetzigen Form spät. Es ging wohl aus einer Mānavaschule des 6. u. 7. Jh. hervor. Alle ist von der Kern. — Gesetzbuch des Yājñavalkya (aus der Schule des weisen ṛṣi). Yājñavalkya (Civilrecht) 6.-7. Jh. — Vom 9. Jh. an Commentare. Aus dem 9. Jh. ist Manuśāstra des Medhātithi (Comm. zu Mānu), ebenso Commentare von Jivindarāja u. Kullūka. Eine große Autorität genießt Mitākṣarā von Vijñāneśvara, Comm. zu Yājñavalkya.

20 * Bānas Kāv. ist Kāvā
d. ākhyāyikā. Anhang.

Indiens Litteratur erst in den letzten 100 Jahren bekannt geworden. 1785 Uebersetzung der Dhagavadgīta von Wilkins. Erstes gedrucktes Sanskritwerk 1792 Ritusañhāra. ~~von~~ William Jones in Bengalen. Er übersetzte die Takustalā u. Manu's Gesetzbuch. Colbrooke war der erste, der mit strenger philologischer Methode verfuhr. Er war Richter, dann Resident am Hofe von Derar. Von ihm Sanskrit Grammatik 1805. Erster europ. Sanskritarb. von Wilson 1819. In Deutschland Brüder Schlegel, Franz Bopp, Gassner, Benfey u. s. w.

Asokālyp. Das wördl. (von rechts nach links) im äussersten N. u. NW. (Shahbazzarhi): Kharoshthī.

Pharabhatī gehörte zu der Drakmanan-familie Udumbava (aus der Tashtiriyakandak d. shw. yv. Sein Söhner Yasovarma in Kanauj, der auch den Vākpati begünstigte. Phar. gilt als der zweite Dramatiker nach Kālidāsa. Dieser Dichters Stücke sind Drīyā, die der Ph. janya, weil Ph. beschreibt. Kālidāsa's Sprache einfacher. Jagadshara (Kommentator) a. d. 15.-16. Jh.

Bāna aus dem Vāk-yageschlechte am Sona, Sohn des Kumbhara. Reiste durch Indien, wurde mit Kön. Harsha bekannt, Kön. von Khānāvāra (Penzab). Harsha-Aera 606 n. Chr. Harsha eroberte ganz Nordindien, Harsha verfasste Ratnāvalī u. Priyadarśikā (2 Dramen), Bāna soll geholfen haben. Harsha + 648. Beide Werke Bānas unvollendet. Bānas Stil ist der östliche - Sāndi rīti (Bengalen) ebenso wie der der Urbaustr. als besser Stil gilt die Varāshī rīti; der südliche Stil. - Von B. ist auch der Hymnus Candikāvātaka u. viell. auch Drama Pārvatīparī-
naya. *

Kālidāsa. Kāvya echt ind. Product von Pandit vor 21. Jh. Wir besitzen ein Kāvya aus d. 4. Jh., Kāvya in Prosa um 150 n. Chr. (Frischer auf den Kön. Andradāman). Mahākāvya beginnt mit Segenswunsch (ādi), Verbeugung (namaskriyā), Inhaltsangabe (mukha). Kōl. von Bāna geschrieben, also musste schon um 625 verfasst sein. Seine Heimath Centralindien (Meghadūta: Weg nach Himālaya über Ujjain gezeigt). Zeitalter 250-472, wahrscheinl. 3. Jh.

Die Inschriften beweisen, dass eine Kāvyalitteratur vor 350 in Vaidarbhi rīti recht entwickelt war. Vāsa-
 Mātṛis Prāsasti aus dem Sonnentempel zu Mandasor ist datirt (473/4 p. Chr.); hier sucht er höchst wahrscheinl. Kālidāsa zu übertreffen, also lebte Kāl. vor 472. Darans folgt, dass man von einer Renaissance der ind. Litteratur im 6. Jh. (Max Müller) nicht reden darf

Kshemendra (ohn. des Candar, Studente Alankāra unter abhinavagupta um 1050 Kashmir. Schrieb Dasāvatāra-carita, Samayamātrikā, Prāratamañjarī, Rāmāyana-mañjarī, Kavikarṇābhāṣana, Prīṭhakkhāṇa.

Tomadeva 1063-64 bis um 1081-82

Junādhya in Pratisūkhāna an der godāvari geboren,

Kshem. erst Sivait, dann Vishnuit, später anscheinend Buddhist, lebte unter Kön. Ananta.

Tomad. schrieb zur Unterhaltung der Sūryavati, Mutter des Kön. Harsha von Kashmir.

22.

Entstehung von Jumādhyāya Bṛhatkathā.

Siva erzählt, die Pārvatī 7 Geschichten von Puskpadanta
 Kelantsch. Er wird von Pārvatī mit seinem Bruder Jumādhyāya
Mātyavān, der sich einer Annahme, verpflichtet, als Mann
 geboren zu werden. Puskp. wird als Kātyāyana geboren,
Mātyavān als Jumādhyāya. Dieser erfährt die 7 Geschichte
 von Kānabhūti, schreibt sie nieder, jede in 100000 Stro-
chen schickt sie dem Kön. Pātarāhana. Da der König sie nicht
 annahm, wird in Pārisāṭ mit Blut geschrieben, verbrennt
 6 Geschichten, um die 7 erhalten. Selbst Pārisāṭ werden
 zerstört. Nun verlangt Kön. die Geschichte, und in Pārisāṭ
 er wird schrieb die Einleitung zu der Bṛhatkathā.

- Pāne: I. mitrabhedā, II. mitrasūptikā, III. Kāka,
tūkya, IV. labdhaprasāsa, V. aparīkṣitakāvala
Philops: I. mitralābha, II. sūptikā, III. vigraha
 IV. sainthi. (Krieg zwischen Harivijaya u. Pāner).

Das Bāna

Wiener Ztschr. für die Kennt. des Orl. I. Bd. Wien
1889.pag. 115-132. Subandhu and Bāna. By Dr. W.
Cassellieri.

115. Bāna kannte Subandhus Vāśavadatta²; ohne Sub.
zu nennen, erwähnt er das Werk in der Introduction
zum Kāshacarita. Schon Hall (Vās. p. 115 seqq.) hat
die Vās. des Sub. darunter verstanden. Diese Ansicht wurde
allgemein angenommen, auch von Peiser (Kāshakarita
Sāvali p. 133, n.).

116. Sub. u. Bāna gebrauchten denselben Stil - *śaṅkṣā vācī*.
Hauptstück bei Bāna Beschreibung, Charakteristika
Lange Composita (allsharāṅgambhāra). Hsha. Wenn Sub.
Bāna j. h. dieselben Wendungen wie Sub., nur noch compli-
cierter, als Bāna später.

S. 118 ff. gibt Cass. eine Stelle aus Vās. und eine andere
aus Kāshacarita, die beweist, dass Bāna aus Sub. abgeschrieben
hat. S. 121 ff. folgt die Übersetzung.

S. 126. folgt eine Reihe von Stellen aus Vās., die davon
von Bāna in Kāshacarita wiederholt, aber verwillkürlich.

S. 132. To the same conclusion point also some
other passages of the Kādambarī and of the Kāsha-
carita. Thus the description of Vījayinī (Kādambarī,
p. 50 seqq.) is clearly worked according to Subandhu's

Description of Kusumapura (Vāsar., p. 112 seqq.) and the description of the Vindhya (Kādam., p. 17 seqq.) according to that given by Subandhu (Vāsar., p. 82 l. 5 seqq. and p. 243, l. 4 seqq.). The account of Kandarapattini's entry into Vāsavadattā's palace and his first meeting with her (Vāsar., p. 216 seqq.) bears a strong likeness to the description of Chandrapīḍā's and Kādambarī's first interview (Kādam., p. 182 seqq.).

In fact I feel little doubt that Bina, who himself calls his Kādambarī an *atidvayī Kathā*, composed this work for the express purpose of edipping Subandhu's fame.

Accente
Composita
Suffixa

atidvayī Kathā weil in die *atidvayī*
Kathā in Vāsavadattā übertraffen
soll.

WzPKdm. III, p. 21 ff. Subandhu and Bina, by F. W. Thomas. Dritte Stelle aus Harshacarita mit Vāsavad-
verflichen. 7. 27 ff. parallele Ausdrücke, Heras aus beiden
Inden. I. 31 ff. 30 aus Vās. u. Kād. Vgl. auch die Ubs
des Harshacarita Die Harshā - Carita of Bāna Translated
by E. B. Cowell and F. W. Thomas. Notes zu St. 67, 74/75
u. 233-235. - Uebersetzt Kād. u. Harshacarita.

A Sanskrit Reader - by Charles Rockwell
Lanman, Boston 1888.

86

p. 331 ff.

Si-4-enthu: Fitzedward Hall, One Vāsavadattā,
Calcutta 1859. Introduction p. 22, 23.

- Indian Ant. II, 57 (Weber's Bemerkungen)

- Bühler Detailed Report of a tour in search of
Sanskrit MSS. Bombay 1877.

- Fournier's Ubers. der Vāṅkathā Coleb., 1884-87.

nach Bühler Report p. 47 of. Wilson p. 1197.

ist Jyāthya's Oṅkathā am dem 1. - 2. Jh.

nach Chr. in pāṅcī bhāṣā (a Solim dialect)

(Weber Ind. Schriften II, 367)

Samadān war Prahmān, aber in seinem Werke Spuren des
hinduistischen Charakters des Originals. Weber behauptet,
das Jyāthya's Oṅkathā war (Ind. Ant. II, 57).

[333] ~~Das~~ Die name pāṅcī bhāṣā seems
to have covered a number of low Prakrit dialects
spoken by the most ignorant and degraded classes
in many different parts of India. In one of these dialects
the Oṅkathā is actually written.

Weber Jyāthya's Kathā. (I, 48. I, 59. II, 26).

VI, 19. 20. II, 8. VI, 72 (Pāṅcīn under Jyāthya's Schrift-
th Jyāthya's) VI, 24. VI, 70. VII, 26

* qui caractérisé, comme nous l'avons vu, le 7
Brihakkathāmanjari.

S. 220 ff. Citat aus Brihakkathā in Dāśarūpa. Nach
Lévi Text u. Commentar von demselben Verf. Dharmika
Hiernach lässt sich Zeit des Dāśarūpa bestimmen.
Da nur Brihakkathāmanjari existiert, so beweist dies,
dass damals nur eine Bkthā existierte, also die Kōkemon-
dras. Citat findet Platz nur in einem Ms., daher in Kall's
Ausg. von Dāśarūpa ist die Stelle in ~~et~~ Klammern.
Lévi sagt, dies beweise nichts.

221. Note 1. Dasselbe Citat findet sich auch im Compo-
se Mundvārākhāsa von Dharmakīrti (S. 713). Dharmakī-
rti citirt fortwährend Dāśarūpa, doch auch das Citat
wahrscheinlich nicht aus Kōkemon, sondern von Dāśarūpa.

J. Kall, Vāsavadattā, Einl. S. 55.

S. 221. Citat nach Lévi I, V, 366, 37a. [aber Citat
umfasst 2 Strophen.]

Ksh. als Dichter, seine Werke, zinn-
sprachliche Jugendarbeit
Ksh. u. Somad. - Jun.

(Story of the porter who found a bracelet)

1. The inexhaustible pitcher
2. The eye merchant's son, the betara and the ape etc.
3. King Vikramasimha, the betara & the young
Brahman (Königin Sasilekha, Mahābhāta, Virabāhū,
Subāhū, Subhāta u. Prātipāditya Kämpfer mit dem
König u. besigen Hetäre: Kumudikā. Des Kön. Minn.
Arantaguro; Kumudikā's Geliebter = Sūthāra)
4. The faithless wife burnt with her husband's body.
(Kämpfer. Balavarmān, Frau Candrasīd, verlobt in Mahār)
5. The faithless wife, who had her husband murdered.
(Devadāsa, Frau Duhśilā tötet ihren Gatten durch den
Geliebten ermordet)
6. Vajrasāra, dem seine Frau Nara u. ihren abhandelt
7. Simhābāhū
8. Sumāras
9. Śūravarmān

Part. I.

Erzählungen von thörichten Menschen

Part. II.

Story of the wife who falsely accused her husband
of murdering a Bhilla (Eifersüchtige Frau, deren Mann
von einem Bhilla ermordet wird. Gatte tödtet ihn, die
Frau klagt ihn des Mordes an, doch werden ihn zu Hofe
Nara u. Nara abgeschickt) ☉

- ⊕ Story of the snake who told his secret to a woman
- 1. The bald man and the hair-restorer
- 16. ~~.....~~
- 17. ~~.....~~ Pañc. III.
- 21. Story of the foolish servant
- 22. ~~.....~~
- X Yaśodhara and Lakshmināthara (Dikṣitimat)
- 33. ~~.....~~ Pañc. IV.
- Story of a fool who gave a verbal reward to the musician
- The teacher & his two pupils
- The snake with two heads of. Benfey V, 14.

Tawney Pañc. V. (Pañc. IV, 6 Kaufmann)

X Story of the ungrateful wife = Benfey II, 5 (s. Prähok)

Story of the grateful animals = Benfey I, N. 2

(cf. Tawney II, 596)

II, 103 Story of Lakshminātha = I, 543

I, 268 cf. I, 515 ff. Bühler Pañc. IV, 6 Kauf-

I, 22 I, NB. II manirunt seine 4 Eidame

I, 28 I, 209 fehlt bei Benfey!

I, 76 I, 388

I, 80 I, 5. 391

~~I, 78~~ I, 5. 391 (Tab 436)

I, 253 I, 5. 416

I, 296 = I, 544-560 = Benfey V (B. 56)

I, 555 ~~I, 1931~~

2 Am. ~~.....~~

Savitri.

I.

- Dharmâtman, tugendhaft
śaranya, Schutz bietend
satyasandha, Wort haltend
yajvan, Opferer
Dakṣha, geschickt, bieder
Kṣamâvat, geduldig
upa-gam, sich unterziehen
brahmacârin, Kersch
abhi-gâ, wohin gehen, gelangen
anu-i, p. erfüllt
varada, Wünsche erfüllend
śuddha, rein
danu, Selbstbeherrschung
sarvâtman, die ganze Person
   instr. mit ganzer Seele
bhakti, Zuneigung, Anteilnahme
pramâda, Fahrlässigkeit
Kathâncana, in irgend einer Weise
samôrambha, Anfang, Unternehmen
îpsâ, Verlangen
Châvana, Bewirkend
santâna, Geschlechtsfortpflanzung
Dvijâti, Weibebrahmene
abhiprâya m. Absicht, Vorhaben
bhagavat, hochbeglückt, hehr
pitâmahâ, Vvater
vâi, fürwahr
svayambhû, der durch sich selbst ist
prasâda, Gunst, Gnade
vidhâ p. bestimmt, gewährt

tejasvin, ruhmreich
sāmya, holdselig
Kshipram, schnell
uttara, Einwendung
vya-hri, vorbringen, ins Scherz reden
nisarga, Gnadenweisung
tushta, befriedigt, froh
prati-jñā, versprechen, gutheissen
pra-sād Caus. besänftigen
antar-thā pass. verschwinden
puṣa n. Stadt
rājya, Königthum
vīra, Held
majā f. Unterthanen
pā Caus. beschützen
ni-yam p. bezwingen, fest
vrata Gelübde
gaurba m. Liebesfrucht
jyeshtha, der älteste
ā-thā, legen, vermischen
rājaputrī, Königstochter
rishorbha m. Stier, der Beste
vi-vridh, wachsen
tārā, Stern
su, gebären
rājiva, Blau Lotusblüthe
Kriyā, heil. Handlung
mud sich freuen
prīta froh
vīra Brahmane
vigrahavat, lebhaftig, verkörpert
ātmajā Tochter
mukhya der erste

89
yāuvanas̥thā, in der Jugendblüthe
befindliche

surradhya, schön gewachsen

prīthi, breit

śrōṇi, Hinterbacke

pratikā, Bildniss

kāncana, golden

sam-man, wahren, halten für

padma, Lotus

palāśa, Blath

jval, brennen, flammen

vri, wählen, weben

prati-var Caus. abwehren

upa-vas, fasten

śiras, Kopf

dēvatā, Gottheit

vichit nach Vorschrift

parvan, Fest des Mondwechsels,

regelmässig wiederkehrender

Abschnitt

sumanas f. Oterme m. Gott

śēsthā die von einer heil. Handlung

übrig gebliebene Blume

prati-grah in d. Hand nehmen

abhi-var Caus. begrüssen

pāda Fuss

ni-vid Caus. anbieten

varāśhā die Schönkräftige

kāśva Seite

ār-śhā sich befinden bei

dēvarūpin göttl. gestaltet

yāc begehren

vara Freier

Dukkhita traurig

pradāna Verheimathung
ann-ish, ansuchen
svayam selbst
bhartṛi, Erhalter, Gemahl
sadvīśā, ähnlich
pra-atth, wünschen
~~vī~~ vi-mois, überlegen
pra-dā, verheirathen
dijāti, Weihebrabmanave
Kalyāna lieblich
gad, sprechen, bersagen
vācya, tadelnwerth
anvēshana, das suchen
mantrin, Rathgeber
vi-ā-dis, zu theilen, anzureisen
anniyōtra, Selbste
cuḍ, zur Eite antreiben
vṛidita, beschränkt
tapasvin fromm
ājñā, vernehmen
vir-gam, fortgehen
avicānitam ohne Zaudern
kāma golden
vri, bedecken p. umgeben
shavina alt
saciva Begleiter
ramya lieblich
mānya ehrwürdig
abhivādāna Begrüssung
kramasās adv. der Reihe nach
hṛtha heiliger Badeplatz
dhana, Sub, Reichthum
utsarga Spendung

adhipa, Oberherr, König
upa-vis sich setzen

Kathâyôga, Gespräch

âsrama, Einsiedelei

vêsmân Mohn

sûbha, hübsch, glückbringend

ubha, beide. — siras Kopf

Kutas, woher? aus woldh. Grunde?

yuvati Jungfrau

sam-pra-yam, in die Ehe geben

Kârya Geschäft, — pra-ish absenden

Khalu, sicherlich, fürwahr

vistara instr. ausführlich

sâr-âud antreiben

Khyâ nennen

prâicât nachher; anôha blind

vi-raq zu Grunde gehen

dhîmat klug

sâmpya benachbart

hri nehmen, wegnehmen

chidra Loch, Körperl. Gebrechen

vârin Feind.

* vâtsa Kindlein

sârdham zugleich mit

tharyâ Gattin

pra-sthâ Davonziehen

aranya Wildnis

mahâvrata in strenger Buße leben

tap brennen, heiss sein

puṣa Thads
saṁ-vidh aufwachsen
anurūpa angemessen
vata ach!
pāpa Sünde
pra-bhāsh reden
mr̥imraya aus Lehm gefertigt
vit likh zeichnen, malen
Kshamāvat geduldig
sīra Held
vatsala geliebt, Freund
mat Verstand
vasudhā die Schätze habende
Erde
Kshamā Geduld
am-i p. versehen, erfüllt
udāra edel
sakti Vermögen, Kraft
Dānatas bezügl. der Freigebigkeit
aprabhina unvergleichlich
Dānta bezwungen
mridu sanft, weich
satya wahr, aufrichtig
māitra freundlich
anāsūya nicht murrend
kṛimā verschämt, schamhaft
cyutimā strahlend
nityasas immer
ārjava Aufrichtigkeit
sthiti Standhaftigkeit
dhruva gewiss, beständig

sainkshapatas mit kurzen
Worten

sila Charakter

silaviddha, strenghaft

Kath schildern

upeta begabt

Bhagavat heilich

pra-bru schildern

a-kram sich zugesellen

prayatna Anstrengung

ati-vri überstreiten, hinweg-
kommen

adyavakhruti von heute an

sainvatsara Jahr

Kshina vermindert, hingeschwunden

ayus Lebensdauer, Dauer

Shamyasa Ablösung des Körpers

sobhana schön

sakrita, geehrt

arica Antheil

dirghayus langlebzig

saguna tugendbegabt

niscaya Entschluss

abhi-dho, verkündet

Karman That

tatas darum

sthira fest

budhi, Geist, Sinn

vuc glänzen, gefallen

vi-cal umstossen

tathya wahr

guru, Meister, Lehrer
avighna, ungehindert; subst.
Ungestortheit
sāh, aufbrechen
bhāva Heil, Glück
śrīdīva Sudrahimmet
sajja, fertig, bereit
vāivāhika, Hochzeitsfeierlichkeit

III.

sam-ā-nā herbischaften
bhāṇḍa, Geräth, Gefäß
ritvij Opferpriester
purohita Hauspriester
sam-ā-hvā zusammenschreiben
dina Tag
punya rein, festlich, glücklich
pra-yā aufbrechen
mēdhya zum Opfer geeignet
madhyam zu ^{Ess}
sāroham zugleich mit
mahābhāga hochhaben
sāla ein Baum
upā-sri darunter stehen,
p. weiter unter
kāṇḍa, -i, aus Kirsagras ge-
flochten
brisi Grasmatte
sam-ās, sich setzen
yathābhātas wie es sich ziemt
phijā Thuldigung
sumiyatā gar vernünftig

anghrya Wamen als Shringabe 92

āsana, Sitzen

nivedana Ankündigung

gô, Genuss

â-vid anreden, anbieten

abhiprāya Vorhaben

itikartavyabā fester Entschluss

samvād-dī hinweisen

śmṣhā Schwiegertochter

cyuta beraubt (c. abl.)

vanavāsa Einsiedlerleben

car wandeln, ansüßen

â-irī sich einer Sache ergeben

ni-yam p. dem religiösen Gesetz

anarha nicht verdienend ^{unwürdig}

klēsa Mühsal

ni-vas sich unterziehen

âtmaika dessen Wesen besteht aus

vi-jñā kennen, erkennen, entdecken

madvīka mainesgleichen ^{wissen}

vākya Rede

vinīcaya fester Entschluss

āsā Hoffnung

sāshvīda Freundschaft

pra-ram p. sich verborgend

abhīta nahe, in Gegenwart

prēman Liebe

prati-â-kyā verschmähend

yukta passend, versehen mit

prati-isth annehmen

abhilesh p. erwünscht
sambandha Verbindung
bhrānīs p. berant (o. abli)
vicārita Bedenken
(abhi)kāṅkṣh wünschen, begehren
nir-vṛit erfolgen, zu Stande
kommen
sam-ā-nī Cass. versammeln
yathāvidhi nach Vorschrift
samudvāha Hochzeit
yathārtham wie es sich ziemt
paricchada Gefolge
bhavana Wohnung
parama höchster
mud f. Freude
labh erlangen
mud sich freuen
sam-ni-as ablegen
ābhavana Schmuck
valkala Bastgewand
vastra Kleidung
kāshāya rothbraun
paricāra Dienstleistung,
Kuldigung
praśraya Bescheidenheit
Janā Selbstbeheerung
Kāmakṛijā Wunschbefriedigung
ā-thā legen, verursachen
śvāśrū Schwiegermutter
śvāśura Schwiegervater
śarīra Körper, Person

satkāra Pflege, Fürsorge
ācchādāna, Kleidungsstück
sainyamana Bändigung
vāda Gespräch.
vāipūna Geduldlichkeit
śānta Ruhe, Seelenfrieden
śhas heimlich
upacāra höfliches Benehmen
pari-tuṣṭ zufriedenstellen
tapasyāni Bisse thun
apo-kram fort-, vergehen
glā sich abhärmen
niś Nacht
vrit beharren
vākya Rede

IV.

bahutitha lang
Kadācara, einmal, endlich
gan zählen
vrit beharren
bhāvinī edle Frau
nd-ḍiś hinweisen
bhāśam sehr
parisāntvay trösten
atitīva, übermäßig hart
ā-rabh, beginnen
ārambha Unternehmen
vasatī Nacht
Duścara, schwarz zu vollbringen
santāpa Hummer

pāray beidigen
vyavasāya Entschlossenheit
Kāraṇa Grund
bhīd brechen
śakta im Hande
yuj p. possent
vi-ram (zu sprechen) aufhören
Kāśhābhūta wie ein Blutstück
lakṣa pass. erscheinen als
śvas morgen
vi-ati-rit vergehen
hūtāśara Opferweizer
(dīp strahlen, flammen)
śighram schnell
yugamātra Jochnass
udīta aufgegangen
sūrya Sonne
pārvāhika zum frühen
Morgen gehörig
Kriyā heilige Handlung
amṛtīvēna der Peitenach
ni-yam bezwingen, p. dem
religiösen Gesetz unterworfen
avārdhavya die Wittwenschaft
aufhebend
āsīś Segensspruch
śubha glückbringend
pita gut, erpüesslich
śhyānagōga Beschaulichkeit
parāyana als höchstes habend

gir Stimme, Sprache, Lobspredik

mukhūrta Augenblick

pratikāra erwarten

duḥkhita traurig

ēkānta, einsam

prīti Freude

upa-diś angeben, weisen

yathāvat wie es sich gehört

par caus. durchführen, überwinden

āhāra-kāla Essenszeit

asta Kinnath; — in heim

bhuj' genießen

Kṛitakāma, dem sein Wunsch

erfüllt ist

sankalpa, Wille, Verlangen

samaya Bedingung, Vertrag

sam-bhāsh sich unterreden mit

skandha Schulter

parāśa Peil, Ast

ā-dā nehmen

pra-sthā Davonziehen

ēka allein

nā-sah können

hā verlassen

upavāsa Fasten

(Kshāma schwach)

akshama nicht ertragen können

glāni Ermüdung

pariśrama Ermüdung

utśāha Energie, festes Entschließen

prati-siḥt verhindern

â-mantray sich verabschieden
spriś bösen, treffen
guru Jh. Eltern
phālakāra, Früchte holend
abhi-ann-jñā ermächtigen
verabschieden
viraha Trennung
Kohama erträglich
ni-var verhindern, abhalten
Kritē wegen
anyathā in anderer Weise, Absicht
ina vermindert
Kusumita blumig
Kāntīhala, Interesse, Neugier
Verlangen
abhyarthana Bitte
yukta versehen mit
smi sich erinnern
abhi-lāsh wünschen
apramāda Aufmerksamkeit
zāsavin glorreich, berühmt
has lachen
Dū brennen, verzehren
mayūra Pfau
jushā beliebt
vipula groß
ikshana Auge
purīyavāra klar fließend
puspita blühend
naga Dämon

madhura süß, lieblich

vir-iksh im Auge behalten,
beobachten

sarvavastham in allen
Stellungen

anindita tadellos

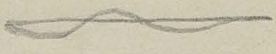
miri Feher

ann-vrit folgen, schwehen

(ann vraj) begleiten, folgen

mrudu sanfts, weich

ava-iksh im Auge haben

246
—
17
44
109
33
23
20

I.
A. Thurnwald, Augsburg
Baranya, Schatzk. d. d. d.

V.

Māryā Gattin
sahāya, Gefährtin
a-dā sammeln
viryavat heldenmüthig
Kāthina Kochtopf, Geschirr
prī füttern
Kāsthā Holzstücke
pat Cars. spalten
svēda Schweiss
sam-jan entstehen
vyajāna Körperl. Anstrengung
vēdanā Schmerz, Empfindung
īrama Ermüdung
prīd quälen, plagen
ānga Glied
ḍah 4. brennen
asvasta unwohl
lakṣh wahrnehmen, glauben
mitabhāsin, ~~Abgenessenes~~
sprechend
sūla Leidschmerz, Wied
vyach p. vidoha Durchbohr
sam-lakṣh erblicken
svap einschlafen
śakti Kraft, Vermögen
sam-ā-sat Cars. rathen
ntsainga Schoss
ni-sat sich setzen
matantala Erboden
vi-mois überdenken

vêlâ Zeitpunkt
yuj sich vergesslich
mukhîrta all. abbal
vakta roth
vâsas Kleid
mâuli Diadem, Krone
vapuskmat schön gestaltet
avadâta hellgelb, hell
syâma, schwarz braun
pâsa Strick
bhayâvaha Furcht erregend
pârsva Seite
nirîksh scharf beobachten
sahasâ plötzlich
ni-as niedermwerfen
Sanâis langsam
ânta gewalt, betrüb
pra-vip bebens, zittern
vapus Körper
Kâmayâ ad. willfährig
(îsâ Herr)
kri Desid. beabsichtigen,
pativrata treue Gattin
nâ mitnehmen
mânava Mensch
Kila ad. gewiss, nämlich.
Kasmât warum?
Pitrinâja Beinamen Yamas
â-khyâ ansagen, ankündigen
pra-Kram beginnen
gunasâgara Meer von Tugenden

arha würdig
kāya Körper
vaça Wille; Herrschaft
vaçam gaba unsertätig, gehor-
airguçhtha Tannen (sam)
mātra Mass
nis-kriçh herausziehen
bala Kraft; balat mit aller
puruçha Geist (Gewalt)
sam-ut-kri heransnehmen
prāna Athem
svāsa Athem
prabhā Glanz
nirviçēçhta regungslos
pra-yā aufbrechen
Dakshina südlich
Dakshināmukha das Gesicht
nach Süden wendet
am-gam folgen
sampanna versehen mit
(sainisidōha zum Vollkommen-
heit gelangt)
mābhāga hochhaben
āurthvadēhika Totenfeier
kri verrichten
ārinya Schuldllosigkeit
sanātana ewig
bhakti Zuneigung
snēha Liebe
prati-han zurückweisen,
verwehren.

pra-ah sagen, lehren
saptasvada siebenschrittig
maitra freundlich; n. Freundschaft
budha, gelehr, weise
satva Natur, Wesen, Wahrheit
mitrata Freundschaft
prasthi voranstellen, Ehr-
bietung erweisen
atmavat verständig
vasa Wohnen
parivrama Ermüdung
vijnānatas in Folge von Erkennt-
udāhi erzählen, preisen (miss
pradhāna Hauptsache, das Beste,
das Wichtigste
man, denken; schätzen
mānga Weg, Heilsweg
anvrapat folgen, verfolgen
vāñch wünschen
svara Ton
akshara Silbe, Vocal i. d. Silbe
vyānjana Consonant
hēta Ursache (Element)
jvalana flammend, leuchtend
arka Sonne
sannibha ähnlich, gleich
adhvan Haase, Weg, Strecke
glāni Ermüdung
upa-baksh schon (10)
srama Ermüdung
dhruva gewiss, beständig

suva Gott

bhūya mehr, fern, noch einmal
nī - bndh vernahmen

pra-caksh sagen, fureht, halten
aphala fruchtlos

samivras wohnen, bleiben

samāgama Versammlung,

Verin

amkūta, günstig, labend, er-
freuent

buddhi Geist, Sinn

vardhāna vermehren

kita gut, erspriesslich, nützlich

āśraya Zufluchtsort.

bhāvinī glänzend.

bhāvinī schöne, erste Frau.

purā früher, vorher

hā verlassen, warten, warten

prati-pat wieder erlangen

acirāt in kurzer Zeit

prajā Nachkommenschaft,

Unbestimmte Menschen

nī führen, lenken; mitnehmen;

- den Weg anweisen

nikāma Verlangen, Wohlgefallen

yamatra die göttl. Bestellung

Yamas

visṛta berühmt, gepriesen

īrita laut gesprochen

advīta Mitde, Fremde, Liebk. d.

amgṛaha Gunstbezeugung

svamprāya so beschaffen
pēsāta reizend, lieblich
amitra Feind

dayā Erbarmen, Mitleid
pipāsita durstend

sam-ir aussprechen

anapatya kinderlos

ānasa lieblich

santānākara das Eschlechts
fortpflanzend

adhira König

dūram fern

samnidhi Nähe

pradhān fortsetzen, weiterführen

vraj losgehen auf - , seines

Weges ziehen

Vivasvat Sonnengott

tanaya Sohn

pratāpavat pfänzend

dharmarājatā Stellung

Yamas, als König des Rechts.

Rechtsherrlichkeit

visvāsa Vertrauen

visīkha Unterscheid; instr.

namen Niche

pranaya Vertraulichkeit,

Zuneigung

sānpriḍa Freundschaft

udāhri erzählen, aussprechen,
preisen

vile ausser

udvaha fortpflanzen

bala Kraft

vinya Halbdemuth

sâlin begabt

prâsikara Befriedigung
gewâhren

abata in Schwache

sada immer

iasvata fortwâhrend, un-
unterbrochen

vritti Wandel

vyath taumeln, ausser Fassung

anuvrit folgen, ^{Gerathen} gehorchen

sîrya Sonne

bhîrni Erde, Erdboten, Segent

dhri halten

thîta geworten; lebendes Wesen

bharya das Zukûnftige

avast in Verzweiflung
gerathen

sad erliegen, zur Grunde gehen

justa beliebt, bevorzugt

vritta ~~Wandel~~, ~~Wandel~~

sâvata fortwâhrend, ununter-
brochen

âksh sehen

pratikriyâ Segendienst

môgha vergeblich

nâs untergehen, verloren gehen

māna Ehre
niyatam ^{nicht} bestimmt
nityam immer
savitrita verbunden, versehen
supada schönes Wort, guter
mahārthavat, sinnig (Spruch
bhakti Zuneigung, Hingabeheit
apratima unvergleichlich
apararga Ende, Redeschluss
sukṛita Wohlthat
vinākṛita beunruhigt, verlassen
mānada gnadenreich
Kam 10. Lilaen, wünschen
div Himmel
sṛi Glück, Schönheit, Reichthum
vyavasāinī sich entschlossen
überzeugt sein, willens sein
apargā Gewährung
śataputrakā Besitz von
100 Söhnen
mūḍ loslassen, schleudern
pra-hiṣh sich freuen
brahḍra gut, glücklich
mandini Tochter
Kulanandini Stolz der Familie
arōga gesund
śiḍḍhārtha den Zweck erreicht
habend; hochbefriedigt
ava-āp erlangen.

yaj (ishkva) opfern
 khyāti Berühmtheit
 yajña Opfer
 putrapātriu Söhne u. Enkel
 khyā nennen (haben)
 tridāśa Gott = einer von den
 30 Göttern
 upama ähnlich
 pratāparat glänzend
 ni-vrit Caus. zur Rückkehr
 prati-labdh wiedererlangen
 sāvā Gott, Leichenhaft
 kalāvā Körper, Leib
 pra-īksh betrachten
 upasri herantreten
 upa-grah aufheben
 ā-ruh Caus. aufsteigen lassen
 sañjñā Bewusstsein
 pra-vas in der Ferne leben
 prēman Liebe
 udīksh aufblicken
 avā-budh Caus. wecken
 śyāma schwarz, braun
 sañ-kriśh fortziehen
 pra-śay schlafen
 anka Schon, Brust
 sañgyamāna bändigend
 viśram ausruhen
 viśidra wach, munter

vi-gah einbrechen, einbrechen
sarvarâ gestirnte Nacht
sukha angenehm
dis Himmelsgewölbe
vanânta Waldstelle
vijâ Schmerz
abhîtâpa Schmerz
sar-tap p. erhitzt, gequält
upa-guh umhüllen, umarmen
nidrâ Schlaf
upa-hri nehmen
tamras Hölle, Dunkel
ghôra furchtbar
mahâujas gar gewaltig
svapna Schlaf, Traum
yadivâ - yadivâ entweder-oder
vajantî Nacht
vyavagah anbrechen
s'vas morgen
yathâvrittam wie es sich
zugetragen
âkhyâ berichten
svrâta fromm
dris vor jemandes Angesicht
divâkara Sonne (Breiten
naktâncara die nächtlichen
Unholde, Isperster
krûra greulich
parva Blatt
s'atvâ Geransch
s'iva gerade, glücklich
nâda Ton

paścima westlich

101

â-sthâ c. acc. sich wo befinden

vi-vu heulen

ngra hart, rauh, grässlich

kanja Lenz. erschüttern

pratibhaya fürchtbar

âkara äusserer Astchen

ghana fest, dicht.

dat verbrennen

suskha trocken

jvat brennen, flammend

vâru Wind

tham (thmâ) anblasen

â-vî herbeischaffen, bringen

jâsi 2sg. Impf. han tödten

saruj krank

prabhâta Morgenfrühe

amurata Erlaubnis

vas bleiben, übermachten

Khapâ Nacht

vucita gefällig, angenehm

Anagha unschuldig

svastha gesund

vikâlam den Abend über

anâgata nicht gerichtet

sandhyâ Dämmerung

pra-vukh zurückhalten

san-tan pass. sich grämen

vi-ci suchen,

subhrisara gar sehr

nyâ-lath Tadeln

avasthâ Zustand, Lage
adrishya unsichtbar
nârnâka der Meinige
sainyâta bewältigt
prîti Freude
dhî am Leben erhalten werden
andha blind
drishî Auge, Gesicht
vânîsa Stammbaum, Stamm,
Geschlecht
prâti-sthâ daröngischen
piñda Reiskuchen, Ahnenopfer
kârî Kunde, Ruhm
santâna Fortsetzung des
yashî Stab (Geschlechts)
abhyasânyâmi verwünschen
sainisaya Ungewissheit
anapakârin harmlos
kricchra peinvoll
nyaktam deutlich, gewiss
âkula verworren
prajñâcakshu blind
vêlâ Zeitpunkt, Stunde
prach fragen
annisre befeuern
paridurbala überaus hinfällig
bhî tragen, stützen
bhakta ergeben
musaram laut schluchzend
pravu Thränen vergießen
sôka Lummer

Karsita abgehört
pra-muj abweisen, abreiben
asra Thräne
netra Auge
gunya rein, heilig
sarvasi Sternennacht
svaira frei, n. freies Ermessen
anvita unwecht, falsch, Lüge
gerhaft
māciram alsbald
vipriya Ungemach
vararōha schönhäufig
ā-lab töten
mani Hand
sam-ā-lōk sich umsehen nach
Kathina Kochtopf
ā-dhā legen, richten
nyōgakkhema Sicherheit,
 Besitz des Gewinnes
parasu Ast
bhāra Bürde, Tracht, Last
avalambin herabhängend
sākhā Ast, Zweig
vāma links; schön, lieblich
vāmōra mit schönen Schenkeln
ni-viś Cars. hinlegen
pari-sraj umarmen
dakshina rechte Hand
abhyāsa Wiederholung, Gewohnheit
bhōra furchsam (heit

ā-tōk Caus. erblicken
jyōt-snā Mondlicht
ava-ci pfücken; sammeln
vīan Caus. prüfen, zaudern
Khanda Gruppe, Anzahl
vyā-vit sich kiten
uttara nördlich

didrikshu zu sehen wünschen
travā Eile

sam-pra-yā mit vorwärtsgehen
~~pa~~ VI.

prasanna klar

ārti Betrubnis

saras Teich

nīś Nacht

vici (5) Durchsuchen

dampati, Gebiet

pari-gam ringherumgehen

śabda Ton, Geräusch

anmukha das Gesicht empors-
richten

śankā Verdacht, Zweifel, Glaube

sahita vereinigt

abhi-i sich nähern

bhīd brechen, spalten

parusha Rohr - schmutzig, rau

savvara verwundet

śōnita Blut

uksh bespritzen, benetzen

Kantaka Dorn

vyadh p. vidha zerstören

munatta wahrensinnig

Dhāv laufen

abhī-śī rasch laufen

vipra Brahmane

parivṛi Caus. umgeben

sam-ā-śvas Caus. kühlen

ā-nū bringen

sahāya Gefährte

Tapōdhana reich an Busse

ā-śvas Caus. beruhigen

āśraya, Reihe, Kette

Kathā Erzählung

didrikshā Verlangen zu sehen

bālīya Kindheit

vṛitta Wandel, That, Ereignis

Karuna mitleidlich, jammervoll

Karṣita abgehärtet

Dama Selbstbeherrschung

ācāra frommer Wandel

sāṅga mit Auktorenschriften

sam-ci anhäufen (verschun)

Kārnāra Jungfräulichkeit

brahmacarya Keuschheit

vanāhitena sorgfältig

car (cirna) aumuten

vidhivat nach Vorschrift

cikīrṣita Absicht, Vorhaben

ni-budh vernachlässigen
upādhyāya Lehrer
vaktra Mund
vināśita fortgegangen
jān jemals
mithyā falsch, betrügerisch
lakṣaṇa Zeichen
śiṣya Schüler
avāidhavyakara Keinen Will-
wensstand bewirkend
âcāra frommer Wandel
pra-vid werten, stattfinden
sānta ruhig, zimstig
pravṛtti Thätigkeit
vi-gaṇ gründend bedenken
sthira fest
caḥkṣusmat sehend
vṛiddhi Glück, Erfolg
lābha Erlangung
dishtyā wecheln Glück!
vi-vṛidh betrückt sein
sañ-jval Caus. anzünden
upa-ās sich an jemandes Seite
niederlassen
viśoka kummerlos
sam-upa-viś sich setzen
Kāntipala Neugier, Interesse

Savitri VI (Forts.) ¹⁰⁴

prāk, früher, ehemals
vithu Hier

vinātra Ende der Nacht

anubandha Hinderniss

san-tape Care. betreiben

arh gemaken, sollen, dürfen

védanā Empfindung, Schmerz

akasmāt plötzlich, ohne
Ursache.

parāvara Früheres u. späteres,

Ursache u. Wirkung

vic-vac aussprechen

rahasya Geheimniss

sāṅkalya Verlangen, Absicht

tāhya wahr

mṛityu Tod

sākshāt sichtbarlich

sakṛikara von Dienen begleitet

ni-sēv bewohnen

shu (s. Ast. astānsham) preisem

car, cirna vollenden

vistāreṇa ausführlich

udarka Zukunft

nimajjāmi e. instr. eintauchen

vyasana Missergeschick

abhidru versinken in

tamōmaya finster

brada See, Teich

sūcīta edle Gemüthsart
gam-ut-hoi engherheit
Kutīna artig
pra-sānis & prais loben
āmantrajāni sich verabschieden
avjāsā stracks
sivēna glücklich
mut sich freuen
ālaya, Aufenthalt, Behausung.

VII.

vyatīta vergangen
udīta aufgezogen
mandala Schibe, Kreis
prānvāhnikā Morgenbrand
sam-ā-i zusammenkommen
tapōshana sich an Duse
trips sich räthigen
prekriti pl. Unterthanen
abhi-ā-gam ankommen von-her
ā-khyā berichten
amātya Minister, Höfling
dvish Feind
mantrin Rathgeber, Minister
sahāya Gefährte, Genosse
bāndhava Verwandter
vi-dou nach allen Seiten
pflichten
dvishad-bata feindl. Neeresmacht

aitkavalya Uebereinstimmung
der Ansichten

visaya Entschlossenheit, Gewissheit
pra-ska Causs: absenden

yana Wagen

catvarya viergliederig
cala Heer

pra-ya aufbrechen

ghush laut verkünden

jaya Sieg

adhi-as bewohnen

ciranatraya adv. lange Zeit

pitripaitamaha vom Vater

n. Grossvater erbt

pada Heimmatt

vayasa statliches Alter

vismaya erstannen, Bewunderung

uspukta weit geöffnet

svastirya sehr gewinnig

suravasa glanzend

narayukta von Männern gezogen

senā Heer

abhi-sic besprengen, weihen (Carak Causs)

priti Feindig

yauvaraja Würde eines
Mitregenten

kirti Kunde, Ruhm

vardhana vermehren

sīva Held, heldenmütig
anivartin tapferen Wider-
stand leistend
sōdara lieblicher Bruder
kriehra, Not,ummer
kalyāna lieblich
sīla Charakter
samgrat Trefflichkeit
tri Caus. reiten
kutānganā süßer Name Frau
Pāṇḍava Nachkomme des
(Pāṇḍu)
ann-nī freundlich, züchtlich,
begeistert
visōka Kummerlos
vijvara feierlich; lustig u.
guter Dinge
bhakti Zuneigung, Inbrunn
ākhyāna Erzählung
sukhina froh, fröhlich
sidhānta hochbefriedigt
samāpta vollendet
pativratā treue Ehefrau
parva Abschnitt

aḡhu Welt, die Wesen
astvañd Körperhaft
ya welcher
ga eigen, mein, dein, sein
gaya Leben
ganvañd glänzend, strahlend
amēsa unsterblich
āad darauf
aem dieser = s. aya
praiti entgegen = s. prati
vac sprechen (3. sg. acc. med.
asavan heilig aōkhta)
ōirvōša den Tod fernhaltend
yās anflehen, herbeifließen
spitama Sohn des Spitama
frā vor, hervor
hu zubereiten
garēiti Essen, Geniessen
āvi = avi auf, über
stu loben, preisen
apara ein anderer
saōsyañd Retter, Prophet
nēmaḡh Gebet, Anrufung
paōirya erster
mašya Mensch
astvañd f. astvaiti oben.
gaetha Welt, die Wesen
asi gerade

ar zu Theil werden
jas zu Theil werden
āyanta Inadungewährung
vivāghvānd Vater des Yima
Khśāeta strahlend

hrāthwa Gebieter trefflicher
Heerden

garēnoḡhvānd superl. garēnāḡ-

uhastēna glänzend

zāta geboren; Mensch, Wesen

hravēdanēsa wie die Sonne
blickend, sonnenähnlich.

Khśāthra n. Reich, Herrschaft

amarēsyānd unsterblich

pasu-vira Vieh und Menschen

aḡhāśēmna nicht versiegend

āp Wasser

urvara Pflanzen

airte, āhe gen. von aem = s. asya

Kar machen 3. sg. Impf. kēvēnaōd

gar essen

garētha Speise, Nahrung

ajyanna nicht aufhören,

nicht versiegend

Vaurva schnell

noid nicht

āōta n. Kälte, Frost

āh sich setzen, sein; āḡha

garēma Hitze, Wärme

zaurva f. Greisenalter

marēthya m. Sterblichkeit, Tod

araska m. Neid

Daero-data von den Dämonen
geschaffen

fra-car einhergehen; fraca-
roithe

raōdha m. Wuchs, Gestalt

raōdhaēva

yavata so lange als, während

Khī 1. herrschen; Khīsayoid

VI. bitya der zweite

VII. āthvya ligumame

vīs f. Dorf, Gemeinde

sira stark, mächtig

VIII. arhi m. Drache (ein Dämon)

Dahāka = Arhi Dahāka (Eig.)

Shrisafan mit 3 Rachen

Shrikarvēdha dreiköpfig

Khśvash-asī sechsäugig

haragrā-yākkshī mit 1000

Spähern, tausendkräftig (?)

asājāgh sehr stark

Daevi Dämonin

Druj ein weibl. Dämon

agha böse

gaethāvyo Dat. pl. zu gaetha

drvānd böse

asāñjastāna superl. zu asāñjāñ

Kerēnta zerschneidend, zersä-
gend

āgra prälen, böse

mainyu Geist

āgra mainyu der Dämonen

mahrka Tod

asā Ordnung

X. Sama Name eines Hildengeschl.

sévishka sehr stark, sehr kräftig

us-zayoithe 3. Du. imperf.

Urvākhsāya n. propr.

Keresāspa n. propr.

Ḍkaeōa Hüter des Gesetzes, Richter
anya der eine - der andere

Dāto-rāsa das Gesetz ordnend,
des Gesetzes kundig

uparo-kairya in der Höhe
wirkend, heldenhaft

gaesu langes Haupthaar
tragend

gadhavara eine Keule tragend

yu (Dauer) indevaya beständig

XI. drvara gehört

aspo-gara Rosse verschlingend

visavānd giftig

zairita gelblich, grünlich

zym acc. masc. von yo.

vish n. Gift

upairi auf, über

rud strömen, fließen

raśchad 3. sg. impf.

āriśkyo-bareḍa fauststark,

Dammensdick

ayāgh n. (eiserner) Kessel

pidu m. Notnahrung, Speise

pac kochen

napisthrina Mittags-

zovāna n. Zeit

tafa heiss werden, Hitze fühlen

mairyā Schlange

gīs fliehen, in Schweiss gerathen

frāsh vor, hervor, heraus

spar (fra-spar) hin- u. her schüt-

tern, ausschütten

yaśyānd sieden

āp f. Wasser

para-āgh ausschütten

parāsh zurück, rückwärts

tarśhi (loc. -o) Schrecken, Furcht

apa-tac entfliehen

tacid = tacad.

nairi-manāgh heldenhaft

XII. Nom. — manāo.

mirya der vierte

Pourisāpa Vater Zarathustra

um der

us-zayāgha 2. sg. med. (pass.)

ērēu rechtschaffen Voc. ērēvo

māna Haus, Familie

vīdaeva Feind der Dämonen

ahura-?kaēa dem heiligen Ahuras
folgend.

XIV. svīta berührt.

Airyana vaējāgh (im Land)

paōiya der erste

ahuna-vaiya des Ahuna-
vaiya-Lebes.

vairēm §. 33 (*vaiyam)

fra-son vortragen, recitieren
(caus.); orāvayo 2. sg. impf.
vīvērēshwān sich ausbreiten,
sich mehren

ākhrūvīm viermal zu sprechen

Khrāvōdyāgh lauter, stärker

fem. — yehi; instr. — yehya.

frāsrūiti Recitation; instr. wie

XV. zēmavē-gūr sich in die

Erde verdeckend

ā-kay = l. reddere (machen)

ākērēnavo 2. sg. Impf. §. 133.

vīro-raōdha in Menschengestalt

pad fliegen, angreifen

patayan 3. pl. Pat. act.

aem f. īm, instr. loc. āya dieser

zēm f. Erde

āōjishita mächtigster, stärkster

tanjishita sehr stark, sehr flink

thivakhsishita sehr thätig, sehr

starkkräftig

asu schnell, rasch, behend

asvērēthrajan sehr siegreich

hū sein

maīnya Geist

maīnivāo gen. du. etc.

đaman n. Schöpfung, Geschöpf

XVI. nemaṅhi Gebet, Verehrung 109

vāghra schön, gut, trefflich
kuṁdhāta gut erschaffen, gut
gemacht

arshvāta wohlgeschaffen,
Wahres Gebend

vāghraśh-śata Geber von Gütern

baśasya Heilbringend

kuṁkūḥpa von schöner Gestalt

kuṁkūṣh nom. sg. §. 44c. 45.

hravēś gut handelnd, gütig

hravēśh nom. sg. §. 45b.

vēśhrajān die Feinde besiegend,

siegreich; -jāo

zāiri-gaṁna goldfarbig

nānyāsu mit zarten Sprossen,

mit frischen Zweigen

vahishta superl. zu vāghra

urvan m. Seele

urvanāe = urvanē §. 2b.

pāthmaṁya reich, Reichtum

in Fülle vorhanden.

XVII. zāiri golden, goldfarbig

madha m. Weisheit, Wissenschaft

(Berausigung? Rausch?)

ni-mrō anwerfen: mrōyē l. 29. p. med.

tē endl. acc. Dat. gen. zu hīrn.

ama m. Angriff, Härte, unge-

stümer Andrang

vēśhraghna, Ueberwältigung

der Feinde, Sieg

śasvare n. Tüchtigkeit, Gewandtheit,

Schönheit

baśasa n. Leistung, Heilkraft

pradātha n. Förderung, Hilfe
varēdātha n. Gedeihen, Wachsthum
ajāgh n. Kraft, Macht, Stärke
vispo-tann auf den ganzen
Körper sich beziehend.

masi f. Wissen, Weisheit
vispo-paesāgh jeglicher Gestalt,
von jeder Art

gaethāhva loc. plur. zu gaetha
vaso-khsāthra, die Herrschaft
über seine Wünsche besitzend,
im Stand, seinen Willen aus-
zuführen carāne l. 29. Imperation.

fra-car vorwärts-, einhergehend
Ḍbaeso-taurvāṇḍ den Wass
bewältigend

Drūjīm-vara die Drūjas be-
siegend

XVIII. taurv 10 besiegen

taurvayeni l. 29. Imperat. act.
Ḍbaesavāṇḍ feindselig, hassend

Ḍbaesāgh n. Feindschaft, Hass

yātn Zauberer S. 71. Arm. 2.

paīrika dämonische Frau

sātarē n. Bedränger, Bedrücker

Kavi S. 82. blind (unvollständiger

Mensch)

Kaōyām

Karapan taub (unvollständiger Mensch)

Karapnām

māinya Schlange (unvollständiger Mensch)

bizāṅgra, zweifüssig, Mensch

asēmaōgha Ketzer, Irlehrer
(ans d. mazdayasnischem Reli-
gionsgemeinde)

vēhōka Wolf

cathwarē-zañgna vierfüßig
haena f. Schaar, Heerschaar
perēthu-ainika mit breiter
Heeresfront

dar (ḍab) betrogen, hintersehen
Clr. 5 u. 10. darwāithyāo part.
? part. act. gen. sg. fem.

patāithyāo gen. sg. fem. p. praes.

XIX. inēm acc. sg. m. zu aem
yāna m. Glück, Heil, Segen

jad 4. bitter, unpleben
jaidhyemi 1. sg. praes. act.
aighu Hölle, Paradies
ahūm

asāvan heilig
asāvōnām

nāocāgha leuchtend, strahlend
vispo-gāthra alles glanz, alle
Herrlichkeit besitzend

bitya der zweite
ḍvatād f. Dauer, Bestand,
Festigkeit

tann f. Leib, Körper
anhāo gen. sg. fem. zu aem

darēgho-jiti f. langes Leben
ushtāna m. Seele, Lebenskraft

X. aeso er
amavānd andringend, ungestüm,
Kraftvoll

thraśēdha wohlgenährt, ge-
sättigt

fra-stā einhergehen
puḥhā der fünfte

vanad-pēsāra in Schlachten

siegreich

Khshtra der sechste

XXI. tōyū Dieb, Räuber

gadhā Räuber

bud 1. u. 4. vorkommt, bemerken

būidhyoimāidhē 1. pl. pot. med.

mā Prohibitionspart. nicht

būidhyaeta 3. sg. pot. med.

no encl. au. Dat. gen. zu vaern

paōvra früher, zuerst

XXII. aēibish instr. pl. m. zu aern

anvān Rosselenker

hita angespannt, Gespann

tikhī antreiben

ēvānava m. Pferd, Renner

zāvare Schnelligkeit, Kraft

āōjāgh Kraft, Stärke

bakhs 1. schenken, vertheilen

ārīzanān der Enkbindung nahe

Dā §. 131 sehen, vertheilen

Khśāeta-puḥhōyā " Besitz

glänzender Rinder

uta und, auch

frasainti f. Nachkommenschaft

Kati Herrscher, Oberhaupt der

Famille

nasko - prasāñghā di
Nasko (heiligen Bücher)
rec. transit, studieren
āh verweilen, bleiben, sein
cl. 2. u 5. āñghēñdi

prāna n. Nahrung, Würde
masti f. Wissen, Weisheit

XXIII. Kainin junges Mädchen
āñghairē 3. pl. pres. mid. zu
āghrē, nicht genommen, ledig
(āh)

Darēgha lang (-ēm adv.)
haithya wirklich, offenbar, wahr
haftig

vādha Herr, Gemahl
moṣu. jaichyamma schnell
freud

bukhratn Klug, sinnichtig
XXIV Keresāni im Jāmon

apa-Khsāthra der Herrschaft
beraubt
ni-had caus. niederwerfen

vid wachsen zunehmen cl. 1.
vāṣṭa 3. sg. Impf. mid.

Khsāthra-Kānya Herrschermacht
davata v. du tönen, lärmern, schreien
āthravan Feuerpriester

aivishṭi Unterricht Unterrichts
vēñidhṣē nach Wunsch wenig

daritru f. Land, der staatt. Vor-
cart. gelten, kommen (Band
carād 3. sg. Conj. Impf. act.

varētha Held, Heldenname
van besiegen,
apān fernhin
XXV. ushta f. Heil, Wohl,
Wohlbefinden
gā-ājāgh eigene Kraft
vaso-khīāthra, willenskräftig
apivatāhi

poru-vac viele Worte, viele
Lebete
ēvēchakthā wahr, richtig ge-
sprochen.

pāri-frāva m. Herabfragen,
Rathlosigkeit
pārē fragen, befragen
vac Wort, Lebet

XXVI. mārdāo Ormuzd
fra-bar bringen, überbringen
navvanya alt, aus alter Zeit
stammend

aiwyāōghana n. Gürtel
sthr-prēsāgh mit Herab ge-
mainyū-tāshā von den (Zierk

Himmlichen geschaffene
daena f. Gesetz, Lehre, Religion
māzdayasvi den Mazdaverehrern
zugehörig.

aiwyāsta part. pf. pass. von
aiwi-yāōgh sich umgürten
barēsom f. Höhe, Gipfel
gairi m. Berg

drājāgh n. Länge, Dauer,
drājāghē auf die Dauer.

aiwidhāiti f. Verkündigung? 112
Mittheilung?

gavēw 9. ergreifen, erfassen
mātkhā Wort, Verkündigung,
Lehre.

XXVII. māno-pāiti Familienober-

haupt, Hausherr

vīspāiti Dorfschultheiß, Gemeindevorsteher

zāntu-pāiti Stammesherr

darītu-pāiti Landesherr,

spānāgh Mehrung, Würde, Ansehen

vaesthā-pāiti Herr des Weisheit

ama ungestörter Andrang, An-

griff, Stärke; Dat. sg. amāi

shwā acc. sg. zu shū (Stamm)

vēsthāghana Sieg, Siegeshaftigkeit

māyoga Dat. sg. zu ayem

upa c. acc. zu, hin-zu, gegen

upa-mōi herbeirufen, anrufen

shrima Nahrung, Unterhalt

poura-bāsthāna, reichlicher

voller Genuss

tanu Leib, Körper; tanuyē Dat. sg.

XXVIII. garēvānt mächtig, gewaltig

tyrannisch(?), großmüthig(?), erzürnt(?)

vī-bar westragen, retten, befreien

no acc. Dat. gen. zu vaem wie

Ḍbaesāvānt feindselig, hassend

Ḍbaesāgh Haß, Feindschaft

instr. plur. Ḍbaesē'bēsh

manāgh Geist, Denken, Sinn

yo sich um immer
mrāna Haus, Wohnung, Familie
vīs Dorf, Gemeinde
zānta m. Vereinigung, Stamm
zānta Bezirk, Land
aenagh, Was, Rache; Feind sein
garev angreifen, erfassen (9.)
pādha Fuss.

ahuni loc. m. zu aem
he gen. dat. ^{zu, er, sie, es} ihun §. 95.
uski n. Verstand, Denkkraft
pāiri-vor 5. umhüllen, verdrücken
vērōnūichi 2. sg. Imperat. act.
skēnda zerschmettern, zerschlagen
29. zbanētha m. Fuss (von bösen
— thaeiṭya instr. (dat. abt.) du (Wesen)
fra-tu stark sein (aiwi-tu) 1.
gao m. Land (gava)
zām acc. zu zēm Erde
vaem erblicken, sehen 1.

vaemoid 3. sg. Pot. act.
asī Auge; asīḃya instr. 3.
kēḥop, kēḥpa Körper, Leib.
30. arbi Schlange; arhoish Gen. sg.
zairita gelblich, grünlich
jima fürchterlich, erböslich
vīso-vaepa Gift tränkflüssig
nāōt erreichen, gelangen zu
asāōrē dat. sg. zu nōavan heilig
vadavē Waffe
jan schlagen
nāōmna part. pres. mut.

gadhā Ränker

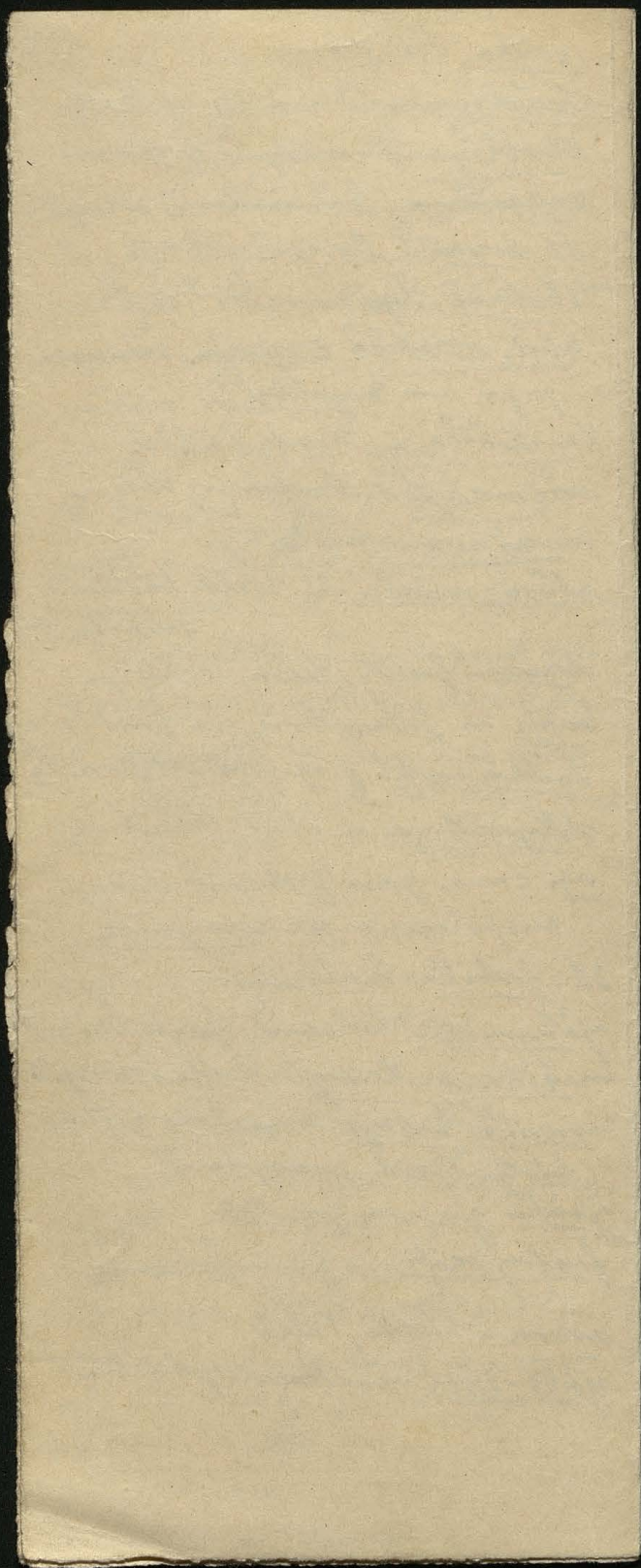
vivēzdarānt missig, unthätig
khovīyānt verlehend, grausam
zārāna bedrückend, preisend
 31. drvānt, böse, unthätig
sāstarē Tyrann, Drückler
aiwi. vōikdā angreifen, schlagen

p. pr. — dayānta

Karvēṣṭhā n. Kopf, Schädel
asēmaōgha Irlehrer, Ketzer
avāsāvan unheilig
atām - mēvēc die Welt lösend,
 schädigend
daeva. Jēty, Lehre, Religion
mās in Gedanken, im Geist / arde.
Dathānohē g. sg. part. pr. nam. Dā
shkyāsthva n. That, Handlung
ap. caus. zum Ziel zuführen,
 ausführen; p. pr. apayānta

32. jāhika Duhlerin

yālmānt behexend, Zirk weisend
mādhans - Kairya Wallust erregend
upastā - bairya ihren Schoss dar-
 bietend, sich preisgebend
yēhē g. sg. m. zu yo
frāfravāiti zu frā - fū
 einlösen, kriegen
avra n. Wolke, Nebel
vāto - sūta vom Himmel getrieben

- pra-krāsh auswischen
vīakshana Klong
vikriyā Veränderung
ā-kram einnehmen (ylose)
kliḡ pas. Qual leiden
nāca Verlust
vi-pat in Unglück gerathen
yudh Kampf
vishāda Verzagen
apāya Urheil
vishātri Schöpfer
paritāpa Schmerz
aparācha Vergehen
parirakshana Rettung
sam-man billigen.
samsiddhi Zustandekommen
vināca Untergang
niyata unvermeidlich
vyaya Verlust
vi-hā aufgeben
vinācvara vergänglich
āsthā Rücksicht
atyanta unendlich
vichvamsin zerfallend
vatsalya Liebe
bhujāngama Schlange
agadha bodenlos

vi - dhā anordnen
giksh einrücken
grishmar samaya Sommerzeit
avagāha Baden
surabhi wohlriechend
parināna Ende
avatamsay als Ohrschmuck be-
nutzen
sadayam sauft gut
kēgara Starbfäden
ā-rāch Cam. gericht machen.
wasabham mit Gewalt
ramhas Schnelligkeit
adhijya mit befestigter Schue
ka
Karmukha Dogen
pinākin Giva
muhur wiederholt
lih verschlucken
pluta Sprung
vijat Luftraum
pra-iksh sehen
vēga Schnelligkeit
viprakrishṭa entfannt
nishkampa unbeweglich
ālōka Anblick
ati-i übertreffen
nayana Auge
parṣva Nähe
java Schnelligkeit
bāna Pfeil
rāgi Harpe

Shravamsika

nilotpala blaue Nymphetze

vyava-so wollen

vigvasta unbefangen (p.)

sādh heilhaftig werden

parināha Umfang

āchādin bedeckend

amri-vyāth p. Durchgezogen

sarosiya Lotusblüthe

manojña reizend

āhika mehr

ākṛiti Gestalt

mathura lieblich

mandana schmückt.

vitatha unruh

adhara Lippe

ā-vrij wizen

sam-vridh pflegen

mukhita mit Knospen versehen

nāman gewiss

Kalyāna Glück

sūcaka bedeckt

Kshetra Gattin

upa-labh kennen lernen

bādhā Belästigung

omrida Verlangen

pra-ir werfen

vāna schön

samācāra Besuchen

avasara passender Zeitpunkt

Kshāpa Bewegung
viram aufhören
mugdha unschuldig
ava-nam niederbeugen
sādhvāsa Angst
vikāra Regierung
duravāgā schwer zu ergründen
sambhāva tief
Dākshinyā Liebenswürdigkeit
ud-tam still stehen
Pringāra Liebe
Kṛtārtha befriedigt
amgraha Gefälligkeit
abhyasthānā Bitte
śāśvata beständig
gōtra Familie
niyama Setzede
vichra Hinderniss
samādhi Andacht
tarala zitternd
carita Wandel
gravana Hören
ni-sev ausüben
vyāpāra Beschäftigung
rodhān störend
madana Liebe
vallabha lieb, Lieblich
paravaga abhängig
nirṇaya Entscheidung
abhitāsha Verlangen

vāśha Zorn

uttara Antwort

svacchanda eigenes Belieben

cēṣṭā Benehmen

prativṛpika sein Abbild haben

am-ya nachgehen

muni Ascel

tanaya Tochter

vinaya Bescheidenheit

vri Caus. zurückhalten

prasaṇa Vorschreiten

canda, p. -i leffig, hitzig

sraṇs p. vrasta fallen

anṛsa Schullew

lōhita gerōthet

utkṣhepāna Emporkheben

gṛāsa Mähnen

vēpāthū Zittern

ghraṣṇāmbhas Schmeiſſen

anṛina ocknulos

sambhāvanā Vermuthung

anṛkampin mīthēidig

pari-ḥi Caus. verlassen

sajja bereit

pratyā-sat p. nahe

turaga Pferd

khura Huf

vitapa Zweig

ni-saṇj (p. sakṭa) hängen an

āvāra wasser
pari-nam untergehen
aruna Sonne
prakāṣa Schein
galabha Hirschrecke
śamūha Schwamm
druma Baum
pariyākulay in Angst sehen
tīvra heftig
āghāta Anstoß
skandha (Baum-) Stamm
bhāṅj p. bhagna zerbrochen
praudha kräftig, gewaltsam
ā-Kriśh forziehen
vratati Ranke
valaya Umschlingung
āsāṅjana Anhängen
vyūtha Heerde
vi-ruj zerbrechen
apa-rādḥ sich vergehen
śāṅghraṃ schnell pari-lag hängen
rōdha Hemmung śākhā Ast
śru Schenkel prati-pāl erwarren
bādhā Belästigung manda schwach ten
yat sich bemühen antovikya Ur-
upacāra Höflichkeit langen
madhyasthātā Gleichgültigkeit
vi-jñā laus. ersuchen samasthita
parihāra Verheimlichung prukiz
sūci Spitze cināṅgika Bein-
pari-Kṣhan verletzen denzung

lola unäst

117

niṣita scharf

sāra hart

pratikha Pflicht

prati-samhri wieder einstecken

pradīpa Leuchte

adhidaivata Schutzgotttheit

tapōd hana frommen

prati-han entfernen

vighna Hindernis

samabhīṣikā wahrnehmend

manovi Dogenschne

kiṇa Schwiele

anika Zeichen

gam beschäftigen

sād aufbrechen 10.

gākhin Baum

bhid verändern

rāga Farbe

kisalaya Schlingling

darbha Gras

ānkura Stengel

arvāc entziehen, her

pari-kram umhergehen

ava-gam sich überzeugen

pādapa Baum

pēlava zart

anabhisanthi Uneigenmäßigkeit

nis-vara betrachten

avyāja ohne Kürze

manohara schön

ananghya unerschöpflich
avivêkâtâ Unverständ

vaçya gehorsam

samriddha reich

bhâva Zustände

tyaj aufgeben

udyoga Anstrengung udyama

stamhita ermindert

mânava Mensch

niçhi Schatz

ningantha gemeltes

pravina sichtig

baksmâna Hochachtung

prâsâda Palast

kāvya Dichtung

vyasana Laster — Fleiss — Un-

vyâkula ängstlich glück

sthâna Freund

adhyayana Lesen

adhi-gam erlangen

pratyâkhyâna Verzögerung

lôkita Entlass

pathya heilsam

durbhavya unglücklich

pariksh prüfen

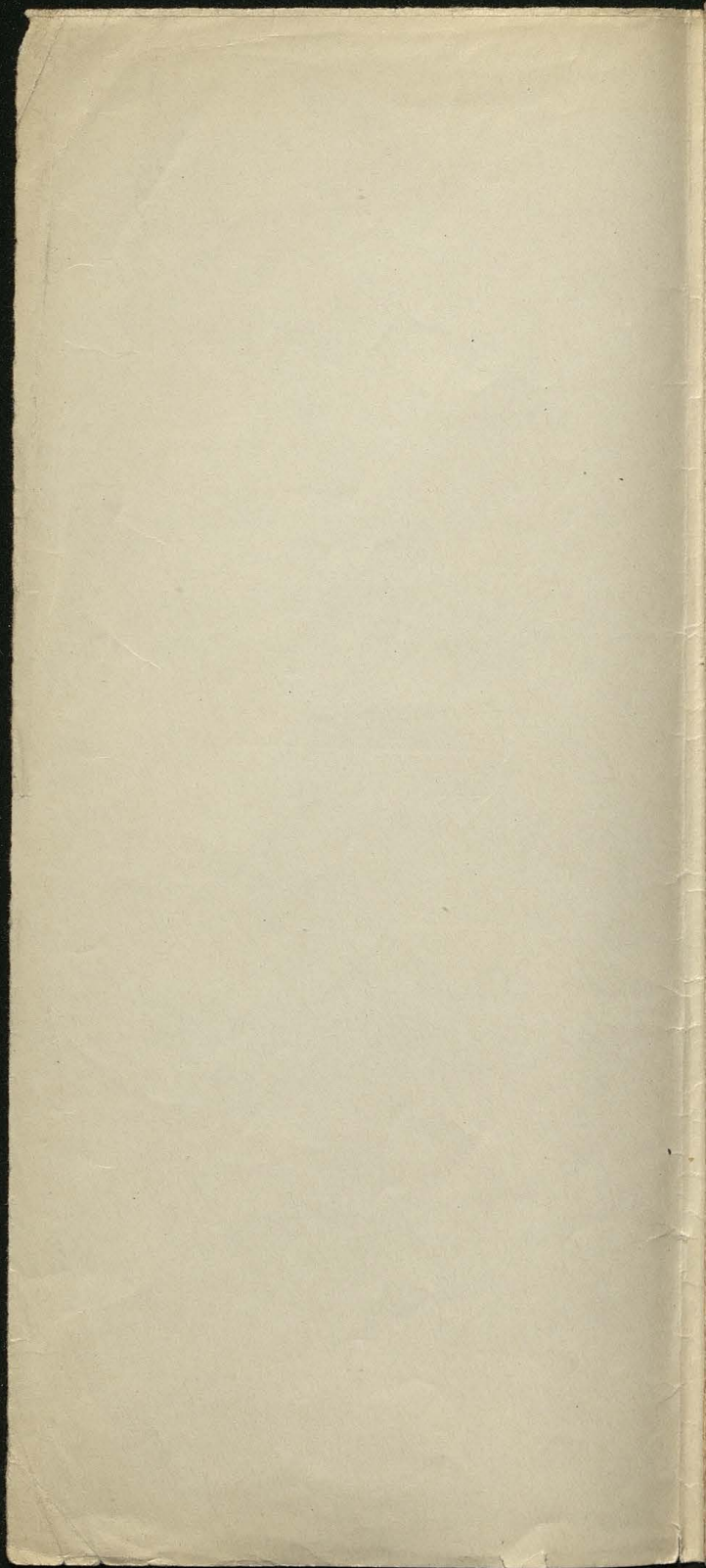
gagana Himmel

vihârin wandelnd

vidhyoga Schicksalsfügung

118

- to array ^{on the average} bekleiden im Durchschnitt
- alternately
- to avail ^{mitheilen, helfen}
- anthropomorphism
- armlet Armband
- anklet Fusspange
- to associate [shiate]
- ambrosia [s = z]
- ¹agent
- artificer Künstler, Handwerker.
- ¹aerial
- ¹alliance, ¹alliant, Bündnis, ^{Verwandtschaft}
- ¹aquatic
- ¹ancestral
- ¹aborigines ^{Urbewohner}
- ¹adversary ^{Gegner}
- to array ^{ornieren}
- ¹antagonism
- ¹appropriate
- ¹applicable
- obeyance [abaane] ^{Anwartschaft; in a}
- ¹alternate, to ^{alternieren} alternate
- ¹augury ^{Wahrsagung, Vorbedeutung}
- anon ^{gleichzeitig}
- adown ^{hinab, unten}
- ailment ^{Weh, Schmerz, Ungeächtlichkeit}

A.

to apportion vertheilen, abmessen

along da Länge nach, fort, weiter fort

allotted zugetheilt

admirable - allegory, allegorical

agricult'urist - al'phabet

abyss' Abgrund - abrupt' ungue-

avid - to ar'gue ^{sammenhängend} schließen, beisein

area Fläche

along with mit, in ^(mit) Gesellschaft

ally' Bundesgenosse

altogether ganz ungar

to amalgamate sich amalgamiren

ant' stretch, Arch (of territory)

arrogant

archaic, archaism

arbitrary, arbitrary

alteration - to arm s. sustain

authoritative

adherent - to ally beruhigen

as yet (did not as yet exist)

approximate - assembly

atmosphere

appl'ance Anwendung

agency Wirkung, Thätigkeit

assassin

to avail one's self of sich zu

Nutze machen, bedienen

to beam strahlen

to bound springen

bāsīs

booty Beute

büffalō

bowl Napf, Schüssel

bēverage [bewōridā]

braggadō'ciō [shio] Pöhlchen

bear Eber

bounteous [tiōs]

bank Ufer

bālm [bām] Balsam

~~to~~ briddled scheckig, gefleckt

būlk Masse, Hauptmasse, - theil

blast Windstoß

brimming bis an den Rand gefüllt

to bestir[!] regen, erregen, anstrengen

bloom Blüthe, Blume, Flor

beyond[!] jenseit, darüber hinaus

bōnd Band, Fessel

boundary Grenze

to bear out vertheidigen, verfechten

bārlēy erste

Bengāl

bountiful großmüthig

breeder züchter

to braid flechten (the hair)

B.
Gärter Tauschhandel; to b.
bellows [bellus] Nose bag
to bind up verbinden (with)
brink Rand
barbed bärtig

- to cull lesen, pflücken
 contrast, conflict, conquest,
 combat, companion
 to clash, z. widerstreben
 to cleave spalten
 cæmion, citadel
 courser Renner category
 to clothe, p. clad
 to crash krachen
 crew [Kroo] Haufe, Bande
 chaotic - conspire [skür] Tadel
 combatant - to assault
 coalescence Vereinigung, ^{wachen} Zusammen-
 to contrast'
 conjugal - to lay claim to beanspruchen
 character' Fuhrmann (u. Heerführer)
 coat of mail Panzerhemd
 to characterize
 courtesan [Kürtizan, Kürtizan] ^{schwehrtänzerin} Döhl-
 to connect' verknüpfen
 captive Fang, Beute
 cartridge Patrone
 civilisation - comprehensive ^{fassend}
 to creak knarren, knirschen
 cart Karren, Wagen
 conqueror (-Kür-) - to communicate
 complicated - to concentrate
 to comprise' enthalten

colloquy ^{C.} Gespräch
croaking ^{Fr.} Squallen, Schreie
ceremonial - crude [-roo] roh
capacity - clumsy [-zy] plump, un-
geschickt
clothing Kleidung
congenial, gleichartig, verwandt
cynical
cosmogonic ^{Fr.} [kos-]
creator
component
to compound', a compound
compatible
curlew [-lu] Brachvogel
confederate verbunden
cohesion
civilian, civilist Civilist
control' Gewalt, Aufsicht
comb [kōm] Kamm; to comb
to clarify compulsion Zwang
ceremonial complex ^{Fr.} verwickelt
coinage Münzen, Geld
carpenter Zimmermann
con' mate - to be concerned with sich
begeben mit
cheat Betrug
calling Beruf, Gewerbe
to chant singen
complicated
commentary
celestial [tshäl]

- défilément Reflexion
 dissociate [shiäte]
 to dart fliegen (wie ein Pfeil)
 din, getöse, Getöse
 to deck, decken, bekleiden
 dominant
 drought [draut] Dürre
 draught [draft] Zug, Frank
 drag'on
 to discharge entladen
 déprécation
 définité
 dexterity
 démonide
 to dévour!
 doctrine
 dialogue
 drāmā v. drāmā, drāmātic
 dōmāin!
 data Angaben, Thatoachen
 to describe!
 divorce
 dad, dāddy Papa, Vater
 to divine! wahr sagen, ahnen, errathen
 to decary! abnehmen, verwilligen
 to direct!
 to dash schlagen, wirfen

display ^{z.} ausbreiten, Darstellung
to deflect' seitwärts wenden
to draw up aufstellen
derivative

to deprecate abbiten, verbitten,
bittig bereuen

to distill', distillieren

dice (sg. die) Würfel
decade

to diverge'; divergence
doctrine

discrepancy (-cy)

dreary schrecklich, traurig

to differ', differencing

to dart fliegen (wie e. Pfeil)

deformed entstellt

disciple

to deviate abweichen

to devote' - to differ

expanse¹ weiter Raum
 esōteric geheim
 to equip¹ ausrüsten, equipped
 extēd [to egrīb¹, s. ek'ite]
 to exālt¹ erheben, weisen
 equal (unequalled)
 exegesis [eksijē'sis]
 exegetical [eksijēt'ikal]

E.

to engross¹ an sich reissen
embryo

exhilarate

epithet

to emphasise hervorheben, betonen
elf pl. elves Elf, Kobold

exalted erhaben

to encompass einschliessen

to eclipse

eclipse¹ Verfinsternung

to elaborate

emissary emissar

epic

to entwine¹ verflechten

encomium, pl. -a Lobrede, -schrift

exaggerated (exajorated)

enigma Räthsel

enthusiasm, enthusiastic

explicit ausdrücklich

ellipse

efficacious [-shis], officacy

to enervate

to enervate

to entail¹ vererben (zur Folge haben?)

explanatory

exclusive

to elapse¹ verfliegen

F.

124

forge Schmiede, Schmelzofen

förmulärē

to flee fliehen

frölic fröhlich

to fall in with treffen, ^{(treffen}zusammen-

F

flash, Flamme, Blitz

furrow Furchen

fray Gefecht, Kampf

framework, Rahmenwerk

felly Radkranz

fuel Brennmaterial

feminine

ford Furt, fordable durchzuwaten

feat That, Heldenthat

to frequent

fathomless Bodenlos, ungründlich

to fell fällen

fiend [fend] Feind

fragmentary

to foreshadow vorher bedeuten

to fasten on s. ansetzen, greifen nach

flail Dreschflegel

to fashion bilden, gestalten

footing Raum f. d. Fuere, to get

q f. festen Fuss fassen

fäuna

foliage

fee Lohn, Honorar

fidelity

flour Mehl

fare Kost, Speise

festival

glōry

goblin Kobold, Gespenst

grease beschmieren

gleaming Zwilicht

glade Aue, Lichtung

generic

groomsmen Brautjungen

genealogy

to grind mahlen, zerreiben

germ Keim

ganges [gān-jēs]

gorgeous glanzend, prächtig

to grow bauen, ziehen (z. B. corn)

grotesque [-tōk]

gulf Abgrund

to grind mahlen

gen^uer^uine

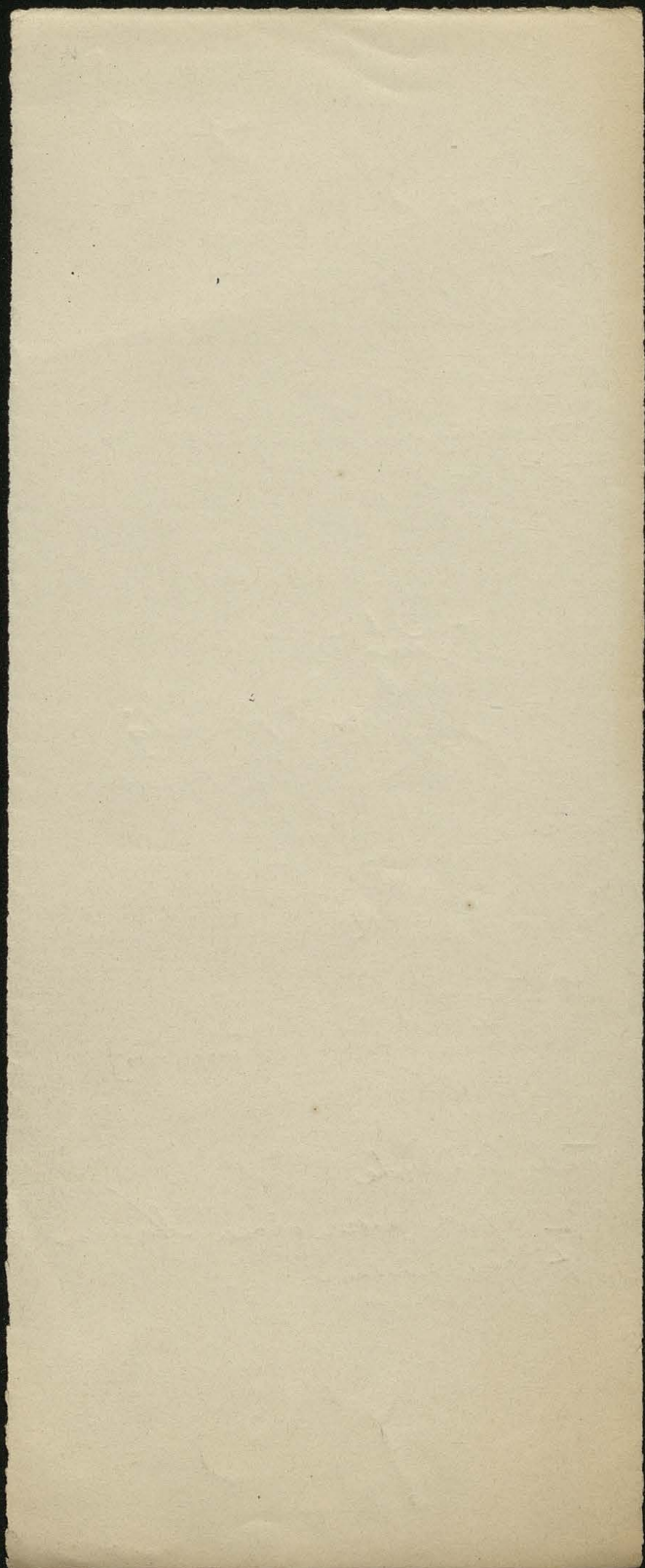
gainerster Spider [gān-stīr]

glossary

goal Ziel, Ende

to go by a name einen Namen

führen, heißen

hostile

hide Haut, Fell

hyperbölical

hawk Habicht, Falke

to hiss zischen, schwirren

to hail Hagel

hyena

to handle handhaben

to hold by

from hear-say vom Hörensagen

habitat Aufenthaltort

Larardöus

hierarchy [-Ki], hierarchie

hereditary

Hindoo, Hindustan [doo]

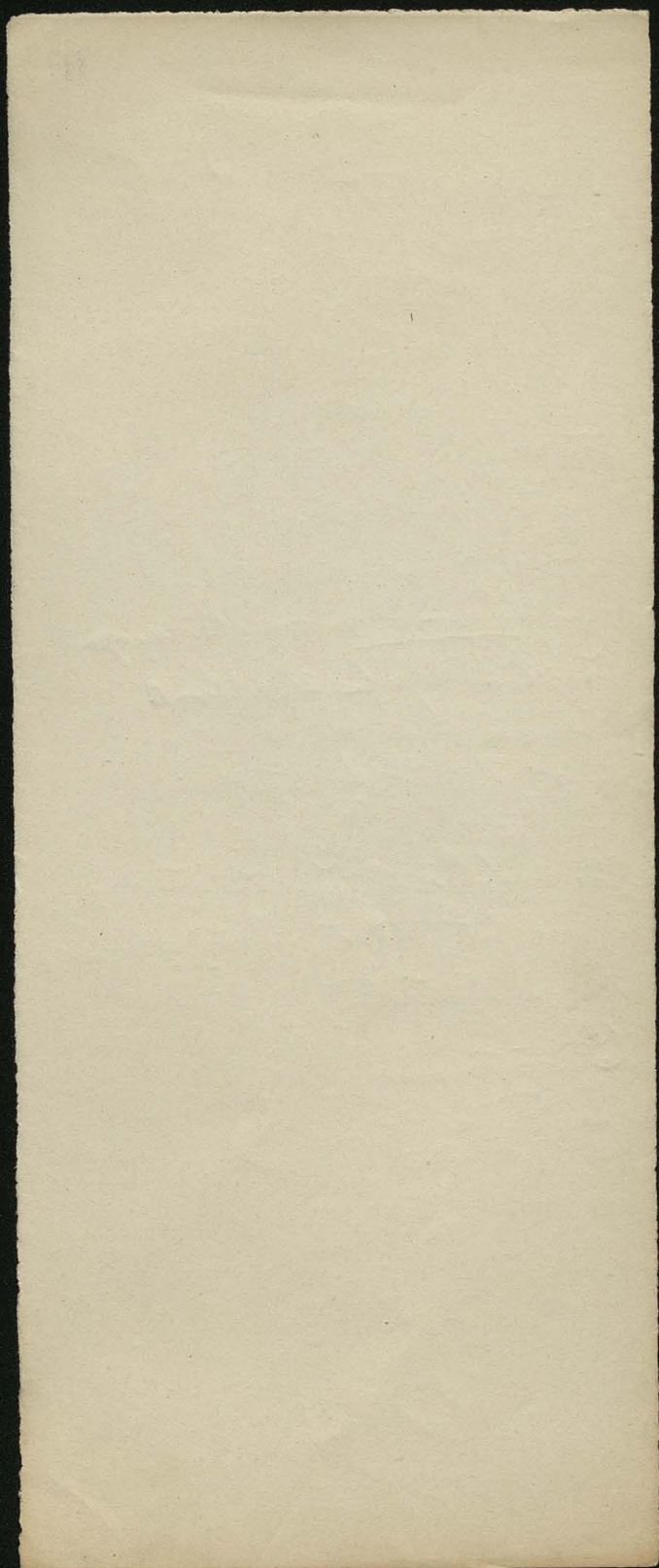
to haunt [hänt, hänt] off besuchen

human [hüman]

heterogeneous

hue Farbe

to invigorate

to imbibe einsaugen

to intoxicate

intermediate

immortal

inebriated

interrogative

implement Beihilfe, Hausrath

intercalary eingeschaltet / intercalary

to indicate anzeigē

inference Folgerung, Schluss

impious

incentive Antrieb, Anreizung

inviolability

instalments Zahlungstermine;

payment by in Ratenzahlung

indulgence in Fröhen

indices (index)

incidental

ingenious geistreich

injurious schädlich

insect

imprecation Verwünschung

infinitive — imbedded imbet-

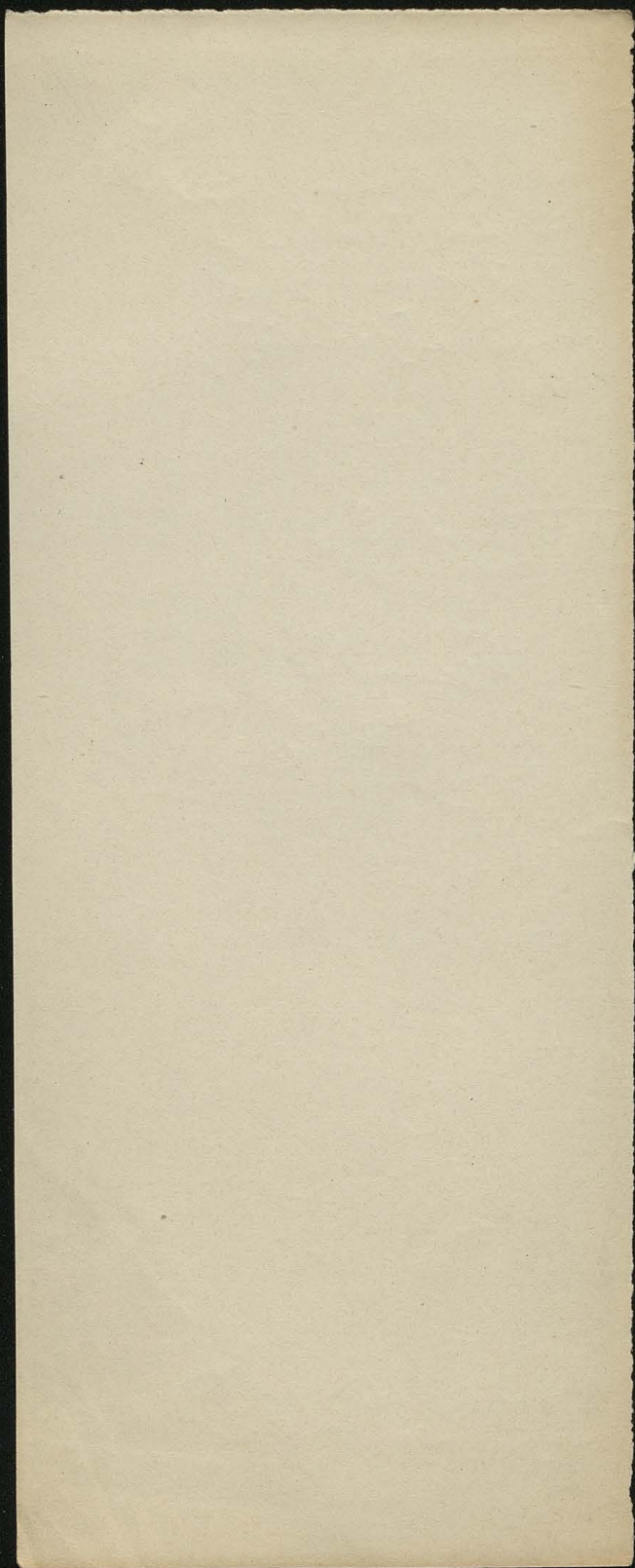
interwening ^{gond} dazwischen Kommen
gedrungen

to infer' folgen, schliessen
to interperse' untermengen

J.

128

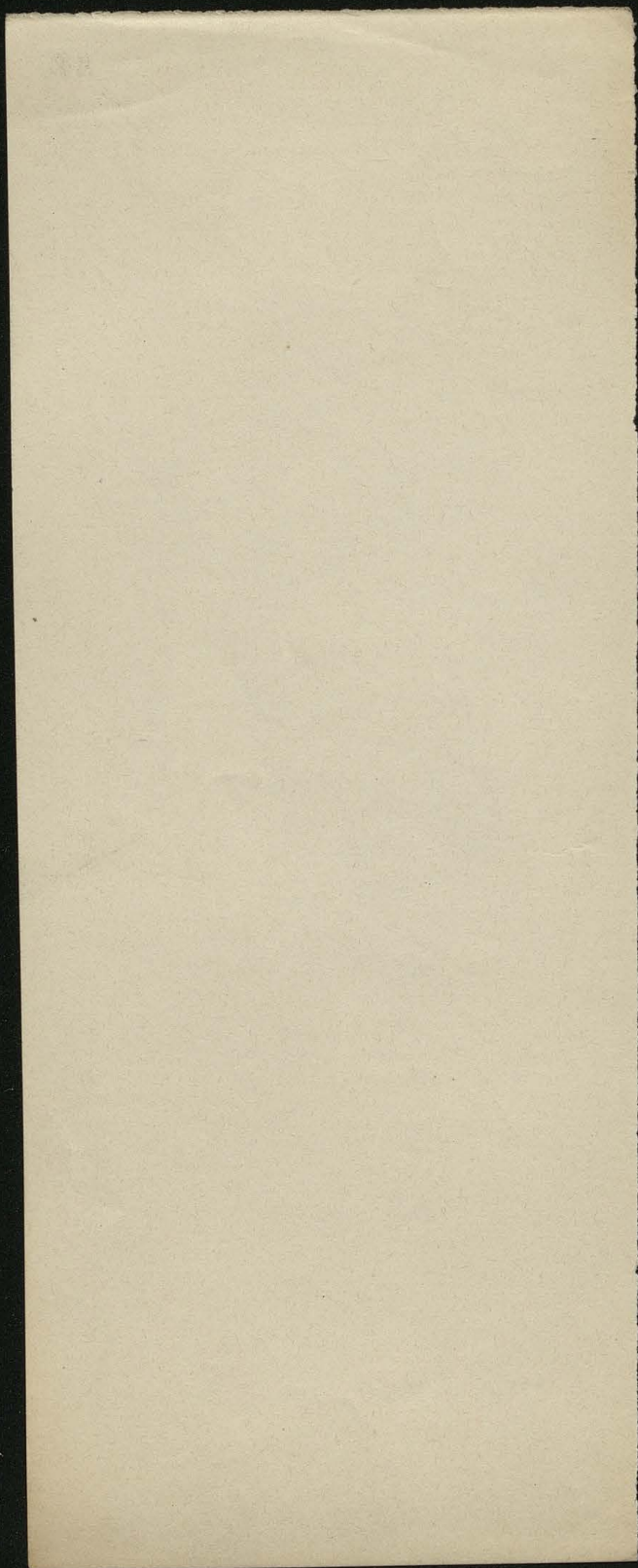
jaw Kinnbacken, Kiefer
züngle Dilles. Selbucht
joimer Tischler
jötälär scherzhaft
jaundice [jän'-dis] Selbucht

K.

129

to kindle anzünden
Kettle Kessel, Cauldron

to linger ^{s.} besinnen, zögern
 lowing (of cows) Gebrüll
 litter Streu

in all likelihood aller Wahrscheinlichkeit
 lapse Verkauf - Fall

loom

libation Tranchoffer

lüllaby Wügentier

to lack in ermangeln

literary

luxuriant üppig [lüg-zü-]

leech Arzt, Vieharzt

lean mager, dünn

lack Mangel

lesser kleiner

longitudal [longitudale]

to lick lecken

level gleiche Höhe, gerade Linie

lifting (cattle-) Diebstahl

liquor [lik-ür]

likelihood Unterhalt

le'yal - leprosy

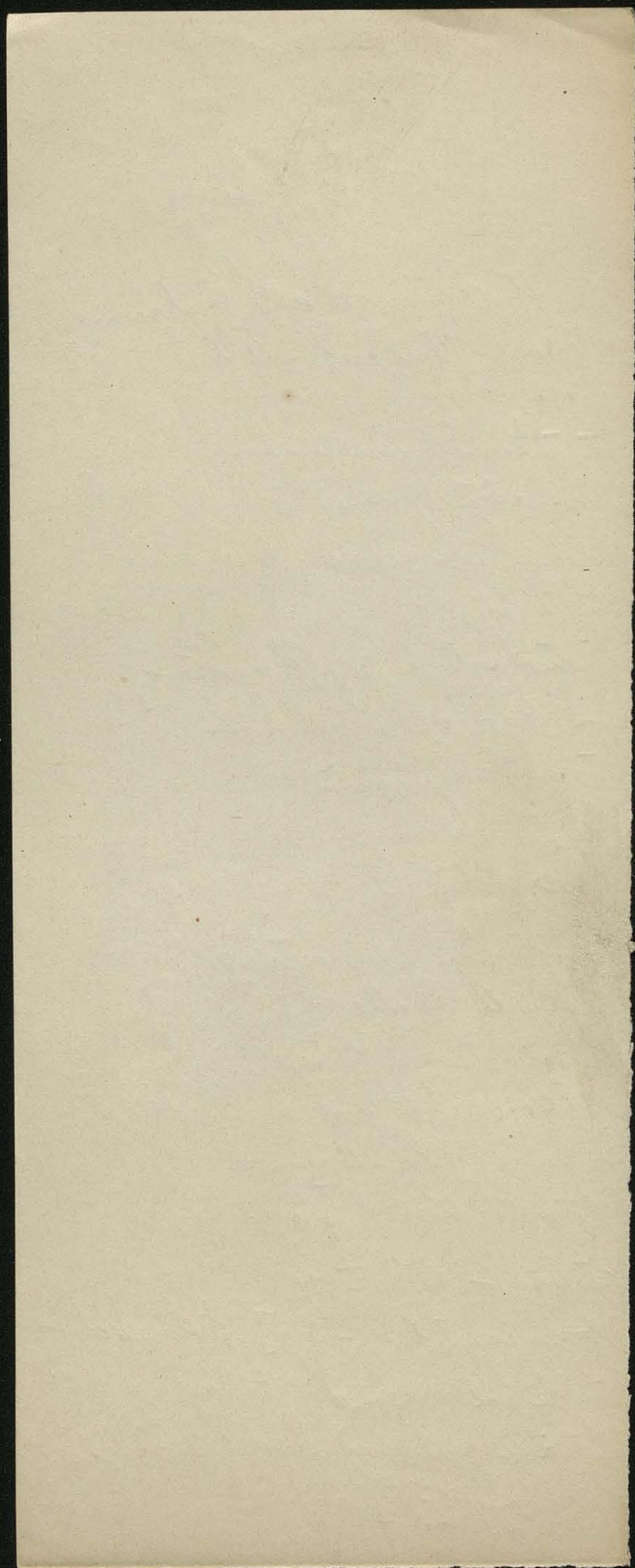
long'ing [long-ing] Sehnsucht

to level richten, zielen

lavish freigebig, verschwenderisch

lit'ürgy [-ji]

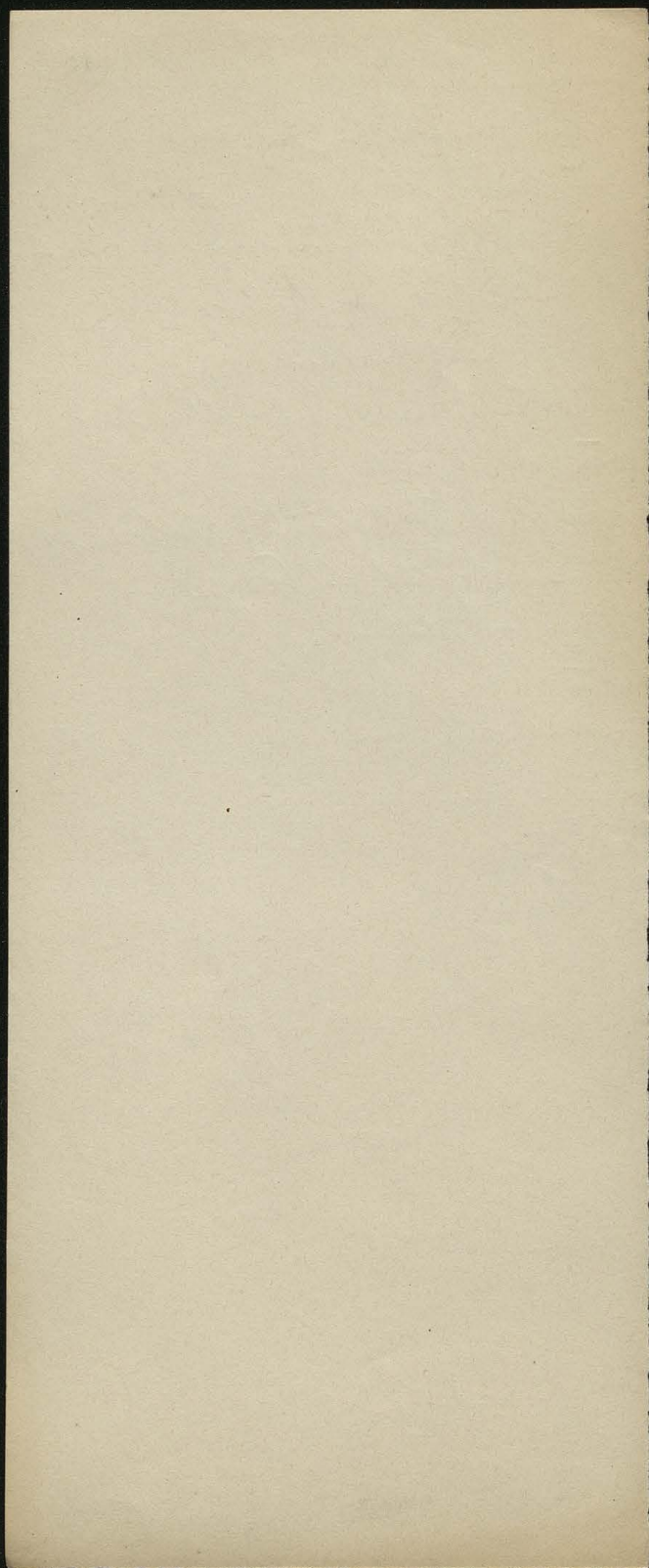

- mēs'crēant
 messenger
 moisture [tiör] Nässe
 multiplicity
 medic'inal v. medic'inal
 mythical
 missile
 mōtled scheckig, bunt
 mead Meth
 mirage [mīrār'h', mīr'ej]
 mūtīn'j Meuterei, Aufbruch
 magic
 to mōralise
 manifold mannigfaltig
 to mete out ausmessen
 matter Materie, Stoff
 milch [milsh] Milch gebend
 mōvār'chical [-kikal], mōnār'chie
 manifest
 mast Mast
 Mater' [-nēr]
 mean Mittel, Mitte
 mechanical
 mīnūtīae [-shū-ī] Einzelheiten
 mē'ter, mē'trical
 mē'tēō'ic - mā'nīa Wahnsinn

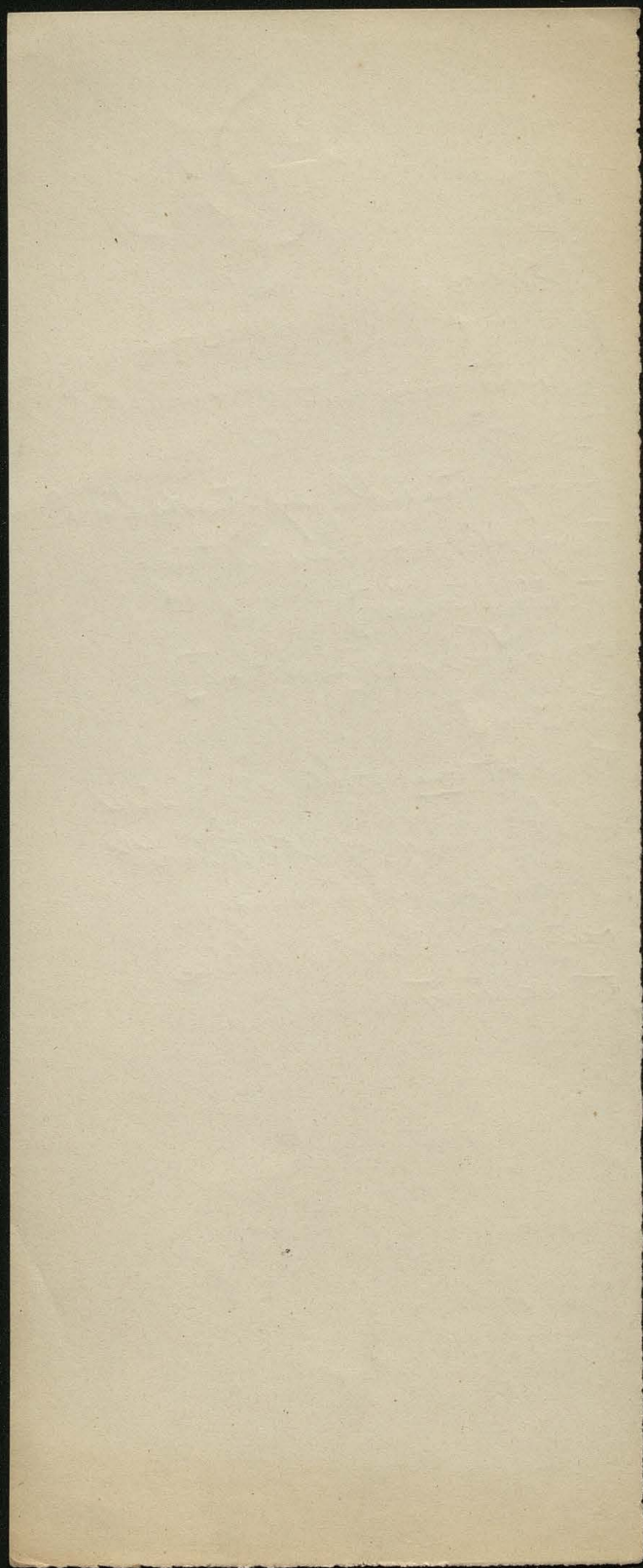
M.

monstrosity

- noxious [noll'shius] schädlich, verderblich
 niggard, Geizhals - by Knickerbocker
 narrative Erzählung
 nimble schnell, flüchtig
 needy arm, dürftig
 nurture [nün-tshür] Nahrung
 navel Nabel
 nauseate [nä'shiäte] zerkrankt
 sein, Übel beibringen
 nugget Goldkorn
 nucleus Kern
 necklet ? necklace Halsband
 novel neu

to oust verdrängen
 obviously klar, deutlich
 to owe, vordanken, schulden
 obsequies Leichenbegängnis
 outcast verstorben
 onward vorwärts, voraus, weit
 ore Erz
 orderly ordentlich, systematisch
 overthrow Vernichtung
 océan [-shün]
 omniscience [-shüens]
 ominous
 to be at one with einzig sein
 ophthalmology, ophthalmia
 Augenentzündung
 outline Umris, Skizze
 to oc'cupy

to personify

prōgeni' tōr

to pound verstossen

Promēthēus

pole Deichsel

pail Eimer

to peer up einschliessen

prōm'āōily

prōnōun

prōtōtipe Urbild

prōcess

prōmitive

panthēōn

to prēvail' vorherrschen

post Posten, Pfahl

to prōwl' rauben, plündern

prōmēval' uranfänglich

prōsāic

to prōte' schwatzen

pool Pfuhl, Teich

panēgyric

prōgenij

pyre Scheiterhaufen

patron, patrōn

pathetic

prōduct

to prōpōund' vorschlagen

problem P.

passive

patriotical ^uwspiryšl., Ab-
patriere Weide

prominent

patrionymic

patriarchal

polity Verfassung, Politik

prejudice Vorurtheil
to plait flichten

to porch rosten

put gube, Fallgrube

to propel' fortreiben

raddle Luder

percussion Schlag p. instrument

to proclaim'

post Pforten, Pfahl

passage [-sėj]

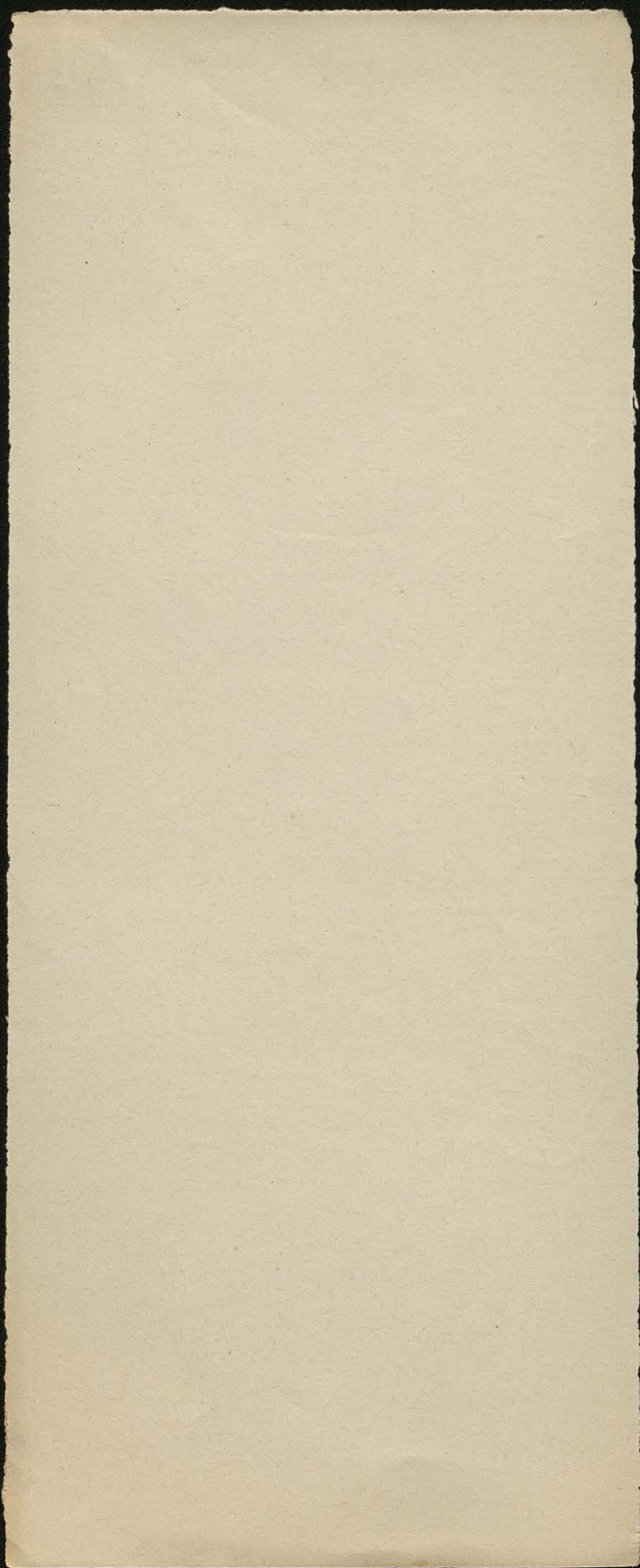
posterior - perfect -

to put off verschieben

Q.

135

to quicken beleber
to quell loschen, stillen

to réverberate wiederhallen

rudimentary [roo]

to rend zerreißen

to rock wackeln

to reel taumeln

to roar brüllen

ruddy rötlich, gelblich

régent

réval

révérent wohlwiegend

répété' angefüllt

to rével' zurückziehen, wegreissen

rift Ritze, Spalte, Riss

reciprocal

région [-jün]

radical

rape Raub, Entführung

to revile' schmähen

rid'der Herwider

rope-maker Seiler

rogue Spitzbube, Schurke

recitation

requérement Forderung

réconciliation

représentative Vertreter, Re-

präsentant

répositöry Repositorium

requisite erforderlich
to refer to verweisen
rightful rechtmässig
righteous rechtschaffen
révél - rémission
restoration - révélation

- strain Ausdruck
 to shoot schießen
 to suggest' [söggest]
 to shear scheeren
 spark Funke
 to summon ein-, vorladen
 spoke Speich
 strainer Siehtuch
 to settle sich setzen
 simultaneous
 sap Saft
 to string together stimmen, begri-
 self-same selbsterselbe ten
 to succeed
 to smite schlagen, erschlagen
 spring Quell, Springbrunnen
 to strive, s. anstrengen, kämpfen
 specimen
 slaughter [släton]
 subsequent
 shaft Pfeil
 spear Speer, Speer
 to sprinkle sprengen, träufeln
 to shatter zerbrechen
 to scatter umherstreuen
 to shed auslassen

salient springend, vorragend

suffice

sojourn Aufenthalt

solstice Sonnenwende

stereotyped

similarity

speckled gefleckt, gesprenkelt

to scorch sengen, brennen, braten

species [-shies]

series [-ri:z]

scarcely selten, kaum

separable trennbar

setting Untergang

sequel Folge

satire [sə-'tɪr, sɑ-'tɪr, sət-'ɪr, sət-'ɪr]

schöne Gleichnis, Vergleichung

to sue for rechtsuchen, erhalten

to survey übersehen, in Aufsicht haben

span kurzer Zeitraum, Spanne

to shroud schützen, bedecken

spell Zauber, -spruch

share teilen

to sift sieben, zichten

to state fortsetzen

stage Gestell, Stuhl, Bühne, Kadma

sustained

to suffice [-fʊz]

sullen dunkel, düster

spray Schaum, Flugwasser

to stifle ^{erstickend} (stifling
atmosphere)

supernatural
statement Beschreibung, Angabe,
Behauptung

supremacy

subsi'diary

sco'fulā

sürging wogend, wallend

sāble schwarz, s. Zobel.

to stain away wegwaschen

to sunder absondern, trennen

stroke Schlag, Lieb

streak Strich

to scare away verscheuchen

to shout laut schreien, jauchzen

strain Weiser Hil, Ton

subjunctive

surge hohe Welle, Brandung
synonymes

strife Streit, Zank

snare Schlinge, Fallstrick

swampy sumpfig

to stye benennen

stronghold Festung

stockade Palisade, Pallasade

to lay stress upon Gewicht legen

sacerdot'at

stratum, (pl. strata) Schicht

seruite

suitor Freier

stake Pfahl

spit Speer

sickle Sichel

to secure fest machen, sperren

(festnehmen)

~~pit Fallgrube~~

sail Segel

to smell schmecken

to saw [saw] sähen

stringed [sträng-ig] Saite-

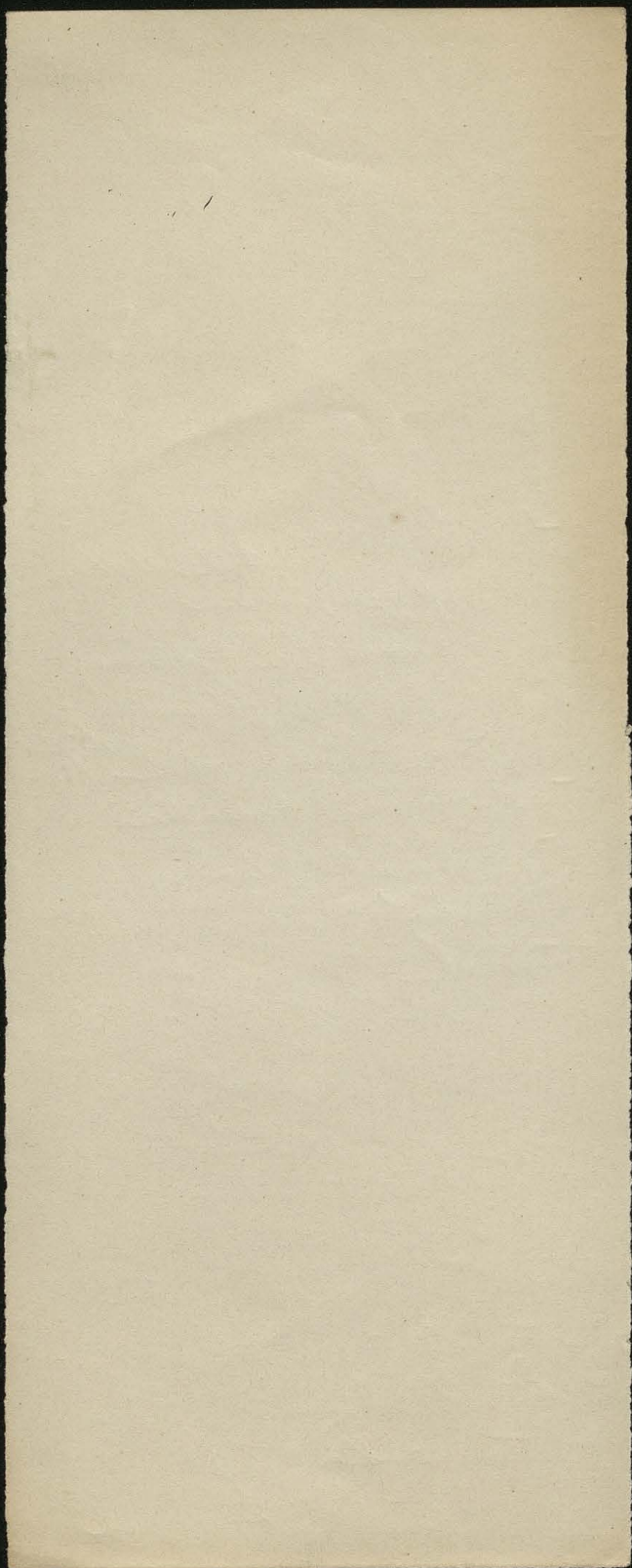
züb'sequent

supplement, supplementary

to specify

seductive

- team Gespann
 to tarry zaudern
 theory
 tawny rothbraun
 track Gleis, Spar, Bahn
 to twirl drehen
 triple
 to team with wimmeln von
 tread Älter Ackermann
 to till pflügen, ackern
 to twine verbinden (zuvieren)
 to track der Spur folgen festhält
 thonged mit Riemen versehen, be-
 token Zeichen, Andeutungen
 thigh Scheitel, Lende
 tributary
 tri-^{angle}
 to tip an der Spitze besetzen
 to thresh (thrash) dreschen
 threshing-floor Schermentenne
 trap Falle (mouse-trap)
 trills Notre, Garne (pl.)
 tanner Lohgerber
 testimony
 tract Abhandlung
 to totter wanken

U.

140

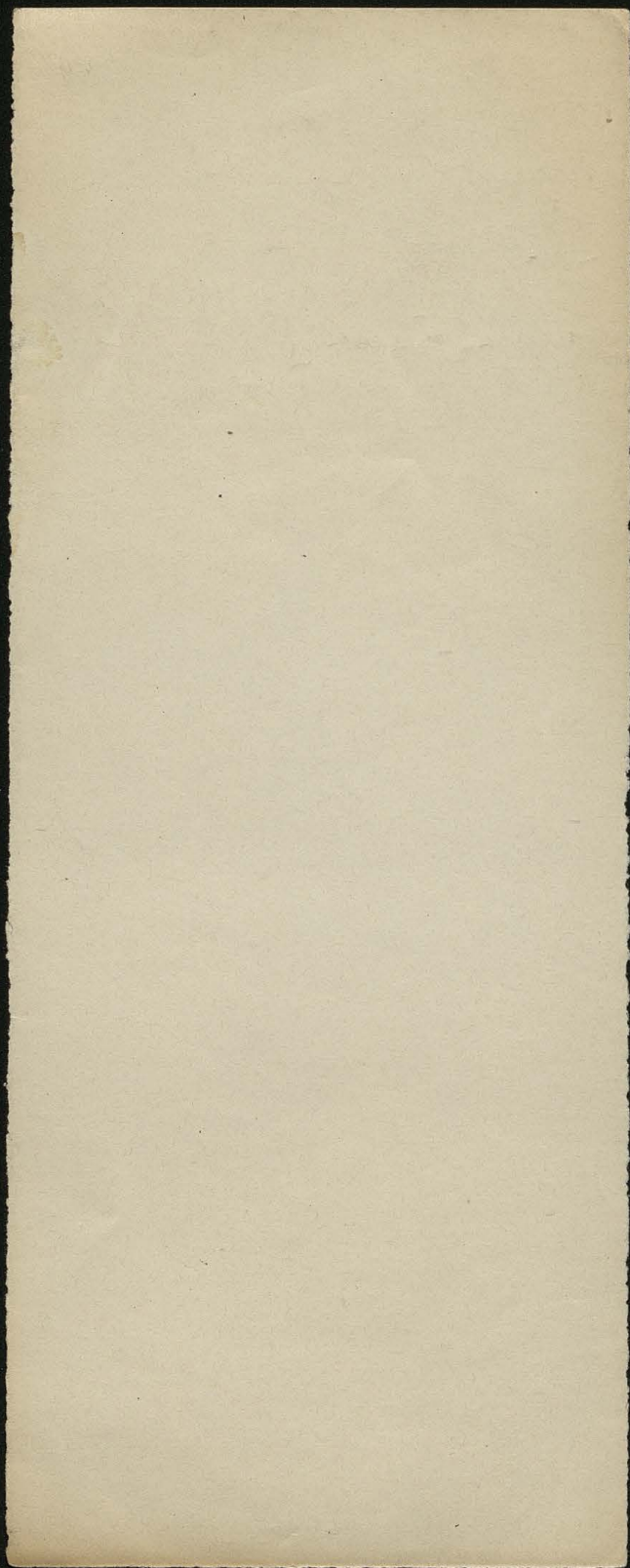
to urge on antreiben
to urge to drive, verdrängen
udder Euter

usage

unique [uneek']

unabated unvarmündet

utensil, utensil

J.

144

vat Fass, Kufe

vāriōis

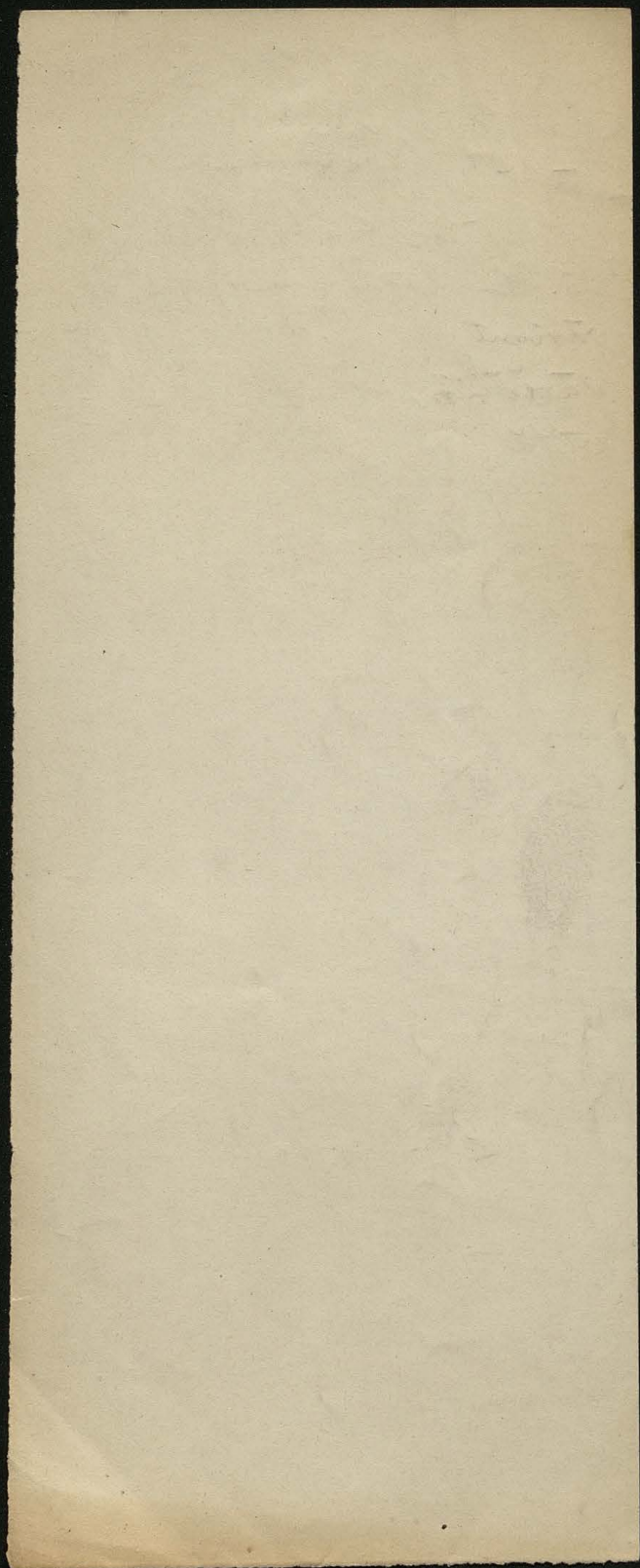
vāriēgāted bunt, gylckh

vōcāl (vōcāl music)

vāriānt

vāriātiōn

vītāl

W. Zuführen

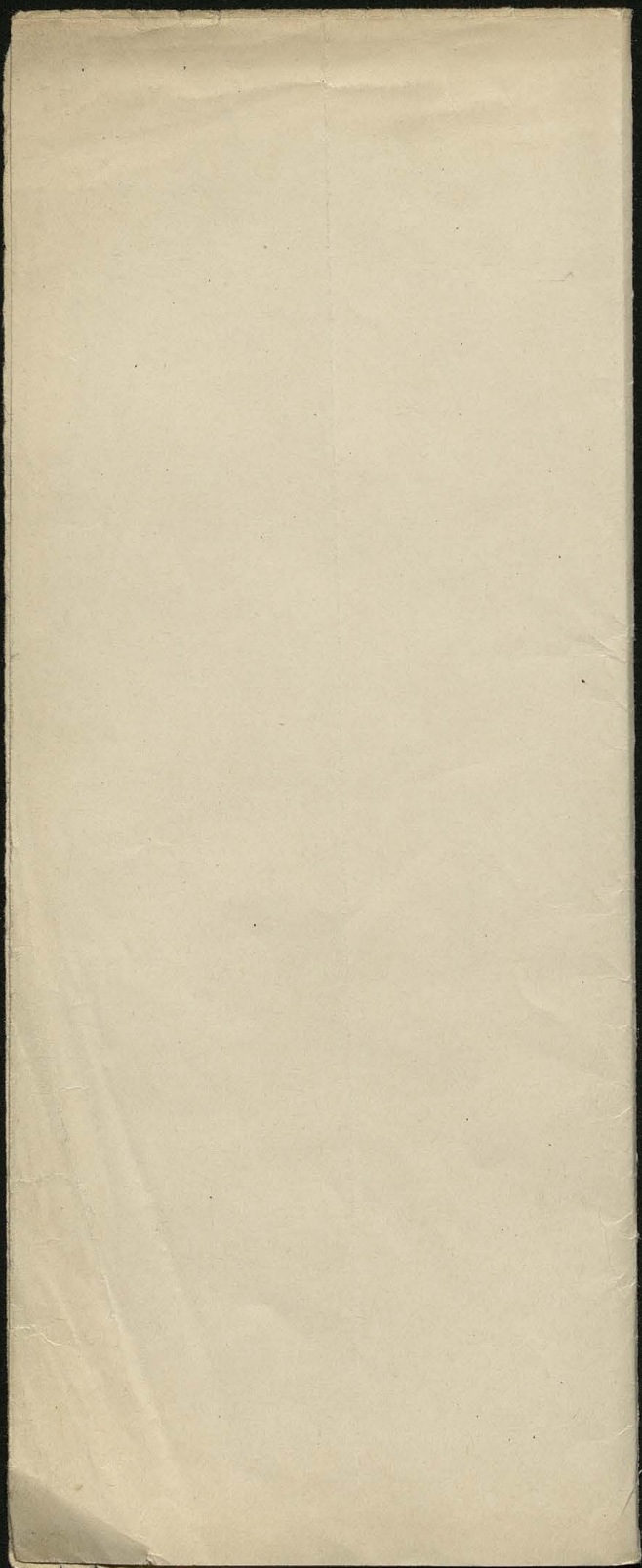
- to waft durch die Luft führen,
- to wane abnehmen
- to waste away hinschwinden
- to wield führen, handhaben, schwingen
- warlike kriegerisch, Kriegs-
- to ward off pariren, auspariren
- weird in Zubereitung, infahren
- to wage wagen, s. entgegenstellen
- wifehood Hausw. Ehefrau
- to woo, wooen, werben
- to ~~wound~~ ~~wunden~~, wunden
- to weld schweißen, zusammenschmelzen
- woe [wö] Weh, Leiden
- wreath Flechte, Locke, Kranz
- warfare Kriegsdienst, Krieg
- wheelwright Radmacher, Wagner, Kellmacher
- wob Gewebe
- welfare Wohlfahrt
- wizard Zauberer
- to will blitzen, willen

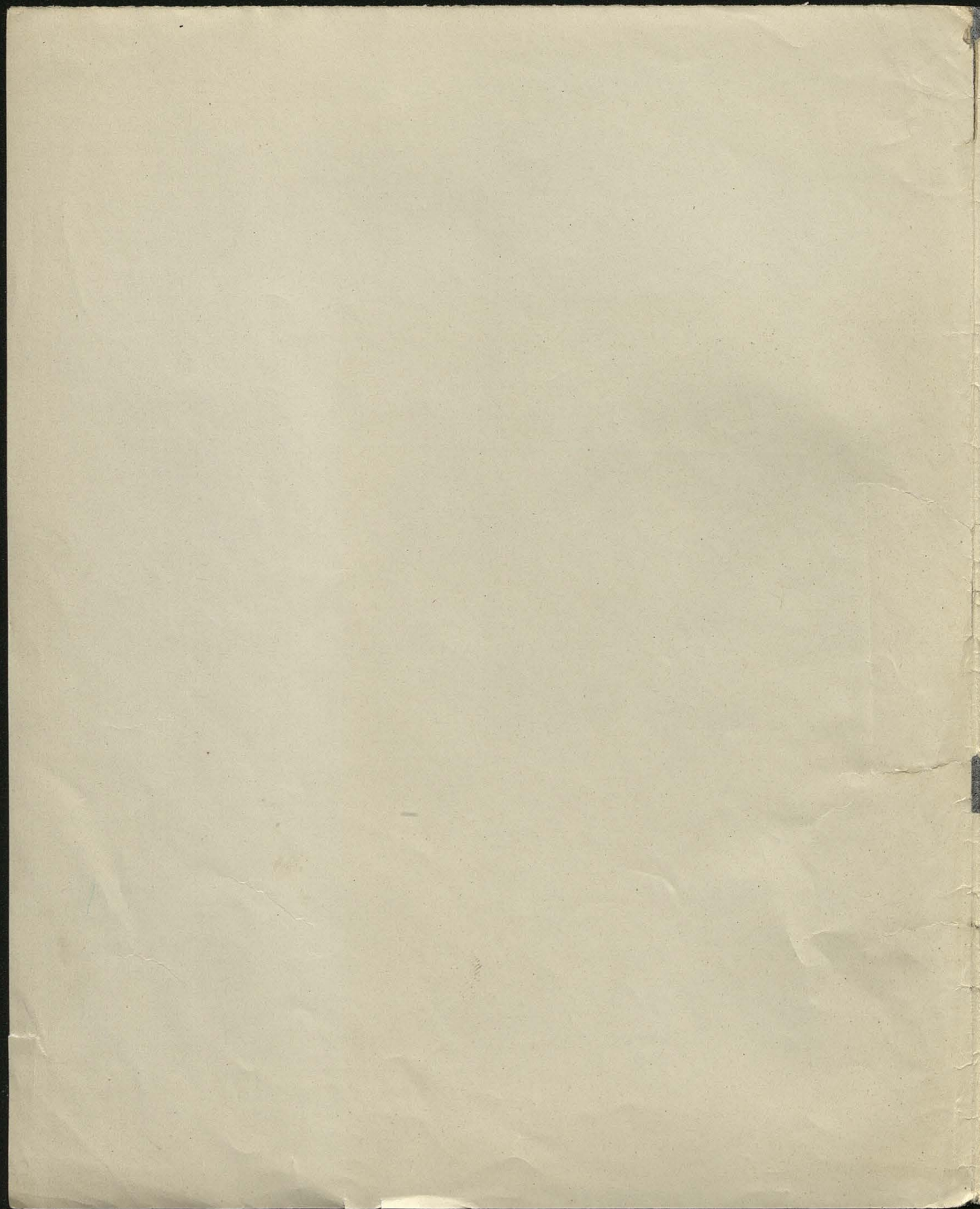
Y.
to yoke anjochen, - Spannen

143

Adnotaciones variadas

Causativa

145

budh, bodhayati etc. Act. i Med.

Pass. bodhyate.

^{Act.} Act. abūbudham, -ah, -at

Med. abūbudhe, abūbudhathāh, -ta

Pass. abodhayishi (abodhishi),

abodhayishithāh Act. 5.

^{Act.} abodhi p. 197, 198, 200.

Perf. bodhayām cakāra, āsa, babhūva

Med. - cakre, āsa, babhūva

Pass. - cakre, āse, babhūve

Fut. bodhayishyati

Med. bodhayishyate

Pass. " v. bodhishyate

Fut. per. bodhayitā Act., Med., Pass.

bodhitā fyllō Pass.

Cond. abodhayishyat Act.

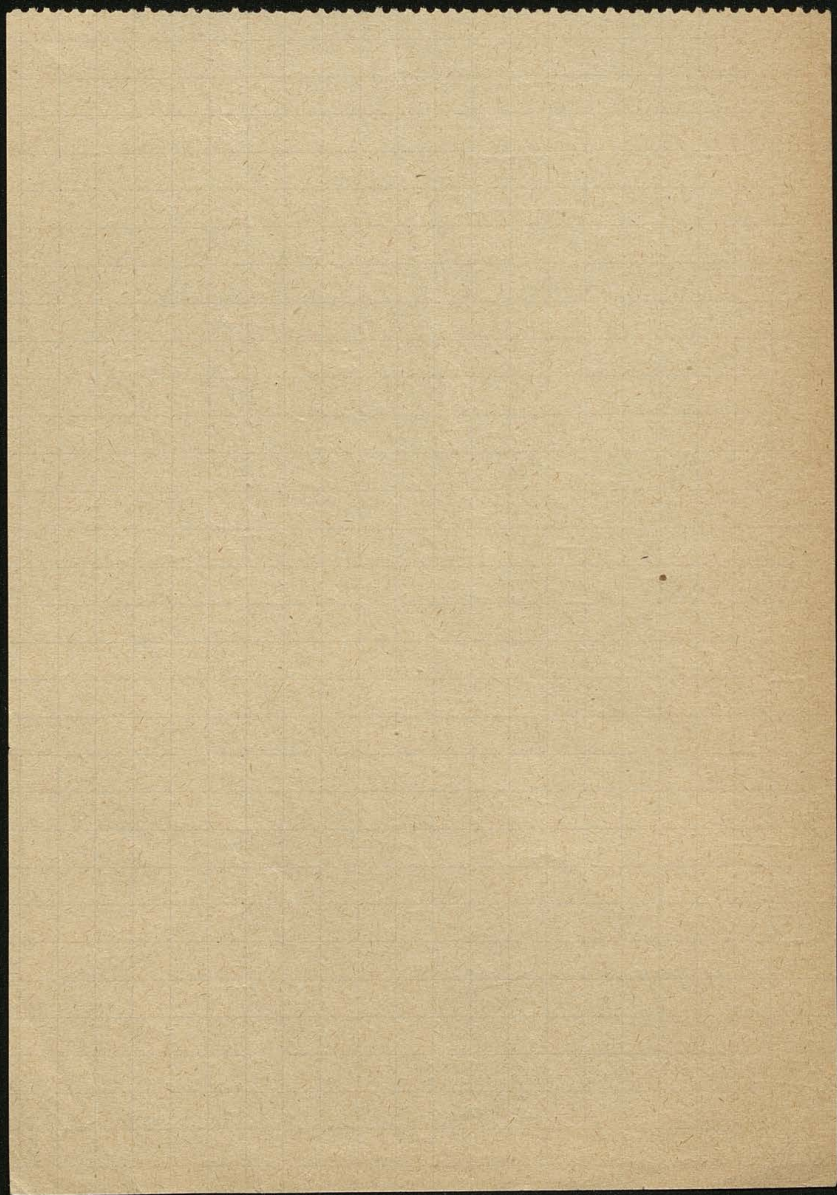
abodhayishyata Med. i Pass.

abodhishyata fyllō Pass

Pres. ind. bodhyāsam, -āh, -āt Act.

bodhayishīya, -shishthāh, -shishtha H. P.

bodhishīya, -shishthāh, -shishtha fyllō Pass

§. 214. 2. dviśant, yānt, 3. juṣvat, 5. sunvant, āpnusvant, 7. rindhant, 8. tanvant, 9. Kriśant, 10. corayant, budh Caus. bodhayant, budh Des. bubodhiśant v. bubodhiśant.

2. Cl. nūr jākśhat, jāgrat, daridrat, cakāśat, śāśat.

Fut. dāsyant, bodhiśhyant, corayishyant. (budh C. bodhayamāna, D. bubodhiśyamāna, ¹ chamōya.

§. 215. bhavamāna, ¹ divyamāna, Fut. med. Lāsyamāna, bhaviśyamāna, bodhiśhyamāna, corayishyamāna.

Præs. pass. tudyamāna, cīyamāna, śrīyamāna, kriyamāna, dīyamāna, coryamāna, budh Caus. bodhyamāna, Des. bubodhiśhyamāna.

Fut. pass. vī Med. odv; Lāyishyamāna, bhāviśhyamāna, nūr bodhiśhyamāna (con. Wz.), corishyamāna.

§. 216. sunvāna, āpnusvāna, rindhāna, tanvāna, Kriśvāna, ~~ora~~ Perf. med. v. pass. bibhidāna, ninyāna, tushṭuvāna, cakvāna, dadāna, ijāna. Keelben Verände- rungen vī vor Lutz - ire.

§. 217. bibhidvâris, tutudvâris,
nimuvâris, tushtuvâris, calhivâris,
vâris, âsivâris (as), âshivâris
(ish), dadivâris (dâ), peçivâris,
âjivâris, jalkshivâris (ghas),
murcalkhanvâris (jajanvâris)

Tufiâtko. §. 222.

Abtetzg. sind Wz. auf Voc.
auer î, î u. cons. Wz. dâ
auf folg. einf. Cons. schliefen:
k, r, p, s, a, j, ch, s, sh, dh, bh, ks
d, m: pâtum, dâtum, jetum,
retum, srotum, dhâtum (dhe),
gâtum, kartum, kantum, âptum,
vastum, paktum, tyaktum, oraktum
(sic! sij), praktum, yaktum,
draktum (sic!); spraktum v.
spraktum, kraktum v. karaktum,
krodthum, labdhum, rothum (rah),
bedhum (bik), vâdhum (sic! vah),
dagdhum, dogdhum, uddthum
(sic! uah), attum, gantum.

Setzgg. sind Wz. auf î, î (diese
haben beliebig î), andere inaf. Cons.,
Consonantengruppen, 10. cl., Causat.
(ay bleibt), abgel. fe Wz. und
dâ (Füg), î (Füg), gh (î):
thavitum etc., toritum v. taritum,
ikhitum, vanditum, jêvitum, cor-
yitum, yuj Coyoyitum, Das. bûdhitum,
shitum, Sat. bebûdhitum.
sah: sathum, sathitum
mry: mârjithum, mârshitum
und einige andere

Desiderativum. 147

Ind. praes. act. bubodhishati
med. bubodhishate
pass. bubodhishyate

Impf. act. abubodhishat
med. ababodhishato
pass. abubodhishyata

Impv. act. bubodhishatu
med. bubodhishatām
pass. bubodhishyatām

Opt. act. bubodhishet
med. bubodhisheta
pass. bubodhishyeta

Part. act. bubodhishāni cakāra
(āsa, bakhivā)
med. cakre, āsa, bakhivā
pass. cakre, āse, bakhivā

Aor. act. abubodhishisham,
abubodhishit
med. abubodhishishi
abubodhishishita
pass. abubodhishishi
abubodhishi

Sub. simpl. act. bubodhishishyati
med. } bubodhishishyate
pass. }

Sub. ~~per.~~ bubodhishita (act. med. pass.)
Cant. ab

Cond. act. abubodhishishyat
med. } abubodhishishyat
pass. }

Bened. act. bubodhishyāsam
bubodhishyāt
bubodhishyāt
med. bubodhishishyā
bubodhishishishhāh
bubodhishishishhā

(runtsar.)
jāgrī. 2nd. pr. jāgami, -ohi, -ti,
jāgrivah - jāgrati. Impf. ajāgami,
ajāgah, ajāgah, ajāgriva, ajāgaruh.
Pot. jāgrīyam. Impf. jāgarāni,
jāgrīhi, jāgartu; jāgarāva -
jāgratu.

Perf. jajāgara (jajāgarah, jajā-
garitah, jajāgara, jajāgriva, ja-
jāgratuh, jajāgratuh, jajāgrā-
ni, jajāgra, jajāgruh.

Perf. per. jāgarāni cakkāra (3. sg.)

~~Hor. hantam in Pr. 100~~

5. ajāgarisham, ajāgrīh, -it.
ajāgarishoa, ajāgarisham, -tām
ajāgarishma, ajāgarishā, ajāgarishah

M.B. jāgrī hat ar stalt ar in dor.

[3 sg. Hor. pass. ajāgarī]

Fut. jāgarishyati
Fut. per. jāgaritā
Bene. jāgarāsam, -yāh, -yāt, yāsa,
yāstām, yāstām, yāsmā, yāsta, yāstuh

bodhayām cakre (āsa, babhūva)
cakkriṣhe, cakkre, cakkriṣāḥ,
cakkroāthe, cakkroāte, cakkriṣāṃte, ca-
kkrīdhve, cakkriṣe.

Perf. pass. bodhayāin cakre, āse,
babhūve.

Fut. simpl.

Act. bodhayiṣhyati

Med. bodhayiṣhyate

Pass. bodhayiṣhyate v. bodhiṣhyate
(^{ay kana abfallen S. 202.}
~~Hauma v. 29. ass. pass. abo Jāi~~)

Fut. per. Act.

bodhayitāsmi, bodhayitāsi, bodhayiṣyāḥ

Med. bodhayitāhe, -se, bodhayitā

Pass. wie Med. oder mit Abwerfung
von ay bodhitāhe, -se, bodhitā

Condition. Act. abodhayiṣhyat

Med. abodhayiṣhyata

Pass. wie M. v. abodhiṣhyata

Deriv. Act. bodhyāsam, bodhyāḥ, bodhyāt;

bodhyāva, bodhyāstam, bodhyāstām,

bodhyāma, bodhyāday, bodhyānuh

Med. bodhayiṣhīya, bodhayiṣhīṣṭhāḥ,

bodhayiṣhīṣṭhā - bodhayiṣhīṣṭhāsi,

bodhayiṣhīyāsthām, -ṣhīyāsthām -

bodhayiṣhīmatī, bodhayiṣhīṣṭhām (ṣṭhām),

bodhayiṣhīṣṭhām.

Pass. wie Med. oder (ay fällt ab)

bodhiṣhīya, bodhiṣhīṣṭhāḥ, bodhiṣhīṣṭhā

Causativum.

~~f. 204, Acc. 3.~~

~~bodhayāmi, bodhayāsi, bodhayā-~~

Ind. praes. act. bodhayati
" med. bodhayate

Impf. act. & abodhayot
" med. abodhayeta

Impv. act. bodhayatu
" med. bodhayatām

Opt. act. bodhayet
" med. bodhayeta

Passivum.

Ind. pp. bodhyate

Impf. abodhyeta

Impv. bodhyatām

Opt. bodhyeta

Acc. (3) abūbudham, abūbudhat
abūbudhe, abūbudhata

Acc. pass. (5) abodh(ay)ishī, abo-
dh(ay)ishīthāy, abodhī ~~f. 198~~
abodhīyishī, abodh(ay)ishīthām,
abodh(ay)ishīthām, abodh(ay)ishīmahī,
abodh(ay)ishītham, abodh(ay)ishīta.
[abodhayidhvam beliebig].

Perf. per. (ova dīva) Act.

(cākāra) bodhayāmi cākāra, āva, babhūva
cākārtha, āvitha, babhūvitha
cākāra, āva, babhūva
cākāra, āsiva, babhūviva
2 pl. cākāra, āsa, babhūva
3 pl. cākāra, āsuh, babhūvuh

1. a: masc. Handl. od. Zustand:
jaya, lobha
  2. aka Agens: jayaka, nayaka
  3. ana: n. Handl., Zust., Westgang:
gamana, nayana (nā), vadana.
  4. as: n. Nomina: manas, manas.
  5. ā: Fem. st. -tī au cons. Wrr. mit
prind. Pang. Voc. di imp. i haben.
pūjāt sevā.
  6. ū: Agens, au Desiderativst. didrikhu
  7. tī: Fem. Handl., Zust. stuti, muskti
  8. trī: Agens: dātrī, karttrī
  9. tra: n. Mittel, Werkzeug. netra
pōtra (Becher), sōtra (Ohrl)
  10. man: n. Nom. Korman, jamma
- ↳ 5a: i: Fem. Nom. act. Kriśhī.
Nom. sg. suci (strahlend), n. Subst.
akshi, asthi (ihre Lidg nach Dunkelg.)
- 5b. havis (Opfer) - is
- 6a. callshus (Glanz, Auge) - us
- 7a. -tu: Infinitive und Nom.
act. Meist masc. hata god, jantu
Ebenda Ween.
- 9a: trā die Whisky au sec.
- 9b. thā: Nom. act. uktha n.
(Fruch), gāthā (Leing)
- 9c. nī (wie tī) jāni Weib,
vahni (fahrend).

(Dvandva bezeichnet alle Personen
u. Sachen, die durch die einzelnen
Glieder bezeichnet werden.)

Chitākha rothhängig Bab. Tatp.
saravātra m. der ganze N. (Karm.)

purushavidha menschenartig
(Wh. vidhā m. Gattung) Bab.

Krishnasakha Freund d. K., prīya-
sakha Tatp. (u. Karm.)

uttamāha ^{m.} Festtag, saravātra m.
der ganze Tag Tatp. (Karm.)

paramarāja auserwählter König

Dharmapatha Fuß d. Rechtes

sugandhi wohlriechend

f. 243.

Dvandva s. ob.

f. 245.

Tatp. bezeichnet das von dem größten
Glide Ausgedrückte, näher bestimmt durch
das vorerster Gliede bezeichnete.

f. 250.

Bab. bezeichnet etw. anderes als das
durch die einzelnen Glieder bezeichnete.
abgeleitet durch Relativsatz, wo beide
Glieder im Nom. stehen. devarūpak
= devasyeva rūpam yasya sat,
nirbalah = nirgatam balam yasya sat.

grāha - smṛti - vāna

ati-kram

adhi-kri (überchw. etym), adhi-gam
erlangen (na)

anu-gam nach, ablaug gehen
^{anuja mī dīsy}
antav-gam, dazwischen treten,
verschwinden

apa-gam weggehen

abhi-gam hingehen zu

ava-kri hinabsteigen

ava-ckid, abschneiden

a-gam

nd-i aufsehen (urajēt)

^{ndī, sub}
upa-gam herangehen, upa-^{dhā}
bei h. stehen.

ni-shad, niedersitzen, nivas

niv-gam herausgehen

^{πσπε}
para-^{at} wit sich wendend,
zurückkehren

^{πσπε}
pari-i herumgehen

^{πρό, pro}
pra-kram vorwärts schreiten,
vordringen

prati-vad zurück sagen, antworten
prati-gam, ⁱⁿ uprecciw, upōcīc

wi-^{dhā} verthören (vordrölic)

²⁸⁽²⁹⁾
sam-gam zusammengehen, sich

versammeln (rejt' is)

Kāmandakiyanūtiśārah. 151

1. Vaidhasamyogah
2. Vidyāvibhāga varnāśramavya-
vāsthā dānḍamāhātmyam ca.
3. ācāryavasthāpanam
4. svāmīyamātyajanapada durga-
Koshadānḍamitrāni
5. svāmīyanijivivṛittam
6. Kāntakhoḍhanam
7. pūtravalkhanam ātmavalkha-
nam ca
8. maṇḍalayonimaṇḍalacaritām ca
9. sandhivikalpah
10. vighnahikalpah
11. mantravikalpah
12. dūtāpracārasī caravikalpah
13. uttāraprasānoḍāprakṛitivyā-
sānāni.
14. sapthavyasanavargah

15. yâtrâbhiyogadarśanam
16. śkandhâvârasannivêśa nimittâ-
jñânani ca
17. upâyavikalpâh
18. saṅyatâlâbalâm senâpatipra-
cârâh prayâṅavyasanavalkśha-
nani Kûṭayudhâvikalpâi ca
19. gajâvapattikarmanî padâti-
râthakastibhûmayo yâtra-
Kalpanâ vyûhâkalpanâ
prakâśayudhanî ca.

§. 175. Łatem temat na -i zawsze po-
prowy z wyjątkiem wymienionych powyż,
które nie przybierają i.^x np. sasmartha
Tud końc. -tha nie mają i wystąpię
pow. jednoznaczowe na ri.^x Wyjątki:

saincaskaritha (sri), savaritha (vri wy-
bierać, które resztę nie ma -i),
aritha (ri ić), ~~sri~~ sasvaritha (vri
brnieć) albo sasvartha.

Po samogł. pierwiastkowych u i ri
dhve przechodzi w dhve, po temacie na
i dowolnie, gdy to i poprzedza bezpośrednio
półsamogłoska albo h.

§. 176. Wzór tud.

dudrâva (dudrava §. 184), dudrotha,
dudrâva; dudruva, dudruvathuh, etc.
śusrâva (śusrava), śusrotha, śusrâva,
śusrûva, śusrûvathuh — śusrivire.
tushtâva (tushtava), tushtotha, tushtâva,
tushtûva, tushtûvathuh } ^{tushtûvire} tushtuvire
cakâva (cakava), cakrotha, cakâra,
cakriva, cakrothuh, cakruh, cakrive.
cahridhve

§. 180. 2. 9. actr

khançakhanitha

jan Athm.!

han: jaghanitha, jaghantha

gvan: jagvanitha (neri!)

yaj: iyajitha, iyashtha

wac: uwacitha, uoalltha

wad: uwaditha

wap: uwapitha

was: uwasitha

was: uwasitha

wah: uwahitha, uwotha

ghas: jaghasitha

wyadh: viwyadhitha

swap: sushwapitha

§. 181. rad: reditha

yam: yemitha

§. 182. bhaj: bhajitha

tras: tressitha

tatrasitha

tatrasitha

bhram:

raj:

varajeth, rejeth

babhramitha

bhramitha

bhrameth, babhrameth

varajitha, rejitha

3. ish-dor. Tylllo act. ish dje ¹⁵³
w 2 i 3. zg.

4. zar dor.

guh sh sh sh sh

Precativus (Benedictivus).

1. Activum.

Do pw. (ew. ce emienionq samogh) dodaje
sig yās i Koncówki Opt. act., ale 2. i 3.
zg. Konow sig na yāh, yāt (yās + s, yās + t).
Cf. §. 53 Ann. 3.

2. Medium.

Do pw. albo tematu na - i dodaje sig ś
i Koncówki Pot. med., ale przed t, th
wzruwa sig ś.

W Koncówce śidhvam dh przechodzi ^w dh
jaki konc. ta poprzedzona jest bezosobnie
spotyloską r albo samyloską pierwiastko-
wą inną niż ā, ā. W temacie na - i do-
wolnie, gdy to i poprzeda bezosobnie
półsamog. albo tr. tud. tutśi

shū; shūshidhvam, plu: plūshidhvam,
ale lū: lavishidhvam v. dhvam.

Natomiaś tylllo tutśidhvam, brūshidhvam.

1. S-Arist. Wer m̄. dhram po samogd.
Tall samo su. inoych ni a, a ipo ri

Kri: akārsham, akārishi cf. p. 161. s odpada
psed t, th po kōttich samogd. (akārishi,
akārishā, akārīta) ipo epōgh. pōca m, v
(akārīta 2. pl. Acc. act). akārdhvam

dris: adrāksham, adrāsham, -tām, -ta. ^{tot.} ^{tyho}

bhaj: abhāiksham, abhāiktam, -tām, -ta; abhāikshī,
abhāikshā, abhāikta, abhāigdhvam.

tud: atautsam, -sīh, -sit, -sya, atauttam, -tām,
-sma, atautta, atautsuh, atutsi, atutshāh,
atutta, atutsvahi, atudshvam

Kship: akshāipsam, -sīh, -sit, akshāiptam,
akshāipta, akshāipuh; akshāipsi, akshāiptāh,
akshāipta, akshāibdhvam.

(dā), dhā, dhā puyfiraja i zam. a w Med:
adhishi, adhitrāh, adhīta, adhishvahi, adhishā-
hām, -ātām, adhishmahi, adhidhvam, adhishata

man: ^{Mediura tyffo} ~~amanstam~~ tām: amanisi, amanistāh,
amanista, amandhvam.

2. is-Aor. vad Med. avadishi etc. grah
Med. agrahishi.

budh: abodhisham, abodhishi.

§. 194. Pass. Staby : gr̄ih, p̄rich, ud, ush, uc,
^{up} ~~sup~~, ^{up} ~~vah~~, us, ~~ij~~ sup, ij, vidh, badh, bish,
 h̄i (p̄r. h̄e). - Khan (k̄p̄od), jan, ^{tan} san (s̄iḡ j̄m̄)
 majq Khan v. k̄h̄a etc. - ~~i majq m̄. §. 196.~~
 div ma divyate. Pr̄ȳbin̄oj̄ i m, i, gai,
 d̄a, dh̄a, dh̄e (s̄ad), j̄ā, n̄ā, th̄a, h̄a. Ma
 p̄ā (st̄red), j̄v̄ā, dh̄yāi majq ā.

§. 197. Pass. Uṭore n̄a majq Av. 4 lub 5
 w Medium, twong go spejalinie d̄ta Pass. X
Kl. 10 i Caus. majq w Pass. Av. 5 (is̄h̄
 dodaje siḡ do tem. na - ay lub bis - ay)

X N. Kh̄p̄āt 29. Av. med. 2 (a) al̄h̄ye,
 al̄e pass. al̄h̄ȳāsi (4); 3ra med. av. 3
as̄us̄uwe, al̄e pass. as̄os̄hi (4); 3ri med.
as̄is̄riye, pass. as̄os̄ȳishi (5).

§. 207. Av. an̄in̄ayam, h, t, āva, tam, t̄am,
 āma, āta, an. - Med. an̄in̄aye, th̄āh̄, t̄a, t̄avali,
 ch̄ām, ch̄ām, āv̄ali, dh̄wam, anta. (aȳȳȳj̄am, ^{an̄v̄ca}
^{ap̄r̄ap̄tam}
Pass. per. ^ā n̄āȳȳj̄āsi
^ā ȳoj̄ȳj̄ām āsa
 bab̄h̄ūva, bab̄h̄ūv̄itha, bab̄h̄ūva, -iva, at̄ub,
 at̄ub, im̄a, a, up̄
 cak̄āra (ap̄r̄), cak̄ār̄tha, cak̄āva, cak̄āsi, ay,
 cak̄ār̄thub, at̄ub, cak̄ār̄im̄a, cak̄ā, cak̄ār̄h̄ - cak̄ār̄e etc.

§. 184. 2. b. puṅgavādy. §. 179.

hu: juhā(a)va, juhāvitha, juhāva -
juhuviva, juhuvathuh, juhuvatuh -
juhuvinna, juhuvva, juhuvvuh. - juhuvve,
juhuvvishē, juhuvve. juhuvvishāhe, juhuvvāthe,
juhuvvāte - juhuvvināhe, juhuvv^{vi}ihoe (ph^{vi}),
juhuvvive.

dhri: dadhā(a)va, dadhāvitha, dadhāva;
dadhōva, dadhāvathuh, dadhāvathuh; dadhōvina,
dadhōva, dadhōvuh. - dadhōve, dadhōvishē, dadhōve,
dadhōvishāhe, dadhōvāthe, -āte; dadhōvināhe,
dadhōvidhōve (dh^{vi}), dadhōvive.

smti: sarmā(a)va, sarmāvitha, sarmāva,
sarmāviva, sarmāvathuh, -atuh; sa-
smāvina, sarmāva, sarmāvuh.

§. 185. bakhūvitha. Neta ū.

Tut. yojayishyāmi, yojayishya, yojayitāmi
Pars.

Dubois.

Berfey.

155

Exposition.

1. La fille d'un roi changée
en garçon p. 15 I, p. 9
2. Le brahme jeté dans la
mer p. 24 I, p. 10 II, 528.

Premier Tantra.

1. Le singe écrasé dans la
fente d'une pierre p. 33.
2. Le pénitent immobilisé par
un roi p. 34. I, p. 32
3. L'oiseau à deux becs p. 37 I, p. 36 etc.
4. Cahla-Janna et l'écre-
visse p. 39 p. 36
5. Le roi et l'éléphant p. 40
6. L'éléphant et les rats p. 42
7. Le brahme, le crocodile,
l'arbre, la vache et le
renard p. 49. p. 36
8. Les renards et le vent p. 57
9. Le lion et le corbeau p. 65 p. 45
10. Le brahme et son domesti-
que p. 69 (Les deux bœufiers
et le renard p. 73)

Dubois.

11. Le corbeau, le renard
et le serpent, p. 75.
12. Le cormoran, les
poissons et l'écrevisse,
p. 76.
13. Le lion, les animaux et
le jackal, p. 82.
14. L'oiseau Titty, l'éle-
phant, le taon, le re-
nard et la grenouille,
p. 85.
15. La prostituée, l'ami-
ant et la mère, p. 90.
16. Les deux moineaux
plaidants, p. 93.
17. Le roi et le chas-
seur, p. 94.
18. Le lion, le bouc et le
renard, p. 99.
19. Le chameau, le renard,
le chien sauvage, le cor-
beau et le lion, p. 104.

Dubois.

156

20. L'oiseau Titi-ba et la
mer, p. 108.
21. Les deux aigles, la
tortue et le renard, p. 109.
22. Le tigre, les renards et
le Brahme, p. 117.
23. Le Brahme, le ser-
pent, le tigre, l'aigle
et l'orfèvre, p. 121.

Second Tantra.

Troisième Tantra.

1. Les deux lapins et le chat, p. 152
2. Le soleil, la lune et les deux
églans leurs ornemens, p. 160
3. La vache grasse et la
vache maigre, p. 166.
4. Le roi, son singe et le voleur, p. 169
5. Le jardinier et les singes, p. 171
6. Le roi, le dieu Devendra et la
colombe, p. 173.

Quatrième Tantra.

1. L'âne, le lion et le
renard, p. 198.
-

Cinquième Tantra.

1. Le boahme aux vains
projets, p. 208.
  2. L'orphelin, le barbier
et les mendians, p. 217
-
-

a paritoshad vidushâm | na sadhu manye prayogavijnânâṃ:

balavad api śikshitânâṃ âtmany apratyayam cetah (2)

vyasa

ad 157
K. ...

naî: evvaṃ khu edaṃ (evaṃ khalv etat): aṅtarakaraṇijjâṃ dâṇim
âṇavedu ajjo (anantarakaraṇîyam idânim âjnapayatv âryah):

sûtradhârah: ârye kim anyad asyâḥ parishadaḥ śrutiprasâdahetor gîtâd
anantaram karaṇîyam asti:

Fadloware

usry ...

naî: adha kadaram uṇa udum samassaia gâissam (atha katamam punar
ritum samâsritya gâsyâmi):

porertha ...

sûtradhârah: ârye nanv imam eva tâvan nâticirapravrîttam upabhoga-

pravin ...

racry

kshamam grîshmasamayam âsritya giyatâm samprati hi

loto ...

subhagasalilâvaghâh pâtalisamsargasurabhivanavâtah:

pracchâyasulabhanidrâ divasâḥ pariṇamaramaṇîyâḥ (3)

Arya

naî: (gâyati)

khaṇacumbiâm bhamarehim uaha suumârakesarasihâm:

avaamsaanti sadaam sirîsakusumâim pamadao (4)

Arya

(khaṇacumbitâni bhramaraih pasyata sukumârakesarasikhâni:

avatamsayanti sadayam sirîshakusumâni pramadâḥ ::)

Avatamsay ...

(2) ... *Arya 7 1/2 ...*

paśyodagrāplutatvād viyati bahutaram stokam urvyām prayāti (7)

(~~saivismayan~~) (~~katham anupatata eva~~ ~~prayatnaprekshañiyah samvrittaḥ~~)

sūtaḥ: āyushman | udghātinī bhūmir iti rāsmisañyamanad rathasya man-
dī ~~hāt~~ ^{Krito} vegah: tena mṛiga esha viprakriṣṭa ^{antarāh} samvrittaḥ: samprati hi sa-
madesāvart ~~na~~ ^{inas te na} durāsado bhavishyati:

rājā: tena hi mucyantām abhīshavaḥ:

sūtaḥ: ya ^d ~~vājñāpayaty āyushmān:~~ (~~bhūyo 'pi rathavegam~~ ~~rupayitvā~~)

āyushman paśya paśya: ~~ete hi~~

1. mukteshu rāsmishu nirāyatapurvakāyāḥ ^{Vasantatilalla}
2. ~~ātmoddhatair api rajobhir abaiṅganyā~~ ^{4 x 14 yf}
3. ~~sveshām api prasaratām rajasam alaṅghyāḥ:~~

2. nishkampacāmarāsikhā ^{nihritoridhwakarnāḥ}
dhāvanti ^{y amē} ~~vartmani taranti nu vājinā te~~ (8) ^{vājinah}

rājā: (saharsham) ~~katham atītya hariṇi~~ ^{to} ~~harī~~ ^{ca} ~~vartante:~~ tathā hi

yadāloke sūkshman | vrajati sahasā tad vipulatām

yad ardhe vicchinnaḥ bhavati kṛitasāndhānam iva tat:

prakṛityā yad vakraḥ tad api samarekhaḥ nayanyor

na me dūre kiñcit kṣaṇam api na pārśve rathajāvat (9)

* alshama ^{nieciopliové, niemošenij, zardroic}

≠ harit (cielony, zōtly) rumalk ^{boja stonca;} hari (d^o) rumalk ^{Indry}

sûta| pañjainam vyâpâdyamânam | iti śarasamdhânâni nâṭayati | 3

nepathye: bho bho râjan| ~~âśramamṛige 'yam~~ na hantavyo na hantavyaḥ: *(nur auf Philochussworte entfiel)*

sûtaḥ: (âkarnyâvalokya ca) âyushman| asya khalu te ~~vânâpâtapathavar-~~
tinaḥ krishṇasârasasyântar~~va~~ ^{tapasvina} ~~samvrittau:~~ ^{upasthitâh |}

râjâ: (sasambhramam) tena hi ~~prâ~~ grihyantâm abhishavaḥ: ~~vâjinah |~~ ^{vâjinah |}

sûtaḥ: ~~yathâjnâpayaty âyushmân:~~ (iti tathâ karoti)

tataḥ praviśati| ~~sasishyo vaikhânasah:~~ ^{âtmânâtritiyo} vaikhânasah | ^{samo bhâgê}

vaikhânâ ^{sañ} hastam udyamya | ~~bho bho râjan| âśramamṛigaḥ khalu 'yam |~~ na

nantavyo na hantavyaḥ:

na khalu na khalu ~~vânâḥ~~ ^{C. vypruvic} samnipâtyo 'yam asmin ^{4x/52y. Malini}

mṛiduni mṛigaśarîre ^{tula} ~~puṣṭparâśâv~~ ivâgniḥ: ^{2000y pro 8. 2y.}

kva ~~vata~~ harinâkânâm jîvitam câtilolam ^{ach}

kva ca nisitanipâtâḥ ^{osty (150)} sarapunkhâḥ ^{twady m. d. 2000y} sarâs te (10)

tat ^{sâdhu} ~~âsu~~ ^{nâsiony} kritasamdhânâni ^{napovrot v. 2000y m. strata} pratisamhara sâyakam:

^{= yas bhâkham} ârttrâṇâya ^{u. 2000y} vaḥ ^{m. ukton} śastram na ^{di. g. a. 2000y} prahartum anâgasi (11)

râjâ: ~~(saprañamam)~~ esha pratisamhritaḥ: ~~ḥiti~~ yathoktam karoti | X

vaikhâ ^{nasah} (: ~~(sabarsham)~~ ^{m. 2000y} ucitam ^{sadrisam} evaitat ^{stat} puruvamśaprabhavaḥ ^{dipasya} sya narendra

^{m. pochodnia} pradîpeya ^{*)} bhavataḥ: ^â sarvathabhaya ^{Kriko} cakravartinam ^{sarvathâ} putram âpnuhi: ^{na v. 2000y}

râjâ: (saprañamam) ^{prati} grihitam ~~brâhmaṇavaca:~~

sūtaḥ: yathājanāyasaḥ | iti nishkrāntaḥ |

rājā: (parikramyāvalokya ca) idam tapovanaḥ | yāvat praviśāmi | pra-
viśitakṛtā nimittaḥ sūcayitvā | aye | -viśya nimittaḥ sūcayan |

sāntam idam āsramapadaṁ sphurati ca bāhuḥ kutaḥ phalām ihāsyā:
atha vā bhavitavyānām dvārāṇi bhavanti sarvatra (15)

nepathye: ido ido pīsaḥīo (ita itaḥ pīyasakhyau):

rājā: (karṇam dattvā | aye | dakṣiṇeṇa vṛikshavāṭikām ālāpa iva śrūyate |

svapramānānurūpāḥ secanaghaṭair bālapādapebhyaḥ payo dātum ita evābhi-
vartante | aho madhuram āsām darśanam:

suddhāntadurlabham idam vapur āsramavāsino yadi janasya:

dūrīkritaḥ khalu gunair udyānalatā vanalatābhiḥ (16)

yāvad etās chāyam āsṛitya pratipālayāmi | iti vilokayan sthitaḥ |

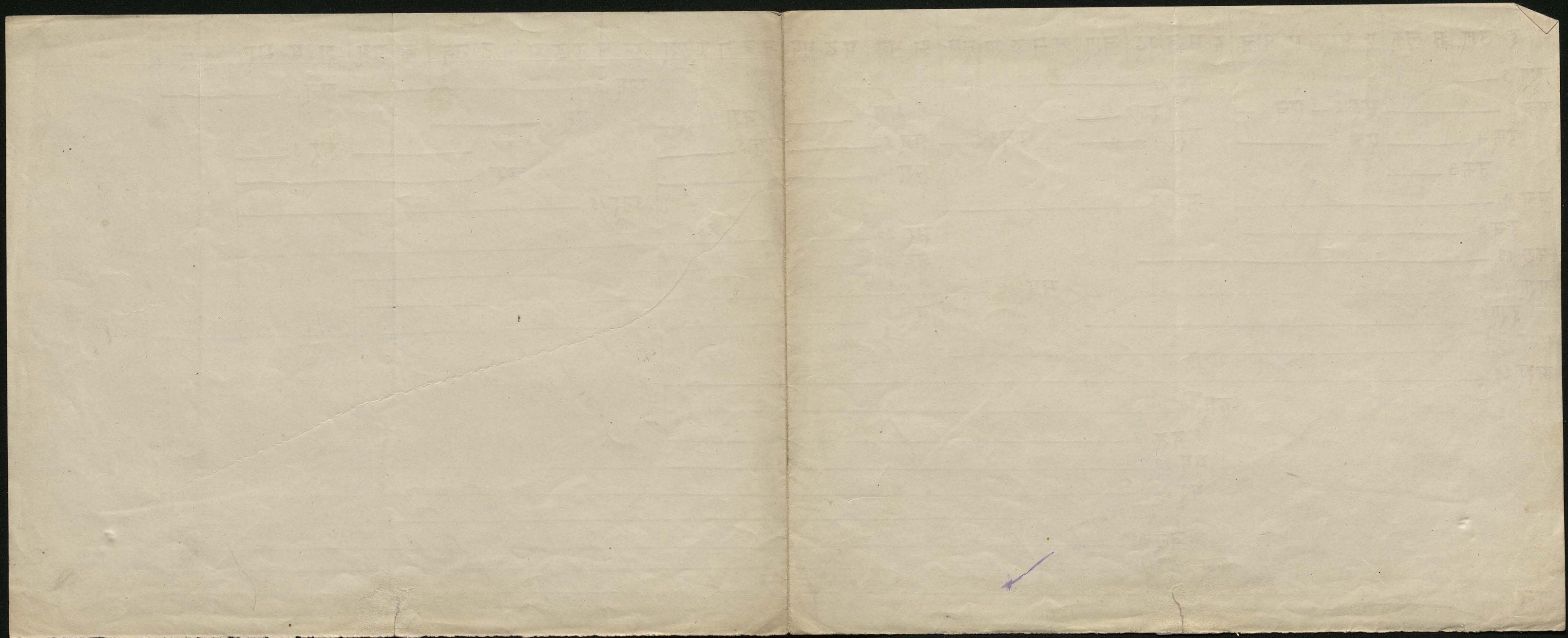
tataḥ praviśati yathoktavyāpārā saha sakhībhyām śakuntalā:

śakuntalā | ido ido saḥīo (ita itaḥ sakhyau) |

apāñīyāṅkō: helā saundale | tatto vi tādakāṇassa assmarukkhāḥ piā tti takko

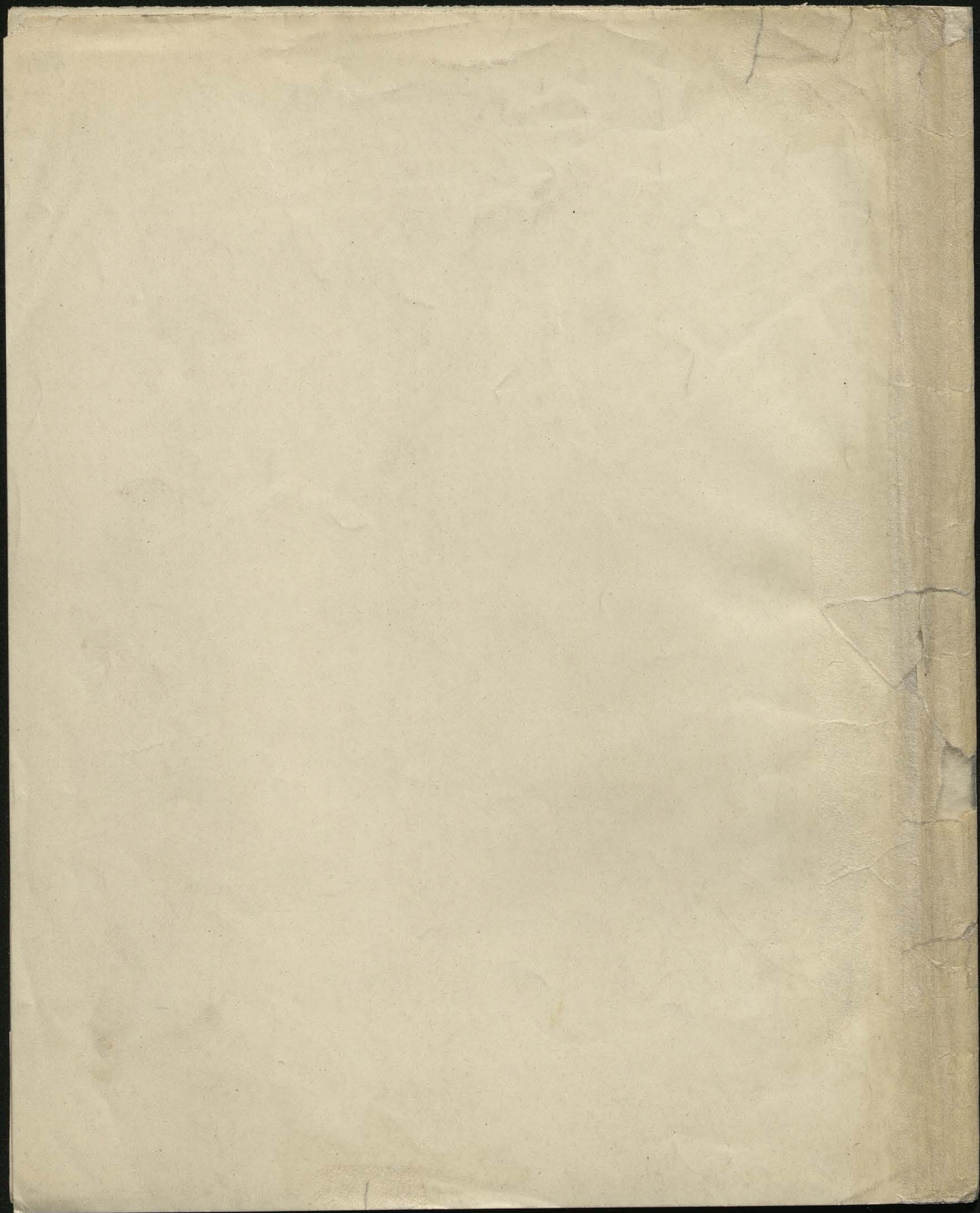
mi: jena nomāliākusumapelavā vi tumam ālavālapariṇānesuṁ niyutta (sakhī
śakuntale tvatto 'pi tātakanvasyāśramavṛikshāḥ priyā iti tarkayāmi: yena
nāvamālikakusumapelavāpi tvam ālavālapariṇāneshu niyukta:

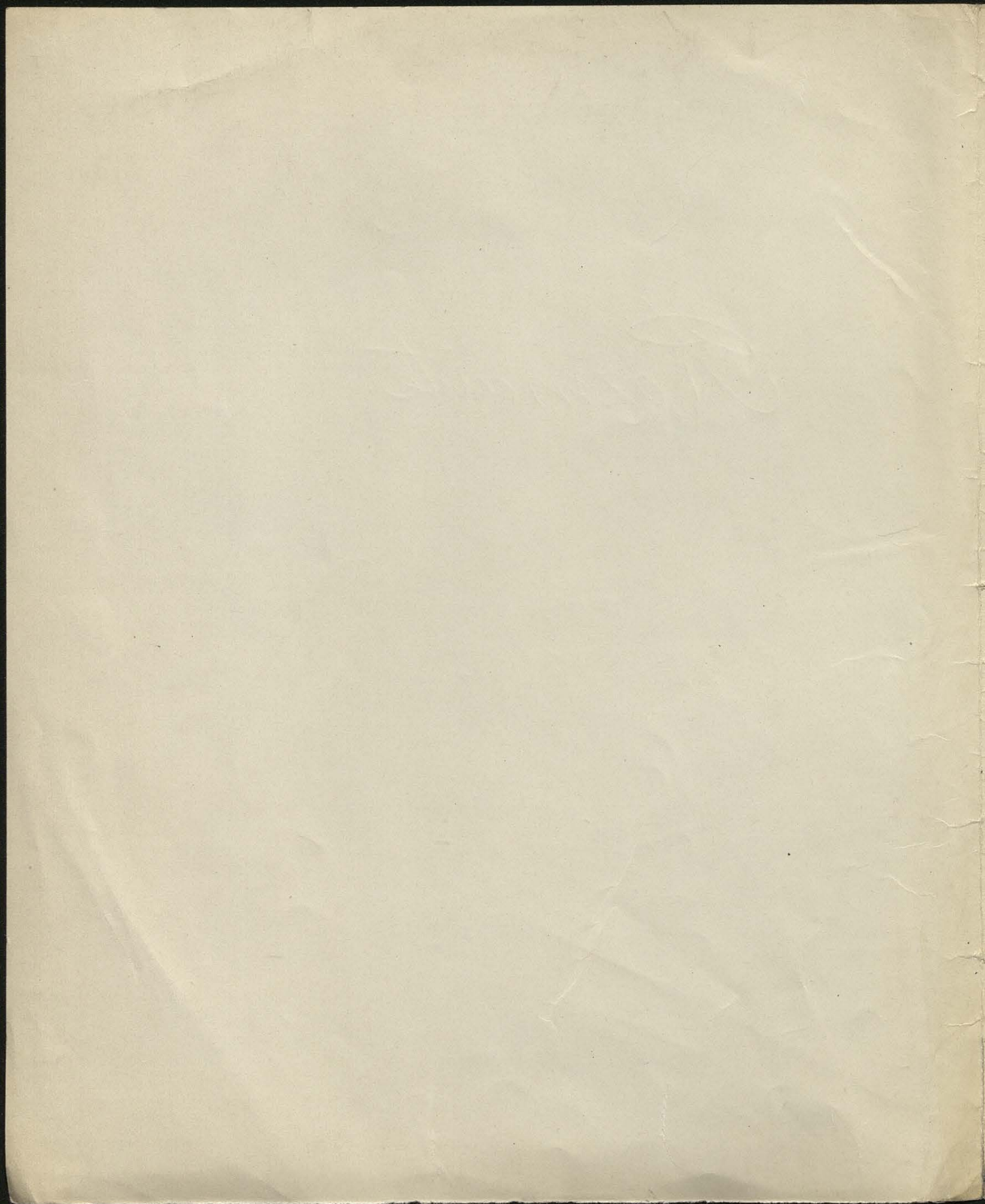

160

Rozmaite.

20. Als diesen bitte ich dich nun die fünfte
Gunst, o Haöma, den Tod fernzualtender,
dass ich die Feinde besiegend, in Schlachten
siegreich einhergehe auf Erden, den
Hass bewältigend, die Drujas besiegend.

21. Als diesen bitte ich dich nun die sechste
Gunst, o Haöma, den Tod fernzualtender;
möchten wir früher den Dieb, früher den
Räuber, früher den Wolf bemerken; Keiner
bemerke uns früher, wir alle * mögen sie
früher bemerken. * *vijape n. pl. Kield. d. v. z. g.*
= *vorwarnung*.

22. Haöma schenkt diesen (denjenigen),
welche als Rosselenter Geopanne antrei-
ben, ^{zum Ziel} einen ~~Reisener~~, Schnelligkeit und
Stärke. Haöma giebt (Frauen), die der
Erkündigung nahe sind, Besitz glänzender
Künder und fromme Nachkommen-
schaft. Haöma schenkt (diesen), welche
als Oberhäupter der Familie die Naks
(heiligen Bücher) recitierend verweilen
Würde und Glück.

23. Haöma schenkt (diesen), welche als
junge Mädchen lange ledig waren, wahrliche
einen Gemahl; ^{der} schnell freier ist klug

24. Haöma warf nieder den (Dämon)
Kerésáni, der Herrschaft beraubt (den der
H. beraubten, und beraubte ihn der H.),

7c Dem Heiligen, welcher auf den Leib
eines müssigen, gramvollen, jähwütig be-
denkenden Räubers stößt, offenbare, o.
goldfarbiger Haaren, einen Schlag.

31. Dem Heiligen, welcher auf den Leib
eines bösen Menschen, der (ihm) als Bestürker
den Kopf schlägt, stößt, offenbare etc.

Dem Heiligen, der auf den Leib eines unheil-
ligen Zaubers, die Welt höfenden, diese
Lehre im Geist (und) ~~da~~ Wort verkündenden
nicht durch Handlungen ausführenden
Ketters stößt, offenbare etc.

32. Dem Heiligen, der auf den Leib
einer beherrschten, Lust erregenden, sich preis-
gebenden Dämonin stößt, deren Geist
hinüberfliehet ~~wird~~ wie eine vom Sturm
gehobene Wolke, offenbare etc.

Annotationes criticae.

Nicht angeführt: —

1. Sandhi falscher nicht angeführt, wenn er an
sich nicht ^{wie} in der Pause, ferner nicht in
Fällen wie patbhujām etc. 2. Interpunctionszeichen
nicht angeführt, ~~etwas~~ nicht. 3. Lücken in dem H.S.,
4. ferner Fehlen des r vor doppelten Consonanten,
5. Nasal statt in u umgekehrt
6. " " " " " " " "

11. Die Seite 55 habe ich in cod. B ~~25~~ als tt̄ha gelesen, in cod. A als t̄ha. Aber auf S. 25^{2.5} (Der Handschrift B steht $\text{ॐ } \text{ॐ } \text{ॐ } \text{ॐ}$ (D. utthāya), das th hat also einen Strich, den ich vorher als r las, obwohl die th hier nicht so lang zu sein scheint. Auf S. B 25a, Z. 5 $\text{ॐ } \text{ॐ } \text{ॐ } \text{ॐ}$ yathātharvādā D. yathātthā°?

Es ist wahrscheinlich, dass obige Zeichen ohne den Strich über demselben¹ als t̄ha, nicht als tt̄ha zu lesen sind. Daher müssen die aus B angeführten Varianten durchgesehen werden. Vor nun an halte ich an t̄ha fest.

12. Von S. 56 an Verdoppelung der Consonanten vor ya (z. B. madōhya°) nicht mehr angeführt.

13. Orthographische Differenzen wie satrāt von S. 67 an nicht mehr notirt, datvā S. 69.

14. Von Seite 67 an hat A öfter ma statt m

Kath. Sofort erscheint Padmalekha allein, an
andere Mahasivaya

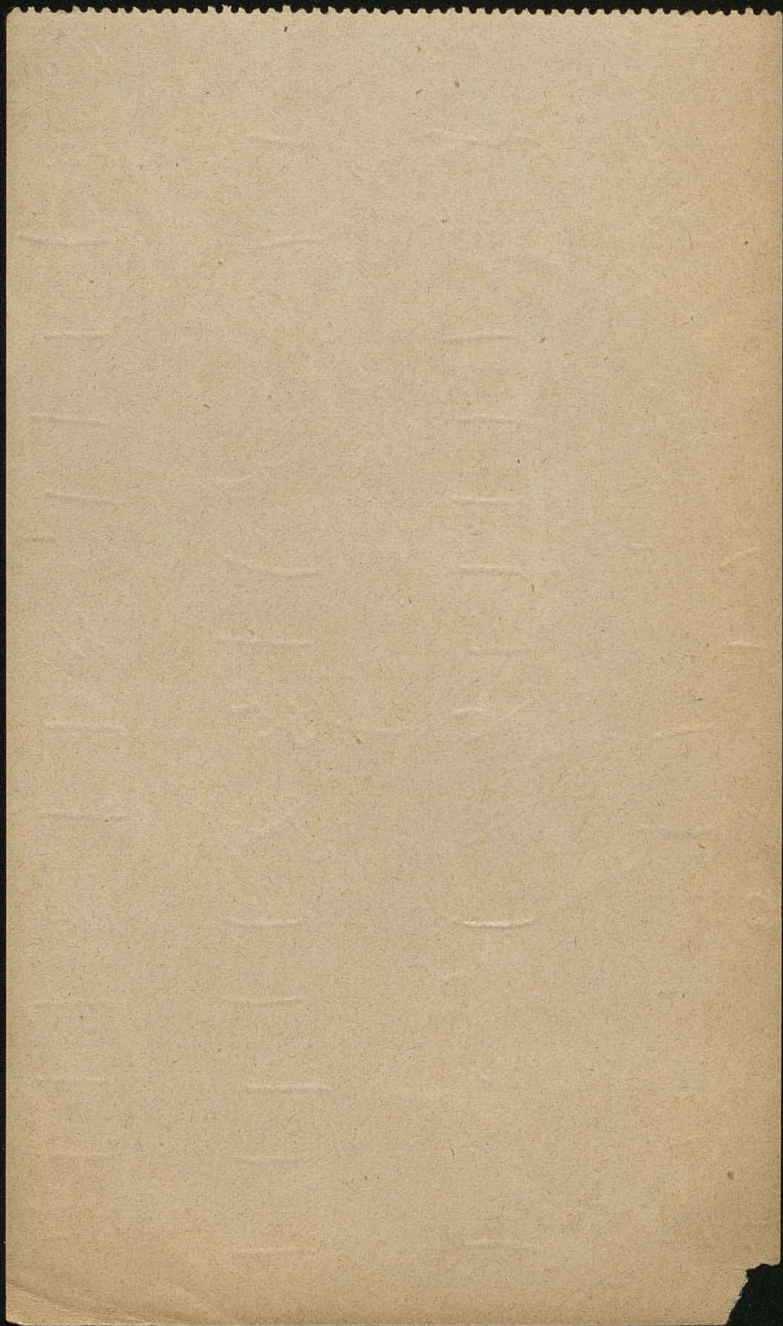
Kath. Am andern Morgen
Sobald er

Sobald er

stieg in die Luft
flog in die Luft auf
stieg aus der Luft herab
Spuren des Rosas
macht sich auf, um - zu besuchen
ging zum Baden
Mahasivaya Einsiedler
Rück Erinnerung an meine fr. sel.
Vereinigung mit seiner Geliebten
von seinem Fluche erlöst
sich mit - vereinigen

F.M.	Hill.	Bf.	166
-13	—	—	13.
24	24	—	—
48	—	48	—
49	—	49	—
50	—	50	—
-65	—	—	65
+81	—	—	81.
—	(~~85~~)	~~W~~ (~~85~~)	—
—	(~~92~~)	(~~92~~)	—
114	—	—	114
115	115	—	—
118	118	—	—
154	154	—	—
+157	—	—	157

Str. 4.

#12

kti: akāśham, akāśhi

tud: atautsam, atutzi

pac: aprākham, aprakshī

dā, dhā, sthā w. dhā, dhā, dhā

a na i.

Str. 5.

stri ^(otryxi): astarisham, astari(i)shī, astari(i)-
dhrvam (dhrvam)

budhi ^(wiron); ubodhishtam; klipi ^(passend ring): akalpishī

Str. 6.

anamisham (nam, nisham)

Str. 7.

1. Dvandva. rāmakiṣṇau
 brāhmaṇa kṣatriyau (-āḥ)
 pāṇipādau
 saṅgapatkulam
 unātāpitarau
 pitāpuṅgav
 ahoṛātrah
 agnīstomau
 mitrāvaramau

2. Determinatives (Tatpuruṣha)

- a) grāmagaṭah
 sivarakṣitah
 saurabhayam
 mitalāṭhah
 ātmanepādau
- b) anarthah, atidevah
- c) Kṛṣṇāśvāḥ Kaṁvadhārava
 sūpīrūṣṭhah
 ghaṇaśyāmat (crany jalk shruva)
 ruruṣavyāghrah
- d) pāñcatantram Swiga. (n. if.)
 p. āñcatantū

Uvaga: mahā (Tatp. i Bah.)
 rājā, sakha, patha, ~~rāḥa~~, ~~ḍha~~
 (Tatp.)
 maharājah
 dvivātra m. uttamāha (Dien Swigtoary)
 pāramagava sarvātma
~~ḍige~~ madhyātma

3. Attributiva v. possessiva (Bahuvrīhi)

- a) dirghabāhuh (dirgham bāhū yasya sah)
śirapūruṣah (grāmah)
śivādayah (Devāḥ) = śiva śdiryehāṁ te
- b) devarūpah : devasyeva rūpam yasya sah
śirpānibh : śirpānam yasya sah
- c) aputrah : putro yasya nāsti
saputrah
nirbalah

Term. na ā prap. a : rūpaadbhāryah
ri, ū, ū prap. -ka : bahunādīkah
mritābhātrīkah

citrāgūḥ

śatīśākṣha śenonooli (akṣhī'ni)

śrīśādhaniā

śrīpād (śrī bhāṣṇīkād)

śudam

4. Adverbialia (ctavyayībhāṣā)

Partykruby : prepozycji + Nomen

yathā kāman, yathā ccham,

anugāngam, yathā akṣhī, prativardham

97. gharma gorąco. - śitala zimny. -
āvali rząd (ozmur). - śrīkhaṇḍa
 sandał. - vilepana masło. - sukhaya
 cieszyć, radować. - arpan c. ar (vi)
 rzucić, poświęcić. - yukti argument. -
purāṣ (před, na prodivie) krīta opatrno-
 ny (porady). - sukṛiti ^{mađny} cnotliwy
mantra zaklęcie. - ākṛiṣṭi mantra
 zaklęcie psycizujące kogoś. - prabhū
 opanować. - upamā podobieństwo; -
 podobny.

98. yācñā iebranina. - naishṭhu-
nya surowość, szorstkość w obydwu. -
nishatyatā klamliwość. - calacitta-
tā chwiejność umysłu, niestawość.
Dyūta gra hazardowa. - dūshana
 wada. Kama bież; vacana
 rozmowa. - lakṣh 10 part. być widzia-

99. Kathâyoga bieg normowy (yoga
zwyczaj), norma. - budh budzić się
4 A. zauważyć, postnać. - astabha-
kram B. „Anspruchlosigkeit“ (habotna
ostywny, dumny) skromność. Apte:
confusion, want of self possession.
acâpalya „steadiness“, energiczność.

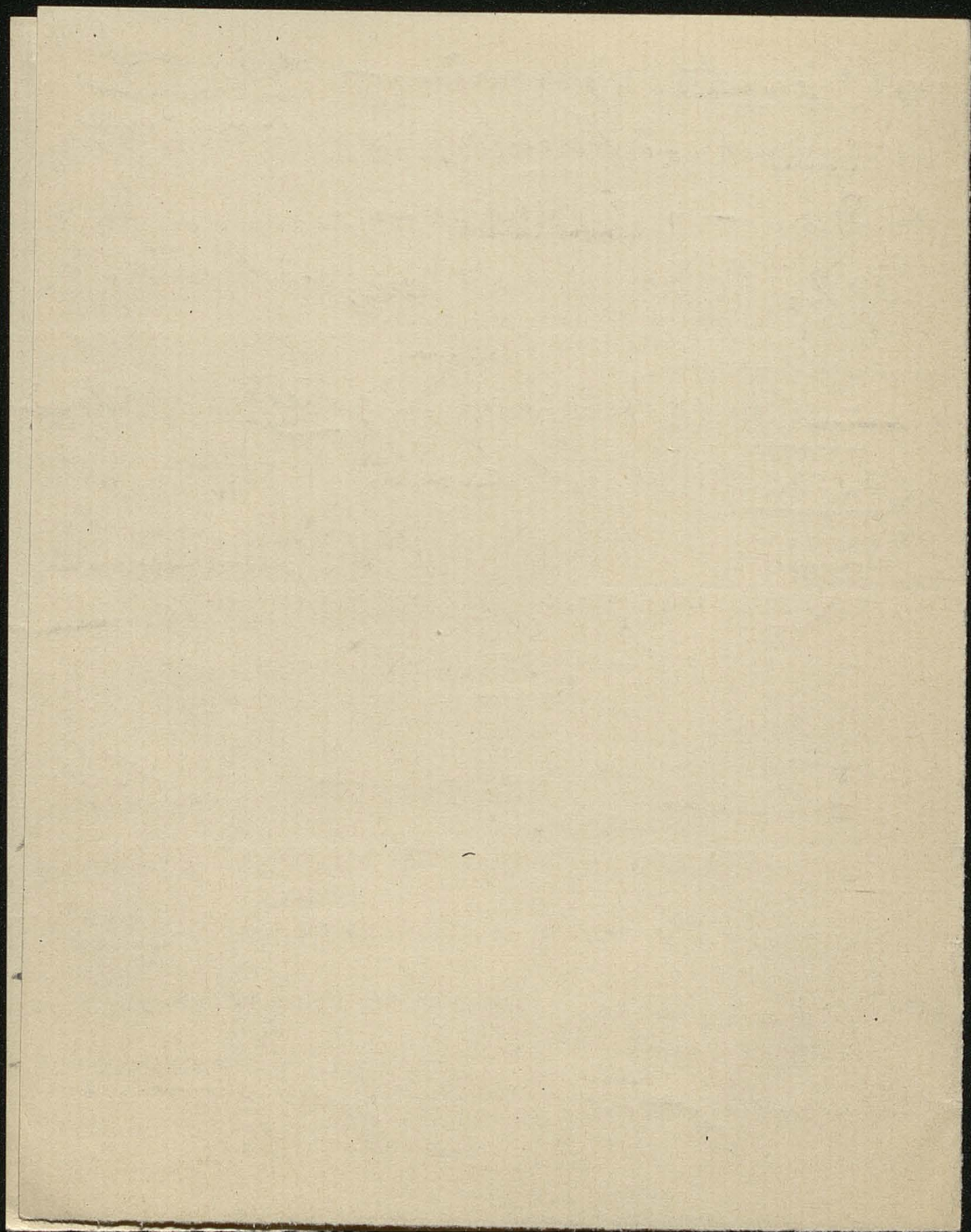
B. „Gesetztheit“ powaga. - pratyakha-
wyrenie, oczywistość; instr. adv.
na pierwsze wyrenie.

100. anuhârda przyjaźń. - svaccha
preerasyty. - antarâtman dusza,
serce. - vânî (prasyka) mowa. -
śâthya fałsz, chytrość - upa- lian.
Dotknisty (okalany). - pra- vrit (pawitae)
wynaś (ubymac). - kârya czyn,
prawa. - mahâtman ślachetny.

abhinata zyczenia. - at-vrit¹⁷⁰
aptywać. - Kashta sdy. n. wo, nieda
bieda. ° - z trudności.

102. dyatana miejsca, siedziwo,
niekhanie.

ni-rup 10. objmieć. - gaura blady. -
upa-awj pozyskać. -

Lomaba iivachna

shigomaharsch putro bhucaryanano nama bhavata
kampe sasastasya tapasape matadyatik
byanubhuto mahatejia virarjanen pandawa
atisthata prinar kalamekadesie kisampate
samalnetko bhavetora vinda -

jedem uoi' nazjat' przybyl do frontu
i jego ciosa roba wyta iugores
wlenigone co byjowat' - Rhytlan
ie to roba uoi' chowat' i masi de leen
jokarato hisze to aricla, iwie step
hisz pnuemend u m' uolraso oca
bydy ovy. Chce szze to pnuemir
spuoz i macare szko chowat' ale
uoi' to i protrepi przybyl i jwori
i jmetaczeui. Wyrzuci iur was
i m' da cowna za zone Takis
stato - b

z bogowi. przyjac je wotke jngom
ie m' i i, i wotki i awotro' ale jwori
m' a i zbrai jednejsz jwacape
i wotki i jwotkeras jedne jwac
ale sukamie i talg swes m' i
ale on ras swesze om uai po
napozem some ^{napozem} napozem

Indy. jwotki i wotki

sa = symmōtūks; = pota wong
bharya = zona -
may = xienda.
Kantōnā = raty (roft. rēy)

Co do accentu mi znamy -
 poprawi mi ^{wiedziecie} ~~so~~ accents, fer mi-
 unahy ty re 100' ty iquarim
 propozym - tonem ~~at omis~~
 a nie gromiej ja z' myzla czy
 wymanam f jak p' perzas tac.
 ferli e at z e u x na 3 us
Wzrost i ot. przed garst. Wozg
 i wyrozeen:

dziś wotred dymitru - wyrewny
 Czemimam absolutem twoy kis re pon
 ja albo twa. tra pereli mwydy
 a ja pereli perit V wyrony i p'naefken.
 prapja oszegnamy.
 wyawamama pra sukawian pra
 draaktra dewa p'utaj'ra. reme
 sabharyad s'ingati

dewa - bog, suta = wodny, syn,
 M'namy i Orj. i d'na j'ako d'neci
 bogu, wygledzie widemys is mras z'na
 g'abloby p'ronawoy caty d'wemis
 nam - c'wemy is. 3'ing j'of me.

Stoka ex p[ro]p[ri]o to 216 r[ati]o - kawy n[ost]r[um]
rozpartu je na 2 p[ro] 8 p[ro] 4 r[ati]o
part cesura. kawa jest owa c[er]ura,
nowożyta na 2 p[ro]by
wzorne ty m[er]eas nie p[ro]stas.

Domas. Dekl[ar]ac[ia] c[er]ura r[ati]o do
tematu do d[omi]n[us] c[er]ura

Nonin + s[er]v[us] p[ro]p[ri]o ve w[er]ange
as h[er]e t[er]m[us] p[ro]p[ri]o a k[er]n[us] p[ro]p[ri]o r[ati]o
uwai^{3. t[er]m[us] p[ro]p[ri]o} p[ro]p[ri]o = m[er]eas

^{id[em]} t[er]m[us] = st[er]y, t[er]y k[er]n[us] u[er]m[us] u[er]m[us]
iru = st[er]e

Majas ~~m[er]eas~~ *Justus R[ati]o*
w[er]y u[er]m[us] t[er]y u[er]m[us] u[er]m[us] u[er]m[us]
u[er]m[us] u[er]m[us] u[er]m[us]

Up[er]at of p[ro]p[ri]o - ja - r[ati]o, up[er] p[ro]p[ri]o
I sub, u[er]m[us] (3 t[er]m[us] p[ro]p[ri]o)

senā = u[er]m[us] t[er]y u[er]m[us] u[er]m[us]
bharga - p[ro]p[ri]o u[er]m[us]

u[er]m[us] r[ati]o u[er]m[us] u[er]m[us] u[er]m[us] u[er]m[us] u[er]m[us]
^{u[er]m[us] p[ro]p[ri]o} u[er]m[us] u[er]m[us] u[er]m[us] u[er]m[us] u[er]m[us] u[er]m[us]

h[er]e = c[er]ura r[ati]o u[er]m[us] u[er]m[us] u[er]m[us] u[er]m[us] u[er]m[us]

u[er]m[us] u[er]m[us] u[er]m[us] u[er]m[us] u[er]m[us] u[er]m[us] u[er]m[us] u[er]m[us]
RB

r i $\hat{r}$ konsonce pnehody w Visargu

Visarga sortuje przed k, kh, p, ph, s, sh, s

s " c, ch

sh " t, th

r " t, th

#

Vis, poprzedzony samogłoską, inną niż a, $\hat{a}$
 przed $\hat{r}$ i r pnehody w $\hat{r}$, przed
 r odpada, a poprzedzająca sam. wchodzi

ah = as przed $\hat{r}$, sp. $\hat{r}$ = 0, wtedy a pada

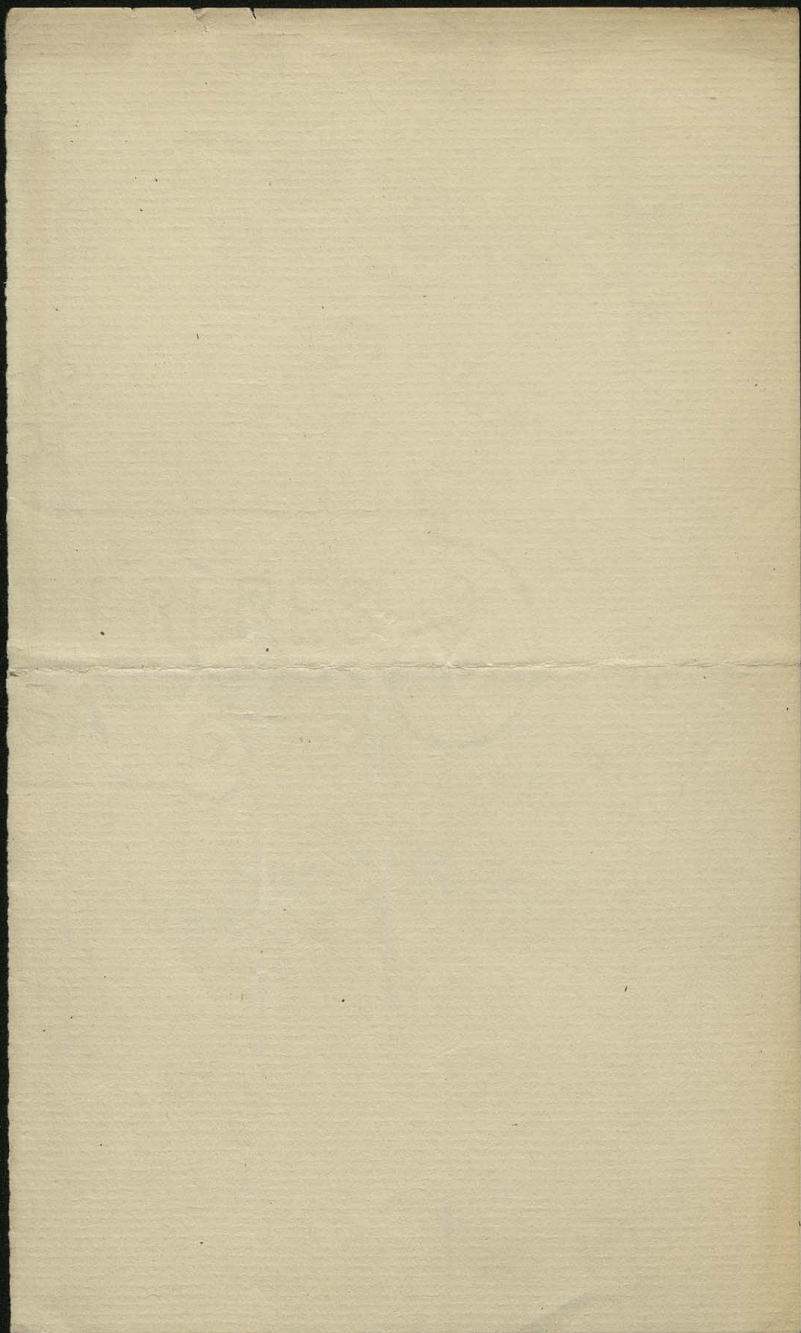
$\hat{a}h = \hat{a}g$ " sp. i sam. = $\hat{a}$

ah = ar " " = ar

ale przed $\hat{r}$ = $\hat{a}$

$\hat{a}h = \hat{a}r$ " " = $\hat{a}r$

ale przed $\hat{r}$ = $\hat{a}$

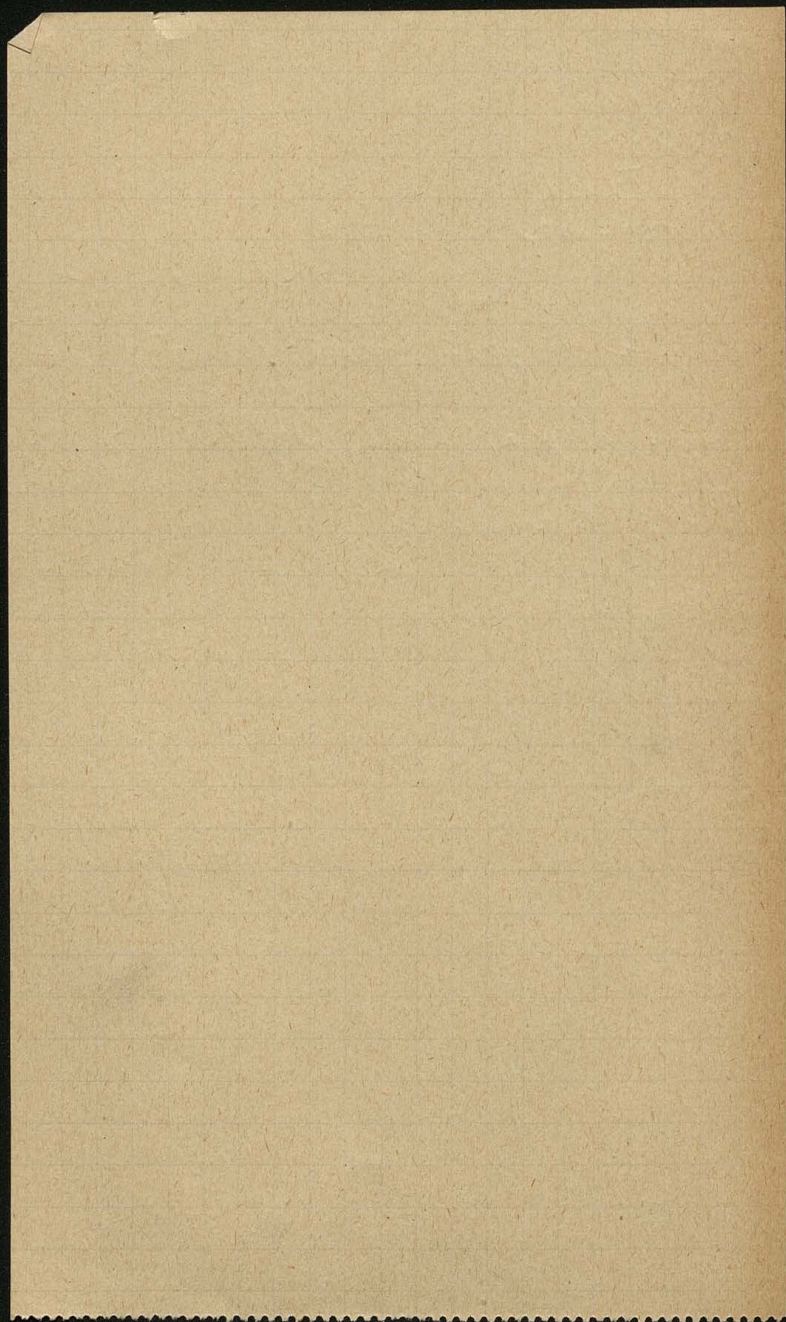

21. ekavimsati
 22. dvā°
 23. trayo°
 24. catur°
 25. pañca°
 26. shat°
 27. sapta°
 28. ashtā°
 29. navā°, ūna-, ekonavimsat
 30. trimsat
 31. eka-
 32. dvā-
 33. trayas-
 34. catus-
 35. pañca-
 36. shat-
 37. sapta-
 38. ashtā-
 39. navā-, ūna, ekonacatoṣvimsat
 42. dvā-, dvi
 43. trayas-, tri-
 44. catus-
 46. shat-
 48. ashtā-, ashta-
 52. dvā-, dvipañcāśat
 53. tri-, trayah-
 54. catursh-
 56. shat-
 58. ashtā-, ashta-
 62. dvā-, dvishashti
 63. trayah-, tri-
 66. shat-
 68. ashtā-, ashta-
 72. dvā-, dvisaptati
 73. trayah-, tri-
 76. shatsaptati
 78. ashtā-, ashta-
 82. Dvyaśīti
 83. tryaśīti
 86. shadaśīti
 92. dvā-, dvinaṇvati
 93. trayo-, tri-
 96. shannavati
 98. ashtā-, ashta-
 400, catuśśata, catvāri śatāni
 500, pañcaśata, pañcāśatāni
 105, pañcādhikāni śatam
 pañcādhikāśatam
 pañcaśatam

asru
 d'akv
 s'v-za
 dacru-ma

lingua (dingua²), jzyk, jikva⁽²⁾, Zunge
 longus, d'irgha, d'irgi longus?
 locus dasa¹?

176

Kit. I. 124: Karne Kathayaty evam eva
M. I. 87. Vite 1. B. Karne Kathayitrâ
88: Karne evam iva

6 Verfahren: M. I. 271 shâdgunya
Kit. I. 141 shâdgunya.

M. VII, Nr. 14 cf. Kit. III, 111.

Handwritten M. Ende des 4. Aufj. I. 211 ff.
Kit. I. 111.

Nanda u. Cârallya Kit. III, 58

H. atyucchruta mantrini M. IV, 13 =
Kit. II, 113 auch H.

Einleitungsstrophe Mudr. u. Vit.: auf dem
Haupt Mondstichel u. Saigā.

Vit. 8, Pat. 1. 152: gṛidhrāḥ saogatam)
sādhu ve cakravāṭṭa mantrin sarvajña
sādhu | sādhu sarvajña sādhu)

Mudr. 1. 68: sādhu amātya rāṭshasa,
sādhu | sādhu śrotṛya, sādhu | sādhu
mantrin bṛhaspata, sādhu |

Die Situation ähnl. Ein Kungler lobt den
anderen ugw. den der feindl. Partei, will sich
mit ihm befreunden, was denn schliessl. auch
geschieht. Vgl. auch M. 136: rāṭshasapṭ saogatam)

Später im Vit. u. im Mudr. Siddhāntakā
tritt in den Dienst Rāṭshasas, wie Rabe
Meghavarna in den der Wasserwigel, der
feindl. Partei.

x Sādhu Kautilya, sādhu |

M. 1. 56 (H. 20) Citravarma

H. 1. 88 Citravarna

M. 1. 235 Dīrgharaktaka, Dīrgharaktaka

H. 1. 107 Duradassin

Kalevара m.n. ciato

asthá wrygd

sinasivara : Vnas + vi, asemijajger

loc, zabiny od astháru

2. a-sri 1. oddać się komu w ogólny, iść do
yāvat-tāvat: jak długo - to
yavac chalyam o ile (bedzie) potrzebne
(yāvat = jak wielki, tu adv.)

ato evam, nich tak będzie, t.j. być
może, nich sobie tak będzie (być
może, se refly twój o dale etc.)

41. āpadarthe na przykładzie nie, względnie

42. prānāh iycie, g. cech (licz, ich
kifka) iycie, oddech.

ghnat cf. ghnanti Part. I than
sodhum albo sahittum, ale p. ^{in the} sothe

43. vināśe sc. dhanānām ca jīvitasya
sannimittē B. für eine gute Sache. ca
varam adv. lepiej

asā dhāraṇa nie wspólny, specjalny

44. brūhi (bravāni, brūhi, bravīti)

45. vartanāⁿⁱ śrōtri do iycia, wynagrodzenie
vinā v. eva (choć bez potrzeby ^{paszja} śrōtri)

98. Das Verrathen eines Geheimnisses, Bethelei, Händel, Wankelmut, Zorn, Lügehaftigkeit u. Glücksspiel, dies sind die Tellen eines Freundes.

99. Gewandtheit u. Wahrhaftigkeit lernt man im Verlaufe der Unterhaltung kennen, Anspruchslosigkeit u. Freizügigkeit aber gewahrt man gleich beim ersten Anblick.

100. Ganz anders pflegt ja die Freundschaft eines Menschen von reinem Neiz zu sein und anders fließt die Rede des Mannes, dessen Herz durch Falschheit befleckt ist.

101. Bei edlen Menschen stimmen Gedanken, Worte u. Thaten vollkommen überein; bei bösen Menschen dagegen gehen Gedanken, Worte u. Thaten weit auseinander.

(Karmarayanyad)

102. Der Weise setzt sich auf einen Felsen in Bewegung, mit dem andern stößt er stößt, bevor er den andern Platz genau angesehen hat, verlässt er den festeren Standort nicht.
(nāsanīkshya it. nā sanī)

103. Klug zu sein, wenn es gilt andere
zu unterweisen, ist eine leichte Sache für
jedermann, aber selbst das Gute zu thun,
ist nur die Kunst od. jenem grossen Charakter
eigen.

(Mayam st. svigam)

104. Man wird ein Lurd, in dem er
keine Ehren, keinen Lebensunterhalt, keine
Angehörige u. keine Gelegenheit eine Wis-
senschaft zu erlernen findet.

105. Wo diese fünf Dinge: Lebensunterhalt,
Sicherheit, Scham, nichtswolles Be-
nehmen u. Freigebigkeit nicht zu finden
sind, dort schlage man nicht seinen
Wohnort auf. (abhayam st. bhayam)

106. An dort soll man, o Sohn (putra),
nicht wohnen, wo diese Vier fehlen: ein reiches
Mann, der sich anseht, ein Aufz, ein gut
dem Veda vertrauter Brahmane u. ein Fleiss
und gutem Wamen. - 107. Wer in's Haus tritt,
er sei Kind, Feind od. Jüngling, dem muss Ehre er-
wiesen werden: der Gast ist überall u. immer
ehrwürdig (sarvatra). - 108. Das Feuer ist ein
Gegensatz der Verehrung für Brahmanen, der
Brahmane für die übrigen Kasten, der Gast, und
zwar nur dieser allein, für die Frauen, der Gast
ist es überall (sarvatra).

chidra n. diura, słabe miejsce
nirūj 10. Dobrze, ujrze
kālāhala n. ura p. ura; foriginy
prabhita n. i vit. - stambh zaty mać,
podpierać - p. sztywny. - utphulla
(V phal p. kha) szeroko wzwarty, -
at lok 1. A. 10 u. patrac, oglądać. -
dis p. karywać - ud + dis wskazywać,
reddisya wskazywać na - do, = kel.

83. paksha n. Zamieszka
aś 5. osiggać. - utkata n. ziemny,
nadawczy (in str. pretii) - d. m. str.
Amperis: w osigga - po - .

84. pushkala obfity, suty
an. agha niewinny - p. k. k. u.

85. sāta n. charakter

n. vit. wroć się, cofnąć się, prastć, ustać,
zmienić się, odwrócić się od -

86. vikriyā zmiana - asbunante
ambhas n. voda. - tap być gorącym,
c. rognei. - ukhā pożar, ogień - pochodnia
capala tikki, lakkomyślny, ^{między} wchający się
mesha przywiązanie.

87. pra-bhū panować, być potężnym
mesha baran

88. sam-dhā być się z - raivacē sojusz
śliṣṭa ewigzany. - tapta gorący.

pāriya woda.

89. pari-hi unikac

90. sakata wóz. - skala n. lud

91. jivana egzystencja, śradhi w żywność
gāra byactwo artha wielkie byactwo

vi-rañj robożyć się, stać się zimnym
(stać się barwą). - śadanta bahuvri
sarīkalpa postanowienie

anākāra puurtoymani ei oi jedenia
post. - 92. jama sg. collective.

93. loha m. metal. - drava p̄yany. -
mūga zwier lesny.

94. nārikela orech kodorany. -
badarikā (Orusticera) jujuba

95. anubād̄h Asyma ei rasem
mūnāta korein loton

96. tyāgita hujarē

sārnānya jednostajnoś

dāktinnya upravjare

auratti puzwis raris

nijai 1. A. byē p̄nyam, p̄selwai ei
+ ā caus. āp̄yāyayati nap̄ōmī, iy-
wī, kuzpī.

2xyi, umbi, abhi, umbi	- obb, oby
2xyu, ambo, usha	- ova
unda, uda (ka), Udag (?)	- voda
Ευπιταvor - τυτω	^{crambul} bambos cf. babouche
πλυταλυμ	cymborium
sk. lip - limpami	ambonowai
idh - iudh	rumbacarium
ridh - richniti	Kwandans
balavantam	(ambona) †
	(androny) †
	(comber) †
	^{namper} granbo - grad
	(grandinib)
	prehendo - posed?
candela (Kadzić?)	???
tundo pf. tutudi	???
βροτός, 2υβροτός	???
	* Benningea
umbra	metryka
imber	tambour
mundus	tabouret
membrum	
fundus	sk. vad - vand
fundus	
mathin, math, manth - macić	
cf. pathia	- p976

rabh - rambh - robotā ?

rabh, rambh, ad stā etc.

rathira - ruda, rudy, rida

labh (Lambhate)

lipi ubi limpi (lipi, limpati)

lup, lupati - Tupat

vrad mirk waton, vrandi mirbe werten

simbala Schotcher - id'bbto

simbala Strich od. Werg

samtha, samthi - sqd? id'zic?

Samstag - sobota

sundara - cf. nūrdarng

jabh, jambh - zaba jū - ziyē

jambha - sqb (yuyus)

jā - enai

jā - siemia

jila Schlauch - ziyā?

ivar - iar

cazana - cōno

(catana)

38. ~~W. deilk~~ Wan.
38. *dik-ti-u Wan. disti } cau a-dist-i-y
ai disti-y

~~38. W. deilk Wan.~~

23. ā-kram nastojie na-, zająć, zacząć, ^{napastować}
śaṅkā obawa, wahania się
Kathān nu jakies?

24. īrshyā zazdrość - īrshyin zazdrozny
ghoṇā wyróżka - ghoṇin krytykujący,
 ganiący

25. bahuvrīta Bahuvrīhi: posiadający wielką
 uświadomość (znajomość węd), wielki osobny

śīd ciąć, rżnąć, rozszarpać

śumantyaopi etc. „Die sehr Bedeutend

Werke im Kopfe haben“ (Pöhlke)

26. kāma „Verlangen“, lobha chciwość

nāśa strata, śmierć, niszczenie

27. keman słota

lulubhe 3. zg. Perf. Am. B. 113 (śiṣhe va)

Demou Mārica przybrał postać śoty gaoṣi, ty
 crām Rāvāna porwał śiṣe.

31. dhairyam hart duszy, dwaga, mag
abhivuci upodobanie

siddha wytkonany, osiągnięty, przysiężony
Księżka być opedrony i siddhi qu'vinnit

32. Angā 2 x 7 1/2 stop, ale w lewiersen
6 stopa = 5.

vishāda zmieszanie, rozpienie
vivala nadki

33. nirā Duvialer Schlafen
tandā oparosc.

Dinglasitrata ^{spiascalosi} manidrenie

34. āpanna (Krad 4 A.) dhiny dorudt do cęgi,
stas się cęgi.

matta rosscalaty, parajacy is dug

35. svakulih Ante caliny od svinhalife
svakula Sammonese nisse

37. hitā buddhi dobre rozumy
(hitā, hi rozum, rozumie), hitā prajyasmy
4 ad = to tesi. - pāśāḥ więzy
hiranya n. złoto.

Q. anāgata przyszły - visānada
(uczony, uczone, uczenie, obyty z cze-
vas czasem c. acc. - mukha otwór)

sam-bhāva wiśnū
pāśā więzy, sieci

vāśā m. moc

yāvāt jak wielki c. kaṃna

40. paritāpa ból, zgorzota, boleść

śolla smarkotanie

bandhana więzy, więzienie

vyasana niarazność

aparāḥṭha przewinienie

trāṣā próżność - sāvrasa

Av. 4. akri^{advikeli (vriik)}shi, adishi, (amullshi (muc)), (alavishi (li)),
abhavishi (bhü).

as ma Av. 2 med. âsthe, pass. âsishi (5), khya med.
akhye (2), pass. akhyâsi (4), sri isë : med. âsishye (3)
pass. âsrayishi (5), sra ptyaji : med. asusruva (3),
pass. asoshi (4).

Cl. 10 u. Caus. ~~hakar~~ majj tylllo Av. 3, de u pass.
Av. 5: cur med. acûcure (3), pass. acorayishi, (5)ishi
(acorishi od 3. sg. av. pass), afâ pûd : med. apîpîda
v. apîpîde (3), pass. apîdayishi (5) v. apîdiishi.

Kri Av. pass. = Av. med. 4: akri^{advikeli}shi, akri^{advikeli}shâh,
ak^{advikeli}âri; akri^{advikeli}shvahi, akri^{advikeli}shâthâm, - âtâm; akri^{advikeli}shvahi,
akri^{advikeli}dhwam, akri^{advikeli}shata.

Od 3. sg. av. pass. ak^{advikeli}arishi, ak^{advikeli}arishthâh, ak^{advikeli}âri;
ak^{advikeli}arishvahi, ak^{advikeli}arishâthâm, ak^{advikeli}arishâtâm; ak^{advikeli}arishvahi,
ak^{advikeli}aridhwam (-dhwam dows e powdu r), ak^{advikeli}arishata.

tud Av. pass. = Av. med. 4 (3. sg. atodi). Tuzep
nie ma, bo frâ kôicuy sig na spôg. : atutsi etc.

dris 1. sg. Av. pass. adri^{advikeli}koli, adri^{advikeli}shâh, ad^{advikeli}âri;
adri^{advikeli}shvahi, adri^{advikeli}shâthâm, - âtâm; adri^{advikeli}shvahi,
adri^{advikeli}dhwam, adri^{advikeli}shata. Albo 5: ad^{advikeli}arishi, ad^{advikeli}arishthâh,
ad^{advikeli}âri; ad^{advikeli}arishvahi, ad^{advikeli}arishâthâm, - âtâm; ad^{advikeli}arishvahi,
ad^{advikeli}aridhwam, ad^{advikeli}arishata.

grah : agr^{advikeli}arishi, agr^{advikeli}arishthâh, (5)agr^{advikeli}âri albo
agr^{advikeli}arishi, agr^{advikeli}arishthâh, agr^{advikeli}âri pass.

han nūry.	4. akasi	5. avasthishi	pan. aghānishi
	akathāh	avasthishthāh	aghānisthīh
	(akata)	(avasthitha)	aghāni(panā)
	ahasvahi	avasthishvahi	aghānishvahi
	ahasāthām	avasthishāthām	aghānishvahi
	ahajātām	—ātām	aghānisthāhā
	ahasmahi	avasthishmahi	—ātām
	ahasthām	avasthishthām	aghānisthāhā
	ahasata	avasthishata	aghānisthāhā

Tut. pan. Karishye v. Kārishye

śriś: dvāshye v. Dārishye

grāh: grāshye v. grāshye

han: hanishye v. ghānishye
corayishye v. corishye

Tut. par. Karta he v. Kāritā he

dvastā he v. Dāritā he

grāhitā he v. grāhitā he

hantā he v. ghānitā he

corayitā he v. coritā he

Con. par. tut.

Pendict. Krishīya v. Kārishīya

śāshīya v. Dāyishīyas

han: hāshīya v. ghānishīya

grāhīshīya v. grāhīshīya

corayīshīya v. corīshīya

INDISCHE SPRUECHE

bei

BOEHTLINGK

und bei

FRITZE.

Indische Sprüche bei Böhlingk und bei Fritze.

39	58	727	292	1351/1352	2135	204	3190	120	4194	180	5881	358	
76	342	729	293		249	2138	344	3191	121	4228	181	5920	380
100	340	732	291	1381	248	2145	205	3232	123	4240	183	5927	362
101	341	758	290	1417	247	2219	235	3240	124	4249	184	5991	384
105	338	760	288	1427	246	2227	4	3257	125	4253	185	6099	359
112	339	761	289	1438	245	2240	351	3260	126	4333	186	6117	374
121	337	804	286	1441	244	2241	7	3267	127	4342	354	6178	361
123	336	805	287	1452	242	2247	8	3283	128	4343	187	6206	373
128	335	809	285	1460	243	2294	9	3302	19	4345	188	6256	25
131	334	826	122	1477	378	2300	10	3304	20	4384	357	6257	26
133	39	827	284	1519	134	2305	12	3312	135	4414	189	6258	27
140	332	854	282	1521	241	2307NB!	13	3367	136	4425	190	6260	64
142	333	860	221	1526	66	2310	15	3378	137	4475	191	6290	89
148	41	863	283	1527	240	2313	16	3385	138	4484	192	6297	93
177	330	867	73	1581	237	2323	18	3424	139	4489	193	6317	23
180	331	868	97	1582	236	2344	53	3442	140	4511	194	6330	360
188	329	905	281	1583	238	2346	54	3458	30	4514	197	6331	44
205	328	924	279	1584	239	2368	55	3487	142	4528	353	6335	74
231	348	926	280	1590	234	2369	56	3507	143	4531	195	6434	363
251	327	940	278	1592	350	2414	76	3521	144	4576	196	6488	43
279	40	952	277	1602	232	2415	77	3595	385	4582	198	6579	42
311	326	963	275	1603	233	2424	78	3654	146	4588	199	6696	31
344	325	975	276	1609	231	2468	81	3694	147	4618	200	6700	69
355	324	996	274	1612	229	2513	59	3695	148	4627	145	6708	90
364	323	1001	273	1613	230	2543	82	3702	149	4629	201	6747	75
373	322	1002	272	1625	68	2570	83	3718	150	4715	202	6871	60
394	38	1004	57	1636	17	2571	84	3721	151	4736	381	6872	61
401	321	1016	270	1715	228	2588	364	3724	152	4755	368	6923	34
431	319	1020	271	1727	227	2619	85	3729	154	4764	369	6960	52
432	320	1030	96	1735	94	2625	86	3743	156	4776	387	7010	80
471	345	1055	129	1748	226	2634	6	3753	157	4841	22	7171	133
473	347	1059	45	1770	225	2656	87	3767	158	4956	95	7179	141
488	318	1066	67	1779	224	2703	88	3785	159	5053	47	7322	155
519	317	1084	269	1793	223	2713	37	3789	160	5054	48	7355	356
526	316	1115	268	1818	346	2729	99	3849	161	5055	49	7380	71
560	315	1124	267	1820	222	2730	100	3857	131	5056	50		
566	314	1128	265	1832	220	2774	101	3874	162	5077	79		
567	153	1143	266	1865	219	2783	102	3877	163	5215	132		
570	313	1171	263	1918	217	2784	104	3887	164	5245	21		
579	312	1173	264	1919	218	2793	103	3985	166	5267	46	2309	14
585	311	1177	262	1926	386	2811	105	3988	167	5348	130	.....	
601	310	1190	365	1942	349	2819	106	4037	3	5364	32		
614	309	1204	261	1959	216	2829	383	4040	1	5378	375		
633	308	1210	260	1964	215	2853	355	4041	2	5380	91		
653	305	1234	259	1965	214	2905	107	4051	5	5433	366		
655	307	1236	11	1971	213	2907	108	4060	168	5479	24		
668	306	1264	92	1989	212	2984	109	4075	169	5506	63		
677	304	1281	258	2004	98	2988	110	4080	170	5510	36		
700	299	1282	257	2045	203	3066	111	4090	171	5532	62		
702	300	1294	70	2048	211	3075	112	4112	172	5602	33		
704	301	1304	255	2066	210	3106	113	4114	174	5621	29		
705	302	1310	256	2073	209	3107	35	4123	173	5690	28		
706	303	1324	72	2074	51	3115	116	4156	175	5705	65		
713	296	1326	254	2089	208	3116	115	4164	176	5712	370		
715	297	1328	253	2095	207	3138	114	4179	177	5751	371		
716	298	1333	251	2120	367	3174	117	4180	178	5777	352		
725	294	1344	252	2121	206	3184	118	4186	179	5847	376		
726	295	1349	250	2123	343	3185	119	4189	372	5848	377		

-o-

NB!

2309 14
.....

Juvare ab. ^{v. 11} ^{oio} Lomasa vi. Sullanyä
 Bhigal Pādava (pāt. Pādava)
 Cavana
 Bhārata (pāt. Maratā)
 Janyāti
 Bhāgava (pāt. Bhāgav)

1. vas, mahat (mahā), rishī, pūtra, bhī, nāmsku, samīpa, taras, tu, i Jamy
 tapas, tap, dyuti.
2. bhāra, kija, bhāgollāna, bhī, cīda, kōta, cā gōta, vī, pāt.
3. vad, valūka, kōta, eva samvōta, * rājan, sam-ā-kā, pōpī kīka
4. takā, samvī, dhimat, mīd, pīdā, savasīat, mā, phōra, samvīvī.
5. alho, kīha, pāthīva, ā-gam, ramya, vī-hoi, uttama

6. bhī, satama, catas, as, pōpī rāha, bhāffī ā), ca, subā, subhā,
7. zakkē, pīrī vī, dī vya, bhāpapa, bhūth, carīkram, sam-ā-sat.
8. vai, vasumatī, tatra, dīś (pāyā), su, manorama, vanayoti, vī-ā,
9. rūpa, rayas, eva, madana, mada, bhāij, vāva, vī-hoi, vī.
10. pāt. pāt.

α

Kapolanishyandimadambuchharāpāntarpitālivijā
nyāin Kṛitāughaiḥ |

udgāyamanāin girirājaputrāputrain govāśāin
hṛidi bhāvayāmi ||

U - U - - UU - U - - | - - U - ~~UU~~ - - U - -
- - U - - UU - U - - | - - U - - UU - U - U

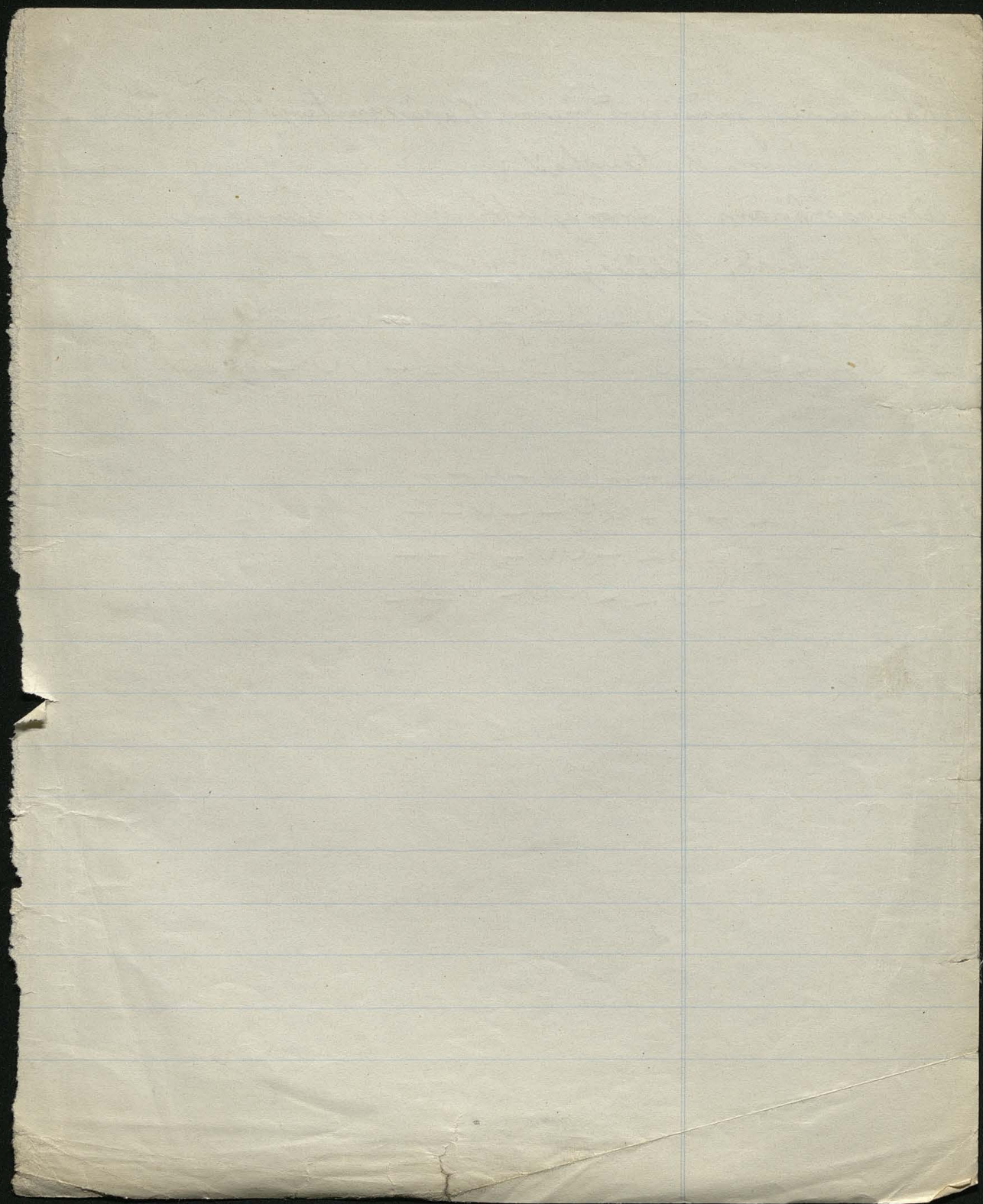
U - U - - UU - U - -
- - U - - UU - - U - -
- - U - - UU - U - -
- - U - - UU - U - -

Avagaha

Nicht auführen: Anusvāra st. Nasal
Nasal st. Anusvāra
ss st. hs etc.
Interpunction
mm etc. st. mm

Auführen: falschen Sainthi

śāh śreyo vitaratu sadā; bhāratevātra [trī?]

khāṇḍe

jaḥ^{ima}nyān vā vajanasahitah svīyadese vasa
tvam |

dūrastho vā bhavatu ca bhavān samnikarste
bhavā ~~rate~~ stu;

śreyah prānthi ~~st~~ ~~st~~ sutatamapi [११३२०] te,
cetasa bhāvaye tvām || - ||

— — — — — U U U U U — — — — — U — — — — —
— — — — — U U U U U — — — — — U — — — — — U — — — — —
— — — — — U U U U U — — — — — U — — — — — U — — — — —
— — — — — U U U U U — — — — — U — — — — — U — — — — —

Nie oddał porywaczy w zimie 1905/6 grama-
tyki Stenlera i nie wiegił basty: 190

Süsswein Track

W zimie 1907/8 porywali gram. Stenlera:

- ~~Kisielicki Andrzej ruski~~
- + ~~Peria Jakub kataryński~~ Kryński
Stenlerzyński
- ~~Chodaga Władysław ruski~~
- ~~Włodarczyk Józef~~
- + ~~Kobylczak Jan~~
- ~~Nowak Jan ruski~~
- ~~Dawid Bronisław nie ruski~~
- ~~Sikorski Zygmunt kataryński~~
- ~~Kryński ruski~~
- ~~Stenlerzyński nie ruski~~ kataryński
- ~~St. Williams, Indian Widen~~
- ~~Sp. Kordowski~~

~~Est. ...~~

W lecie 1908 przycięci grani: Henryk

~~Michał Jankowski~~

~~Włodkiewicz Jan~~

~~Włodkiewicz Jan~~

~~Włodkiewicz Jan~~

Stomczyński Witold zarym. t.

~~Janina Stanisław~~

~~Włodkiewicz Jan~~

W zimie 1908/9

* Włodkiewicz Adam zarym. t. Józef Jan ...
nie ma ...

~~Józef Jan ...~~

~~Janina Stanisław~~

Mieszkańcy Marjan

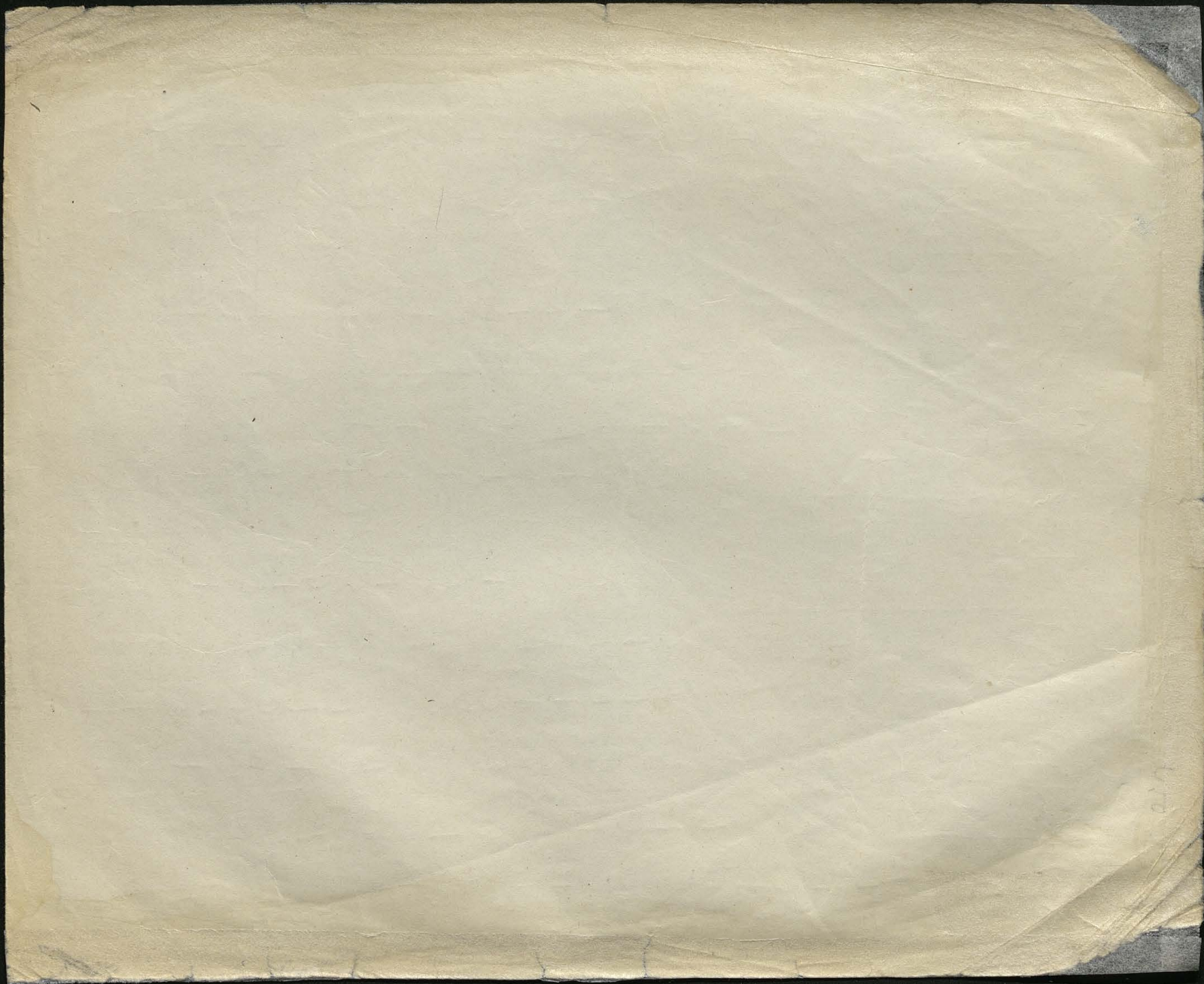
* Mitera Stanisław

* Efricheówna Marja zarym. t.

* Józef Danowski Rudolf zarym. t.

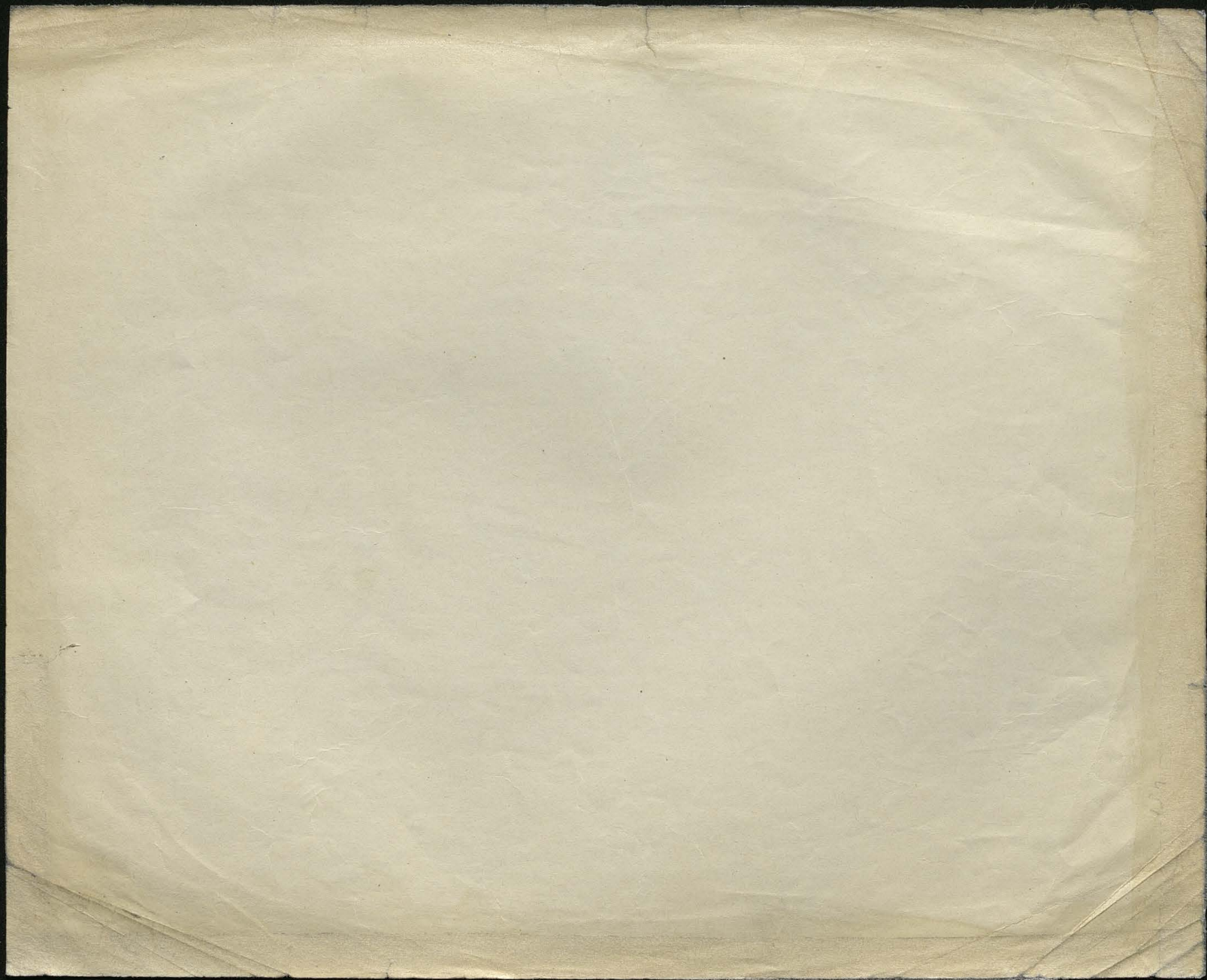
~~Janina Stanisław~~

2. c, j, h (2 Palatalreihen
 (juktanten verbunden))
 1. s, j, h (" fernstehend)

c - k (péc-prák)

j - k (asrik), t: devarát

s - k (divasrik), t: vit

sh - t: shat

h - t: madhulit, k: kamadhuk

7. Doppelconsonanten nach z (im cod. A)

8. i u. î oft nicht ^{sch} verschieden, so dass sich nicht mit

Bestimmtheit sagen lässt, ob dieses od. jenes Zeichen gemeint ist,

daher auch keine Vollständigkeit in den Angaben möglich.

9. Mißtrauen Zweifel ob u od. u.

(In den ersten 12 Blättern
von A habe ich viel unklar
gefaßt.)

10. Wenn mehrere Cod. dieselbe Lesart haben, so ist die
Orthographie des ersten angeführten Codex angenommen,
fürs Fundament erst von S. 45 an beobachtet.

(Fehlen des Virāma). Dies nicht ausgeführt.

Dvārena st. sukathā° verbessern.

V. 10. Vor diesem Verse hat Hab. den V II hat in schrit-
 Satz kāni pañca tantrāṇi. - śaundhī- lābhas über die
vigraha ist hier nicht wie gewöhnlich silbe lā einer
 in Dvānīdvā compositum, sonst stünde das Wort, wie sonst
~~es~~ gewöhnlich, an dem Singular im Dual; vielmehr ist
 es als Tatpuruṣa aufzufassen und durch
śaundhīnā vigrahaḥ aufzulösen, was zu
 dem Inhalt des 3. Buches des Pāñcatantra-
 & Krieg durch Bündnis als Kriegsdiebst-
 sehr gut passt. - Das Neutrum labdhā-
nāsam* läßt sich verteidigen, wenn man* (so J., II u. Hab.)
tantram hinzudenkt; freilich ist dies eine
 Inconsequenz mit Rücksicht auf die drei
 vorhergehenden Masculina. III hat
labdhānāśas tvāśasainprekshya°, d. bei Hab.
labdhānāśasainprekshya°.

Prolog. 1. Mädchen in Kucheln verwandelt
2. Rūkōhasa u. ssch

Buch
196

I. 1. Der ausgesetzte Knabe

2. Affe getötet

3. Antornet u. Dieb

4. Mädchen im Korb u. Bär. Tawney I, 102, Kath. XV, 20-

5. Danklose Priere u. undankbarer Mensch T, II, 103 ff.

6.

7. König nimmt Schwemengestalt an etc.

8.

9.

10.

11.

12.

13.

14.

15.

16.

17.

18.

19.

20.

21.

22.

23.

24.

I, 25.
26.
27.
28.
29.
30.
31.
32.
33.
34.
35.
36.
37.
38.
39.
40.
41.
42.
43.
44.
45.
46.
47.
48.
49.
50.
51.
52.
53.

Prolog.

manave vācāpataye 1.
varāṅgarbhavāro 2.
punyena samyag 3.

I. Buch.

sukhīdāṁ upakāra° 4.
śvalpasnāya vasāva° 5.
lāṅgūlacalanam 4.
yaj jīvitāṁ kṣaṇam 3.
ahitahitavicāra 6.
gurūśakataḍhu° 6.
na kasyacit kāścid 7.
udāritorthaḥ 8.
āsannam eva nripatis 3.
gantarvā rājarabhā 9?
apāyasāṁ dāśanājāṁ 7.
nādeśe nākhāle 9.
Kalpayati ca yena 1?
dantasya nishkṣhāna° 7.
kadārtthitasyāpi 7.
karakabhūshana 10.
śivala śāstrāṁ śāstrāṁ 9.
avajñāna° rājno 2.

trīṇāṁ nonmūlayati 8, 107
pāpān nivārayati 3.
bhraśhtasya kāryasya 7.
atyucchrite mantrīḥ 7.
ekam bhūmipatiḥ 5.
yukta bāndhurapi 5.
na durjano vairam 8.
sa śrigdho vyasanān 5.
nripaḥ kāmāsakto 2.
Kor thān prāpya 5.
durjanagamyā nāryat 9.
āvrādhyaṁāno nripatiḥ 7.
nimitam uddiṣya 8.
sarasi bahusastārā 11.
śuddhāḥ śrigdharā 12.
gurū gurujñeshu 7.
śvalpepi gurū 9.
nāsyanti gurūśatāṁyapi 9.
kṛitāśatam asatsu 9?
nashitam apātre dattam 9.
aranyaruditaṁ kṛitam 13.
abhālacaryā viśhamā 7.
candanatāruśhu 9.
dārād uccritapānir 5.
poto dūstāravāni° 5.
hutaśanajvālā 2.
Kamalamadhuṅga 11.

gandopānteshu 12.
tyajet Kshudhāntā 7.
na gopadānain 7.
varain grītho 2.
haino na bhātā 3.
yājñisā cāsainghain 7.
prāṇās ca kīrtis ca 7.
narādhipā nīca° 8+14.
sāthyena mītram 7.
bhinnasvarasamukha° 9.
lavasajalāntā 9.
vidvān rājubhir 9.
labhate puruṣas 9.
yadi kāryameva 1.
bhṛityaikadesāsya 15.
rājā ghrīnī 15.
satyānritā ca 3.

II. Bruchs.

yasmāc ca yasa ca 3.
gajavibhāngā° 10.
ayomāikāntā° 5.
subhīd ayam 6.
ishto vā 16.
avidghatavāt 9².

tānindriyāṅgā 3.
dāridryād dhēyate 5.
varain kāryain kṛnain 2.
yā seveva 9.
rogā cirapravāsi 9².
nasvalpam apy 7.
ko dharmo bhṛtadaya 9.
rājnopavāhṛyo 15.
sāstrānthain 7.
ko vā tasya 5.
ālasyaṁ 9.
utsāhasampannam 7.
tam alasaṁ 9.
vināpy arthair 2.
utsāhasābhīr api 3.
dhanavān matimān 9.
no dānatoḷyo 7.
vidhīhārita 17.
slāghyabhīsa abho 15.
vanāvai vātāt 8.
mōigamīnasajjanānām 9.
autsukhyagarbhād 7.
subhīdī nirmalacitta 9.
ekasya dukkhasya 15.
svakarmasaintāna 7.
Kpate prahārāni =,
yad dhātrā 5.

III. Buch.

198

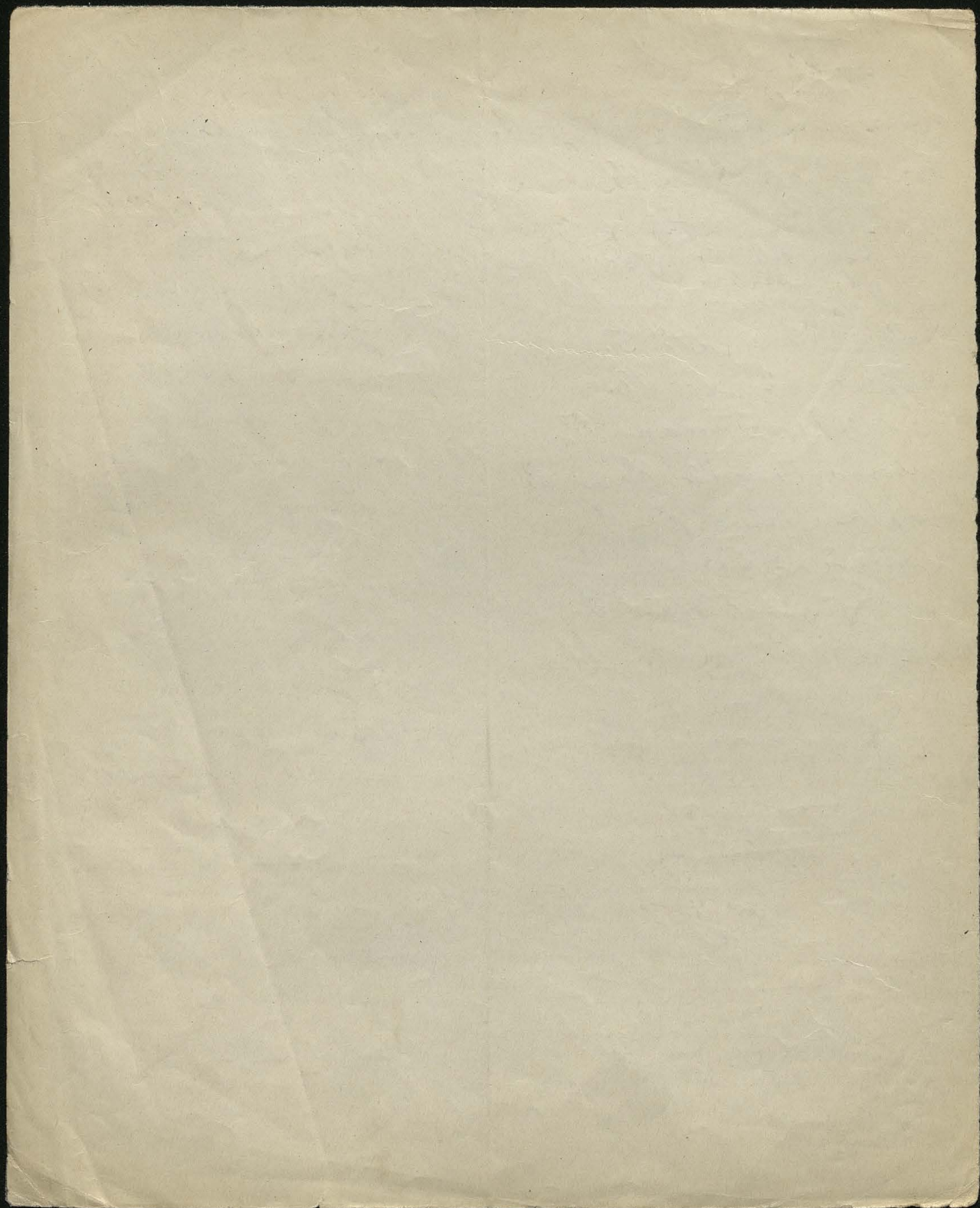
- na visvaset 7.
na vanisapratishruti 8.
ayavyayam 7.
atmanah prapendriyani ?
siddhis prarthayata 5.
sakterapi sata 5.
yad va tad va 12.
rupenapratimena 5.
Durmantirnam Kam 3.
Sushkandhena 15.
Kalinani 5.
Sastrair hatas tu 3.
prasavati matih 11.
tyagiri sure 9?
namaprajayanam 5.
srutena budhir 8.

IV. Buch.

- upalanikashah 9?
varepi doshah 8.

V. Buch.

- sahasā vidadhita 18.

Jacobi III, 121-145, bes. 141 ff. 199

Thomas III

Butler, Kunstgeschichte 64 f.

Landhaverkönig p. 2, p. 24 f.

auf dem demantenen

Apparaten

Saiva Asketen

s. niederlassen auf einen Sitz
ist in ihm incarniert

(Das Mahābhārata bei Sefantien
und Sāna von H. W. Castellieri

W. Z. J. d. d. M. XIII (1879), 57-74.

Kard. 175, 6 ff (310, 10 ff.)

337, 12 ff (600, 1 ff.)

174, 2 ff (339, 3 ff.)

61, 13 ff. (128, 6 ff.) Cit. aus Mah.

41, 7 (84, 2) ~~123, 20 (247, 3)~~

56, 1 (117, 2)

90, 18 (184, 7)

92, 2 (188, 1)

118, 1 (236, 3)

123, 20 (247, 3)

On Bhāravi and Māgha by
Kernann Jacobi W. 3. III (1889), 121-145.

Bhāravi wird von Māgha nachgeahmt
(Kīrātārajanīya) (Śiṣupālavādha)

S. 141 f. Jis. IX, 25-26. = Kād. 160, 17-20

Bānas Kād. enthält eine Stelle aus
Māghas Śiṣupālavādha (141 f. loc.).

Subandhu and Dāna by F. W. Thomas
W. 3. IV (1898), 21-33.

auf S. 31 f. wurden parallele Stellen
aus Vāsavadattā u. Kād. aufgezählt.

Subandhu and Dāna by W. Castelli
W. 2. I, 115-132. (1887).

auf S. 132

Kād. 50 ff. (Ujj.) Vās. 110 ff.

19 ff. (Vindhyā) } 82,5 ff. u.
243, 4 ff

182 ff. (Candr. u. Kād.
Neyyūṅ)

Harshacarita (F. W. Thomas u. Peterson)

